АРХИТЕКТУРА и НАСЛЕДСТВО ООД
WWW.AH-PROJECT.COM • OFFICE@AH-PROJECT.COM • +359 (0) 32 588 488

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
16.03.2012 г.
съответствие
Инвест Консулт ЕООД

ОБЕКТ: ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

СОБСТВЕНИК СЪГЛАСЕН С ПРОЕКТА: ……………………………

ЧАСТ: АРХИТЕКТУРА

ФАЗА: РАБОТЕН ПРОЕКТ

ПРОЕКТАНТ: "АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД – Пловдив

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
Дата 03.2012 г.

Управител: ……………………
/арх. П. Бакалова/

Проектанти:

……………………
/арх. П. Петров/

……………………
/арх. И. Енев/

……………………
/арх. К. Пехливанова/

Ив. Чолаков
……………………
/арх. И. Чолаков/

……………………
/арх. Р. Димитров /

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА
дата……………………
/арх. П. Бакалова/

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

Пловдив, октомври 2011 г.

АРХИТЕКТУРА и НАСЛЕДСТВО ООД
WWW.AH-PROJECT.COM • OFFICE@AH-PROJECT.COM • +359 (0) 32 588 488

16-03-2012
от Инвест Консулт ЕООД

Концепция
за консервация, реставрация и експониране на античен и средновековен град Перперикон

1. Местонахождение

Перперикон се намира в източните Родопи, на 15 км от Кърджали. Разположен е на скалист връх южно от с. Горна крепост. Надморската височина е 470 м.

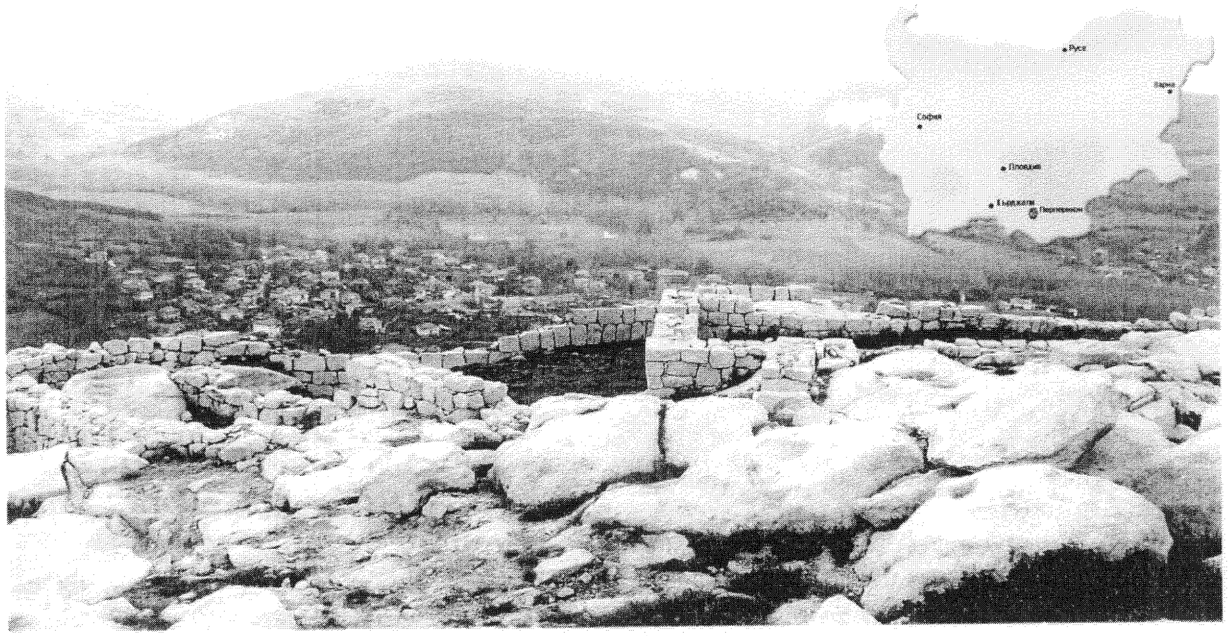

/На снимката – изглед от акропола към близкото село Горна крепост/

2. Статут на обекта

Античният и средновековен град Перперикон е недвижима археологическа културна ценност от национално значение.

3. Историческа справка за обекта

/по материали и под редакцията на проф. Н. Овчаров/

Най-ранните следи от човешка дейност датират от VI хил. пр. Хр. Това е периодът на новокаменната епоха на Балканите (неолит). Скалата била обожествявана.

Към времето на халколита (каменномедната епоха- V-IV хил. пр. Хр.) се отнасят намерените в издялани в скалата ями кремъчни ножове, идоли, ритуални огнища, многобройна керамика. Мястото се е използвало като светилище, за което говорят останките от измазани с кал дървени стени на храмове.

Културовата дейност във връзка с обожествяването на скалата и слънцето се развива активно през бронзовата епоха (III-II хил. пр. Хр.). Тогава предците на траките се заемат с обработването на скалата, строителството на сгради и крепостна стена.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ЛК - 000721/18.05.2010 г.
03.2012

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
16.05.2012

По време на крито-микенската епоха (18-12 столетие преди Христа) свещеният комплекс е в разцвета си. Той продължава и през следващата, ранножелязна епоха (11-6 в.пр.Хр.) Към къснобронзовата и ранножелязната епоха се датират създаването на мегалитното светилище и водещия към него стометров скален проход, овалната стая с кръглия олтар, шарапаните и намерената керамика с изображения на богове-слънце. Това според нашите хипотези е известното от историческите извори Светилище на Дионис. То било прорицалище с голямо значение за античните времена. Било е охранявано от царско-жреческият род на тракийското племе на сатрите, които, според Херодот, се наричали беси.

В 1 в. сл. Хр. Балканите окончателно са завладени от Римската империя и присъединени към нейната територия. Под римска власт строителството на скалният комплекс се радва на изключителен подем. Оформя се акропол с развит жилищен квартал. Изграждат се дворци и храмове. Градът е укрепен с масивна стена с широчина 2,8 м.

Краят на езическия период на Перперикон се бележи от опожаряването му при настъплението на Готите (375-378). В последвалият процес на християнизация езическите храмове се заменят с християнски. Една от базиликите на Акропола се преустройва в църква като към нея се добавя и абсида.

След разпадането на Римската империя Перперикон се превръща в административен център на Източните Родопи в рамките на Византия. Неговите останки бяха открити на около 3 км под него в местността „Клисе башъ и се датират в 9-12 в. Крепостта и подградията също продължават да съществуват чак до 14 в.

След основаването на Първата Българска Държава 681 Родопите се превръщат в постоянно оспорвана византийска територия, което продължава през цялото средновековие. От 4 до 14 в. Перперикон е обозначен като епископски център. Градът бива окончателно унищожен при нахлуването на османските турци след средата на 14-ти век и тази територия започва постепенно да се колонизира в рамките на Турската империя.

4. Описание на обекта

/по материали и под редакцията на проф. Н. Овчаров/

Най-общо скалният комплекс се състои от четири части: 1)мощно укрепен акропол в най-високата част на хълма; 2) дворец-светилище, който се намира непосредствено под акропола от югоизток; 3) и 4) две външни подградия на северния и южния склон, които още не са изследвани.

Акропол

Най-ранните следи от строителство в тази част датират от къснобронзовата епоха. В скалата са изсечени ориентирани на юг ниши - останки от сгради и жертвеници, над които, са изграждани каменни олтари.

Акрополът се развива много активно в 1-4 в сл. Хр от римляните. Разкриват се следи от мощна урбанизация. Върху камъка личат ясно местата, където приземните етажи на жилищни и култови сгради са били изсечени. В туфата се виждат издълбани каменни прагове с дупки за вратните механизми, улеи за отводняване и улична мрежа. Сградите са строени на суха зидария, като вероятно са се издигали на два или три етажа. Открити са десетки постройки, между които са оформени улици и площади.

На билото на акропола се намира най-големият изсечен в скалата воден резервоар на Балканския полуостров. Дълбок е 6м, 12м дълъг и 6м широк.

В източната част на акропола се намира голяма сграда с базиликален план, който от езически храм е превърнат в християнски, при което от изток е добавена апсида. Според приетата номерация я обозначаваме с № 1.

През 2004 г. втора еднокорабна и едноапсидна базилика (№ 2) е открита в западната половина на Акропола. Тя е строена в самия край на 4 в., вероятно при приемането на християнството. В апсидата е запазен едностъпален синтрон. Вътре е намерен е добре запазен амвон от края на IV. и началото на V. в. сл. Хр. Гравиран е с неразчетими надписи.

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
16.03.2012
от „Инвест Консулт" ЕООД

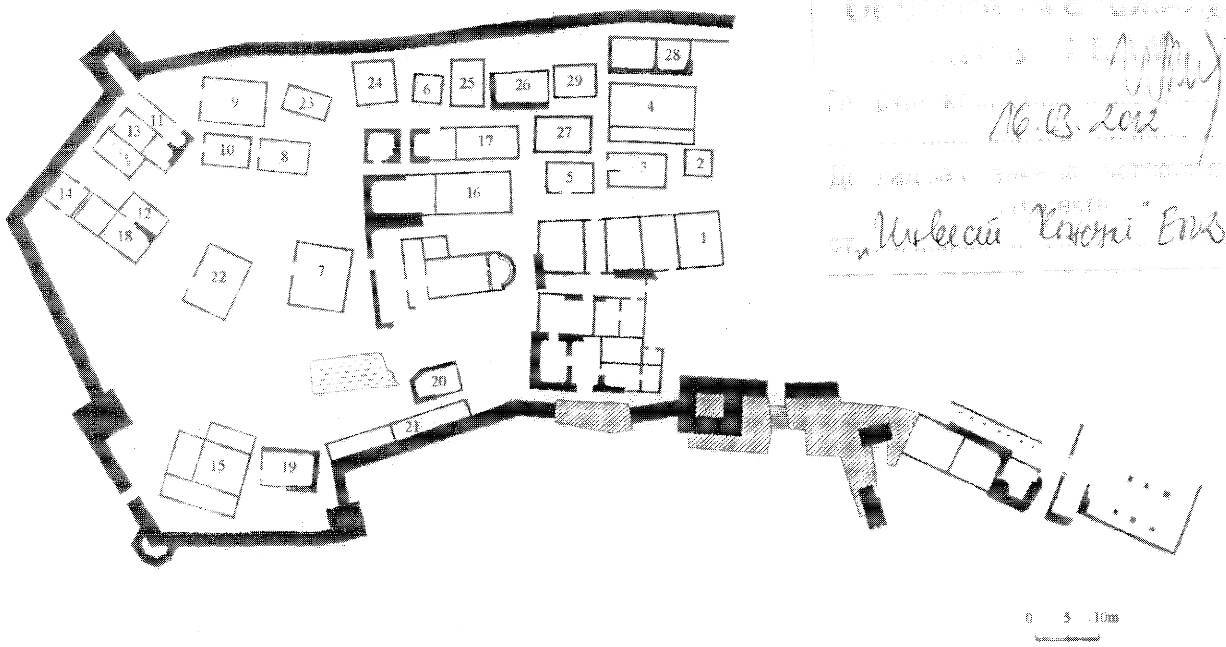

/План на Акропола/

Акрополът е опасан от крепостна стена с широчина 2,8 м. Характерно за нея е, че двете й лица са оформени от каменни блокове с идеално изгладена предна страна. Между тях има пълнеж от трошляк. Не се използва свързващ материал. Стената стъпва върху издялани в скалата стъпала. Те трасират ясно разположението й там, където тя вече напълно липсва.

Разкрити са две порти - входове към акропола: една от юг- откъм двореца-светилище и една западна. Тя е пазена от правоъгълен бастион. Има и няколко масивни кули.

Останки от средновековието са полигоналната кула на западната порта и крепостния зид в средата на Акропола, който условно го разделя на източна и западна част. Градежите от това време са от ломени камъни, споени с бял хоросан. В западния сектор се укрепва средновековната цитадела.

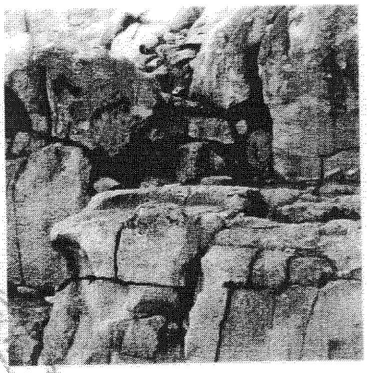

Храм на Дионис

В югоизточната част на археологическия комплекс, се намира изсеченият от бесите през къснобронзовата ера езически храм. Около него по-късно е изсечен представителен комплекс, който условно се нарича

ОБЩИНА - КЪРДЖАЛИ
16.03.2012
от Инвест консулт Бург

Дворец-светилище. Древният храм представлява овално помещение, при което липсват следи от покрив. В центъра му е издялан кръгъл олтар с диаметър 2м и височина 3м. Вероятно това е Олтарът на Дионис. При християнизацията през 5. в. езическото светилище било засипано с пръст.

Дворец- светилище

Той е пристроен и интегриран към по-стария Дионисов храм. Вероятно в определен момент той е бил използван като място, в което са живеели царе и жреци на планинските траки Разположен е югоизточно от него на по-ниско ниво. Така се получава стъпаловиден ансамбъл от няколко етажа. В изсечените в скалата стени се виждат отвори, които са служели за легла на греди от гредоредите на горните етажи.

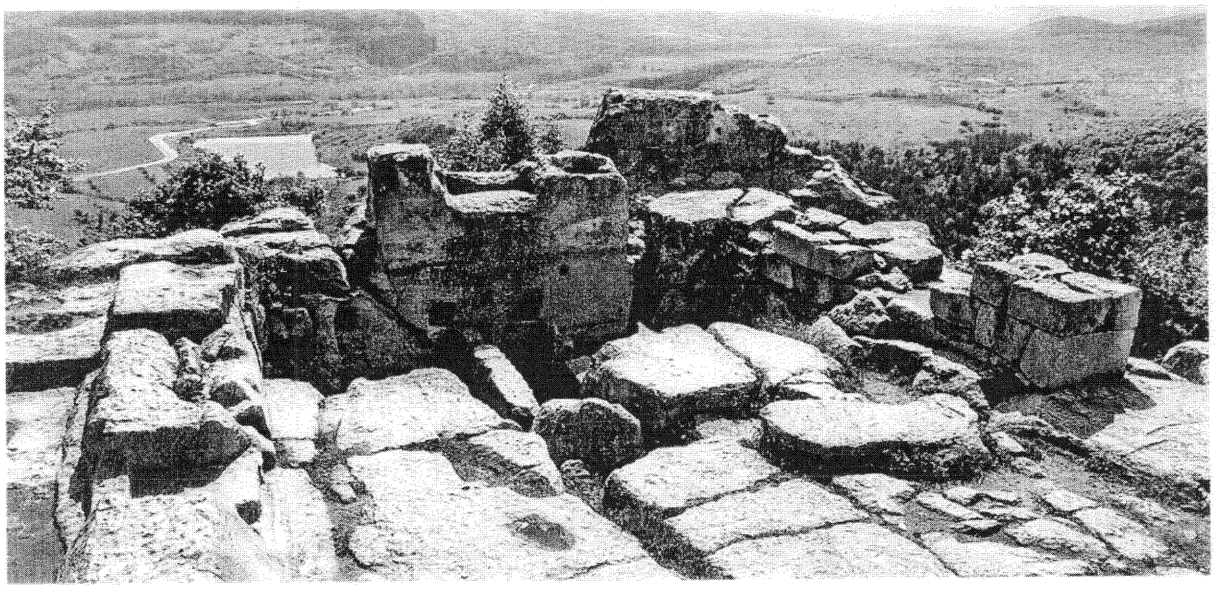

Към комплекса води 100-метров проход, който е изсечен в скалите на южният склон на хълма. Дворецът-светилище е ограден от крепостна стена със структура подобна на тази на акропола. Влиза се във вътрешен двор. Той е обграден от помещения с обща площ 10 000 кв.м. От тях е останал изсеченият в скалите първи етаж. В най-отдалечените източна и западна част на комплекса са разположени подземни крипти.

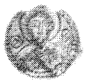

5. История на проучванията на обекта

Първи сведения за него откриваме в съчиненията на К. Иречек, който свързва името на средновековната крепост с хидронима Перперек, на реката течаща в подножието на хълма.

За първи път се споменава от К.Иречек в „Пътувания из България", който свързва хидронима Перперек дере с известната от средновековните извори крепост Перперикон.

През 20-те години на XX в. д-р Иван Велков, директор на Археологическия музей посещава крепостта и отбелязва, че освен средновековните крепостни стени и западната кула в южното подножие се виждат много скални изсичания, които трябва да се отнесат към по-ранни епохи.

В края на 70-те години, в рамките на програма „Родопи" проф. Стамен Михайлов и Иван Балкански в продължение на 4 сезона започват проучвания, съсредеточени върху южната тераса и западната част на крепостта, наречена днес Акропол. Резултатите от тези проучвания не са публикувани, а документацията е фрагментарна.

16.03.2012

През 1983 г. Живко Аладжов и Николай Овчаров правят сондажни проучвания на северното подножие на хълма и разкриват комплекси от каменни шарапани /винени преси/, с керамичен материал от ранната желязна епоха до средновековието.

Системните проучвания започват през 2000 г. от екип под ръководството на проф. Николай Овчаров. Проучванията по години са както следва:

- 2001 г. – Скален проход и Дворец – североизточно крило, сондаж на Акропол, Сграда в южното подградие;
- 2002 г. – Скален проход и Дворец – Зала с олтара,Акропол- Източна църква;
- 2003 г. - Дворец – северна част и южна част, Акропол – улица и южна част на Малкия дворец
- 2004 г. – Дворец – западна крепостна стена, Акропол – Малък дворец, източна стена на цитаделата;
- 2005 г. - Акропол – Южна порта, южна крепостна стена, раннохристиянска църква и сгради северно от нея;
- 2006 г. – Акропол – северна крепостна стена – външно лице и площта западно от комплекса на раннохристиянската базилика;
- 2007 г. – Акропол – северозападна крепостна стена – вътрешно лице и сгради от квартала, площта около водохранилището;
- 2008 г. – Акропол – южна крепостна стена, представителна средновековна сграда;
- 2009 г. – Акропол – северна крепостна стена – продължение на изток и южна крепостна стена към Двореца;
- 2010 г. Южна крепостна стена и североизточен ъгъл на Акропола, скална гробница в южното подградие.

Въз основа на горните проучвания е изяснена хронологията на паметника, строителните периоди на крепостните стени, както и фортификацията, с изключение на малки участъци от северната и източната й част.

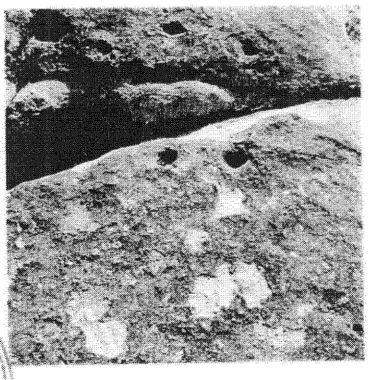

6. Патология

След откриването на археологическите структури, под въздействието на два основни фактора, са започнали засилени процеси на ерозия – наблюдавани най-вече по скалата. Целият хълм е оформен от туфа, с различни дребнозърсти включвания, придаващи и на места синьозелен отенък. Тази скала е мека и ронлива.

16.12.2012
Инвест Консулт ЕОД

6.1. Климат

Скалите са защитени под повърхността на земята, но по откритите зони се наблюдава своеобразен естествен процес на ерозия. Характерна особеност на този процес е образуването на патина по повърхността на скалата, която след време пада под формата на тънка люспа. Патината първоначално защитава скалата, но в резултат на физико-химични процеси се образува тънка /3-6/ мм повърхностна коричка, която след известно време се отцепва от скалата и пада.

Трябва да се има предвид, че през горещите летни дни, скалите се нагряват до температури превишаващи 45 градуса, като най-горният слой е с най-голямо температурно натоварване. Обратно – през зимата на върха се образуват снежни преспи от навявания в по-ниските части и в пукнатините, в резултат на което на тези места скалите са подложени на по-чести цикли на замръзване.

Подкожушване и отлюспване се наблюдават по целия скален масив, включително и на недостъпни за посетители места, което изключва възможността хората да са предизвикали отчупване на патиниралия слой - безразборното ходене по скалите само ускорява този процес. На усилена ерозия са подложени и по-скоро разкритите зони на скалата, тъй като все още нямат защитен слой патина.

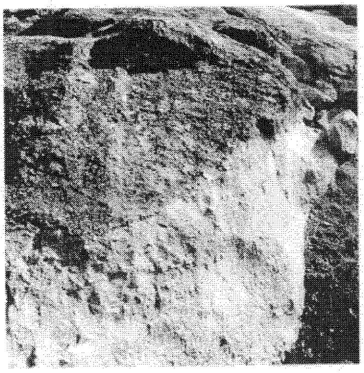

/На снимката - новооткрито лице на скала./

Туфа има на много места в Родопите, но такова засилено отлюспване на горната повърхност не е често срещано явление. Това специфично поведение на скалата, налага направата на съответните проби и анализи за установяване на причините за това. На първо време трябва да се установи точният състав на скалата и да се направи анализ на процеса.

6.2. Посетители

Меката скала се износва бързо под стъпките на многобройните туристи. Върху скалата се образува и застоява тънък абразивен слой, който действа като шкурка и допълнително ускорява изтриването на горната повърхност. Ходенето по зидовете представлява сериозна опасност, както за хората, така и за обекта, тъй като повечето зидове са на суха фуга, не са стабилни, а хоросановите градежи са деструктирали.

/На снимката – ерозия на скалата, предизвикана и от посетителите/

6.3. Растителност

След приключване на разкопките, почвен слой в зоната на археологическия комплекс е останал на малко места. В по-голямата си част теренът е скалист, което силно ограничава възможността от поникване на растения. Малкото растителност се почиства редовно, поради което в момента тя не застрашава археологическите структури. В по-ниските участъци - около крепостния зид на Агората и по периферията на разкопките, където има хумус, растителността е по-агресивна. Опастност има от поникване на растения във фугите на сухите зидарии на сградите и на крепостната стена.

16.03.2012

6.4. Земетресения

Наблюдават се значими разрушения от земетресения – напукани масиви, разместени, сцепени отчупени или паднали масивни каменни блокове. Наблюдават се камъни и каменни блокове и в нестабилно сътояние.

/На снимката – напукан в резултат на земетресение скален масив/

7. Културно-историческа и експозиционна стойност

Обектът е знаков за страната ни и за региона. Той сред най-значимите археологически разкрития на територията на България. Има висока познавателна и културно-историческа стойност и е с потенциал да се превърне в един от най-атрактивните туристически центрове.

8. Характеристики на археологическия комплекс, подлежащи на опазване

Като обект на културно-историческото наследство, Перперикон се характеризира най-вече с:

- засвидетелствано човешко присъствие с изключително голяма давност /8 000 години/;
- непрекъсната, развиваща се с различна динамика във времето, градоустройствена и обемно-пространствена структура;
- културни наслагвания в които се четат в градоустройствени структури, сгради и съоръжения от различни периоди и с разнообразни функции;
- колосални, несрещани по мащаб и характер в региона изсичания в скалите, придаващи уникален вид на мястото;
- ритуални практики от всички периоди – на обекта може да се наблюдават както древни езически олтари, така и християнски храмове. Намерена е керамика с ритуален характер;
- изцяло съхранена, некомпрометирана природна среда;
- уникални, скалноизсечени монолитни структури;
- величествено внушение на самият скален масив, на който е разположен археологическият комплекс;

- впечатляващи панорамни гледки, разкриващи се от върха към околните хълмове и речната долина, простиращи се на десетки километри от мястото

16.03.2012

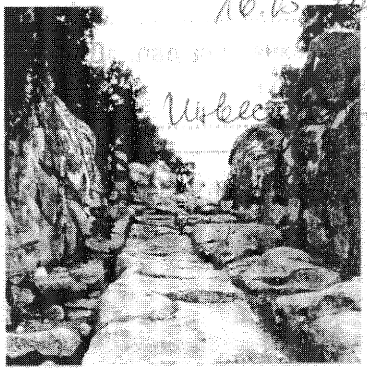

8.1. Елементи на археологическия обект

Материални носители на горните характеристики, като изключим многобройните движими археологически находки, като керамика, монети, накити, печати, пръстени и др, са два основни типа структури – издълбавания в скалата и каменни градежи.

8.1.1. Издълбавания в скалата и следи от обработка по повърхността на скалите, които функционално могат да се разделят на:

– оформени подходи /проходи/ от подножието към обекти на хълма. Направени са, като са използвани есетествени образувания - пукнатини, дамари и ерозирали участъци на скалния масив;

– издълбани в самата скала помещения с оформени стени и подове. Конфигурациите са най-разнообразни и варират от изцяло вкопани зали до частично вкопани ъгли и засечки на обеми;

– издълбани в скалата площадки /нива/ с различно предназначение;

– стъпаловидно издълбани легла /основи/ на стени;

– издялани в скалата единични легла на греди и колони;

– издълбани в скалата ямички с кръгла или елипсовидна форма, с различни размери и дълбочини, за чието предназначение няма яснота;

– издълбани в скалата отводнителни канали;

– огромна по обем щерна;

– издълбани в скалата гробове, гробнични камери и шарапани, разпръснати на голяма територия в и около обекта;

– различни видове следи от обработка на скалата с инструменти.

8.1.2. Каменни градежи

Това са всички видове зидарии, функционално разделени на:

– укрепителна система - крепостни зидове и бастиони от античния период и средновековни крепостни зидове и кула – съхранена на височина до 12-13 метра от нивото

16.03.2012

на прилежащия терен;

- сгради с жилищен характер - дворцов комплекс и различни по големина и брой на помещенията жилищни сгради;
- религиозни сгради;
- зидарии с неизяснен характер.

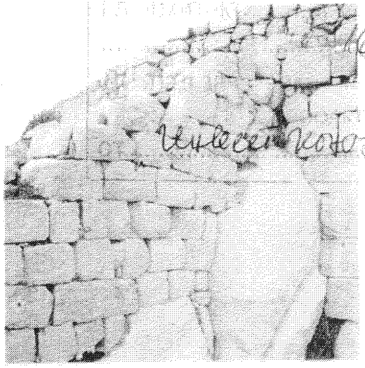

Всички тези градежи носят своите характерни белези съобразно периодите им на изграждане. Запазени са в различна степен, като някои от тях са частично преизграждани и консервирани по време на археологическите прочвания. Античните зидове са на суха фуга с имплектум. Характерна е квадровата зидария – едри, добре обработени камъни. Средновековните зидове са градени с бял хоросан и с по-малки и неправилни камъни. Наблюдават се преизползвани квадри.

8.1.3. Настилки, мазилки и архитектурни фрагменти.

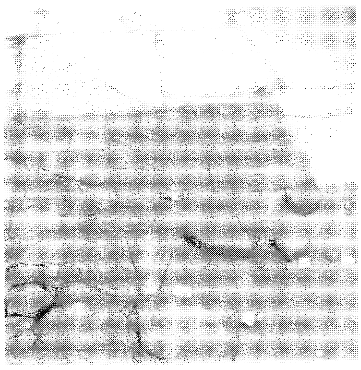

- мазилка се наблюдава най-вече по стените на щерната. Тя е с примес на счукана тухла. Върху някои от олтарите е запазен обгорял глинен слой;
- настилки има частично запазени при средновековната църква, разположена в Акропола. Това са керамични и каменни плочи;
- ерозирали строителни разтвори /хоросан/ се наблюдават при средновековните крепостни зидове. Добре запазени са по средновековната кула.
- архитектурни елементи - фрагменти от каменни колони, каменни бази на колони, каменен олтар и др.

8.2. Елементи на средата

8.2.1. Изцяло съхранената природна среда е огромно предимство при представянето и експонирането на обекта. Хълмът е богато озеленен. От пътя се откриват великолепни погледи към скалния масив. Още по-впечатляващи са погледите от върха. Околните селища са с характерна ниска жилищна застройка. Средата не е компрометирана от мащабни инвестиционни намерения, свързани със строителството на ресторанти и хотели, каквито обикновено се появяват около големите туристически обекти. Опазването на това състояние на околната среда е от особена важност.

8.2.2. Пътеките – подходи към самия обект, като изключим трошенокаменната посипка, не са благоустроявани и това е също огромно предимство за бъдещото

ОБЩИНСКА ... КЪРДЖАЛИ
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

16.03.2012
от Инвест [illegible] ЕООД

експониране на комплекса.

9. Концепция за консервация, реставрация и експониране

Континюитета и динамиката на живота на това значимо средище е сред най-важните елементи, подлежащи на опазване и експониране. За да се развие животът точно тук, на това възвишение има много предпоставки, има много предположения и много неизяснени въпроси. Факт е обаче, че повече от 8 000 години това място е обитавано и има свое значимо присъствие в историята. Едновременното възприемане на автентичните материални носители от различни епохи – свидетели на хилядолетно човешко присъствие си взаимодействат и създават у наблюдаващия усещане, каквото не може да се постигне с експонирането на един период от живота на този град, колкото и значителен да е той. Ето защо комплексното му представяне - показването на всички по-значими периоди е основен приоритет.

Безспорно впечатляващо е присъствието на артефакти от неолита /края на 6 - началото на 5 хил.пр.Хр./, енеолита /края на 5 - началото на 4 хил.пр.Хр./, бронзовата епоха / 18-12 в.пр.Хр./, ранножелязната епоха /11-6 в.пр.Хр./. Присъствието на тези периоди е силно обезличено, както от по-късно изградените структури, така и от ерозията. Те са представени най-вече от движими археологически находки и от известен брой изсичания запазили се по скалите. Тези изсичания на места са едва забележими и посетителите и в момента, без да подозират ги унищожават, ходейки по тях, тъй като те се намират върху самата скала. Това налага да се обърне особено внимание на съхраняването и експонирането на следите от тези периоди, както и да им се осигури добра защита. В тези зони направата на пасарелки, минаващи близо до скалата е препоръчително.

/На снимката – щерна със съхранена червена, хидрофобна мазилка по стените/

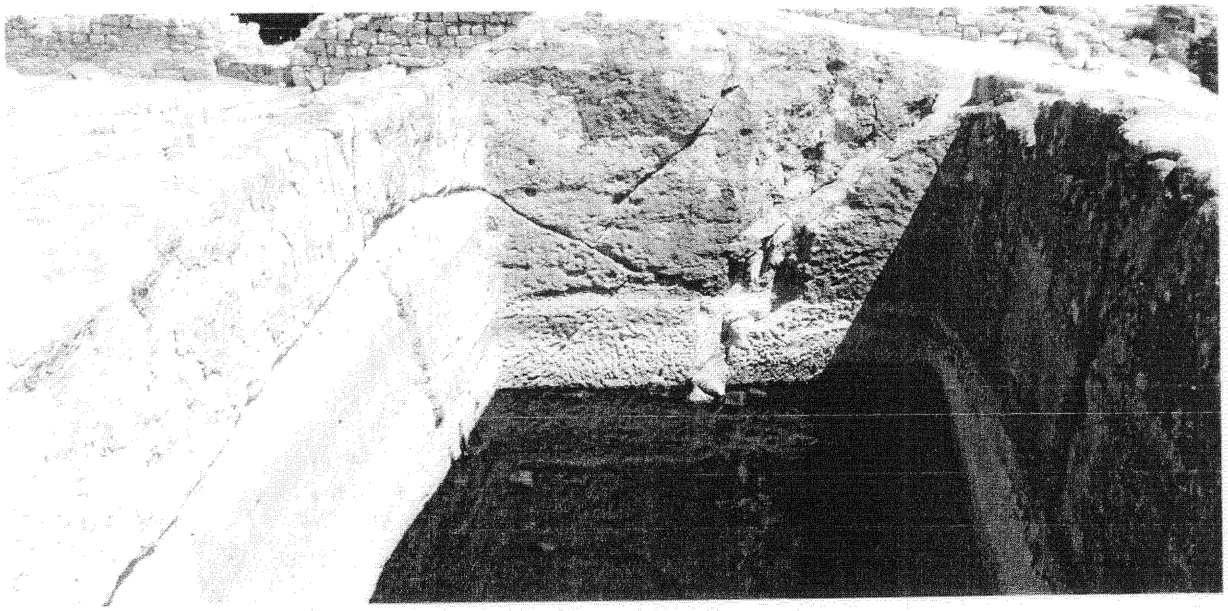

Най-значимите, съхранени стуктури на Перперикон са от античният период, от ранното и от късното средновековие. Те са представени с впечатляващи с мащабите си сгради и фортификационни съоръжения. Преобладаващото им материално присъствие им дадва приоритет при реставрирането и експонирането на комплекса, като това разбира се не трябва да става за сметка на премахването на структури от други периоди. При археологическите разкопки, най-горните и съответно най-късните постройки са били демонтирани, за да се стигне до скалата. Така по естествен начин, голяма част от останалите на терена структури са от средновековния, античния и от още по-ранни периоди.

Гл. архитект ... 16.03.2012
от „Инвест консулт" ЕООД

Заснемане.

Преди да се извърши каквато и да е намеса, следва да се направи подробно архитектурно заснемане и проучване и на тази база да се изготви прецизна графична документация, придружена с фотозаснемане. Много от наличната по скалата информация /следи/, особено що се отнася до най-старите изсичания се обезличават ежедневно и безвъзвратно. Днес част от тях са едва забележими и могат да се разпознаят само след посочването им от археолозите, работили по разкриване на обекта. Колкото и успешни да са, мерките по консервация, те не могат да осигурят дълговечност. Това придава особена важност на качеството на пълнотата на заснемането на обекта. Изготвянето на проектна документация за консервация и реставрация може да се извърши и на по-късен етап.

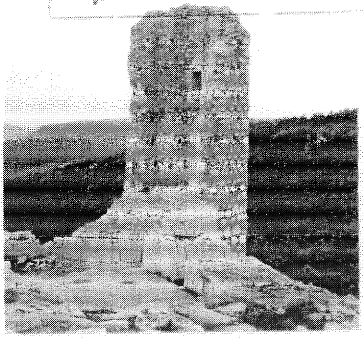

/Изглед от средновековната кула/

9.1. Реставрация и консервация

За археологическия комплекс следва да се предвиди минимална намеса в оригинала. Тази намеса трябва да се прецизира и дозира съобразно спецификата за всяка една зона на комплекса. Дворцовият ансамбъл, разположен в ниската, южна част има много малко градежи. Повечето от помещенията са изсечени в скалата и тук вниманието трябва да се съсредоточи върху защитата на скалата от ерозия и укрепване на скалния масив. Зидовете са от аничния период, с квадров градеж на суха фуга. В горната част на комплекса преобладават множество градежи, които подлежат на индивидуално третиране.

На реставрация подлежат серия дестуктирали елементи – в по-голямата си част каменни зидарии. Възстановяването на обемите, следва да се прецени индивидуално за всеки отделен участък. Целта е да се съхрани оригинала и да се улесни или визуализира прочита на отделните структури.

Допускат се следните видове консервационно-реставрационни намеси:

- почистване на хумусни наслагвания от каменни зидове и скали;
- отстраняване на плесени и мъхове;
- преизграждане на деструктирали или разрушени зидове;
- направа на консервационни надзидове;
- стабилизиране на зидове, чрез пренареждане на горните им редове, полагайки скрит в средата на зидовете хоросанов разтвор;
- направа на надзидове – само в определени зони;
- укрепване на зидове на суха фуга, пренареждане или чрез инжектиране на

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

16.03.2012
Инвест консулт ЕООД

разтвори в сърцевината им;

- направа на запечатки;
- сваляне на неподходящо направени фуги и фуги с цимент;
- префугиране;
- консервиране на мазилки и настилки;
- залепване на подкожушвания по скалния масив;
- третиране на скалата с химически продукти за защита от ерозия;
- укрепване на нестабилни участъци от скалния масив;

9.1.1 Зидове

На места изчезнали зидове на помещения и части от крепостния зид се разчитат и проследяват по характерни, стъпалообразни изсичания в скалите. В тези случай следва добре да се прецени, дали закриването на тези изсичания с цел възстановяване на изчезнал обем е целесъобразно, тъй като самите те са достатъчно интересни за експониране. Доброто решение не винаги е свързано с възстановяване на обеми.

Освен направата на консервационен надзид и запечатка е допустимо на места и направата на надзидове, но само след обстойно изследване и доказване на тази необходимост. Това са онези участъци от крепостната стена, които са разрушени почти до основи, и които в момента не са четими, тъй като попадат в най-ниските части на терена, каквито са северните и части на акропола.

9.1.2. Улици и улични нива

По котите на запазените помещения, по проходите, по праговите камъни и по вътрешните дворове на дворците се четат голям брой автентични нива.

По време на разкопките не са открити данни за улични нива, но дори и да бяха намерени такива, пълното им възстановяване им щеше да е затруднено и нецелесобразно поради следните факти:

- невъзможно експониране на няколоко периода, които вероятно са били с различни улични нива;
- почти цялата земна маса е изнесена извън крепостните стени на комплекса и пренасянето и обратното насипване на стотици кубични метри инертен материал сериозно би наранило и компрометирало оригинала;
- оголения скален масив отговаря на най-ранният - праисторически период;
- видими са всички видове наслагвания, изсичания и строителни намеси.

Запазени са прагови камъни по някои от средновековните сгради и те заедно с отделни изсичания в скалите могат да помогнат за възстановяването най-вече на нива от средновековието. Експонирането на тези нива може се изпълни чрез обратно насипванене в участъци, при които търсеното ниво е сравнително близко до съществуващия терен или е необходимо за преодоляване на пукнатини в скалите, които не носят следи с антропогенен

16.03.2012

характер .

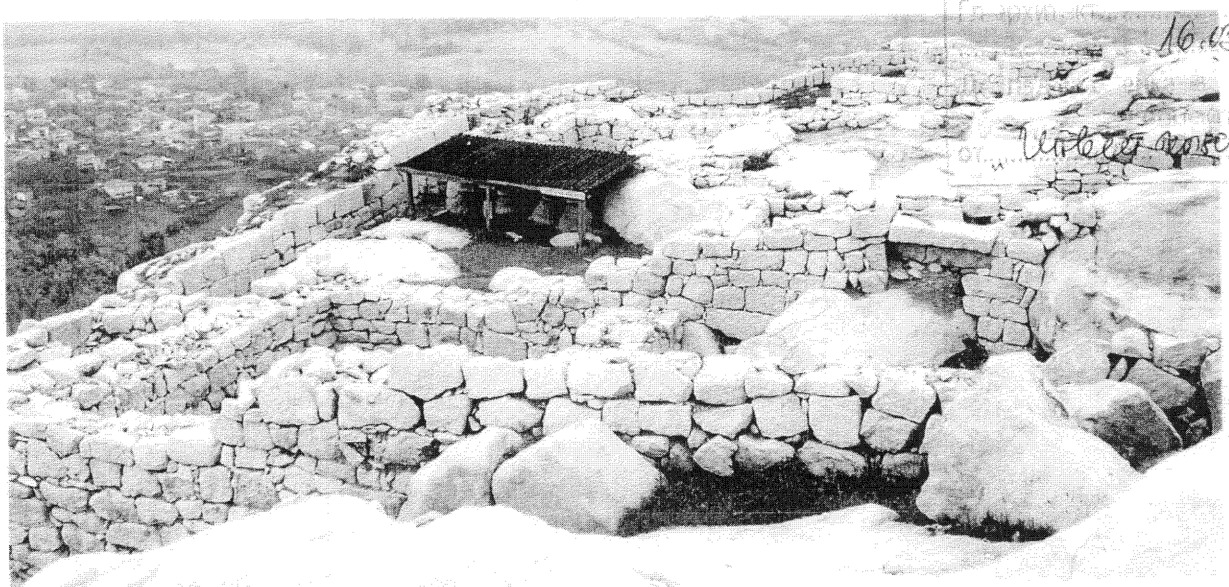

Праговите камъни на много от сградите, дават информация за нивото на улицата, което е високо над сегашния терен. В тези случаи нивото на улиците може да бъде сигнирано чрез изграждането на посетителските пасарелки, отделни площадки или по друг удачен начин.

9.1.3 Скален масив

Съхраняването в максимална степен и за най-дълъг период от време на наличната на място - върху скалите, автентична информация е основен приоритет.

Съхраняването на скалните изсичания и на следите от обработка на скалите може да се осъществи по няколко начина: с химическа защита; с покрития и при всички случай, чрез регулиране и ограничаване на посетителския поток.

9.1.3.1 Химическа защита

Преди да се предпише каквато и да е химическа защита, следва да се проучат и подберат най-съвременните продукти, които:

- да консолидират отлюспените части от повърхността на скалата;
- да позволяват на скалата да „диша“;
- да не променят естественият цвят на скалата;
- да не се натрупват в дълбочина на скалата;
- да не създават предпоставка /хранителна среда/ за развитието на микроорганизми;
- да импрегнират.

За целта следва да се направят контролирани от специалисти проби на място, върху различни скални участъци и резултатите да се отчитат периодично в продължение на достатъчно дълъг период. На базата на това следва да се разработи проект по част „Технология“, в които да се опишат /след наблюдение на направените на място проби/ най-успешните рецепти за химическа защита на скалата. Наред с това следва да се следи състоянието на третираните участъци и на всеки 6 месеца да се правят лаболаторни изследвания. Случай на необходимост следва да се направи корекция на рецептурния състав или да се приложи повторно, поддържащо третиране. При всички случай, на обекта следва да се забрани използването на циментови разтвори, тъй като наблюдаваните от тях поражения по лицата на камъните са значителни. Зидовете на суха фуга следва да се реставрират и консервират с влагане на свързващ разтвор само в сърцевината на градежа, запазвайки характера на зидарията и фугите и без разтворът да се вижда или да излиза по лицата. Градежите на хоросанов разтвор следва да се реставрират и консервират с технология, изготвена след анализ на оригиналния свърващ разтвор.

16.03.2012
"Инвест холдинг" ЕООД

9.1.3.2. Изграждане на защитни покрития

Максимално дългото съхраняване на оригинала е основен приоритет. Заедно с това, за да може да изпълнява социалната си функция, археологическият комплекс трябва да бъде подходящо представен на посетителя. Най-добрър вариант от гледна точка на автентичното възприемане на обекта и неговата среда е да не се осъществява никакво ново строителство, включително и покритя. Изграждането на защитни покрития не е желателно и представлява компромисно решение.

Предписание за използването им не е целесъобразно да се дава предварително, но е допустимо, тъй като отговаря на основния приоритет - съхраняване на оригинала за максимално дълъг период от време.

Предимствата на защитното покритие:

- незабавна защита на оригинала, като освен от сняг и дъжд, покритието пази скалата и от слънчева радиация;
- възможността покритието да се премахне или подмени, без това да е свързано с трайна намеса в оригинала.
- би могло да създаде интересени силуети, подсказващи, подчертаващи или маркиращи в експозиционен план съществени елементи на комплекса;

Недостатъци на защитното покритие:

- участва активно в силуета на археологическия комплекс;
- би могло да възпрепятства интересни зрителни конуси към части от обекта или към околната панорама;
- в някои зони – особено по високите и открити части, ефективността му може да се окаже под въпрос, тъй като при лошо време на тези места има силни навявания и през зимата могат да се образуват преспи от сняг;
- поради силните ветрове на хълма се изисква стабилно захващане към терена, което би могло да доведе до проблеми при фундирането.

Възможна е направата на два типа покрития:

- с временен характер – за защита на особено важни елементи. Прилагането на химически продукти, свързани с консервирането на скалата на голяма площ, задължително трябва да стане след предварително и продължително наблюдение на пробни участъци. В тези случай, до доказване на ефективността на третирането е възможно да се изгради временно покрите или покрития над особено застрашени зони;

– с по-продължителен период на експлоатация. Тези покрития трябва да се използват за защита на най-ценните куртурно-исторически артефакти. Към тяхното използване може да се пристъпи САМО АКО СЕ ПРЕДСТАВИ ДОСТАТЪЧНО УБЕДИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И КОНСТРУКТИВНО РЕШЕНИЕ. Това изисква направата на предварителни проучвания обхващащи територията на целия обект, които да идентифицират зоните, нуждаещи се от такава защита. Необходимо е да се избере подходяща конструктивна система, внимателно да се изследват силуетите на предлаганите покрития от различни гледни точки - близки и далечни погледи, да се съобрази мащабът на покритието с мащаба на защитавания обект и пр. Само след одобряването на тази първа фаза може да се пристъпи към проектиране на единна система от защитни покрития.

Основни изисквания към евентуални бъдещи покрития:

– да са леки, да могат да бъдат демонтирани след време без присъствието им да остави следи върху оригинала или около него. Бетонови работи и изсичания по скалите, в близост до археологически структури са недопустими;

Препоръчителни в случая са въжените и вантовите конструкции, носещите елементи на които могат да стъпят далеч извън зоната на археологическите структури. Покритето трябва да е леко и устойчиво на ветрови натоварвания и да не създава завихряния и натрупвания на снежни преспи с което да намали ефикасността си.

Може да се проучи възможността покритието да се прибира или сгъва. В този случай механизмът трябва да е лесен за поддръжка.

Обобщение - Използването на защитно покритие е обосновано, като добър способ за защита скалата от ерозия от една страна, и като минимална и обратима намеса в оригинала от друга страна. В същото време то не би трябвало да бъде съгласувано и изпълнено, ако не се предложи подходящо проектантско решение.

16.03.2012
Инвест консулт ЕООД

9.1.3.3. Други дейности по скалата

За предотвратяване на срутвания или откъсвания на скални блокове е необходимо осигуряване на постоянно наблюдение на поведението скалния масив и на отделни зони от обекта, включително слагане на маркери. В случай на необходимост следва незабавно да се предприеме укрепване на засегнатите зони и сигнализиране на застрашените участъци. Начинът на укрепване следва да се съгласува с водещия археолог и с проектанта на обекта.

Изнасянето и натрупването на значителен обем земни маси в близост до крепостната стена създава нови натоварвания. Различният начин на оттичане на водите от хълма и променените натоварвания могат да доведат до провокиране на свличания. Оголването на скалата може да активира скритите до този момент напуквания на скалния масив. Всичко това налага внимателно планиране на робатите по благоустрояване и експониране на обекта.

10. Концепция за експониране

Експонирането на обекта е тясно свързано с концепцията за консервация и реставрация.

Надзидове.

Надзиждане са допуска само в определени зони и е свързано преди всичко с обемно-пространственият прочит на обекта при неговото експониране. Тази намеса е възможна само след предварителен анализ и подробни силуетни изследвания.

Гл. архитект
16. V. 2012

Посетителски пътеки

С цел ограничаване безразборното ходене на посетители до скалите и зидовете, се предлага категоричното дефиниране на посетителски зони. Това трябва да се осъществи чрез:

- маркиране на посетителски пътеки;
- изграждане в определени зони на пешехедни пасарелки и площадки;
- указателни табели;
- охрана.

Пътеки и пасарелки

Необходимо да се проектират или изберат модели, които да са подходящи и да могат да се приложат на целия обект.

Пешеходните пасарелки следва да са леки, ажурни, с подходяща, здрава и трайна повърхност, която да не се пързаля при дъжд и която лесно да се почиства от сняг. Стъпването да е съобразено с опазването и експонирането на културните артефакти. Парапети се допускат само на определени места. Дизайнът на тези съоръжения не трабва да дразни или да отвлича вниманието на посетителя.

Посетителската пътека, водеща от подножието към върха през главния проход в момента е покрита с настилка от трошен камък. Горска пътека се използва за слизане обратно към паркинга. Единственото, което се допуска като благоустройствена намеса по тези трасета са благоустройсвени дейности, свързани с:

- корекция на напречния профил на пътеките;
- минимална корекция на ширината на пътеките;
- направата на трамбована трошенокаменна настилка с подходяща еднирна на зърното;
- направата на стъпала в определени участъци от масивен камък, от пръст с укрепващи дървени чела или от дърво;
- направата на отводнителни съоръжения.

При провеждането на благоустройствени мероприятия, съвързани и подходите към археологическия комплекс, не се допускат дейности, свързани с бетонови работи, освен когато се касае за изпълнението на скрити работи – стъпки на информационни табели, осветление и водостоци.

За закрепване на посетителските пътеки към скалния масив, да се ползват скрити анкериращи устройства и химически продукти, които не отделят соли. Да се избягва захващането към скален масив, носещ следи от обработка. Местата през които минават пътеките трябва да дават възможност за добро и цялостно възприемане на обекта, като предварително се осмисли сценографията на представянето му.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

Олтари

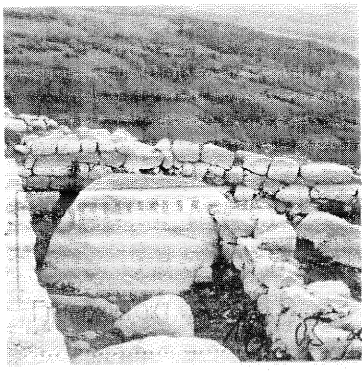

Олтарите са едни от най-древните и значими съоръжения. Подходящото им експониране е особено важно за комплекса. Част от тях са били закрити с по-нови строежи. Приоритет при експонирането им в тези случаи следва да се даде на олтарите. Поради тяхната значимост, се допуска направата на индивидуални защитни покрития с временен или с постоянен характер.

16. 05. 2012
Доклад за оценка за съответствие
проекта
Инвест конт ВиК

Църкви

Разкритите на терена църкви представляват особен интерес. Намесите по тяхното консервиране следва да са минимални и особено добре премислени, с оглед подходящото експониране на отделните периоди от тяхното съществуване.

Жилищни сгради

Разкрит е голям брой жилищни сгради от античния и най-вече от средновековния период в зоната на акропола. Каменните им зидове в повечето случай стъпват на здраво скала, като за да постигнат това, на древните строители е било необходимо да слязат много под уличното ниво или нивото на терена. По тази причина много сгради имат сутеренни помещения. Намесата по тези структури следва да се ограничи до направата на консервационни надзиди и запечатки. Обратно насипване за оформяне на ниво вън или вътре в помещенията е допустимо с оглед сигниране или укрепване, но съобразно общите предписания за това. В по-голямата си част зидовете са на суха фуга и това създава проблеми по тяхната поддръжка. Фугите с времето се запълват с хумус, в който поникват растения, рушащи зида. Липсата на запечатка и здраво ядро също е предпоставка зидовете да се рушат. С консервационната намеса следва да се решат тези проблеми, без да се променя визията на зидовете.

Информацонни табели

Постигането на единна визия и общ дизайн за информационните табели е задължително. Видовете табели, размерите им, материалите от които да се изработят, местата на които да се поставят, съдържанието, графичното и текстово оформяне, преводът на чужд език – всичко това трябва да е предмет на отделно изследване и проект. Те трябва да се съгласуват с водещия археолог на обекта и с НИНКН.

Предписания към информационните табели:

- големите табели с картен материал и обобщаваща информация следва да се разположат извън зрителния обхват към и от археологическия обект. Най-удачно е те да се разположат близо до паркинга и бъдещата музейна сграда;
- да се изработи подходяща пиктограма /или пиктограми/ от траен материал /камък, керамика/, указващи посока на движение, имена на обекти или друга полезна информация;
- да се изработят модели на ниски табели, носещи информация за обекта до който се разполагат;
- за в бъдеще археологическият комплекс следва да се оборудва с

информационна система, включваща употребата на аудиогидове на няколко езика или ползването на мрежите на мобилни оператори с GPS позициониране за получаване на информация за съответните обекти от комплекса.

ОБЩИНА
16.03.2012
Инвест консулт

Осветление и художествено осветление

Обектът се намира извън регулация и в момента не е захранен с ток и вода, но във връзка с предвиденото строителство на информационен център, тези инженерни мрежи следва да бъдат изградени до подножието на хълма.

Общо осветление

Осветление трябва да се предвиди по пътеката до обекта. Необходимо да се предвиди и дежурно осветление и видеонаблюдение на определени зони, което технически да е свързано и да се обслужва от бъдещата музейна сграда.

За целта следва да се предвиди цялостна схема на ел. захранване на обекта, която да определи места за главни и разпределителни и ел. табла, местата и начините на захранване и вида на осветителните тела.

Прокарването на осветление към върха технически е възможно и това няма да засегне археологията. То следва да се изпълни със скрити под земята кабели. Проблемът е прокарването на ел. инсталации по откритите участъци на скалата за направата на общо и на художествено осветление. Абсолютно недопустимо е полагане на кабел чрез издълбаване на канали в скала или чрез прокарването им по въздуха. Електрическата инсталация в зоната на скалите може да се прокара по посетителските пътеки - пасаралки и площадки. В тези случай е препоръчително използването на ток с напрежение до 24 волта. Необходимо е да се направи подходящ избор на вида на осветителните тела, както и на цветната температура на светоизточника, съобразен с характера на осветявания обект.

Характера на художественото осветление трябва да се осмисли и от гледна точка на работното време на обекта. По принцип отдалечеността на обекта от населено място не предполага работно време в след смрачаване. Ако то се запази такова каквото е сега – до 6 часа вечерта, то експонирането на обекта няма да има нужда от художествено осветление, освен ако не се направи вечерна атракция тип звук и светлина или вечерно светлинно шоу. Подходящо е да се предвиди художесвеното осветяване на отделни по-значими обекти в обсега на зрителните конуси от поситетелските пътеки и най-вече от подножието на хълма. При всички случай трябва да се изледват далечните зрителни конуси /погледи от пътя и от околните села/ и да се осветят онези елементи от археологическия комплекс, които биха дали интересен художествен ефект, гледани отдалече. Прожекторите на това осветление би трябвало да се разположат извън археологическия комплекс – пред укрепителните съоръжения и под дворцовия комплекс. За постигане на търсеният ефект е възможно осветяването и на отделни блокове от скалния масив.

Отводняване

Отводняването на обекта не представлява особен технически пролбем. Естествени прегради за водата са крепостните зидове около агората, но оставянето на подходящи места на отвори за оттичане на водите е напълно достатъчно. Проблем е евакуирането на водата от затворените обеми, изсечени в скалите. Решение на този проблем следва да се търси индивидуално за всяко едно място.

По склоновете на хълма над двореца следва да се проучи възможността да се направи система от улеи, отвеждащи повърхностно течащите води.

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
16.03.2012
„Инвест консулт" ЕООД

11. Поддръжка на обекта

Поддръжката на обекта трябва да е перманентна.

Своевременното премахване на растителност от зидове и скали е от съществено значение за запазване на тяхната цялост.

Не е целесъобразно поставянето на кошчета за събиране на отпадъци в зоната на самия археологически обект. Кошчета за отпадъци могат да се поставят на пътеките и подходите извън обекта, на места на които лесно могат да бъдат обслужвани.

Техническата поддръжка на обекта не трябва да е свързана с дейности, изискващи механично триене на повърхността на скалите.

В зонта на археологическия комплекс не е допустимо под никаква форма:

- механичното почистване на сняг и лед от скалния масив. Допуска се почистване на пасарелките;
- обработката на пешеходните пътеки и пасарелки с каквито и да е химикали или соли за против заледяване, както и посипването с пясък;

12. Изисквания към проектните разработки

Проектните намеси да се съобразят със следните основни принципи:

Залагане на възможности за етапно изпълнение на консервационно-реставрационните работи, както и на елементи, свързани с екпониране на обекта и в този аспект - изясняване на последователността на изпълнение и връзката между отделните елементи от благоустрояването.

Пълно съобразяване с българското и международното законодателство в областта на културното наследство.

Съгласуване на заданията на идейните и технически документации на всичи инвестиционни проекти с НИНКН, с водещия археолог и с проектантите.

Съгласувал: ....

/проф. Н. Овчаров/

Съставили:

....

/арх. П. Петров/

....

/арх. П. Бакалова/

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ
03.2012

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
арх. П. БАКАЛОВА
Рег. № 00222

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
16.03.2012
съответствие
„Инвест Консулт" ЕООД

Приложение 1 - План на археологическия комплекс

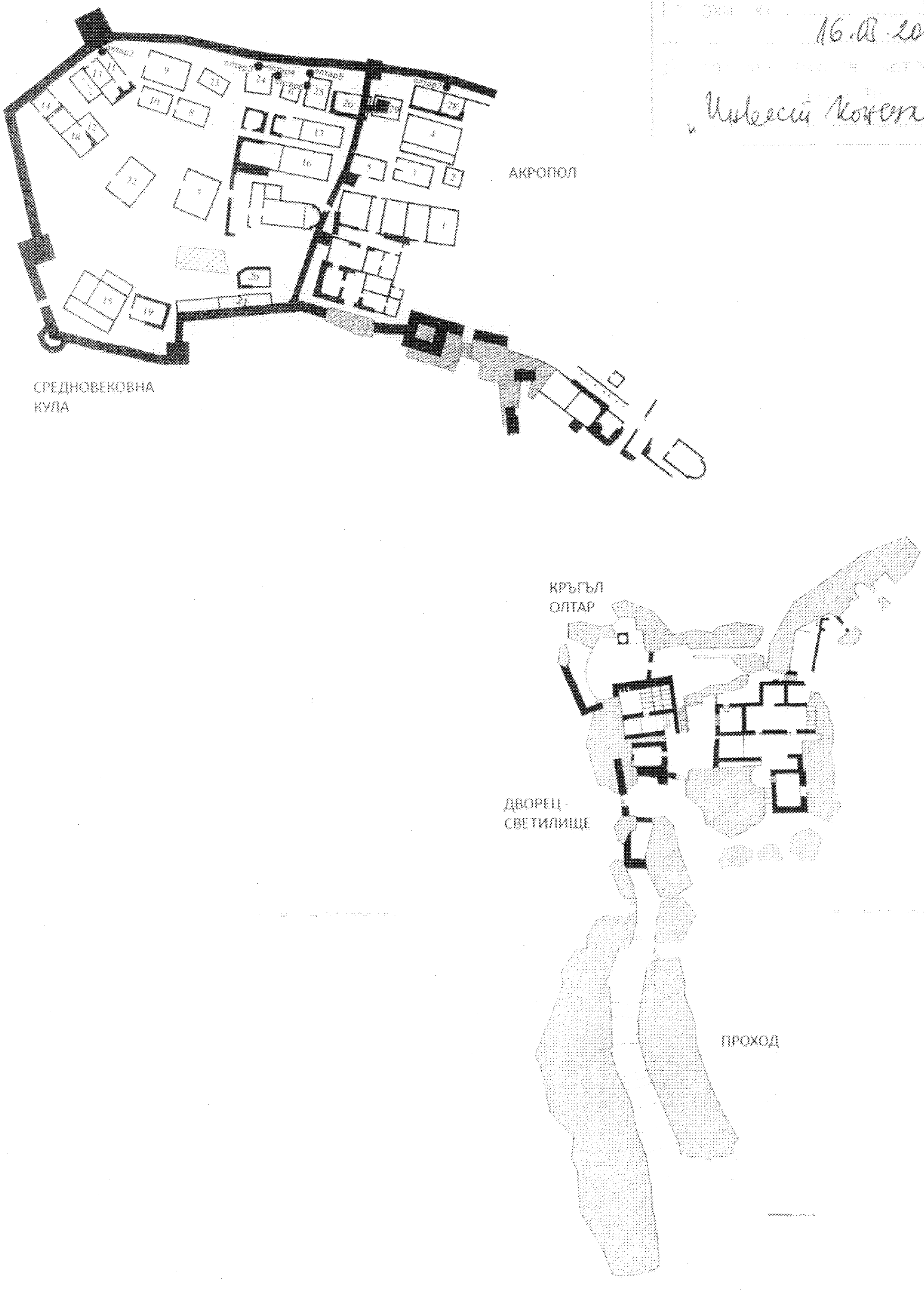

Заснел и начертал: *К. Симеонова*

Графичните материали в текста са предоставени от екипа на проф. Н. Овчаров

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПОЛИЦА

№ 0748400201100002

ЗАД "ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ" АД, СЪГЛАСНО ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ НА ЗАСТРАХОВКА "ПРОФЕСИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ" - СЕКЦИЯ VIII: "ПРОФЕСИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ НА ЛИЦАТА по чл.171 на ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА" и срещу заплащане на договорената премия приема да

ЗАСТРАХОВА:

Застрахован: Име: АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО СОД

Идент. №: 160051040 Тел.: 0878445789

Адрес: гр./с. ПЛОВДИВ, п. код 4030, МИЛЕВИ СКАЛИ, No4,

Свидетелство за оправомощаване:

Проектант I категория обекти по ЗУТ

Покритие: съгласно Общите условия и Секция VIII.

Застрахована дейност: проектант

Срок на застраховката: 1 година Начало: 20.04.2011 г. Край: 19.04.2012 г.

Ретроактивна дата: НЕ СЕ ДОГОВАРЯ

Повод за предявяване на претенции: имуществени и/или неимуществени вреди на трети лица, настъпили и предявени през срока на застраховката и причинени от дейността на Застрахования през периода от ретроактивната дата до края на застрахователната полица в писмен вид

Лимити на отговорност:
- 100 000.00 лв. за всяка една претенция или за серия от претенции
- 200 000.00 лв. за всички претенции през срока на застраховката.

Самоучастие на Застрахования: 100.00 лв. във всяка щета.

Дължима премия: 200.00(двеста BGN)

Данък 2% върху ЗП: 4.00(четири BGN)

Общо дължима сума: 204.00(двеста и четири BGN)

Срок за плащане:	Вноска	Данък 2% върху вноска	Дължима вноска с 2% Данък	Дата на падежа
1	200.00BGN	4.00BGN	204.00BGN	19.04.2011

Специални договорености:
- Застрахованият следва да уведоми Застрахователя за настъпване на събитие, което може да доведе до евентуална претенция за обезщетение от трети лица, в рамките на 7 календарни дни от узнаването за това.
- Дължимите обезщетения се изплащат: i) въз основа на доброволно споразумение между страните по застрахователния договор и увреденото лице/лица или ii) въз основа на съдебно решение.

Уведомяване при събитие: ЗАД "ОЗК - Застраховане" АД; Пловдив, ул. "Драва", №1, ет.1; тел. 032 946 661

Приложения: Общи и Специални условия по застраховката; Заявление-въпросник

Декларации на Застрахования:
1. Запознат съм с Общите и специални условия по застраховката и ги приемам.
2. Не възразявам личните ми данни да бъдат използвани за целите на сключването, поддържането и прекратяването на застрахователния договор.

Полицата е издадена в: един оригинален екземпляр и едно копие.

Дата на издаване: 19.04.2011 г. Издадена от: 400 Пловдив

ЗАСТРАХОВАН: ЗАСТРАХОВАТЕЛ:

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
УЧРЕДЕНА 1937 г., ВЪЗСТАНОВЕНА 1991 г., ИНСТИТУЦИОНАЛИЗИРАНА 2003 г.

CHAMBER OF ARCHITECTS IN BULGARIA
FOUNDED IN 1937, RESTORED IN 1991, INSTITUTIONALIZED IN 2003 YEAR.

Удостоверение

АРХИТЕКТ

ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА

Е ЧЛЕН НА КАМАРАТА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
РЕГИСТРАЦИОНЕН № 03222

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО РЕГИСТЪРА: Арх. АТАНАС ТОСЕВ

Януари 2006

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ: Арх. ПЕТКО ЙОВЧЕВ

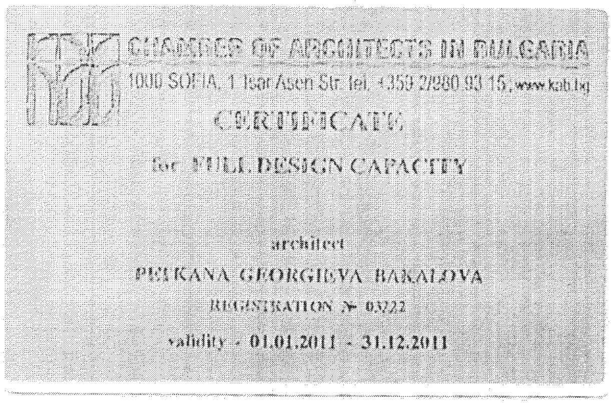

CHAMBER OF ARCHITECTS IN BULGARIA
1000 SOFIA, 1 Tsar Asen Str. tel. +359 2/980 93 15, www.kab.bg

CERTIFICATE

for FULL DESIGN CAPACITY

architect

PETKANA GEORGIEVA BAKALOVA

REGISTRATION № 03222

validity - 01.01.2011 - 31.12.2011

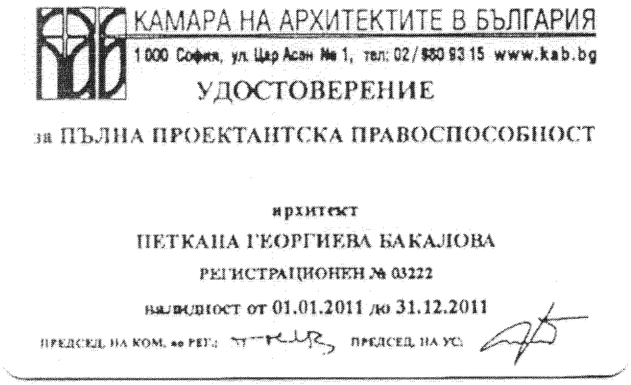

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
1000 София, ул. Цар Асен № 1, тел: 02/980 93 15 www.kab.bg

УДОСТОВЕРЕНИЕ

за ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ

архитект

ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА

РЕГИСТРАЦИОНЕН № 03222

валидност от 01.01.2011 до 31.12.2011

ПРЕДСЕД. НА КОМ. по РЕГ.: ПРЕДСЕД. НА УС:

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ
КЪРДЖАЛИ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№ 09-00-0070 / 19.08.2011 г.

за вписване в публичния регистър по чл. 165 от Закона за културното наследство

Министерството на културата удостоверява, че в публичния регистър по чл. 165 от Закона за културното наследство е вписана

арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА

с области на дейност по консервация и реставрация, свързани с опазването на следните културни ценности:

- архитектурно–строителни, археологически, парково– градинско изкуство, селищни структури и територии, както и етнографски с тези характеристики;

и със специалност: „Архитектура"

Правата по регистрацията не се прехвърлят и преотстъпват. При промяна на обстоятелствата, при които е извършена тази регистрация, регистрираният е длъжен в 7-дневен срок от възникване на новите обстоятелства да уведоми писмено министъра на културата.

ВЕЖДИ РАШИДОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

За министър:
Заместник - министър: М. Тодоров
Заповед за делегиране на правомощия
№ РД09-0422
от 05.04.2011

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
УЧРЕДЕНА 1937 г., ВЪЗСТАНОВЕНА 1991 г., ИНСТИТУЦИОНАЛИЗИРАНА 2003 г.

CHAMBER OF ARCHITECTS IN BULGARIA
FOUNDED IN 1937, RESTORED IN 1991, INSTITUTIONALIZED IN 2003 YEAR.

Удостоверение

АРХИТЕКТ

ПЕТЪР ВЛАДИМИРОВ ПЕТРОВ

Е ЧЛЕН НА КАМАРАТА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
РЕГИСТРАЦИОНЕН № 02820

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО РЕГИСТЪРА: Арх. АТАНАС ТОСЕВ Юни 2004

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ: Арх. ЦЕТКО ЙОВЧЕВ

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ЛИЦЕНЗ ДХ - 000??? 13.05.2010г.
Дата 03 2012г.
16.03.2012

1. Основание за проектиране

- съгласувано с НИНКН задание за проектиране;
- договор за проектиране;

2. Статут на обекта

Античният и средновековен град Перперикон е недвижима археологическа културна ценност от национално значение.

3. Описание на обекта - заснемане и проучване

Най-ранните следи от строителство в тази част датират от кснобронзовата епоха. Акрополът на Перперикон се резвива много активно в 1-4 в сл. Хр от римляните. Зоната на проектната разработка заема югозападната част на Акропола.

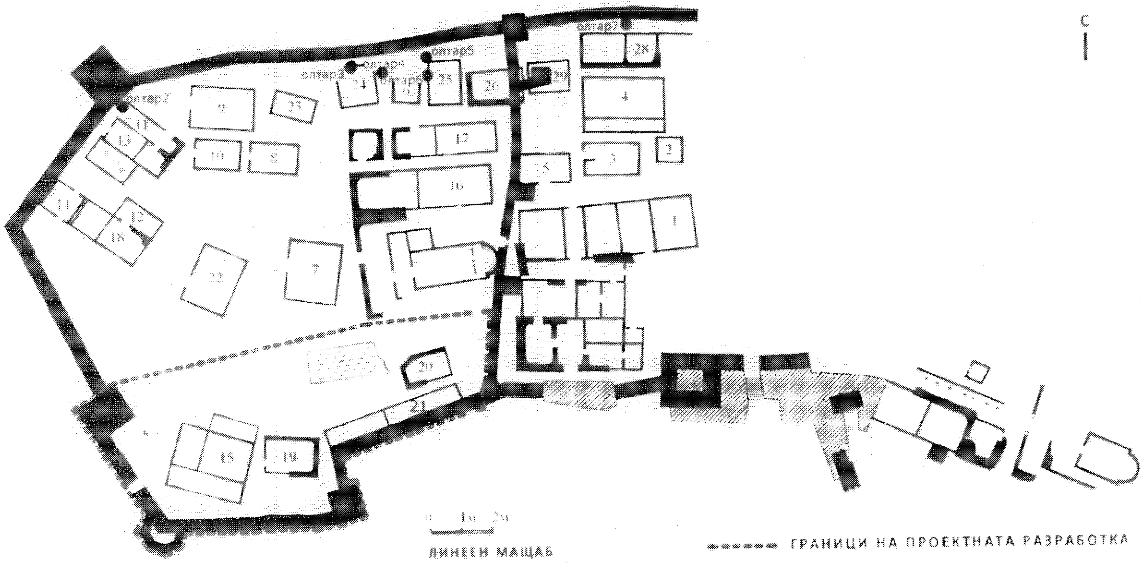

/План на Акропола/

Сгради, съоръжения и урбанистични структури, попадащи в границите на проектната разработка:

Олтари

В скалата са изсечени ориентирани на юг ниши - останки от сгради и жертвеници, над които, са изграждани каменни олтари. В зоната на проектната разработка са разкрити общо 3 олтара, датирани към най-ранния период от съществуването на култовия комплекс на Преперикон – къснобронзовата епоха. Култовата дейност във връзка с обожествяването на скалата и слънцето се развива активно през бронзовата епоха (III-II хил. пр. Хр.). По време на крито-микенската епоха (18-12 столетие преди Христа) свещеният комплекс е в разцвета си. Той продължава и през следващата, ранножелязна епоха (11-6 в.пр.Хр.).

Щерна

Разположена на билото на акропола, тя представлява най-големият изсечен в скалата воден резервоар на Балканския полуостров. Дълбока е 6м, 12м дълга и 6м широка. Датирана е към най-ранния период от съществуването на Перперикон.

Жилищни сгради

В границите на Акропола е разкрит голям брой жилищни сгради от античния и най-вече от Средновековния период. В зоната на проектната разработка попадат общо 4 жилищни сгради/ помещения, като при три от тях са запазени каменни градежи (15, 20 и 21 – вж. схемата), отнасящи се към Средновековието, а четвъртата (сгр. 19 – вж. схемата) представлява скално-изсечено приземно ниво на помещение, по контура на което ясно личат леглата за каменните зидове. Тази сграда е датирана към най-ранния период на Перперикон. Тук е запазен прагов камък от автентично ниво, както и скално-изсечени легла за дървена носеща конструкция.

Каменните зидове на разкритите жилищни сгради в повечето случай стъпват на здрава скала, като за да постигнат това, на древните строители е било необходимо да слязат много под уличното ниво или нивото на терена. По тази причина много сгради имат сутеренни помещения. В по-голямата си част зидовете са на суха фуга, ато сградите са се издигали на височина 2-3 етажа. Фугите с времето се запълват с хумус, в който поникват растения, рушащи зида. Липсата на запечатка и здраво ядро също е предпоставка зидовете да се рушат.

Крепостни стени

Акрополът е опасан от крепостна стена с широчина 2,8 м. Характерно за нея е, че двете й лица са оформени от каменни блокове с идеално изгладена предна страна. Между тях има пълнеж от трошляк. Не се използва свързващ материал. Стената стъпва върху издялани в скалата стъпала. Те трасират ясно разположението й там, където тя вече напълно липсва. В зоната на проектната разработка попадат два правоъгълни бастиона (Южен и Югозападен), полигонална кула, датирана от периода на Средновековието. Последната е изградена с по-малки каменни блокови от зеленикава туфа. През 50/60-те години на миналия век лицевата й зидария е била реставрирана. Между Средновековната кула и Югозападния бастион попада западната порта на крепостната стена.

Улична мрежа

По време на разкопките не са открити данни за улични нива. По котите на запазените помещения и по проходите се четат автентични нива но в този участък не могат да помогнат за възстановяването им. Нивото на улицата е високо над сегашния терен.

4. Патология

Целият хълм е от туфа. Тази скала е мека и ронлива. Основен проблем е намирането на подходящ начин за консервиране на сканата повърхност.

Наблюдава се естествен процес на ерозия - образува се патина по повърхността на скалата, която първоначално защитава скалата, но в резултат на физико-химични процеси се образува тънка /3-6/ мм повърхностна коричка, която след известно време пада. На усилена ерозия са подложени и по-скоро разкритите зони на скалата, тъй като все още нямат защитен слой патина.

Меката скала се износва бързо под стъпките на многобройните туристи. Върху скалата се образува и застоява тънък абразивен слой, който действа като шкурка и допълнително ускорява изтриването на горната повърхност. Ходенето по зидовете представлява сериозна опасност, както за хората, така и за обекта, тъй като повечето зидове са на суха фуга, не са стабилни, а хоросановите градежи са деструктирали.

След приключване на разкопките, почвен е останал на малко места. В по-голямата си част теренът е скалист, което силно ограничава възможността от поникване на растения. Малкото растителност се почиства редовно, поради което в момента тя не застрашава археологическите структури. В по-ниските участъци - около крепостния зид и по периферията на разкопките, където има хумус, растителността е по-агресивна. Опастност има от поникване на растения във фугите на сухите зидарии на сградите и на крепостната стена.

Средновековната кула е със силно ерозирали лица на камъните. Направеното префуфиране с цимент стои интактно, но меките камъни са силно пострадали от солите на циментовия разтвор. Краищата на кулата са с нестабилен градеж.

Крепостната стена е с два типа градеж – средновековен, на бял хоросан и античен на суха фуга. Камъните от горните редове са нестабилни.А

Има множество деструктирали зидове, чиито камъни са разпиляни в близост до тях.

5. КРР в зоната на проектната разработка

5.1 Общи изисквания към провежданите КРР:

Преди започване на КРР се уведомява проектанта;

КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.

При консервационно-реставрационните работи не се използва цимент. Вместо него се използва хидравлична вар;

Предварително се изпълняват КРР в мострени участъци от зидовете и скалната повърхност. След одобряване на тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.

5.2. КРР по каменни градежи:

Почистване лицата и фугите на зидовете - механично с водна струя и мека четка;

Демонтиране на камъните от горните 2-3 реда от зида.

Камъните от горните редове (броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид) на всички зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране. Преди монитрането им обратно на място, се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя. В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар. В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида, същият се почиства от лицата и фугите преди втвърдяването му, според изискванията на точка

Почистените камъни от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар, на дълбока фуга. Изпълнява се запечатка в средната част на зида.

Обработка на фуги – полагане на разтвор, почистване на фугата в дълбочина.

Хоросановият разтвор навсякъде се изпълнява на дълбока фуга, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см.

Направа на консервационни надзидове.

Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота, след почистване и пренареждане на горните редове и инжектирането с разтвор по точка 6. Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид.

Реинтеграция на лицева зидария.

Почистване на зидовете.

Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях, се почистват механично, с мека телена четка и водна струя.

5.3. **КРР по скалната повърхност.**

Зоните на КРР от скалната повърхност, обозначена в чертежите, се третират с разтвори по част Технология, след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност. Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци, обозначени с тъмно сиво. Всички останали части, попадащи в обозначените зони, са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита.

5.4. Надзид и консервационни надзиди

Надзиждане се прави само в един участък – близо до средновековната кула, с което тя се подкрепя силуетно. Два противоположни ъглъла на западния бастион също се маркират с каменна зидария, с което се визуализира изчезналия обем.

6. **Експониране**

Експонирането на обекта е свързано с овладяването на туристическия поток. За целта е предвидено поставянето на:

- няколко платформи, закрепени на подходящи места към скалния масив. Фиксирането им към скалната повърхност става в една точка, разположена в средата на платформата. Четири телескопични крака позволяват стъпването на неравната повърхност да се овладее и платформата да се нивелира;

- пасарелки, окачени на платформите. Те не стъпват никъде на скалата. Парапети са предвидени само на опасните за преминаване места.

Платформите и пасарелките са изработени от метални профили, антикорозионно обработени и с финишно покритие – сив графит. Ходвата повърхност е от метална ажурна решетка, позволяваща видимост и под нея.

ограничители – представляват поставяеми метални стойки, свързани с въже;

- издраждане на дървена панормна площадка в сърцевината на средновековната кула. Нивата и са съобразени с оригиналните нива на площадките на кулата. Цялото съоръжение е самосроятелно укрепено и не докосва никъде зидовете. Стъпва върху скалната повърхност пред крепостната стена и в зоната на имлектума. Дървената конструкция следва надеждно да се обработи срещу гъбички и плесени и да се импрегнира. Използваните за това продукти изискваме ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ДА СЕ ОДОБРЯТ ОТ ПРОЕКТАНТА.

- направата на алея и попълвания с трошенокаменна настилка, посочени на чертажа.

Предвижда се изграждането на осветление, разположено вън от крепостните зидове. Прожектори осветяват средновековната кула. За охранно осветление няколко ниски осветителни тела са разположени по обиколната алея пред стената.

В зоната на олтарите е предвидено разполагането на невисоки поставки с открит огън /биоетанол/. За да не се наранява повърхността под тях се поставят плътни подложки от нетъкан текстил 800 гр/м2. С такива подложки се обозначават и местата по скалата, подходящи за преминаване на посетителите.

7. Технология

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА НА РАБОТНАТА СРЕДА

С цел ефективно действие на използваните технологични разтвори, всички консервационно-реставрационни работи да се извършват при следните условия:

- минимална температура +5°C;
- максимална температура +40°C;
- минимална относителна влажност на основата и на въздуха 30%;
- максимална относителна влажност на основата и на въздуха 75%;
- да не се работи при ветровито време;
- да не се работи на пряка експозиция при силно слънце;
- да не се обработват скалите и камъните с описаните технологични разтвори при опасност да бъдат намокрени /от дъжд/ през първите 48 часа след третирането им.

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

Всички повърхности на камъните следва да бъдат почистени, обезпрашени, обезмаслени. Фугите да бъдат почистени от проникнали корени, хумус и соли.

Хидравличната вар е продукт, заместващ цимента и се предписва заради липсата на соли в нея. Използването на цимент и продукти, съдържащи цимент на обекта е абсолютно забранено.

Силоксановите разтвори са заместител на продуктите на базата епоксидна смола, чието основно преимущество е че не създават бариери за водните пари, с което се избягва конденз и натрупване на соли във вътрешността на камъка и последваща деградация в контактната зона.

След направено проучване, на базата на предварителната информация и на базата на емпиричния опит, който ние имаме, сме съставили настоящата технологична записка. При всички случай е необходимо, преди пристъпване към работа с оргинала, извършването на предварителни проби, в тестови участъци.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ АДМИНИСТРАЦИЯ

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕОО..
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ
И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ДК - 000721/18.05.2010 г.
Дата 03.2012 г.
Управител: ....
инж. Ангел К...

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 1

Запълване на подкожушвания по скалната повърхност /до 1 – 2 мм/ , реставриране на малки отчупвания и при нужда разтвор за китване.

Състав на разтвора:

А - Разтвор от хидравлична вар **CALCE SCELTA I/60**;

В – Вода с добавка на PML 33, 5% - смола за повишаване на адхезията и слепващата сила на разтвора - предварително смесена;

С – инертен пълнеж от **счукана туфа** с големина до 0,5 мм за запълване на фуги до 1 мм и за залепване. За приготвяне на инертния пълнеж се използват негодни за употреба парчета туфа. За постигане на цвят, идентичен с този скалата при китването, могат да се добавят цветни, неорганични пълнители;

СЪОТНОШЕНИЕ:

А : **С** = 1 : 3 - вода с добавка на PML33 до насищане на разтвора.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

Повърхността на камъка се почиства внимателно. Технологичният разтвор се инжектира в пукнатините и отворите до запълването им.

Запълването с разтвор и китването се извършва на слоеве, с оглед на предотвратяване на напукването и свиването.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 2

Консолидиране на скална повържност, лижата на средновековната кула и на хидрофобната замазка на щерната. Използва след третиране на камъка по ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 1.

Разтвор **WALDCON V/75**

Разтвор за консолидиране на порести минерални материали, съдържащи силиций. Не предизвиква образуването на соли. Продуктът е под формата на гел от силициева киселина, която възстановява минералната матрица и оригиналния състав на материала.

ЗАБЕЛЕЖКИ :

Повърхността на скалата се почиства внимателно. Разтворът се нанася с четка, чрез пръскане „мокро в мокро" или чрез инжектиране до насищане.

Да не се работи при ветровито време или на пряка слънчева светлина.

Да не се работи при опасност от намокряне през първите 48 часа.

Поради хетерогенността на съществуващите материали, препоръчваме предварителен тест на ограничена площ, за да се определи количеството на продукта за употреба.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 3

Импрегниране на камъни и скална повърхност.

/използва се след приключване на реставрационните работи/

Разтвор **CEPROTECTOR 10** импрегниращ, дълбоко проникващ разтвор на базата на силоксан.

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЕКТ И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ДК - 00072/13.05.2013 г.
Дата 03.2012
Управител
КЪРДЖАЛИ
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

Ceprotector 10 е водоотблъскващ продукт, образуващ прозрачен филм на силоксанова основа, устойчив на атмосферни влияния. Възпрепятства проникването на вода и замърсители, като същевременно позволява влагата от камъка да се изпарява, без да променя първоначалния вид материала, тъй като не води до промени в цвета или блясъка му.

Ceprotector 10 прониква дълбоко в камъка създавайки водоустойчива бариера, като забавя деградацията на материала.

ЗАБЕЛЕЖКИ :

Повърхността на скалата се почиства внимателно. Разтворът се нанася с четка или чрез пръскане „мокро в мокро" до насищане на основата.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 4

Почистване от повърхностни замърсявания

Почистването повърхността на камъните и скалите се извършва механично, с мека четка и слаба водна струя (от кофпомпа), като се внимава повърхността на камъка или скалата да не бъде наранена.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 5

Бял разтвор за префугиране

1. Фугите се почистват максимално дълбоко от ерозирал разтвор с подходящи инструменти - метална скоба, четка и водна струя от кофпомпа.

2. Префугирането се извършва на два пласта с шпакла или с друг подходящ, тесен инструмент.

- Първи пласт – вътрешен, положен на дълбока - над 1 см фуга.

Втори пласт – външен – полага се на втория ден след първия. Изпълнява се ръчно - с пръсти, за да се постигне добро уплътняване и залепване на разтвора към камъка. Работи се с тънки гумени ръкавици.

Рецепта за префугиране

(Всички материали се смесват предварително на сухо) :

- хидравлична вар	2 об.ч.
- пясък	4 об.ч.
- ситна фракция	1 об.ч.
- мраморен грис	1 об.ч.
- мувелит* или PML 33 -	0,05 об.ч.

* Мувелитът или PML 33 се разтваря предварително във водата необходима за омесване на разтвора.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 6

Бял разтвор за запечатка

Прилага се разтвора за префугиране описан по-горе.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ИНРЕСТ КОНСУЛТ

Дата 03. 2012 г.

Особеността е в полагането на последния ред от зидарията и запечатката:

1. Градежът във вътрешността на двулицевия зид се изпълнява малко по-високо от лицевите камъни, като се образува лека “гърбица” по оста на зида. Разтворът се полага между камъните с наклон встрани, като се следи за доброто оттичане на водата. Работи се на отделни участъци с дължина 2-3 м. С пръсти се уплътнява залепването около камъните.
2. Веднага след това при още мокрия разтвор, повърхността на зида се посипва със ситна фракция и счукана туфа и се набива с ръка в разтвора чрез “потупване”. Останалата в повече посипка да не се измита от зида.

При префугирането и запечатката да се пази зида чист от натичане на разтвор.

ТЕХНОЛОГИЧНА РЕЦЕПТА 7

Червен разтвор за китване

За укрепване на хидрофобната замазка на щерна

1. Почистване от ерозирал разтвор с четка и водна струя.
2. Китване на два пласта
3. Рецепта за префугиране:

- хидравлична вар	2 об.ч.
- жълт речен пясък	4,5 об.ч.
- ситна фракция	1,5 об.ч.
- шамот – счукан	0,5 об.ч.
- мувелит* или PML 33 -	0,05 об.ч.

* Мувелитът или PML 33 се разтварят предварително във водата необходима за омесване на разтвора.

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ДК - 0007[illegible]/1[illegible].05.2010 г.
Дата: 03.2021.
Управител: [illegible]

8. СЪДЪРЖАНИЕ

Обяснителна записка

Графична част:

ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

1.	**Ситуация**	М 1:750
2.	**ЗАСНЕМАНЕ- план и разрез; ПЕРИОДИЗАЦИЯ**	М 1:100
3.	**ЗАСНЕМАНЕ- план- Зона 1**	М 1:50
4.	**ЗАСНЕМАНЕ- изгледи- Зона 1**	М 1:25
5.	**ЗАСНЕМАНЕ- план- Зона 2**	М 1:50
6.	**ЗАСНЕМАНЕ- план- Зона 3**	М 1:50
7.	**ЗАСНЕМАНЕ- изгледи- Зона 3**	М 1:25
8.	**ЗАСНЕМАНЕ- план- Зона 4**	М 1:50
9.	**ЗАСНЕМАНЕ- изгледи- Зона 4**	М 1:25; 1:50

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

1. **ЗАСНЕМАНЕ и КРР- план, разрез и изгледи - Средновековна Кула** М 1:75
2. **КРР- план и изгледи- Зона 1** М 1:50, 1:75
3. **КРР- план- Зона 2** М 1:50
4. **КРР- план и изгледи- Зона 3** М 1:50, 1:75
5. **КРР- план- Зона 4** М 1:50

ЕКСПОНИРАНЕ

10. **ЕКСПОНИРАНЕ- план експониране и благоустрояване** М 1:100
11. **ЕКСПОНИРАНЕ- план, разрез и изглед на експониране на Средновековна Кула** М 1:50

Съставил: ....

/арх. П. Петров/

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
оценяване на съответствието на инвестиционните проекти и/или
упражняване на строителен надзор
ЛИЦЕНЗ ДК - 00012/18.03.2010 г.
Дата: 13.12.12 г. Управител:

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон
ЗАСНЕМАНЕ

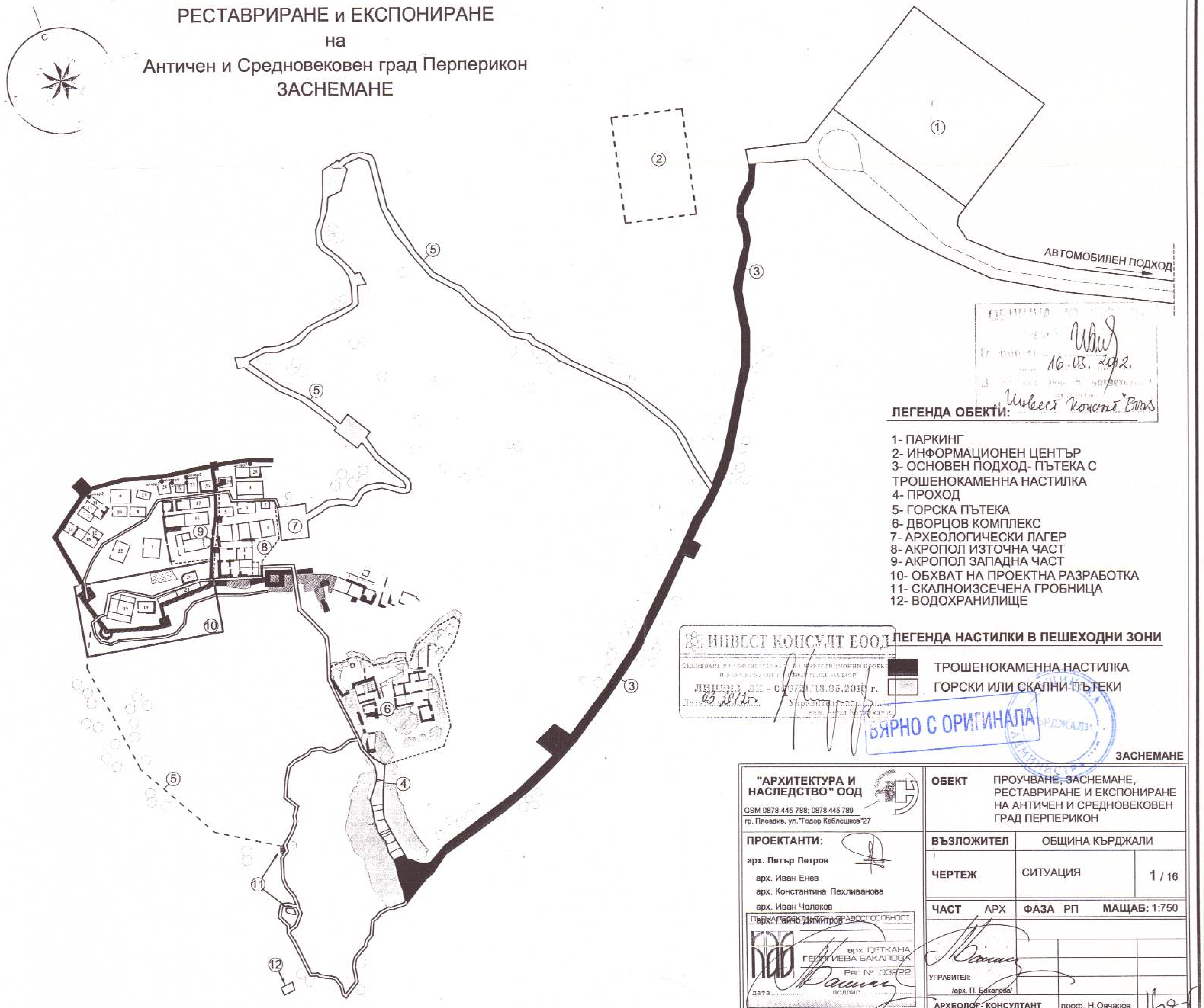

16.03.2012
Инвест Консулт ЕООД

ЛЕГЕНДА ОБЕКТИ:

1- ПАРКИНГ
2- ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
3- ОСНОВЕН ПОДХОД- ПЪТЕКА С ТРОШЕНОКАМЕННА НАСТИЛКА
4- ПРОХОД
5- ГОРСКА ПЪТЕКА
6- ДВОРЦОВ КОМПЛЕКС
7- АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ЛАГЕР
8- АКРОПОЛ ИЗТОЧНА ЧАСТ
9- АКРОПОЛ ЗАПАДНА ЧАСТ
10- ОБХВАТ НА ПРОЕКТНА РАЗРАБОТКА
11- СКАЛНОИЗСЕЧЕНА ГРОБНИЦА
12- ВОДОХРАНИЛИЩЕ

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
Оценяване на съответствието на инвестиционния проект и упражняване на строителен надзор
ЛИЦЕНЗ ЛК - 000721/18.05.2010 г.
Дата 03.2012 Управител ...

ЛЕГЕНДА НАСТИЛКИ В ПЕШЕХОДНИ ЗОНИ

■ ТРОШЕНОКАМЕННА НАСТИЛКА
▨ ГОРСКИ ИЛИ СКАЛНИ ПЪТЕКИ

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	СИТУАЦИЯ	1 / 16
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА Рег. № 03222 дата .... подпис	**ЧАСТ** АРХ	**ФАЗА** РП	**МАЩАБ:** 1:750
	УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/		
	АРХЕОЛОГ- КОНСУЛТАНТ	проф. Н.Овчаров	
арх. Петкана Бакалова		**Пловдив, 10.2011**	

СИТУАЦИЯ И ПОДХОДИ М 1:750

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ЗАСНЕМАНЕ и ПЕРИОДИЗАЦИЯ

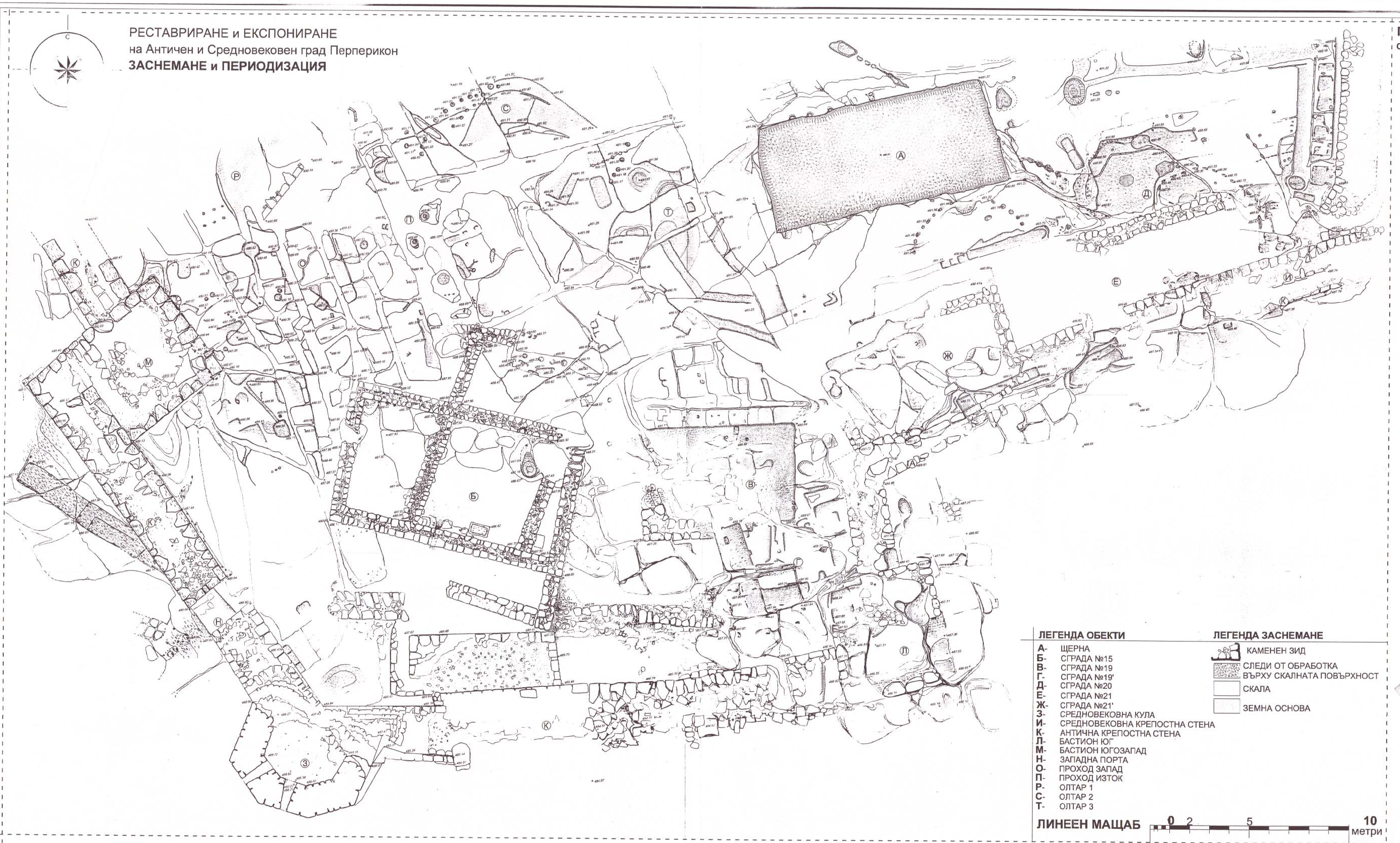

ЛЕГЕНДА ОБЕКТИ

А-	ЩЕРНА
Б-	СГРАДА №15
В-	СГРАДА №19
Г-	СГРАДА №19'
Д-	СГРАДА №20
Е-	СГРАДА №21
Ж-	СГРАДА №21'
З-	СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА
И-	СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТНА СТЕНА
К-	АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА
Л-	БАСТИОН ЮГ
М-	БАСТИОН ЮГОЗАПАД
Н-	ЗАПАДНА ПОРТА
О-	ПРОХОД ЗАПАД
П-	ПРОХОД ИЗТОК
Р-	ОЛТАР 1
С-	ОЛТАР 2
Т-	ОЛТАР 3

ЛЕГЕНДА ЗАСНЕМАНЕ

- ▨ КАМЕНЕН ЗИД
- ▨ СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
- ☐ СКАЛА
- ☐ ЗЕМНА ОСНОВА

ЛИНЕЕН МАЩАБ 0 2 5 10 метри

ПЕРИОДИЗАЦИЯ
СЪГЛАСНО ДАННИ ОТ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

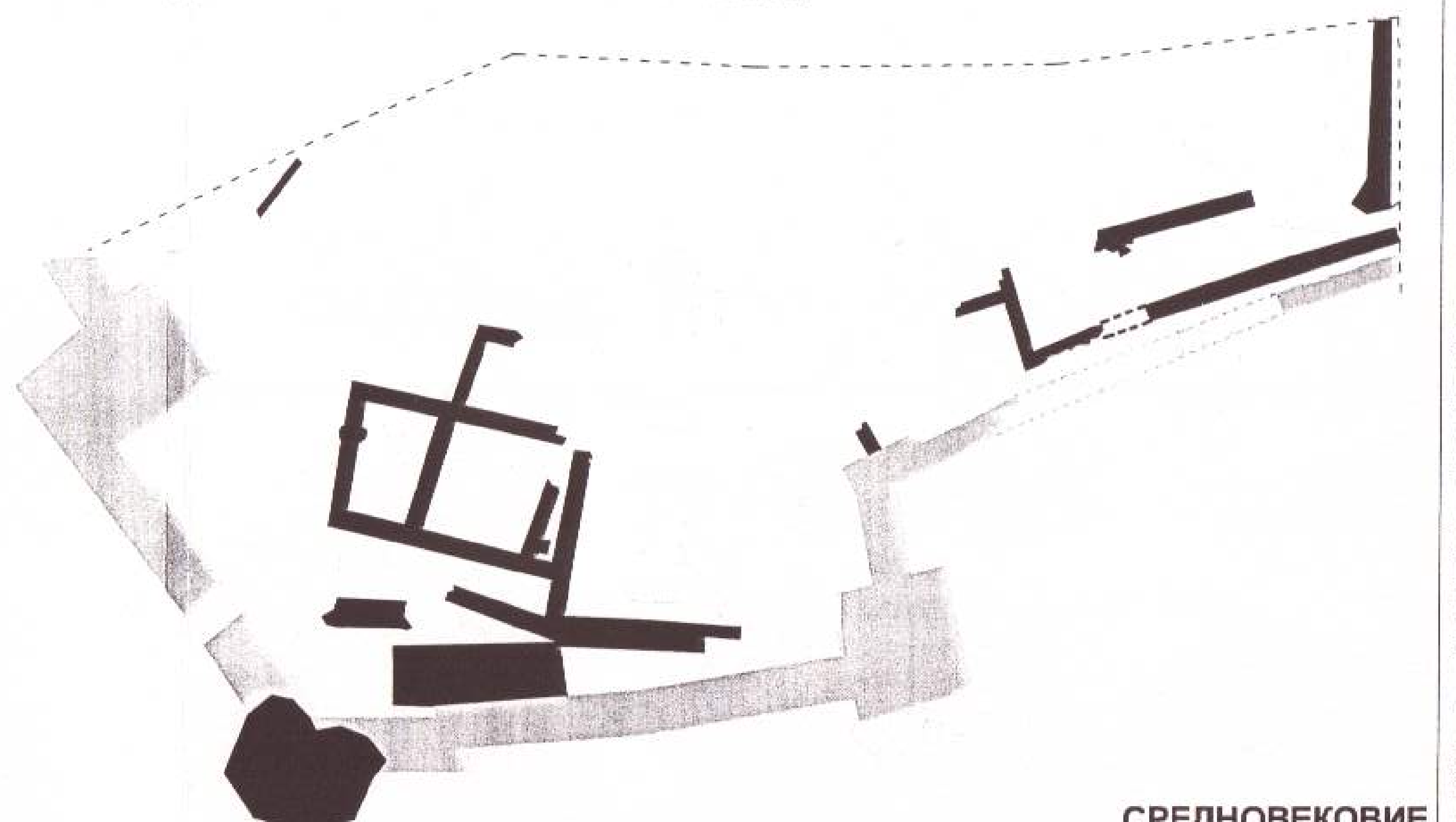

СРЕДНОВЕКОВИЕ

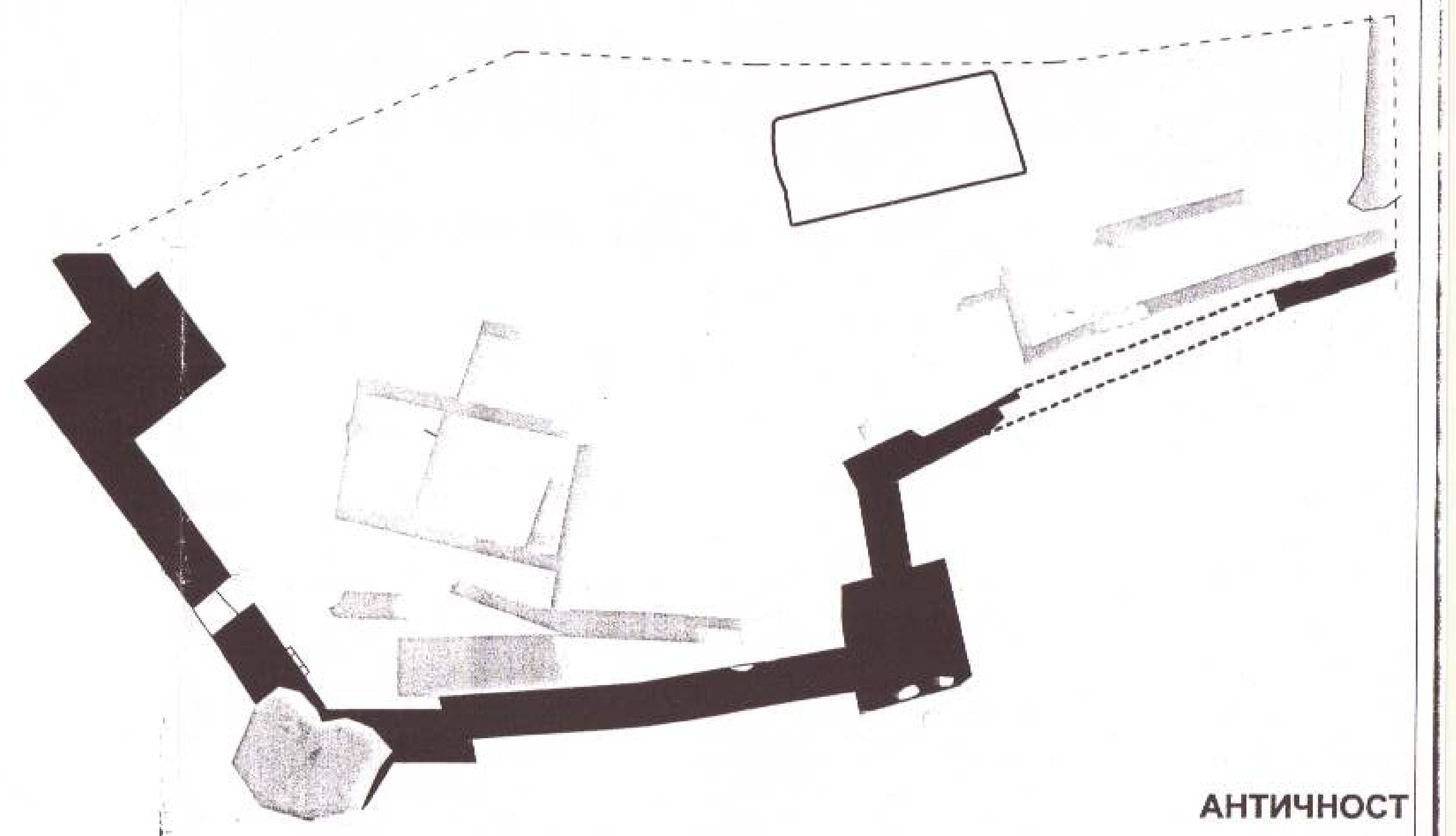

АНТИЧНОСТ

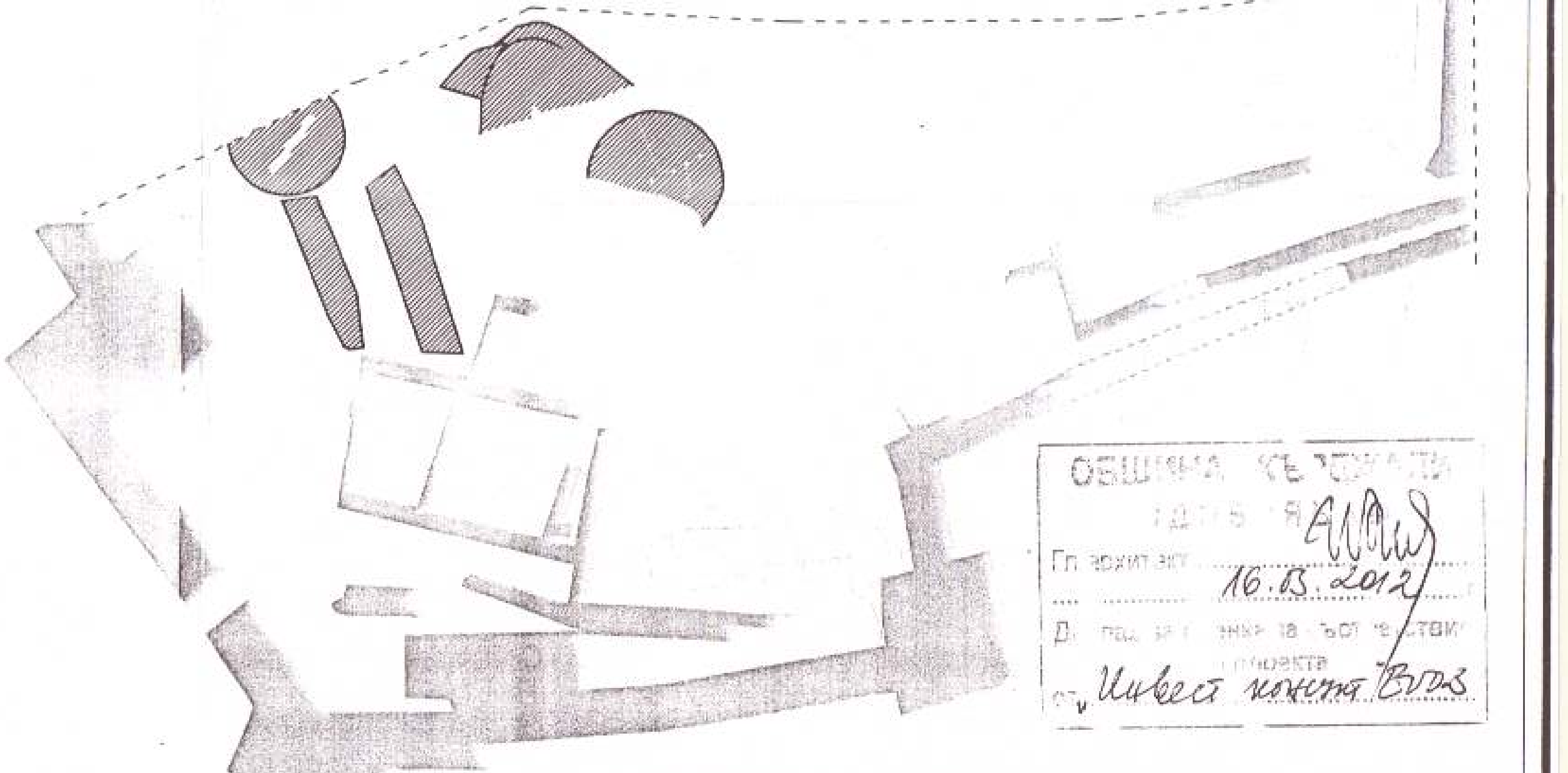

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
Гл. архитект ....
16.03.2012
Д... пом. за .... на ... ствие
... проекта
от Инвест консулт ...

РЕЛИГИОЗЕН КОМПЛЕКС ОТ НАЙ-РАНЕН ПЕРИОД

РАЗРЕЗ А-А
ПО ДАННИ ОТ ГЕОДЕЗИЧЕСКО ЗАСНЕМАНЕ

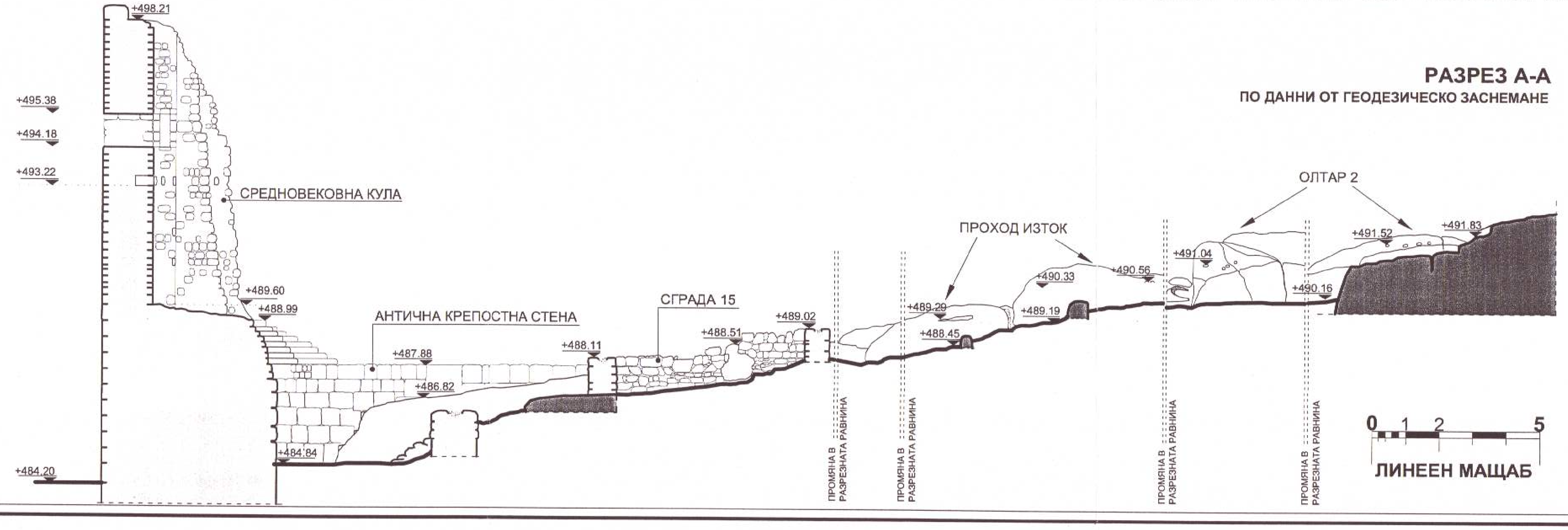

ЛИНЕЕН МАЩАБ

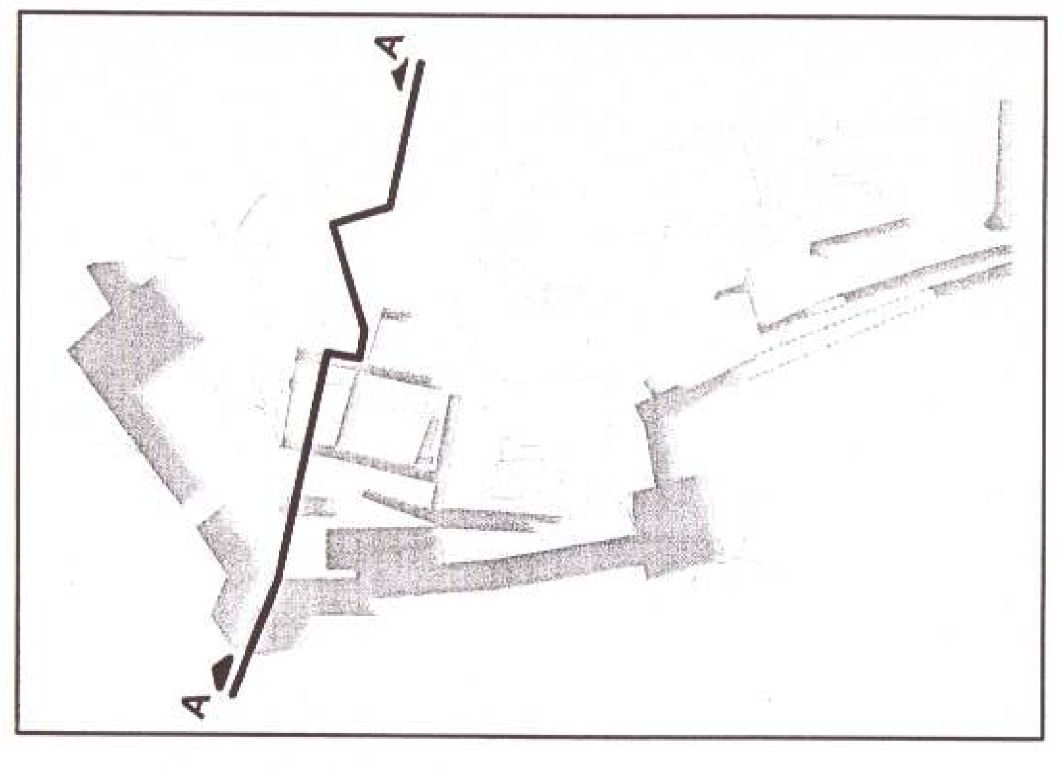

ЛЕГЕНДА РАЗРЕЗ

- ☐ РАЗРЕЗ ПРЕЗ КАМЕНЕН ЗИД
- ■ РАЗРЕЗ ПРЕЗ СКАЛА

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЕКТ И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ДК - 00721/18.05.2010 г.
Дата: 03.2012 г.
Управител: ...

ЗАСНЕМАНЕ и ПЕРИОДИЗАЦИЯ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: арх. Петър Петров арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков Ив. Чолаков арх. Райчо Димитров	ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ЗАСНЕМАНЕ и ПЕРИОДИЗАЦИЯ	2/16
	ЧАСТ АРХ	ФАЗА РП	МАЩАБ 1:100
КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ... ГЕОРГИЕВ	СЪГЛАСУВАЛИ		
	КОНСТР	инж. В. Христов	
УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
арх. Петкана Бакалова	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	

Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон

ЗАСНЕМАНЕ

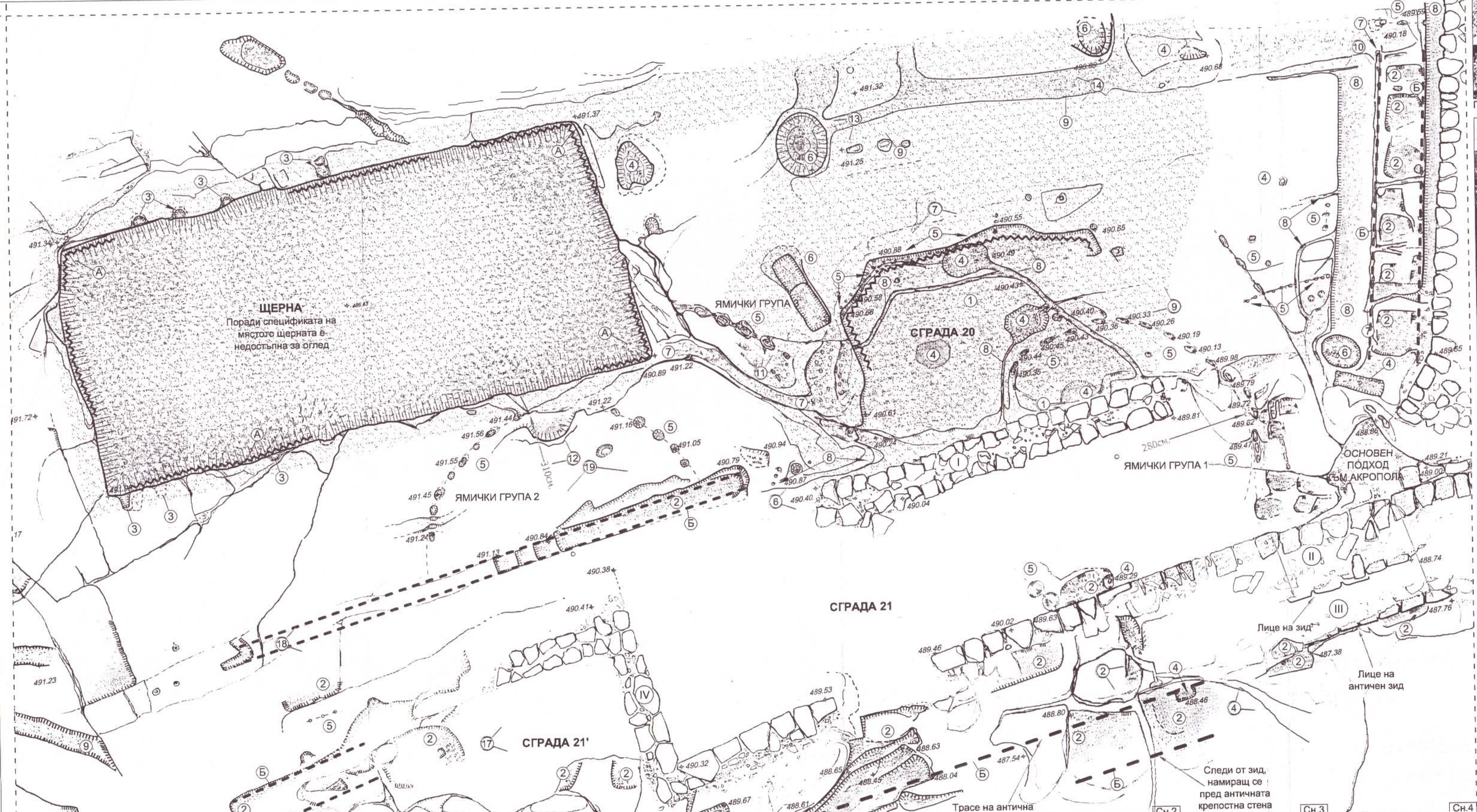

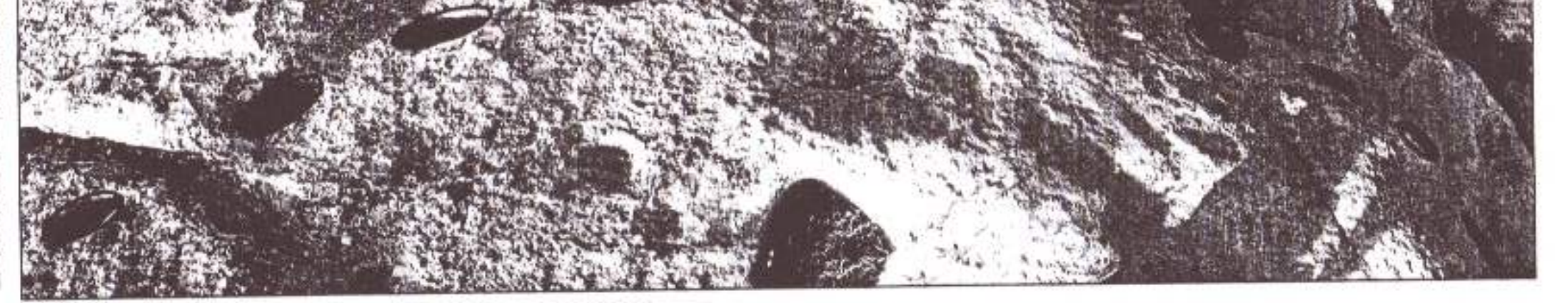
Сн.1

Голяма група ямички, изсечени в полукръг.

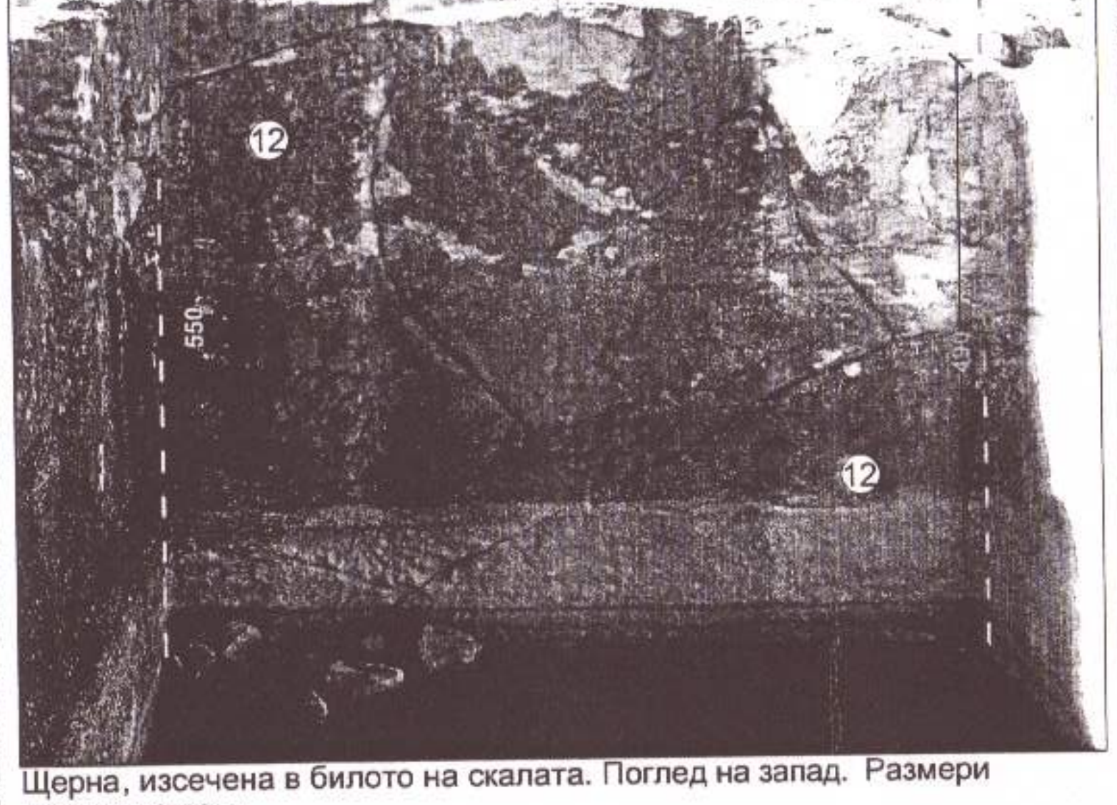

Щерна, изсечена в билото на скалата. Поглед на запад. Размери 520/1120/500см.

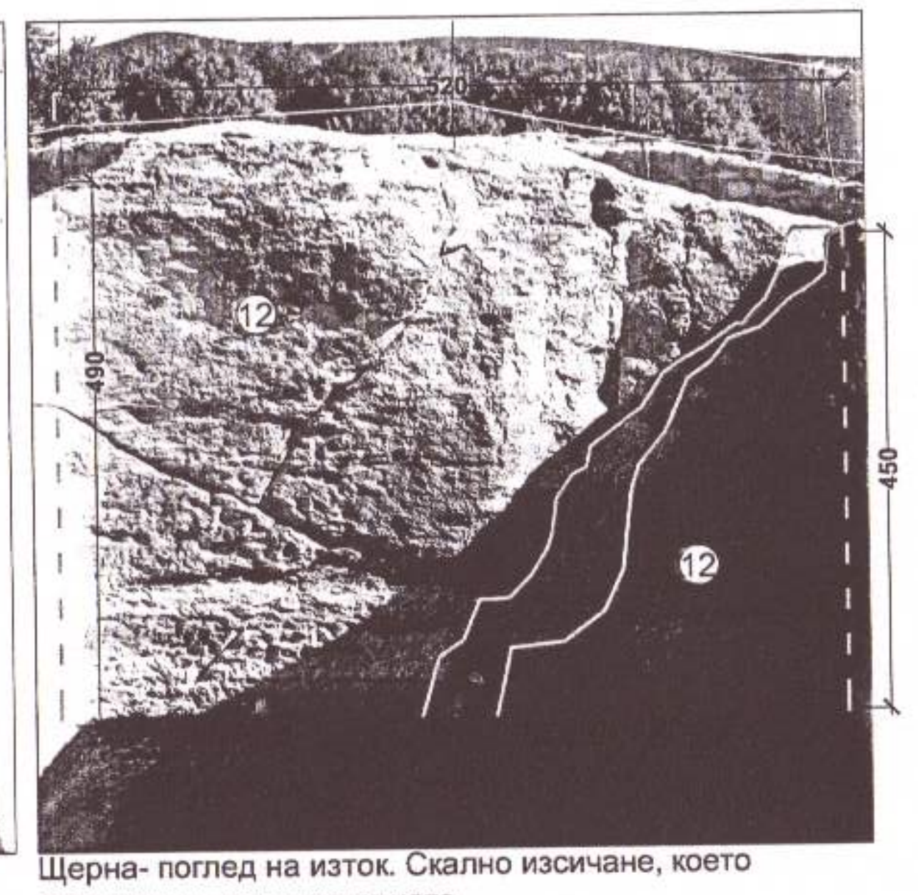

Щерна- поглед на изток. Скално изсичане, което осигурява достъп до дъното.

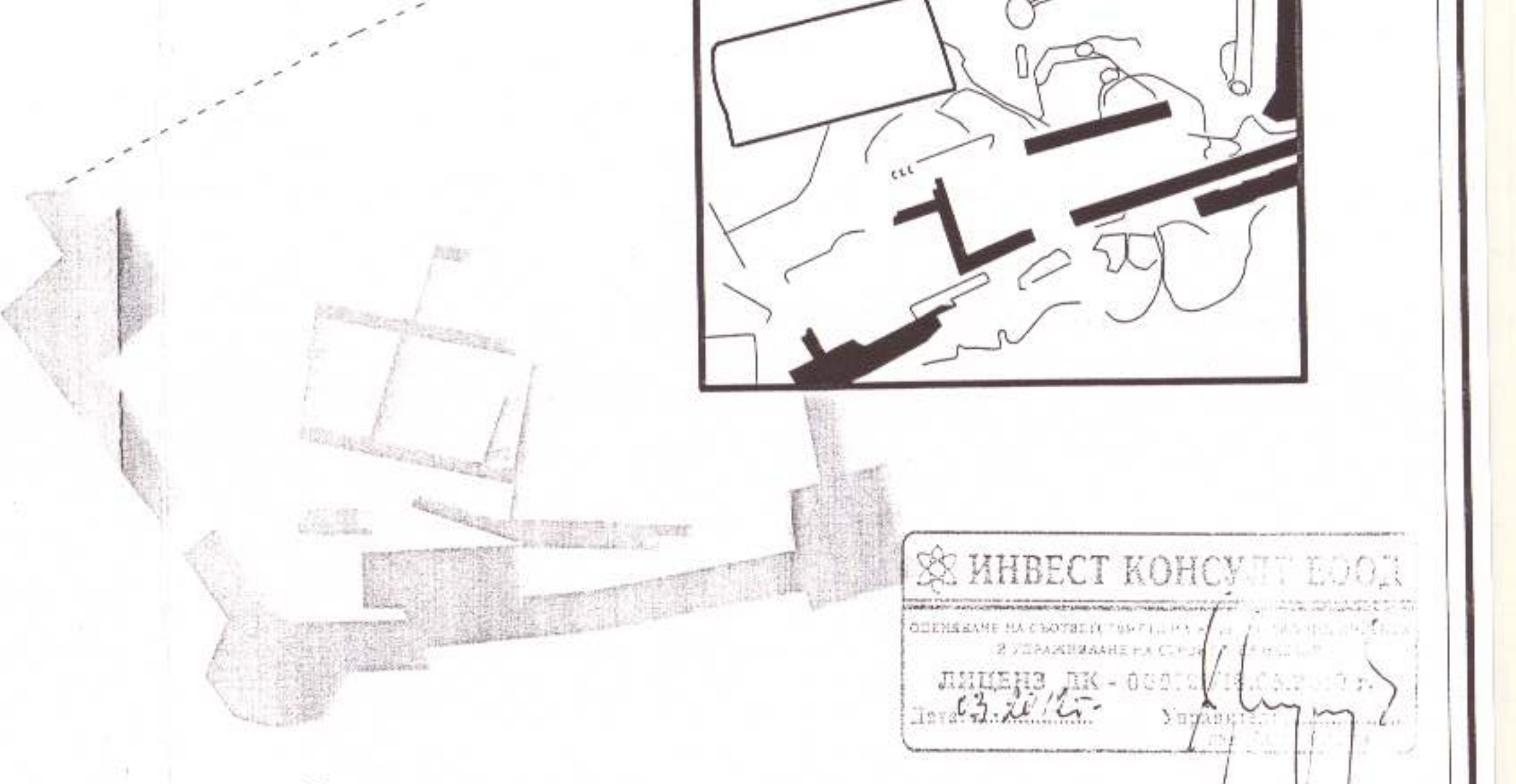

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ДК-
13.2012

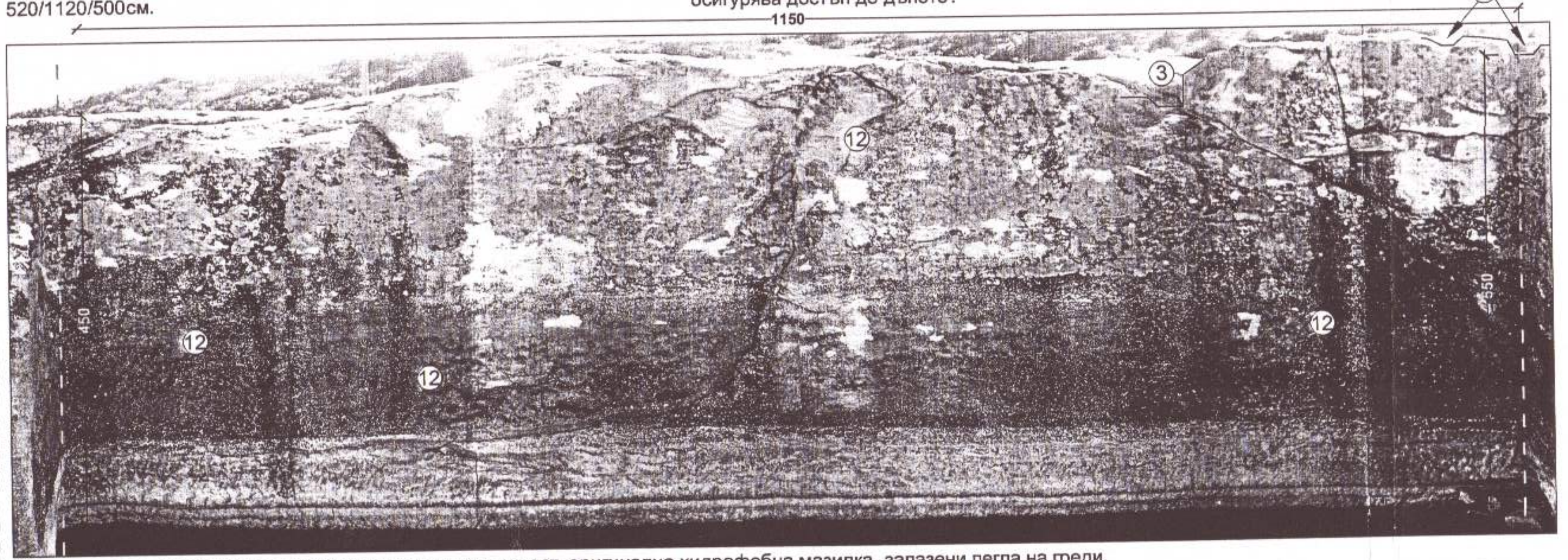

Щерна- поглед на юг. Силно ерозирала скална повърхност, оригинална хидрофобна мазилка, запазени легла на греди.

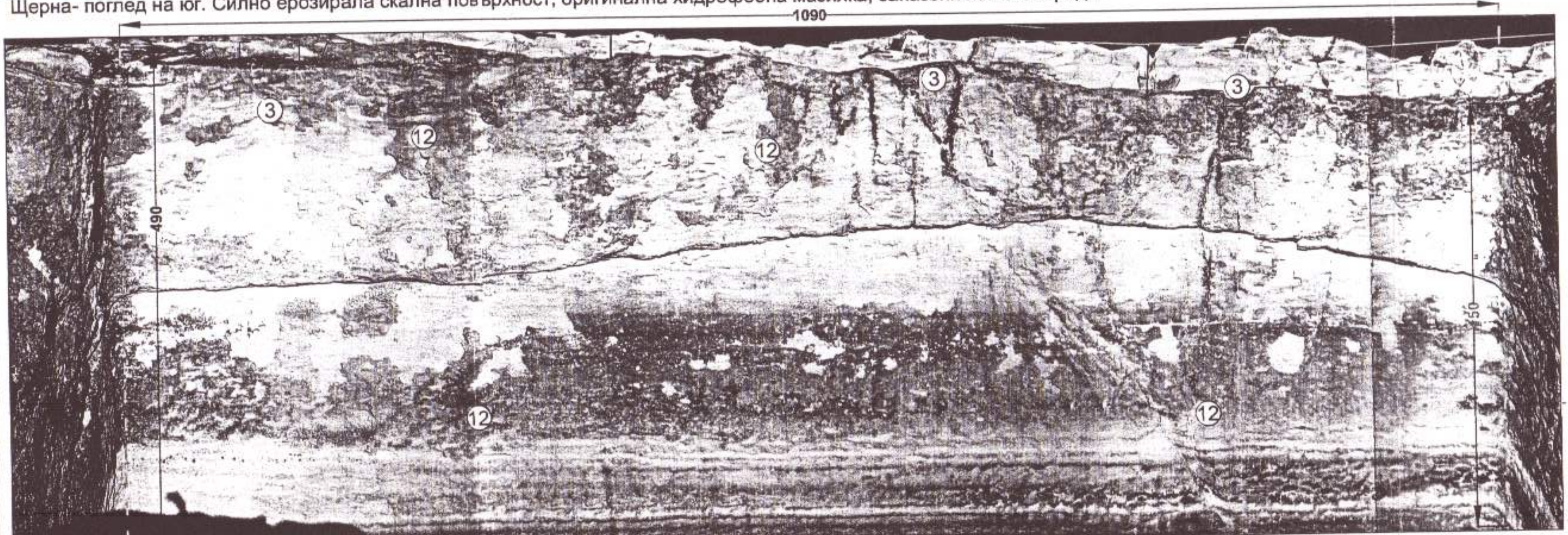

Щерна- поглед на север- силно ерозирала скална повърхност, оригинална хидрофобна мазилка, запазени легла на греди.

Сн.2

Изсичане в скалата, оформящо равна площадка пред античната крепостна стена.

Сн.3

Деструктирала крепостна стена, поглед от изток. Продължава към Бастион Юг.

Сн.4

Антична крепостна стена със запазено средновековно надзиждане.

Сн.5

Стъпаловидни изсичания в трасето на античната крепостна стена.

Сн.6

Каменен зид в нестабилно състояние и група от плитки ями.

Сн.7

СГРАДА 20- поглед от север.Каналчетаи ями с неизвестно предназначение.

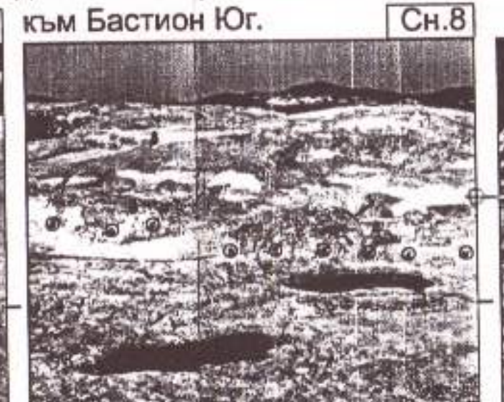
Сн.8

Дупки в скалата показват основи на стени.

Сн.9

СГРАДА 20. Запазено ниво на помещението.

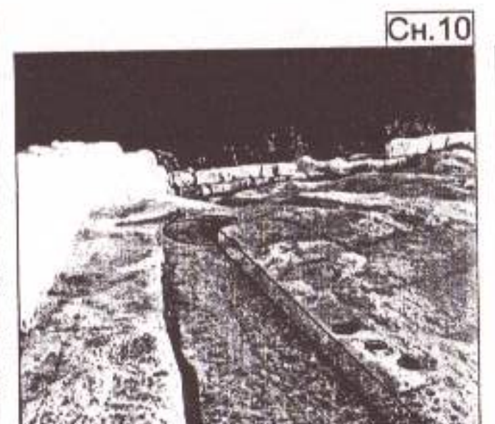
Сн.10

Плосък улей10/75/650см, вливащ се на юг в кръгла яма.

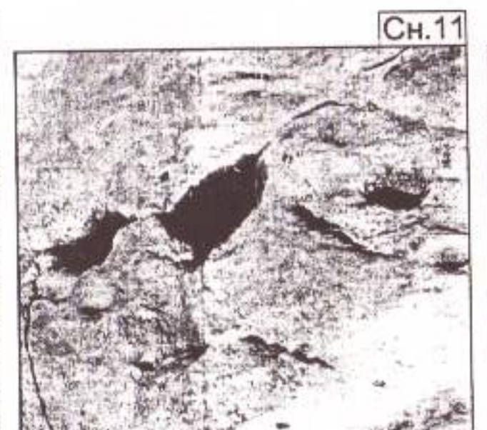
Сн.11

Ямички Група 3- изсечени в права линия по диагонал на щерната в ЮИ и край.

Сн.12

Ямички Група 2, изсечени в полукръг на юг от щерната.

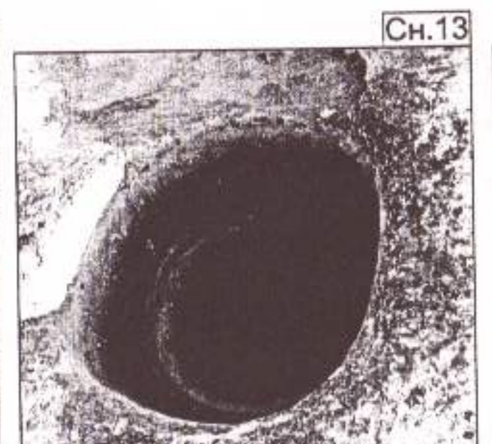
Сн.13

Яма с дълбочина 40см и диаметър 55см.

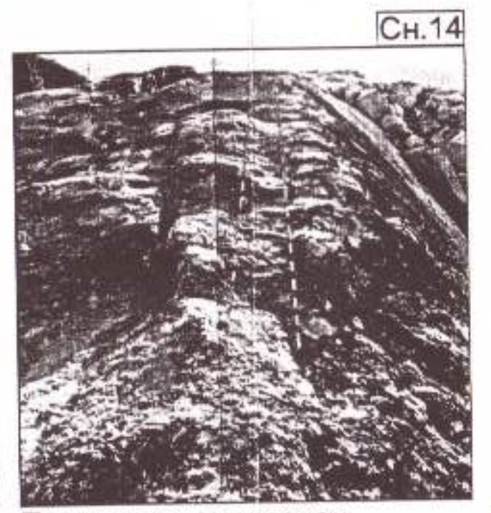
Сн.14

Плитък скалноизсечен улей по северното било. Дължина- 650см.

Сн.15

Квадри с рустикална обработка от лицето на антична крепостна стена .

Сн.16

Запазени квадри от лицето на антична крепостна стена. Пред тях- изсичания в скалата, показващи следи от преустройство.

Сн.17

Каменен зид- СГРАДА 21'- изглед от запад- интериор.

Сн.18

Трасе на зид- поглед от запад.

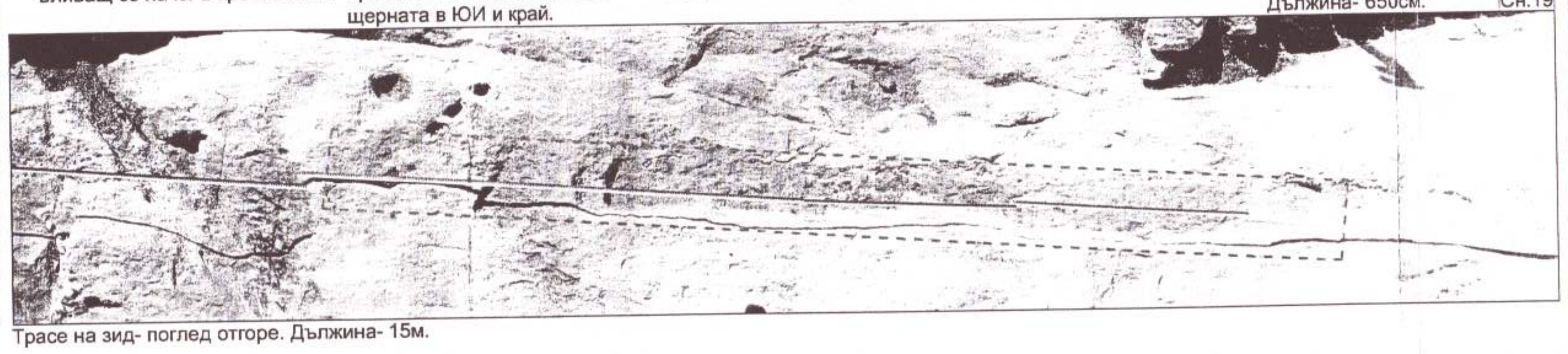
Сн.19

Трасе на зид- поглед отгоре. Дължина- 15м.

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

▨	КАМЕНЕН ЗИД
▨	СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
☐	СКАЛА
☐	ЗЕМНА ОСНОВА

ЛЕГЕНДА ЗАСНЕМАНЕ

① АВТЕНТИЧНО НИВО НА ПОМЕЩЕНИЕ/ СЪОРЪЖЕНИЕ
② СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ С ВЕРТИКАЛНИ СТРАНИ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЛЕГЛА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
③ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ - ВЕРОЯТНО ЛЕГЛА ЗА ПРЕМОСТВАЩИ ГРЕДИ
④ ЕДИНИЧНИ ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑤ РЕДИЦА/ ГРУПА ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑥ ДЪЛБОКИ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ *(дълбочина 30-50 см)*
⑦ ДЪЛБОК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ *(дълбочина 15-30 см)*
⑧ ПЛИТЪК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОСТОЯНЕН НАКЛОН НА ДЪНОТО *(дълбочина 5-15 см)*
⑨ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОЛЕГАТИ СТРАНИ
⑩ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ СЪС СТЪПАЛОВИДНО ДЪНО
⑪ СКАЛНО ИЗСИЧАНЕ- ПРЕДПОЛАГАЕМО ЛЕГЛО НА ПИТОС
⑫ ОРИГИНАЛНА ХИДРОФОБНА МАЗИЛКА
㉖ ПОЗИЦИИ СНИМКИ
- - - ОТКРИТИ ГЕОМЕТРИЧНИ ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ ЗАСНЕТИТЕ ОБЕКТИ

16.03.2012
Инвест Консулт Еоод

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

Ⓐ ЕРОЗИРАЛА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА
Ⓑ ТРАСЕ НА ЗИД, ЧЕТИМО ПО ИЗСИЧАНИЯ В СКАЛАТА

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

I- КАМЕНЕН ЗИД ОТ СГРАДА 21- В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
II- СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТНА СТЕНА, НАДСТРОЕНА ВЪРХУ АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА- В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
III- АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА СЪС ЗАПАЗЕНА ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
IV- КАМЕНЕН ЗИД ОТ СГРАДА 21'- В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
V- АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА СЪС ЗАПАЗЕНА ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
VI- ДЕСТРУКТИРАЛ ЗАПАДЕН КАМЕНЕН ЗИД НА СГРАДА 21'

ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА
Рег. № 03222
дата .... подпис ....
арх. Петкана Бакалова

УПРАВИТЕЛ:
/арх. П. Бакалова/

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
ЧЕРТЕЖ	ПЛАН ЧАСТ 1 ЗАСНЕМАНЕ	3/16
ЧАСТ — АРХ	**ФАЗА** РП	**ЧАСТ** 1:50
	СЪГЛАСУВАЛИ	
КОНСТР	инж. В. Христов	
ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	
		Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

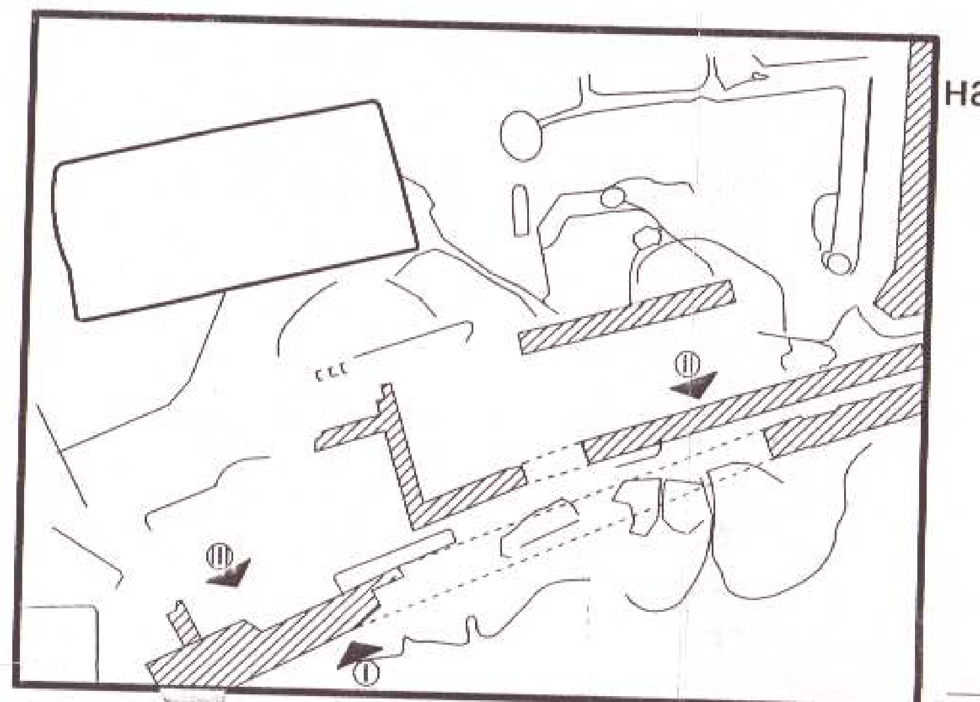

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

ПАТОЛОГИЯ СКАЛИ

Ⓐ ЕРОЗИРАЛА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

Г КАМЕНЕН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ

Д ЧАСТИЧНО ПРЕИЗГРАДЕНИ КАМЕННИ ЗИДОВЕ - СУХА ЗИДАРИЯ

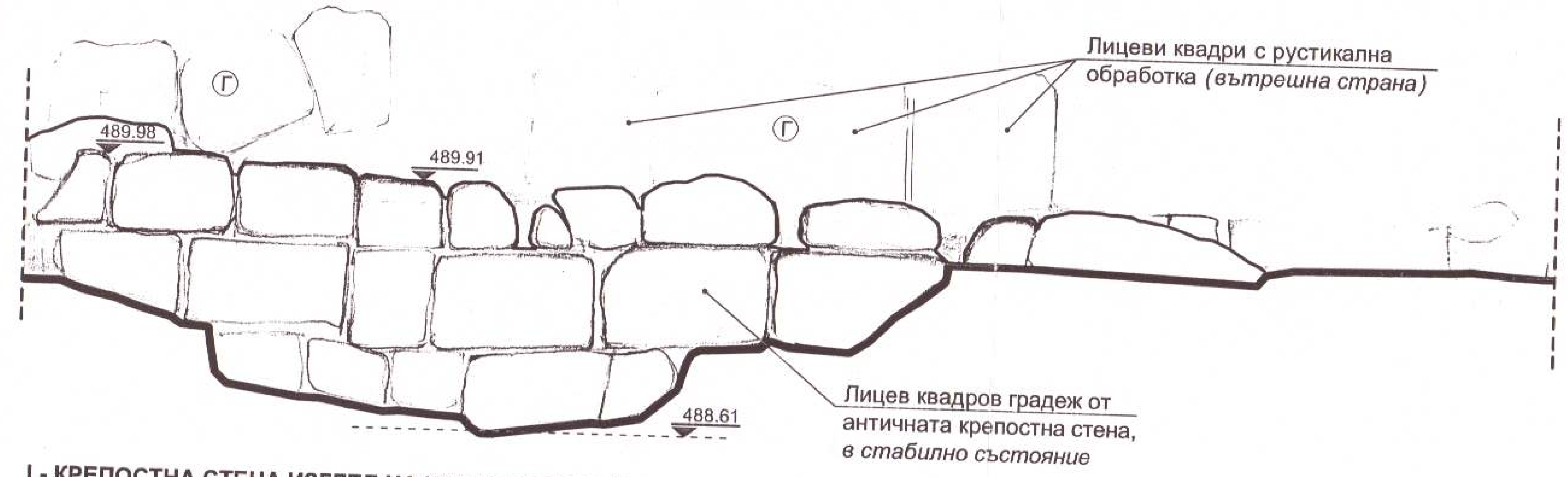
Лицеви квадри с рустикална обработка (вътрешна страна)
Г
Г
489.98
489.91
488.61
Лицев квадров градеж от античната крепостна стена, в стабилно състояние

I - КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД НА ЮГ ЕКСТЕРИОР М 1:25
Участък от античната крепостна стена със съхранени квадри от външната лицева зидария

Гл. 16.08.2012
от Инвест консулт ЕООД

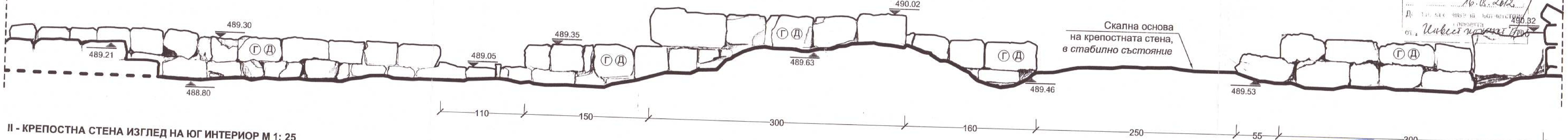

II - КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД НА ЮГ ИНТЕРИОР М 1: 25

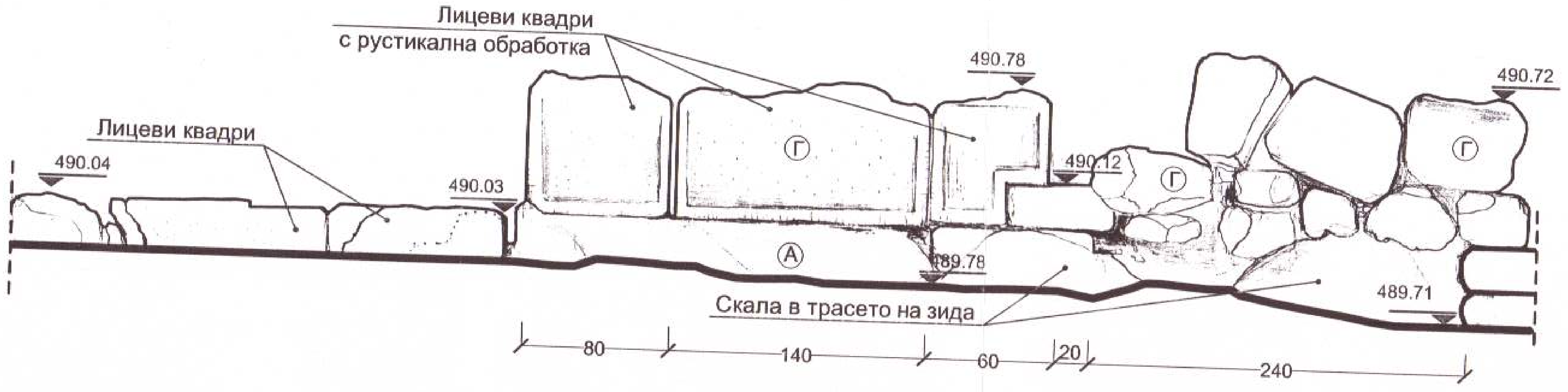

III - КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД НА ЮГ ИНТЕРИОР М 1: 25
Участък от античната крепостна стена със съхранени квадри с рустикална обработка от вътрешната лицева зидария

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Античните зидове са полагани на суха фуга, без хоросанов пълнеж. По античната крепостна стена има следи от обработка с инструменти.
2. По средновековните зидове на места има запазен оригинален хоросанов разтвор.
3. Във фугите на зидовете са проникнали хумус и растителност.
4. Горните редове на всички зидове са нестабилни.
5. Квадрите от античен период са добре обработени, правоъгълни и имат едно лице. Средновековните камъни са по-малки и с неправилна форма.
6. Отлюспвания се наблюдават само по скалната повърхност.
7. На много места скалната повърхност е уронена от ходенето по нея и се е превърнала в тънък песъчлив слой.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

КЪРДЖАЛИ

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ЛК - 000721/13.05.2010 г.
Дата 03.2012 г.
Управител: ......

ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	ОБЕКТ: ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН
ПРОЕКТАНТИ: арх. Петър Петров арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ ЧЕРТЕЖ: ИЗГЛЕДИ - ЗОНА 1 ЗАСНЕМАНЕ — 4/16 ЧАСТ: АРХ — ФАЗА: РП — МАЩАБ: 1:25
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА дата ...... подпис арх. Петкана Бакалова	**СЪГЛАСУВАЛИ** КОНСТР — инж. В. Христов ЕЛ — инж. Ем. Шопов УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ — Проф. Н.Овчаров
	Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ЗАСНЕМАНЕ

Сн.1

Средновековна сграда, изградена върху долната част на проход от най-ранния период.

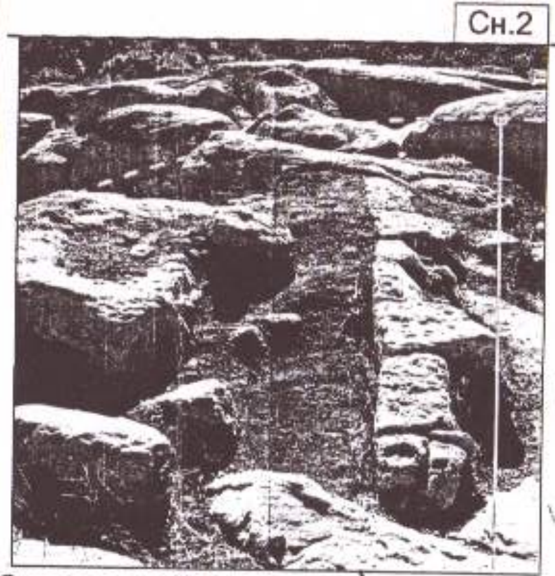
Сн.2

Следи от **ОЛТАР 1** с кръгъл контур на билото на скалата.

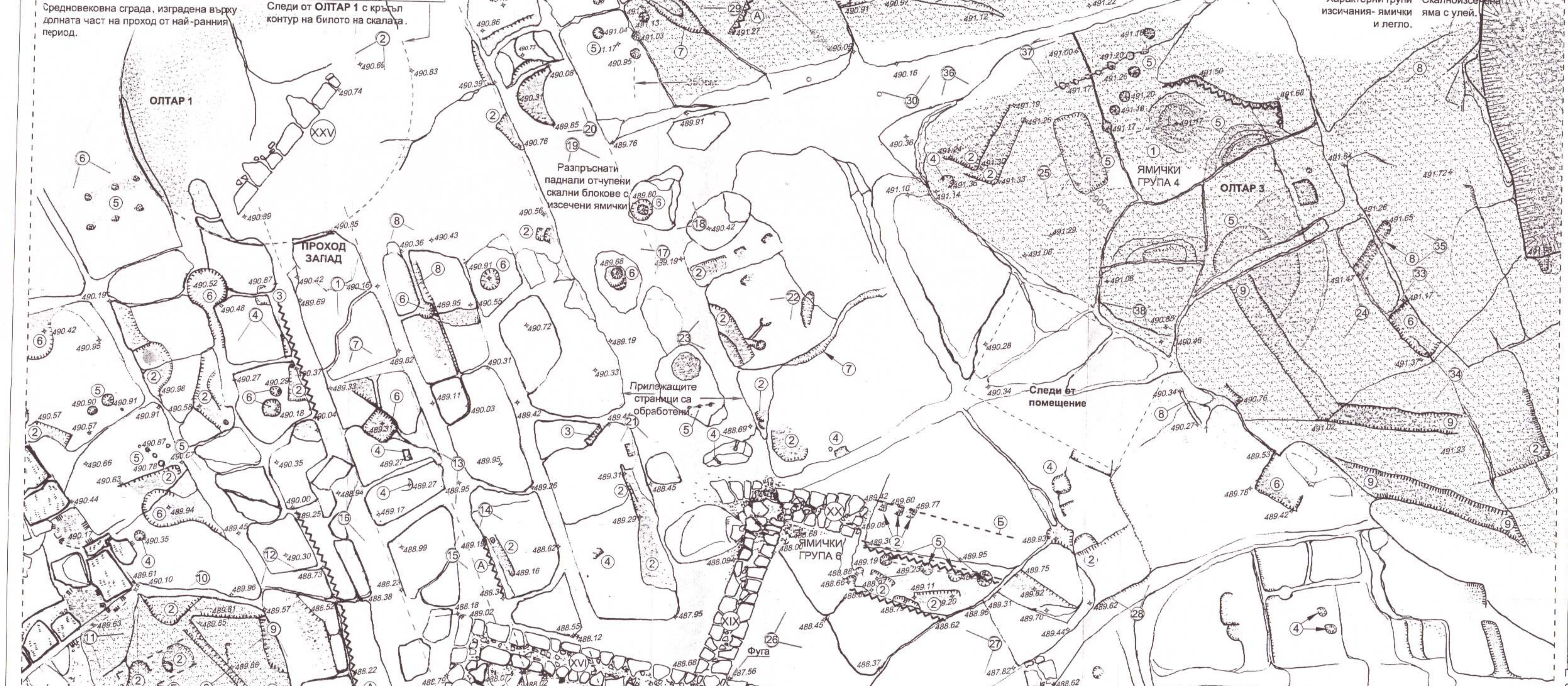

Контурът на Проход Запад продължава и в основите на средновековната сграда

ЛИНЕЕН МАЩАБ 0 1 5 10 метри

Сн.4

Характерни групи изсичания- ямички и легло.

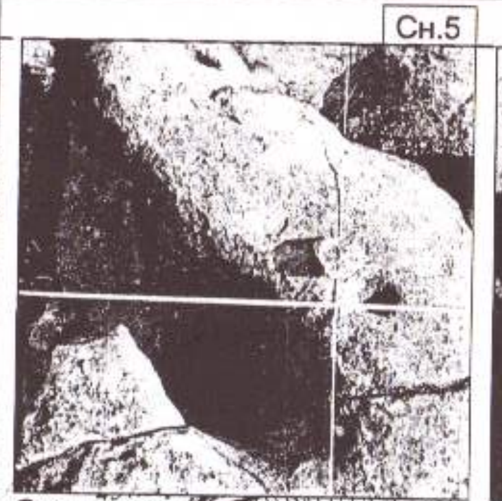
Сн.5

Скалноизсечена яма с улей.

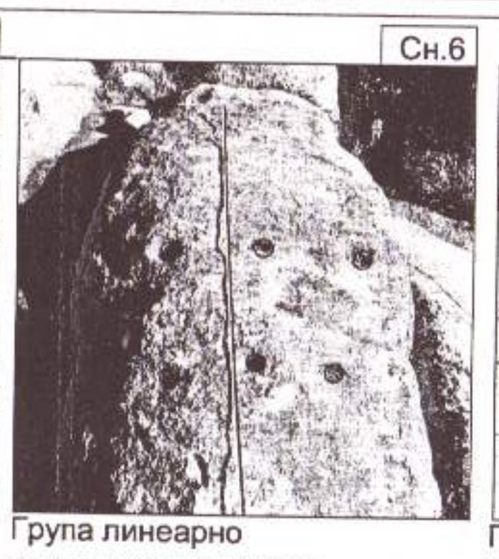
Сн.6

Група линеарно разположени ямички.

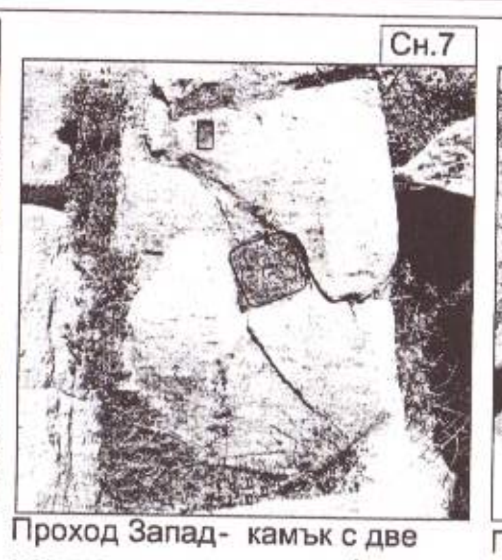
Сн.7

Проход Запад- камък с две изсичания в правилна форма.

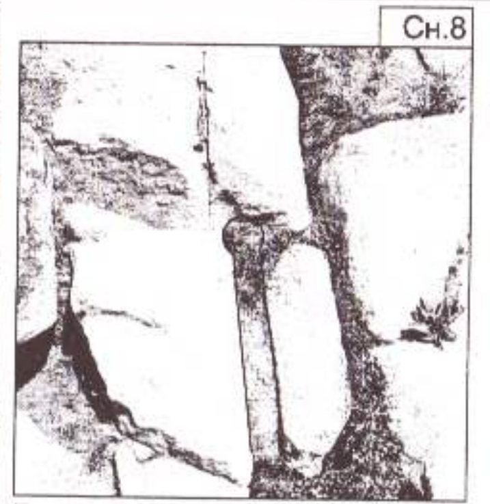
Сн.8

Проход Запад- изсечена ямичка с улей

Сн.9 Сн.10 Сн.11

Скала, наситена с множество изсичания - дълбока яма с улей към нея; легла с различни големини и на различни нива.

Сн.12

Уширение на Проход Запад. Паднало парче скала.

Сн.13

Западна страна на Проход Запад- наличие на паднали скални блокове. На места- подкожушване на повърхността

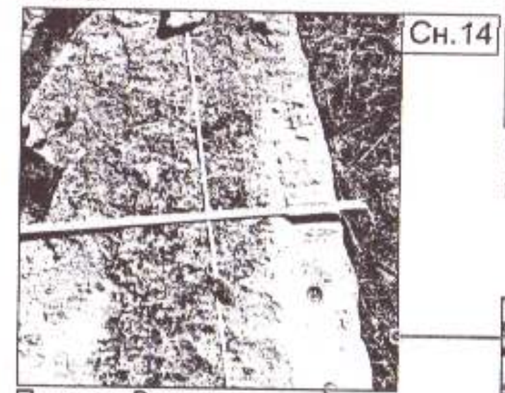
Сн.14

Проход Запад- скалноизсечен жлеб- поглед отгоре

Сн.15

Проход Запад- лице изток обработка. Детайл подкожушване на скалата

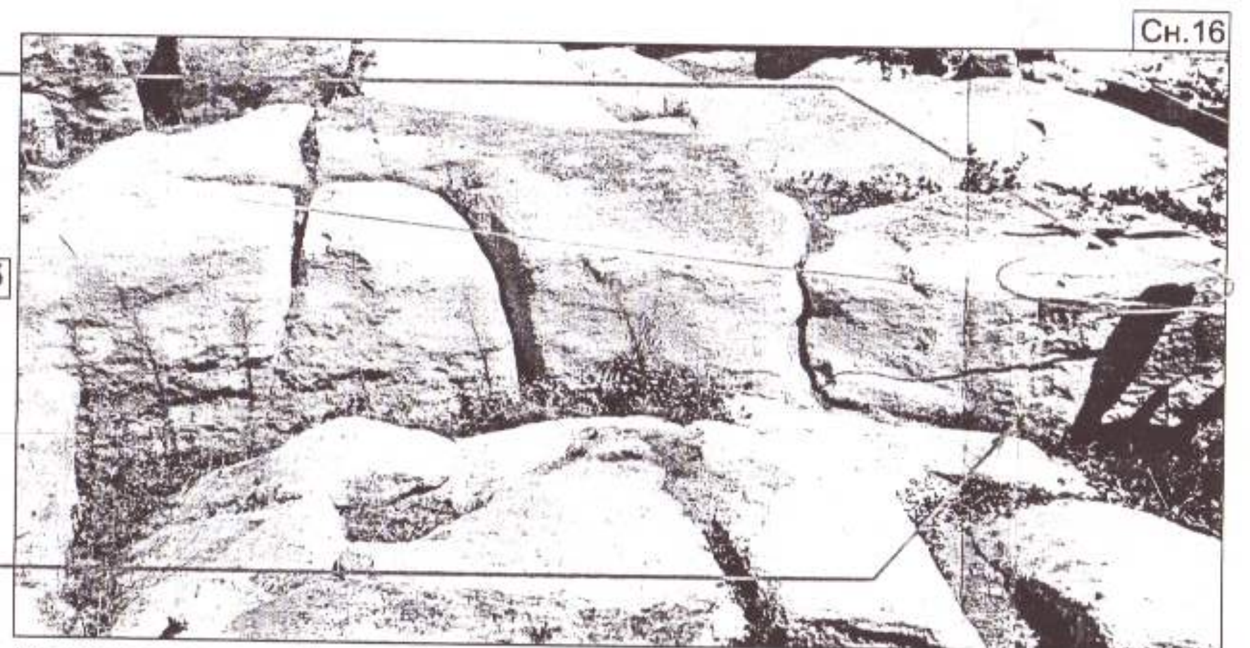
Сн.16

Източна страна на Проход Запад - ясно личат следи от обработка.

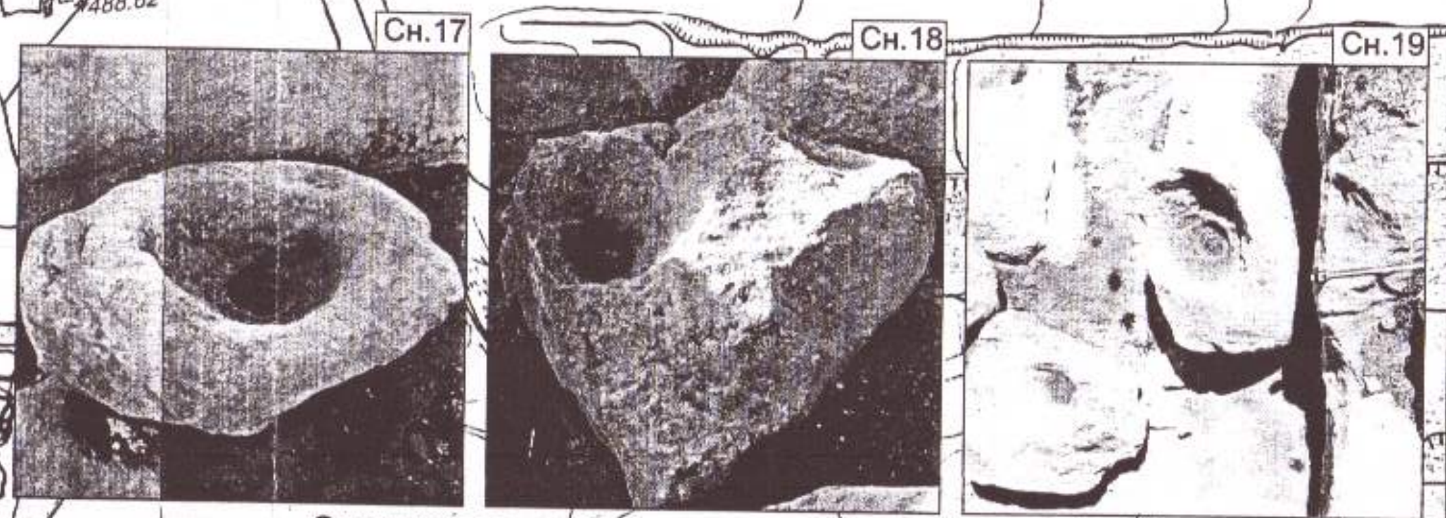
Сн.17 Сн.18 Сн.19

Отчупени парчета скала с изсечени ями. Проход Изток

Сн.20

Проход Изток-отчупено парче скала с обработка на повърхността.

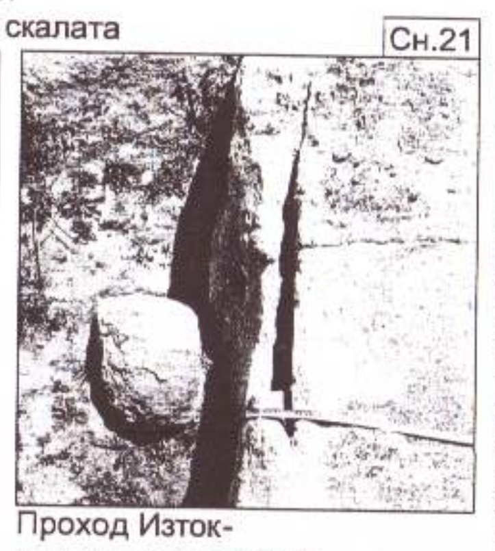
Сн.21

Проход Изток- скалноизсечен жлеб- поглед отгоре.

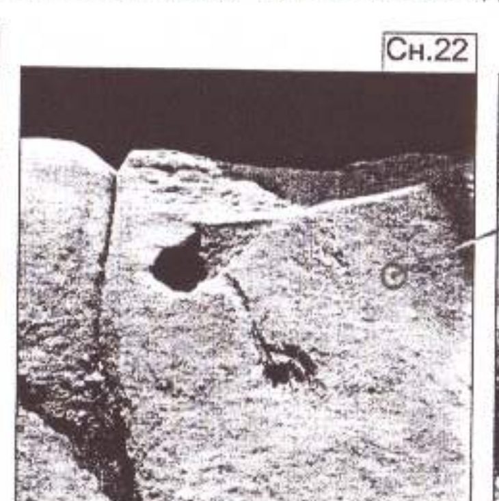
Сн.22

Проход Изток- характерни ямички с различна дълбочина.

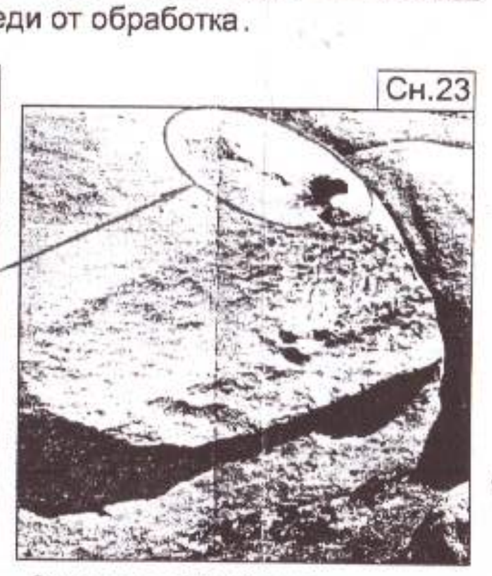
Сн.23

Следи от обработка.

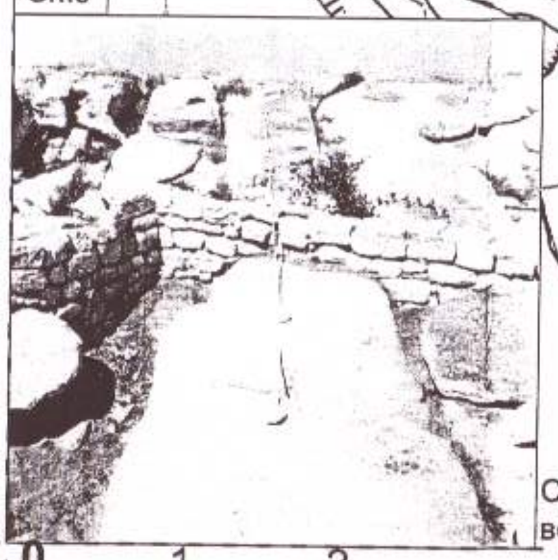
Сн.3

Следи от проходи и улеи водят към олтар на върха.

Сн.24 Сн.25

Скалноизсечен **ОЛТАР 3** с кръгъл контур. Повърхността е ерозирала.

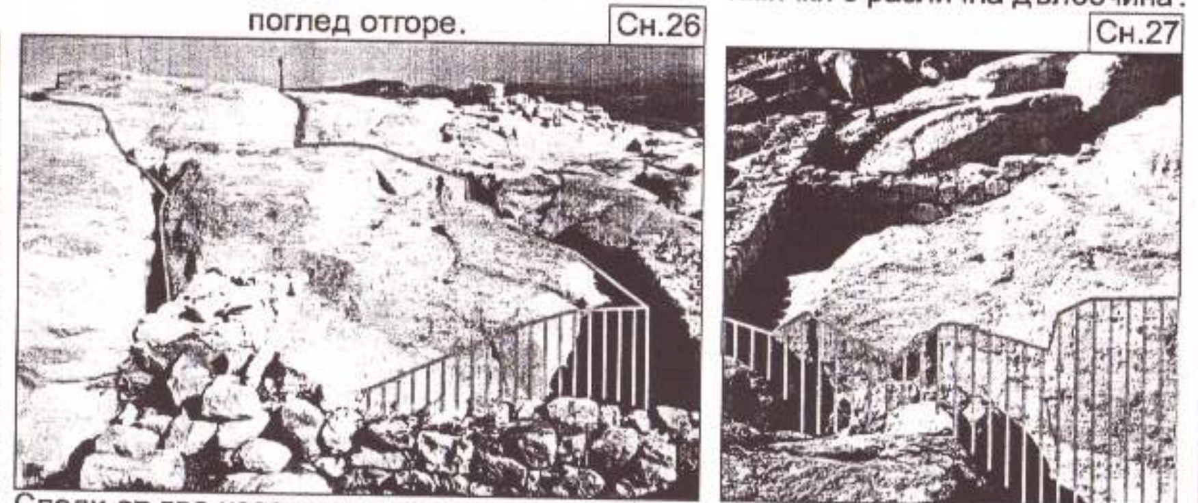
Сн.26 Сн.27

Следи от два изсечени в скалата улея, оформени по дамара. Улеите са перпендикулярни на двата прохода. Вертикалните страници са обработени.

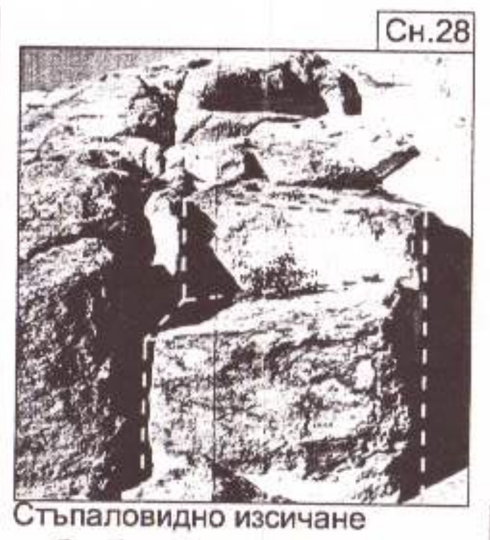
Сн.28

Стъпаловидно изсичане с обработена страница.

Сн.29 Сн.30

ЯМИЧКИ ГРУПА 5- концентрично разположени над олтара. Сред тях- скалноизсечен улей.

Обработка- скалноизсечен **ОЛТАР 2**. Подкожушвания в зоната на стените.

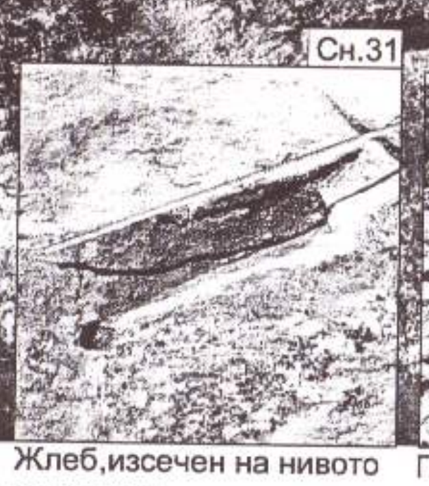
Сн.31

Жлеб,изсечен на нивото на олтара.

Сн.32

Поглед към олтара от изток

Сн.33

Добре оформени и запазени правилни изсичания.

Сн.34

Скалноизсечен улей с полегати стени.

Сн.35

Скалноизсечен улей с постоянен наклон.

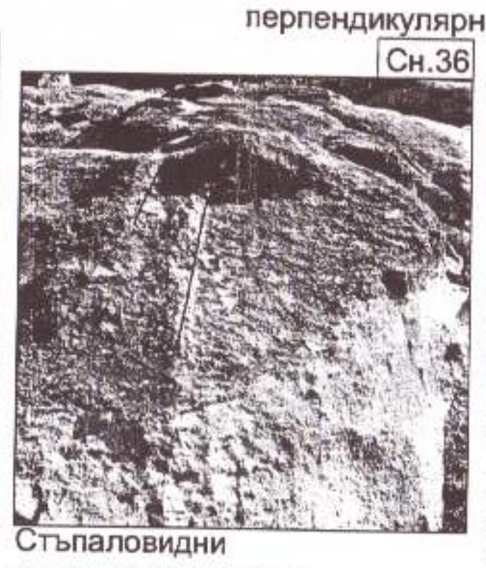
Сн.36

Стъпаловидни изсичания в скалите.

Сн.37

Линеарно подредени ямички- ГРУПА 4.

Сн.38

Контур на помещение.

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

- ▨ КАМЕНЕН ЗИД
- ▨ СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
- ☐ СКАЛА
- ☐ ЗЕМНА ОСНОВА

ЛЕГЕНДА ЗАСНЕМАНЕ

① АВТЕНТИЧНО НИВО НА ПОМЕЩЕНИЕ / СЪОРЪЖЕНИЕ

② СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ С ВЕРТИКАЛНИ СТРАНИ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЛЕГЛА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ

③ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ - ВЕРОЯТНО ЛЕГЛА ЗА ПРЕМОСТВАЩИ ГРЕДИ

④ ЕДИНИЧНИ ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*

⑤ РЕДИЦА/ ГРУПА ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*

⑥ ДЪЛБОКИ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ *(дълбочина 30-50 см)*

⑦ ДЪЛБОК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ *(дълбочина 15-30 см)*

⑧ ПЛИТЪК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОСТОЯНЕН НАКЛОН НА ДЪНОТО *(дълбочина 5-15 см)*

⑨ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОЛЕГАТИ СТРАНИ

⑩ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ СЪС СТЪПАЛОВИДНО ДЪНО

⑪ СКАЛНО ИЗСИЧАНЕ - ПРЕДПОЛАГАЕМО ЛЕГЛО НА ПИТОС

㉖ ПОЗИЦИИ СНИМКИ

- - - - - ОТКРИТИ ГЕОМЕТРИЧНИ ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ ЗАСНЕТИТЕ ОБЕКТИ

ОДОБРЯВА
Гл. архитект ....
16.03.2012
от Инвест консулт ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

ПАТОЛОГИЯ СКАЛИ

Ⓐ ЕРОЗИРАЛА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

— — — Ⓑ ТРАСЕ НА ЗИД, ЧЕТИМО ПО ИЗСИЧАНИЯТА В СКАЛАТА

XV- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД В СГРАДА 15
XVI- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН СЕВЕРЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XVII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗАПАДЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XIX- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД ОТ СГРАДА 15
XX- ЗИД ОТ СГРАДА 15- В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XV- КАМЪНИ ОТ ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД

ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА
арх. Петкана Георгиева Бакалова
Рег. № 03222
дата.......... подпис..........
арх. Петкана Бакалова

УПРАВИТЕЛ:
/арх. П. Бакалова/

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
ЧЕРТЕЖ	ПЛАН - ЗОНА 2 ЗАСНЕМАНЕ	5/16
ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**ЧАСТ** 1:50
СЪГЛАСУВАЛИ		
КОНСТР	инж. В. Христов	
ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	

Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон

ЗАСНЕМАНЕ

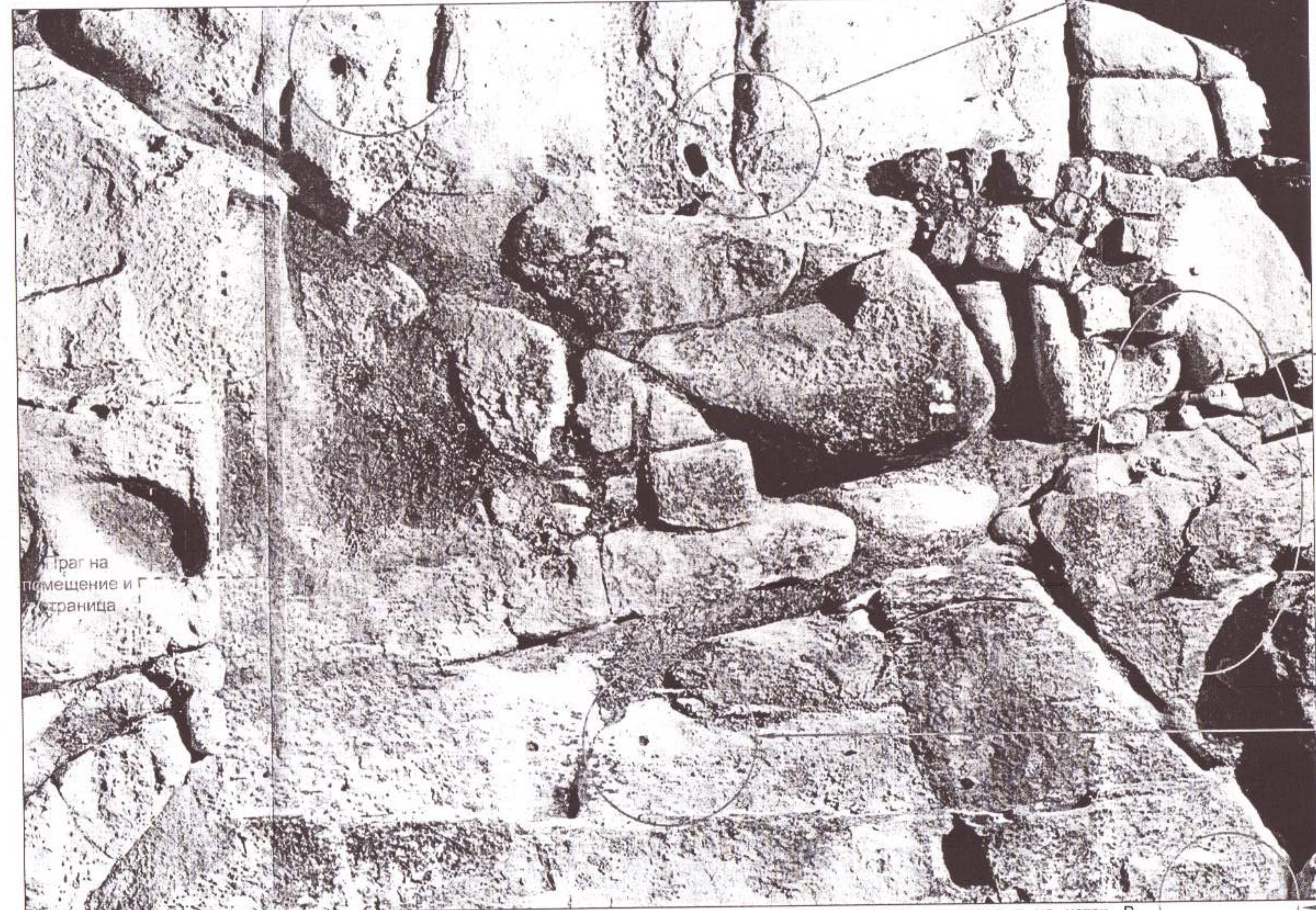

СГРАДА 19- частично изсечени в скалата основи. Запазени следи, маркиращи каменните зидове на север и на изток. В югозападния ъгъл на сградата денивелацията е преодоляна с каменен зид. Частично запазено ниво на пода. Застъпвания в план на две сгради от различни периоди. Многобройни правоъгълни изсичания в скалата - предполагаеми основи на конструкция.

Сн.2

Изсичания в пода на помещението.

Сн.1

Легло на греда със следи от изсичания в права линия над него.

Сн.3

Елипсовидна яма в трасето на източната стена на СГРАДА 19.

Сн.4

Запазен градеж от ЮЗ ъгъл със запазен праг на помещението.

Сн.5

Легло на каменен зид, преплитащ се със стените на СГРАДА 19

Сн.6

Ямички в югоизточния ъгъл на СГРАДА 19

Сн.7

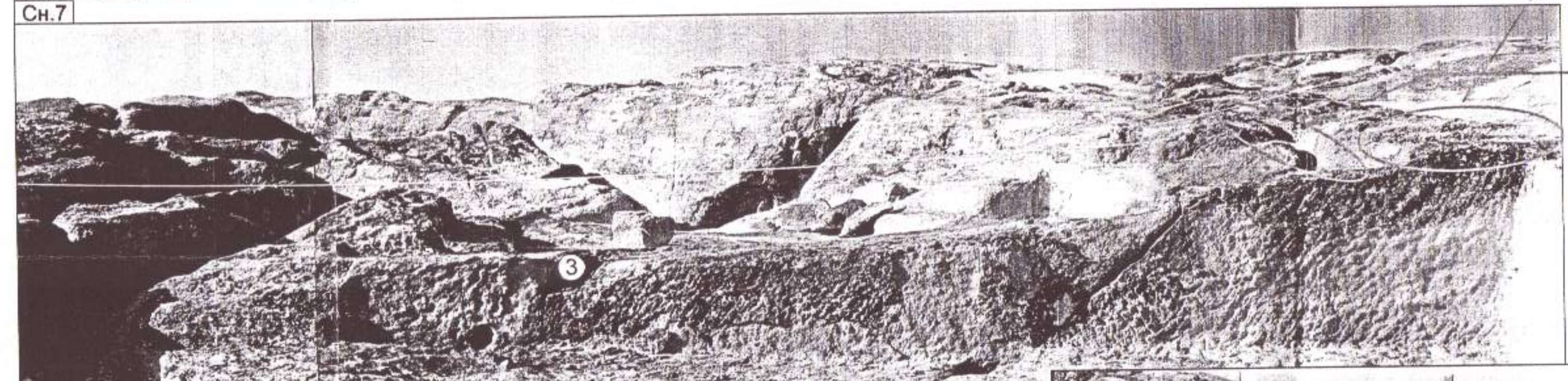

СГРАДА 19 - поглед на север - Скална повърхност със следи от обработка. Частично отлюспване.

Сн.8

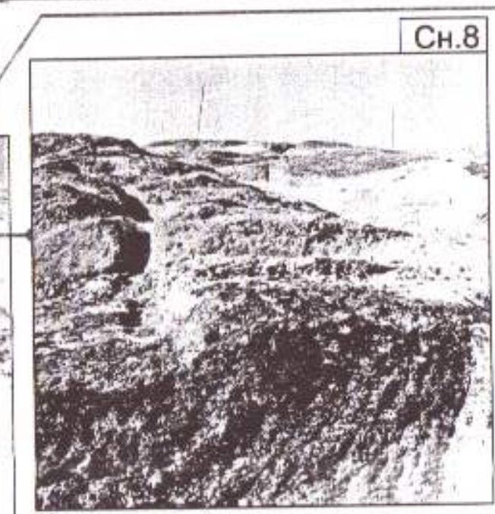

Канал със стъпаловидно дъно.

Сн.9

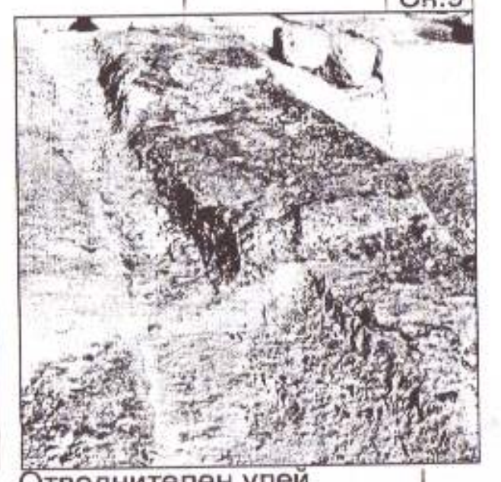

Отводнителен улей. Стъпаловидно изсичане в зоната на стената.

Сн.10

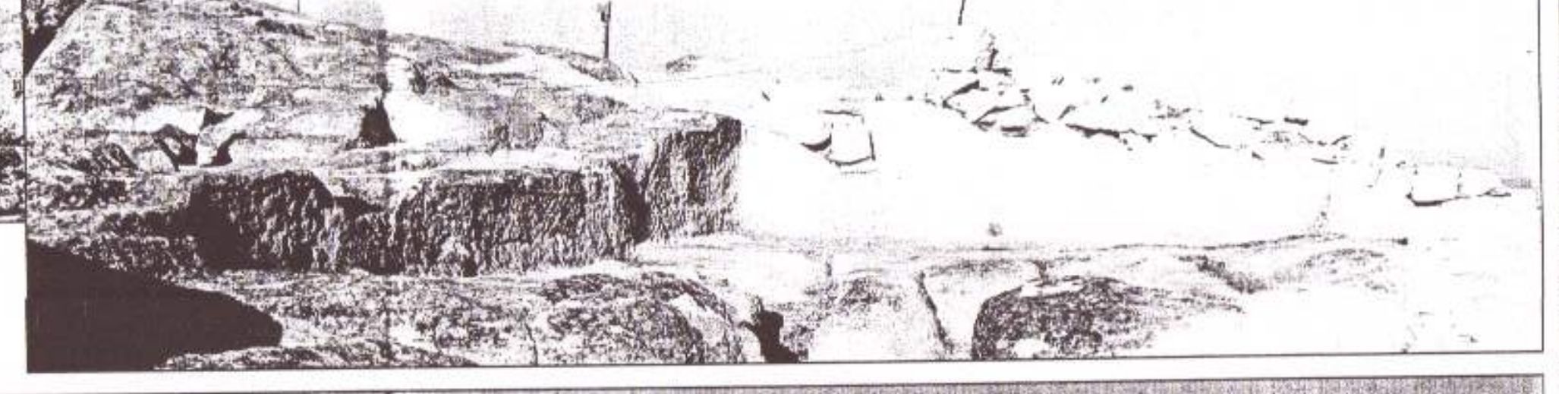

Сн.11

Основи на северния зид и отводнителен канал по цялата дължина на сградата.

Сн.12

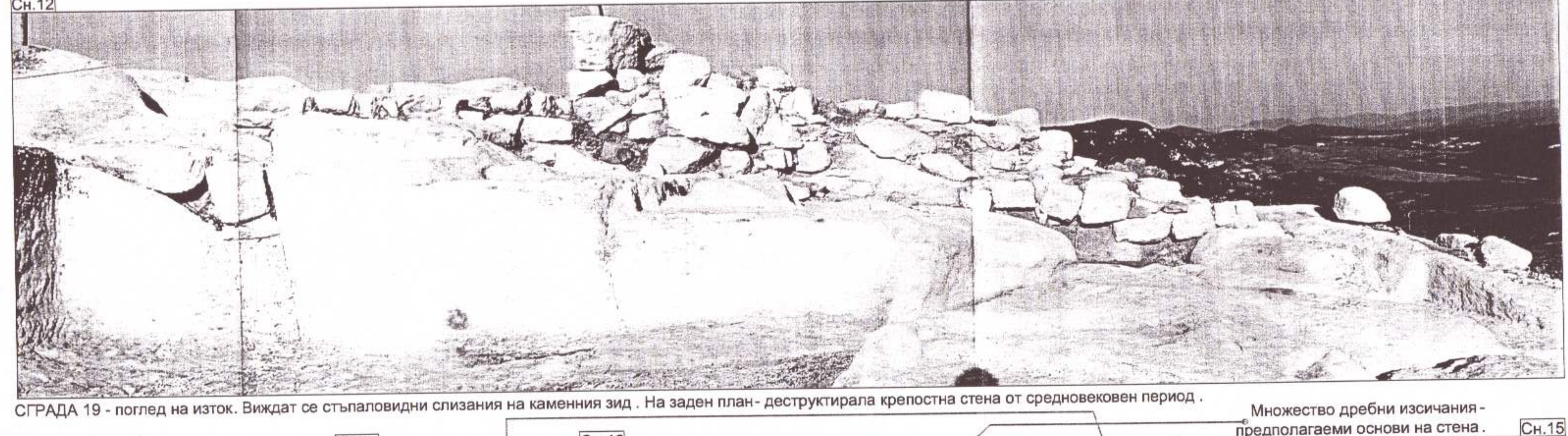

СГРАДА 19 - поглед на изток. Виждат се стъпаловидни слизания на каменния зид. На заден план- деструктирала крепостна стена от средновековен период.

Сн.13

Стъпаловидно изсичане в зоната на стената.

Сн.15

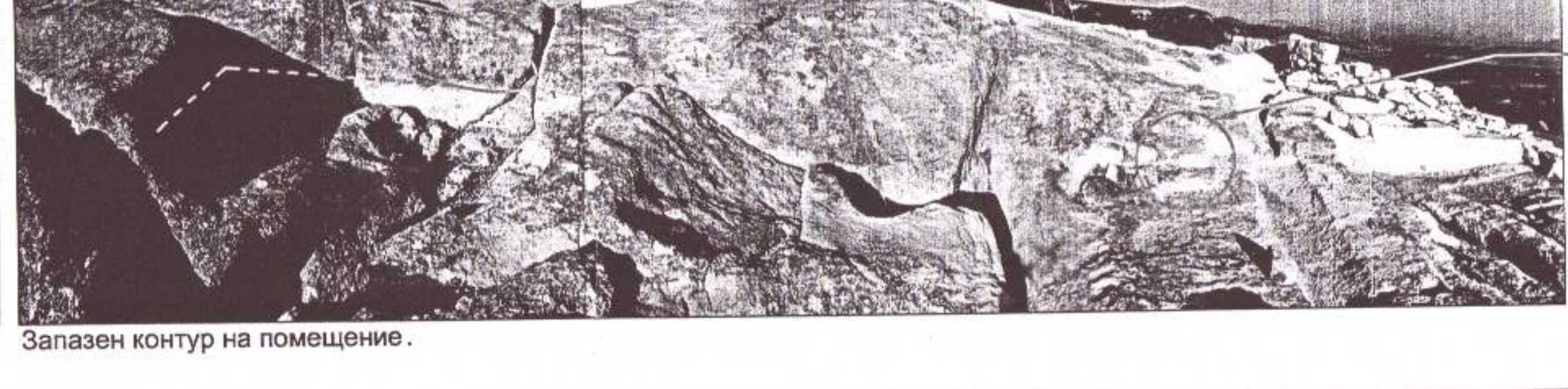

Запазен контур на помещение.

Сн.14

Стъпаловидно изсичане.

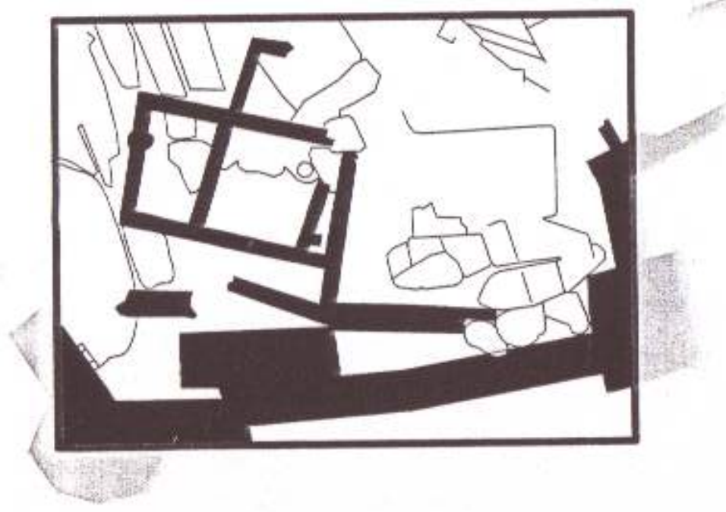

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

- КАМЕНЕН ЗИД
- ▨ СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
- ☐ ЗЕМНА ОСНОВА
- ☐ СКАЛА

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ДК - 00072 / 18.05.2010 г.
Дата: 03.12.12
Управител: инж. Антон Кръстанов

ЛЕГЕНДА ЗАСНЕМАНЕ

① АВТЕНТИЧНО НИВО НА ПОМЕЩЕНИЕ / СЪОРЪЖЕНИЕ
② СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ С ВЕРТИКАЛНИ СТРАНИ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЛЕГЛА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
③ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ - ВЕРОЯТНО ЛЕГЛА ЗА ПРЕМОСТВАЩИ ГРЕДИ
④ ЕДИНИЧНИ ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑤ РЕДИЦА/ ГРУПА ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑥ ДЪЛБОКИ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ *(дълбочина 30-50 см)*
⑦ ДЪЛБОК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ *(дълбочина 15-30 см)*
⑧ ПЛИТЪК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОСТОЯНЕН НАКЛОН НА ДЪНОТО *(дълбочина 5-15 см)*
⑨ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОЛЕГАТИ СТРАНИ
⑩ СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ СЪС СТЪПАЛОВИДНО ДЪНО
⑪ СКАЛНО ИЗСИЧАНЕ- ПРЕДПОЛАГАЕМО ЛЕГЛО НА ПИТОС

㉖ ПОЗИЦИИ СНИМКИ

- - - - ОТКРИТИ ГЕОМЕТРИЧНИ ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ ЗАСНЕТИТЕ ОБЕКТИ

ОДОБРЯВАМ
Гл. архитект
16.03.2012
от Инвест Консулт ЕООД

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

〰 Ⓐ ЕРОЗИРАЛА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

— — — Ⓑ ТРАСЕ НА ЗИД, ЧЕТИМО ПО ИЗСИЧАНИЯ В СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

VI- ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД ОТ СГРАДА 21'
VII- НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД ОТ СРЕДНОВЕКНОВНА КРЕПОСТНА СТЕНА
VIII- ЧАСТИЧНО ЗАПАЗЕН ЗИД ОТ СГРАДА 19 В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
IX- НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД
X- КАМЕНЕН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ, ПОСТРОЕН ВЪРХУ ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД.
XI- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД
XII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XIII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ИЗТОЧЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XIV- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАНО ПРЕЗИЖДАНЕ В ИЗТОЧНАТА ЧАСТ НА СГРАДА 15
XV- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД В СГРАДА 15
XVI- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН СЕВЕРЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XVII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗАПАДЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XVIII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЮЖЕН ЗИД НА СГРАДА 15
XIX- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД ОТ СГРАДА 15
XX- ЗИД ОТ СГРАДА 15- В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XXI- ЧАСТ ОТ ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД ОТ СГРАДА 15
XXII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД С ОСТЪП В ОСНОВАТА
XXIII- ДЕСТРУКТИРАЛА КРЕПОСТНА СТЕНА
XXVI- ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XXVIII- ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД В БЛИЗОСТ ДО КУЛАТА

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ЗАСНЕМАНЕ

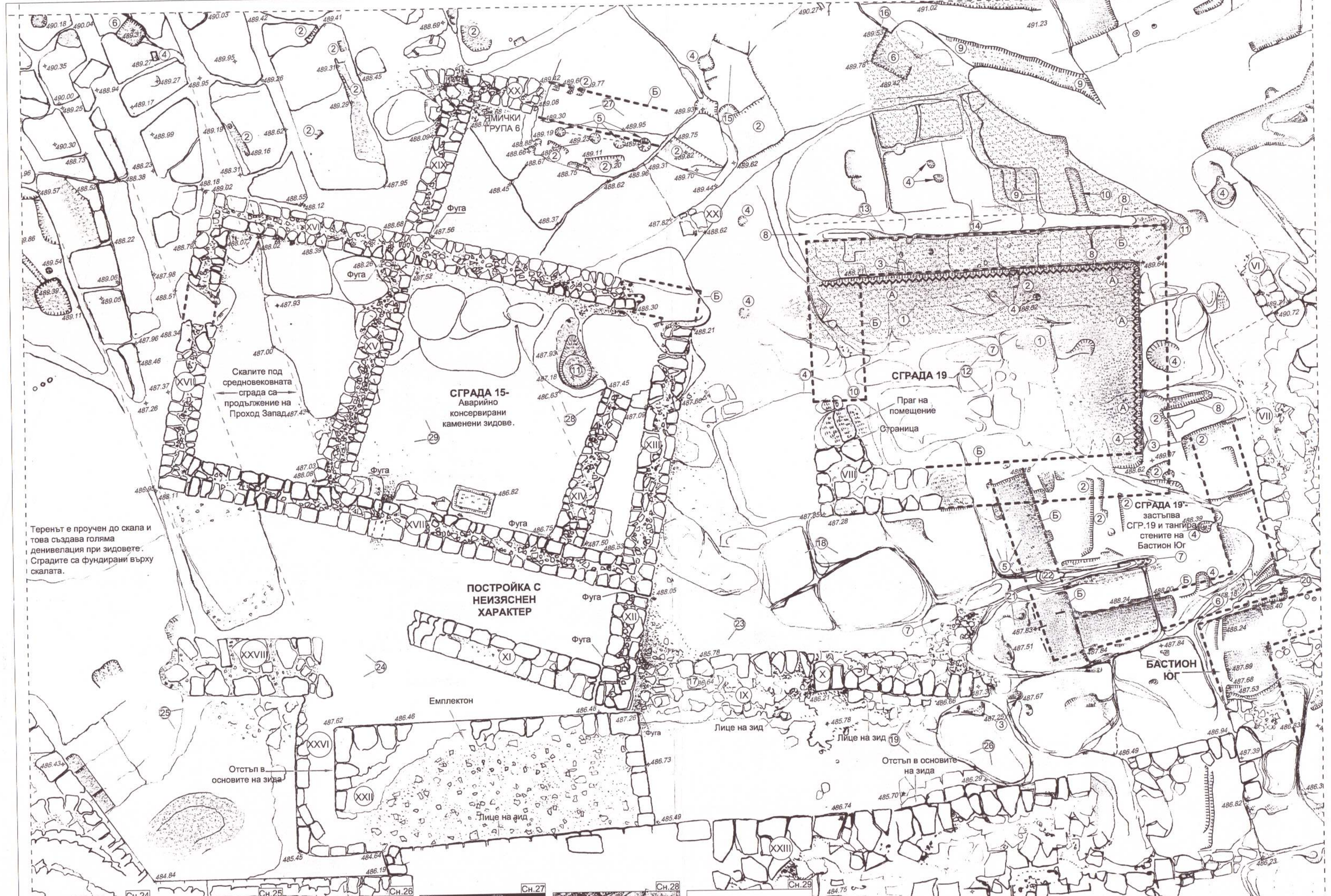
ЯМИЧКИ ГРУПА 6
СГРАДА 15-
Аварийно консервирани каменени зидове.
Скалите под средновековната сграда са продължение на Проход Запад
Фуга
ПОСТРОЙКА С НЕИЗЯСНЕН ХАРАКТЕР
Емплектон
Отстъп в основите на зида
Лице на зид
СГРАДА 19
Праг на помещение
Страница
СГРАДА 19'- застъпва СГР.19 и тангира стените на Бастион Юг
БАСТИОН ЮГ
Отстъп в основите на зида
Лице на зид
Теренът е проучен до скала и това създава голяма денивелация при зидовете. Сградите са фундирани върху скалата.

0 1 2 5 10 метри
ЛИНЕЕН МАЩАБ

Сн.24

Деструктирал каменен зид в близост до средновековната кула.

Сн.25

Каменен зид с отстъп в основата.

Сн.26

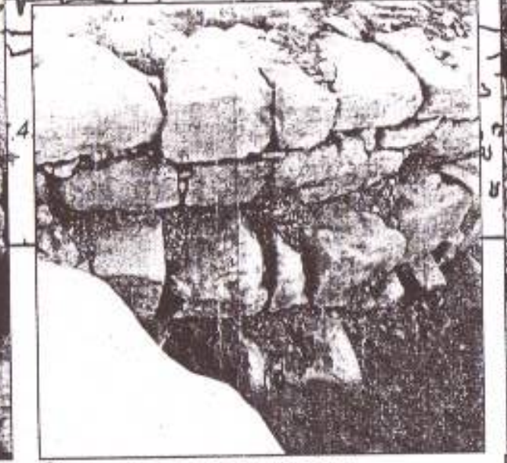

Отстъп в основите на крепостната стена.

Сн.27

Плитки ямички- ГРУПА 6 на север от СГРАДА 15

Сн.28

Изсичане в С-И част на СГРАДА 15 под нивото на пода- предполагаемо легло на питос.

Сн.29

Аварийно консервиран деструктирал каменен зид в СГРАДА 15.

Сн.23

Късен зид на фуга. Изграден е върху хумусен слой.

Сн.22

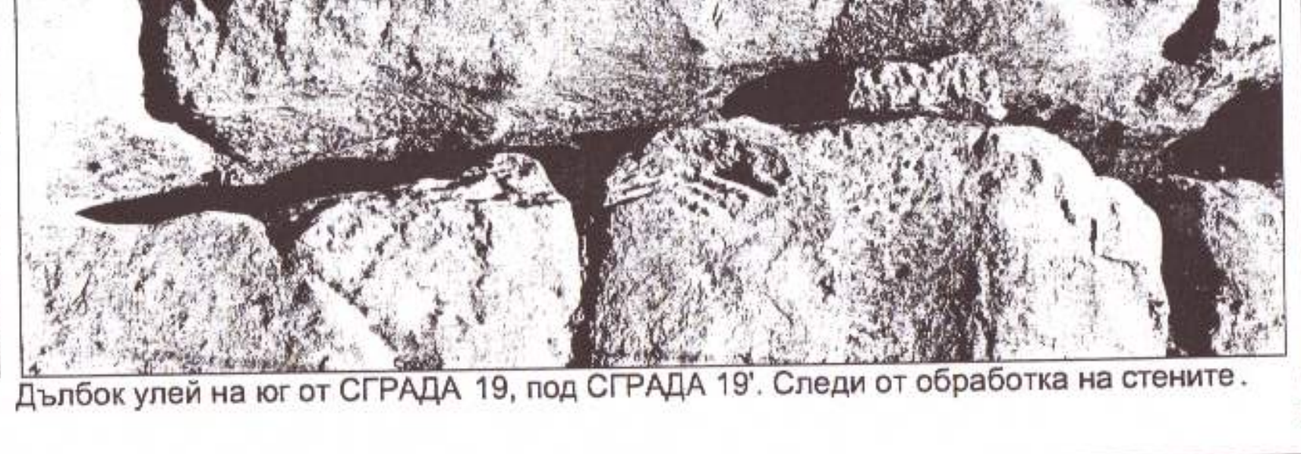

Дълбок улей на юг от СГРАДА 19, под СГРАДА 19'. Следи от обработка на стените.

Сн.21

Легла от ъгъл на каменен зид- СГРАДА 19'.

Сн.20

Легла на каменен градеж - СГРАДА 19' и стена - Южен бастион

Сн.19

Легло, тангиращо зида.

Сн.18

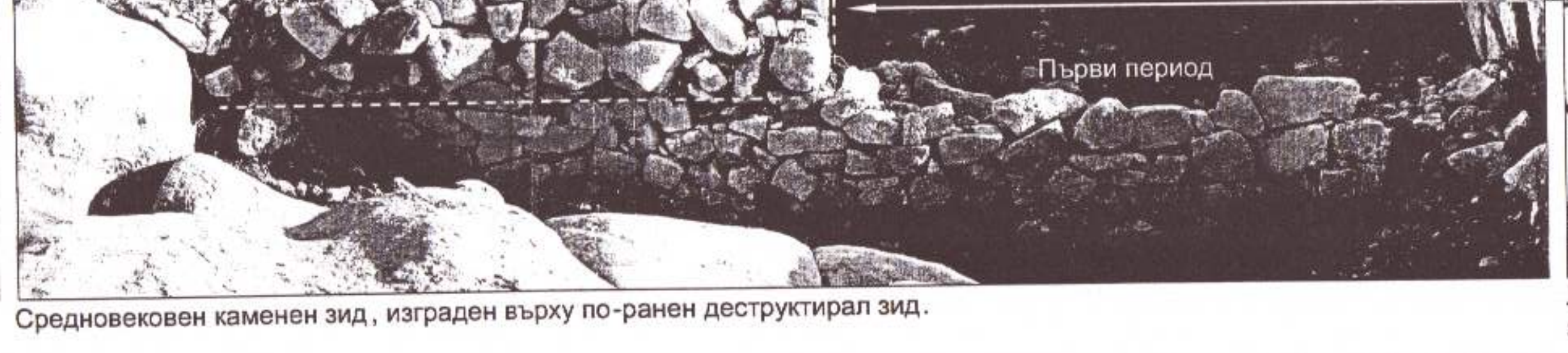

Средновековен каменен зид, изграден върху по-ранен деструктирал зид.

Сн.17

Лице на зид- поглед от запад.

Сн.16

Дълбоко правоъгълно изсичане - предполагаема основа на колона

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: арх. Петър Петров арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков Ив. Чолаков арх. Райчо Димитров	ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ПЛАН - ЗОНА 3 ЗАСНЕМАНЕ	6/16
	ЧАСТ АРХ	ФАЗА РП	ЧАСТ 1:50
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА дата .... арх. Петкана Бакалова	УПРАВИТЕЛ /арх. П. Бакалова/	СЪГЛАСУВАЛИ	
		КОНСТР	инж. В. Христов
		ЕЛ	инж. Ем. Шопов
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	
		Пловдив, 10.2011	

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

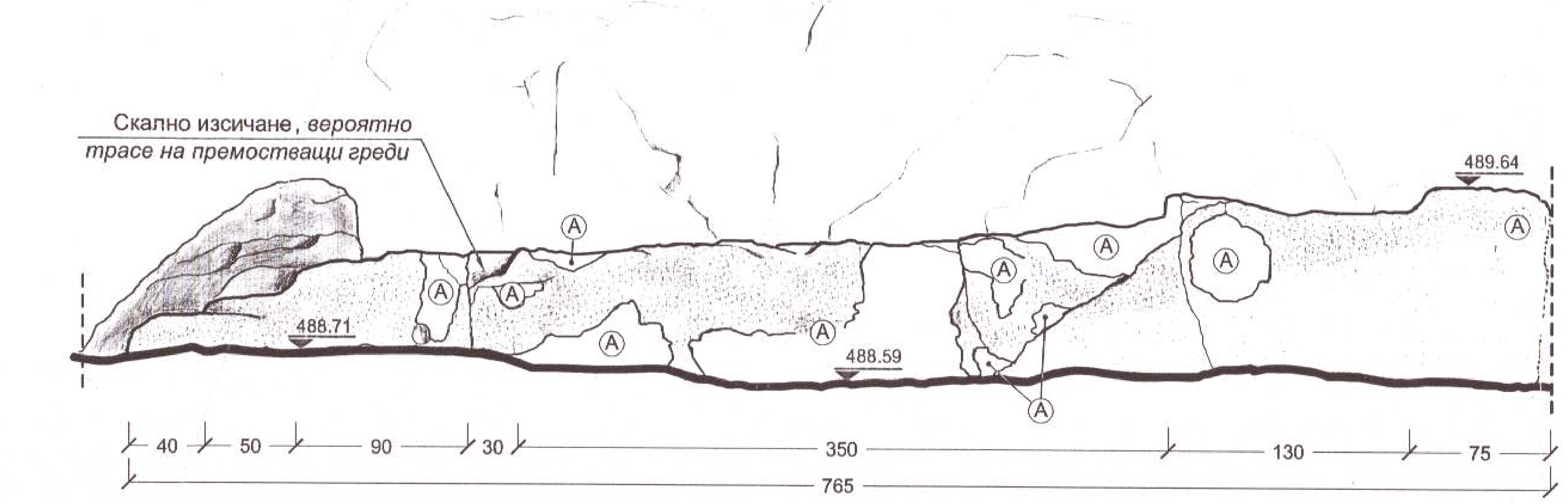

I- СГРАДА 19 ИЗГЛЕД НА СЕВЕР ИНТЕРИОР М 1:25
Силно ерозирала и на места - паднала- повърхност със запазени следи от обработка.

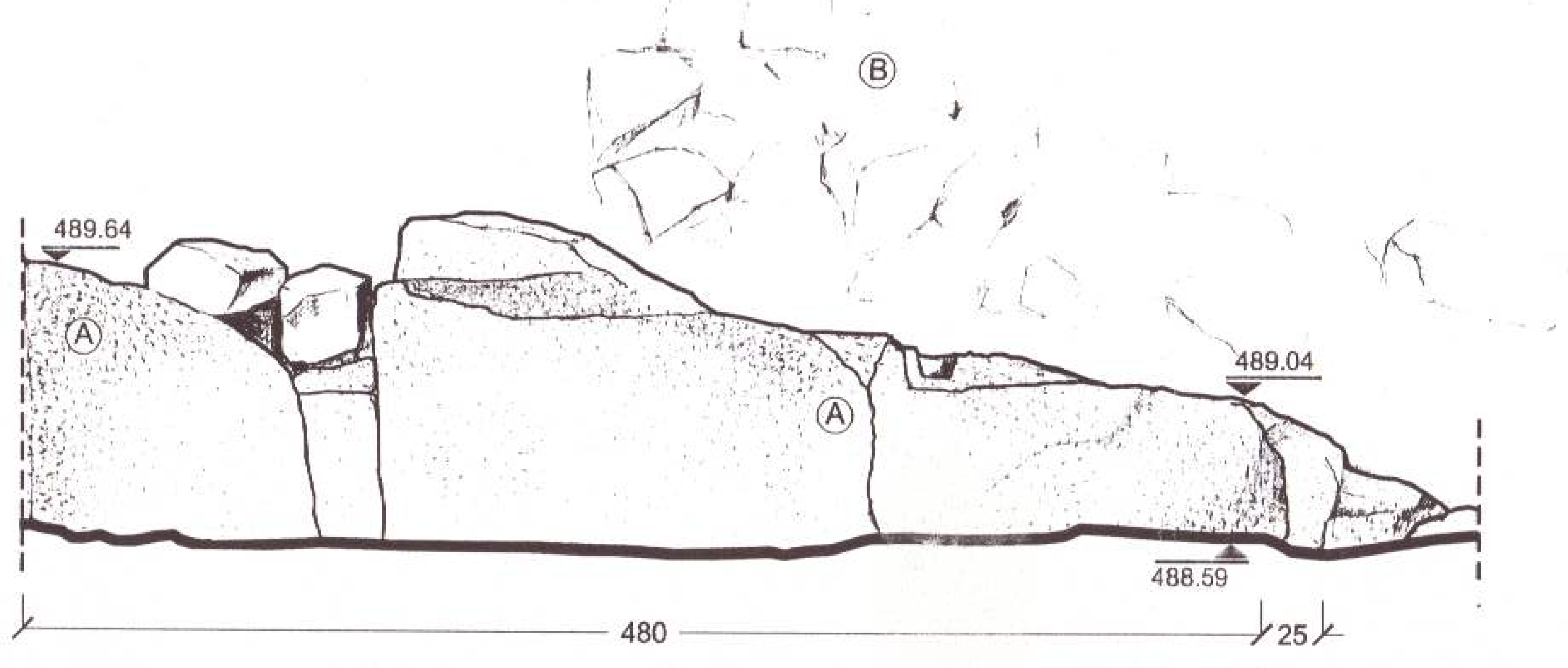

II- СГРАДА 19 ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ИНТЕРИОР М 1:25

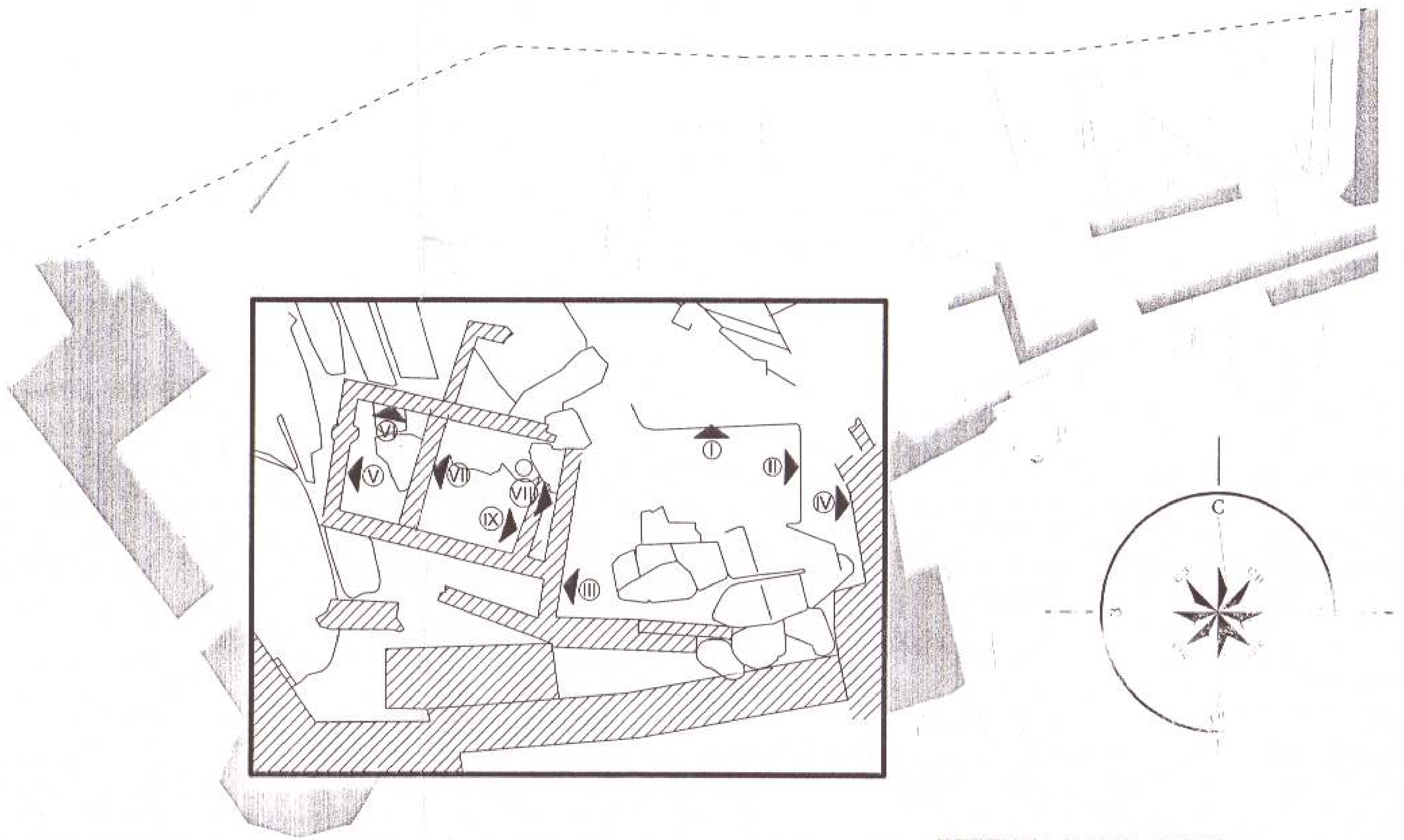

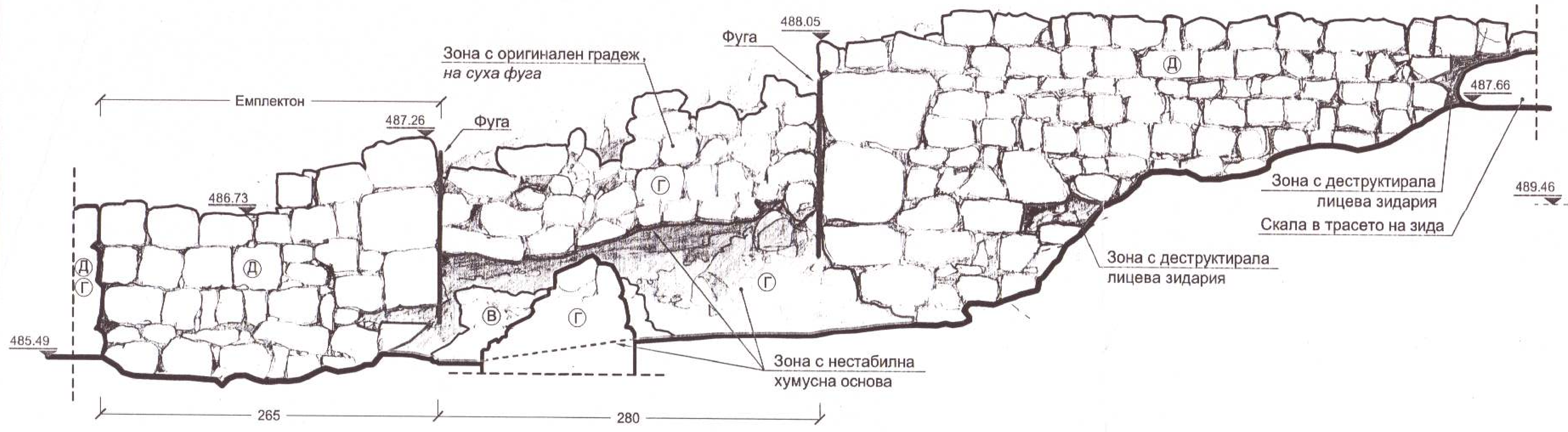
Емплектон
486.73
487.26
Фуга
Зона с оригинален градеж *на суха фуга*
Фуга
488.05
487.66
485.49
Д
Г
В
Зона с деструктирала лицева зидария
Скала в трасето на зида
Зона с деструктирала лицева зидария
Зона с нестабилна хумусна основа
265
280

III- СГРАДА 15 ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ЕКСТЕРИОР С ПРЕЗИЖДАНЕ И ЕМПЛЕКТОН М 1:25
Преизградени зидове. Различни периоди на градеж.

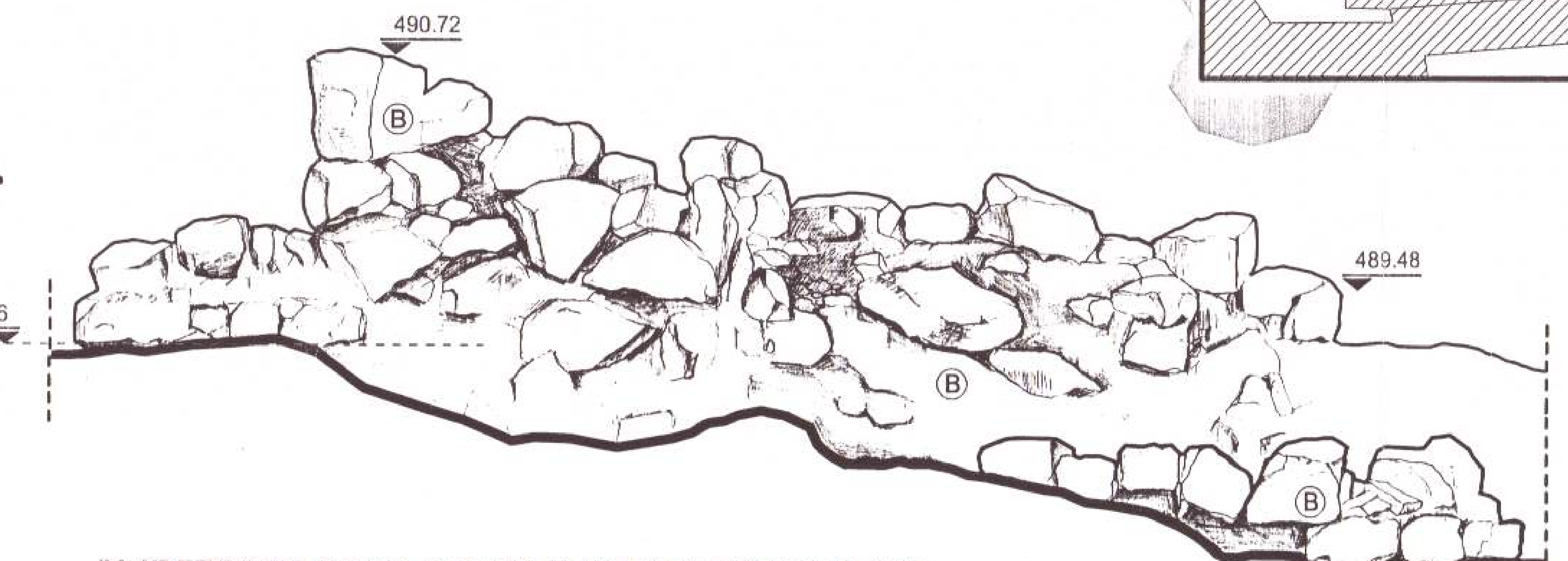

IV- КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ИНТЕРИОР М 1:25
Напълно деструктирал каменен зид от средновековна крепостна стена.

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

ПАТОЛОГИЯ СКАЛИ

(А) ЕРОЗИРАЛА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

(В) НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД
(Г) КАМЕНЕН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
(Д) ЧАСТИЧНО ПРЕИЗГРАДЕНИ КАМЕННИ ЗИДОВЕ - СУХА ЗИДАРИЯ

▭ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Античните зидове са полагани на суха фуга, без хоросанов разтвор. По античната крепостна стена има следи от обработка с инструменти.
2. По средновековните зидове на места има запазен оригинален хоросанов разтвор.
3. Във фугите на зидовете са проникнали хумус и растителност.
4. Горните редове на всички зидове са нестабилни.
5. Квадрите от античен период са добре обработени, правоъгълни и имат едно лице. Средновековните камъни са по-малки и с неправилна форма.
6. Отлюспвания се наблюдават само по скалната повърхност.
7. На много места скалната повърхност е уронена от ходенето по нея и се е превърнала в тънък песъчлив слой.

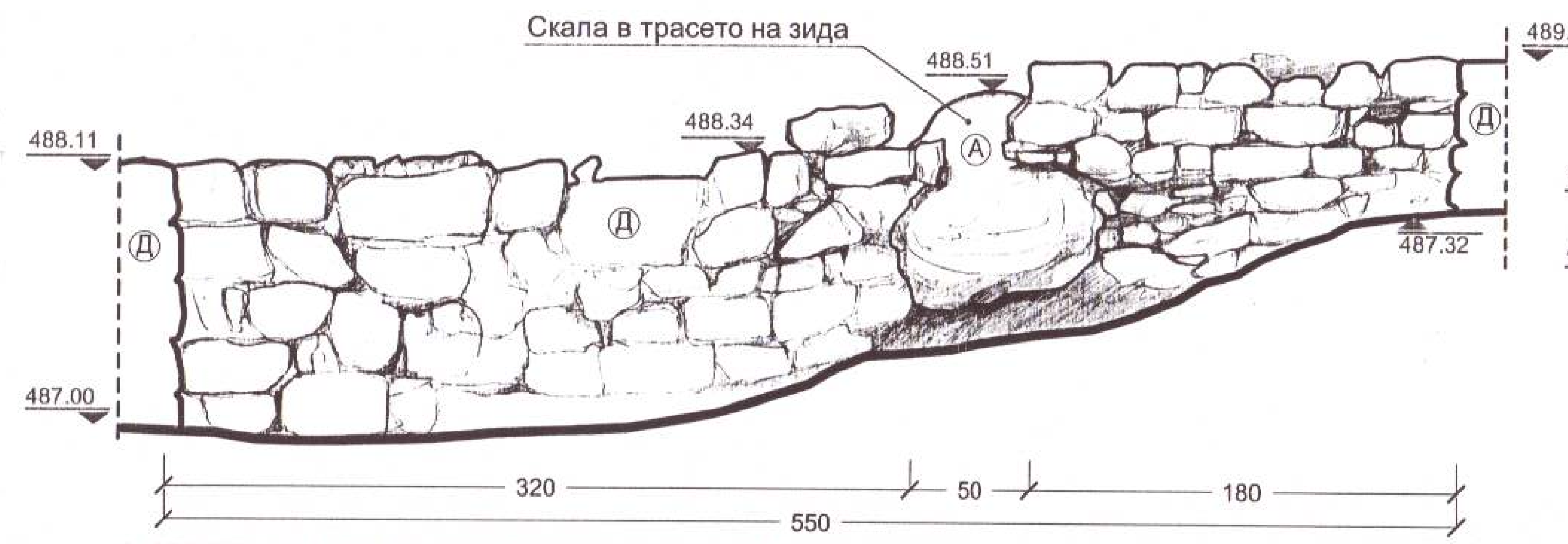

V- СГРАДА 15А ИЗГЛЕД НА ЗАПАД ИНТЕРИОР М 1:25

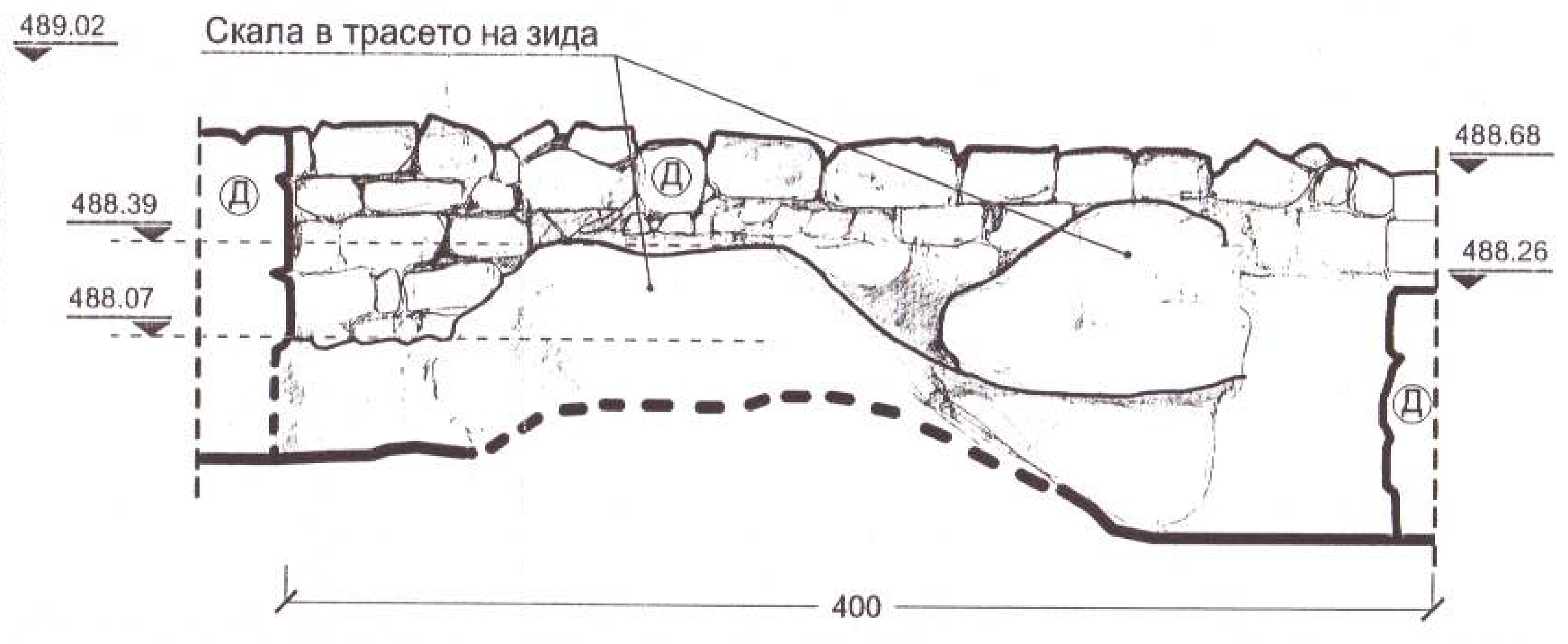

VI- СГРАДА 15 ИЗГЛЕД НА СЕВЕР ИНТЕРИОР М 1:25

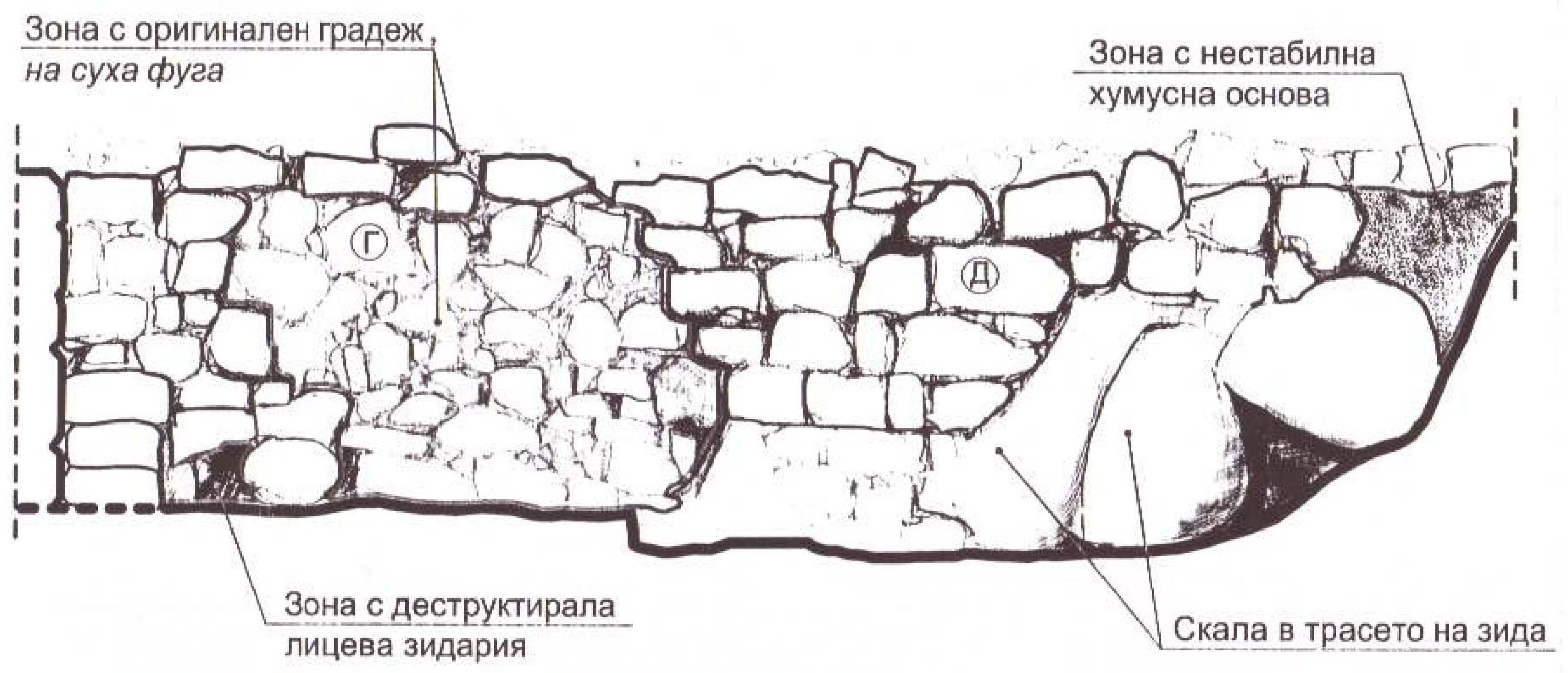
Зона с оригинален градеж *на суха фуга*
Зона с нестабилна хумусна основа
Г
Д
Зона с деструктирала лицева зидария
Скала в трасето на зида

VII- СГРАДА 15 ИЗГЛЕД НА ЗАПАД ИНТЕРИОР М 1:25
Преизграден зид.

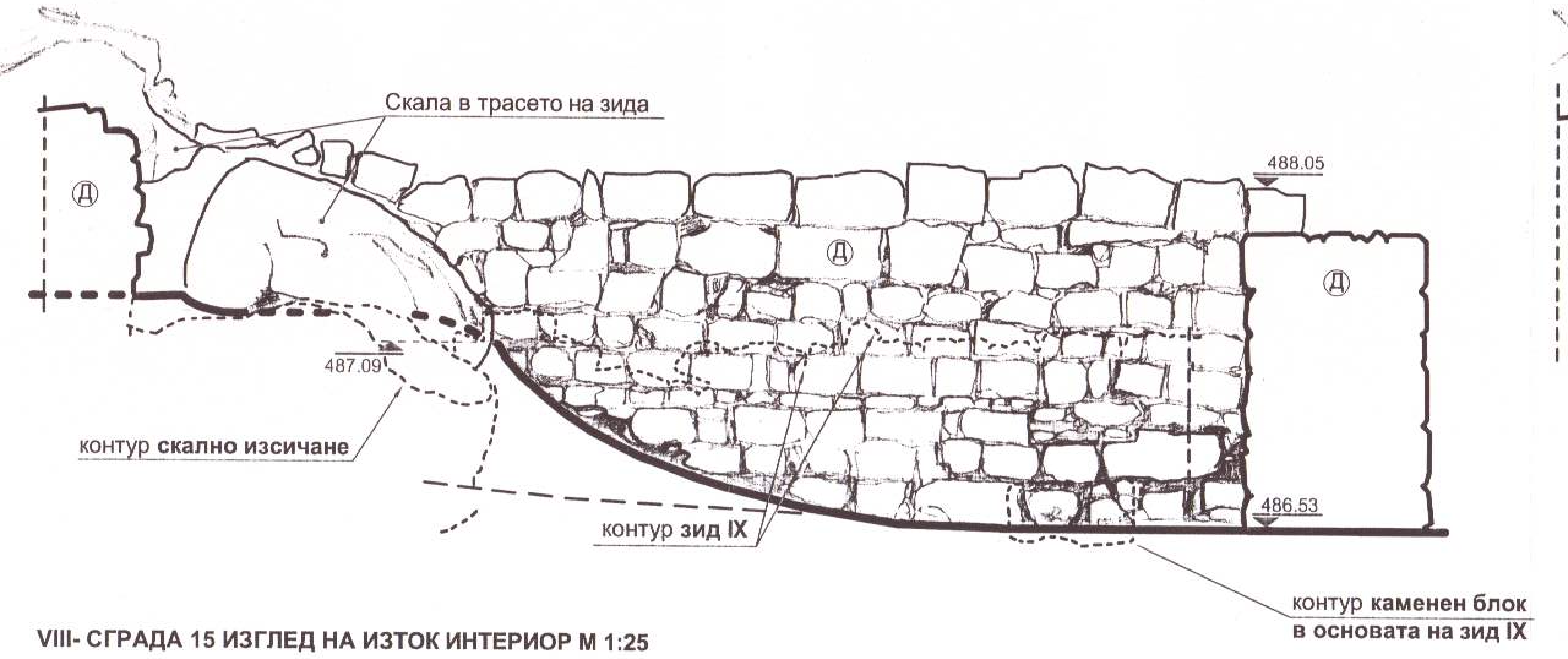
Скала в трасето на зида
488.05
Д
487.09
контур **скално изсичане**
контур **зид IX**
486.53
контур **каменен блок** **в основата на зид IX**

VIII- СГРАДА 15 ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ИНТЕРИОР М 1:25

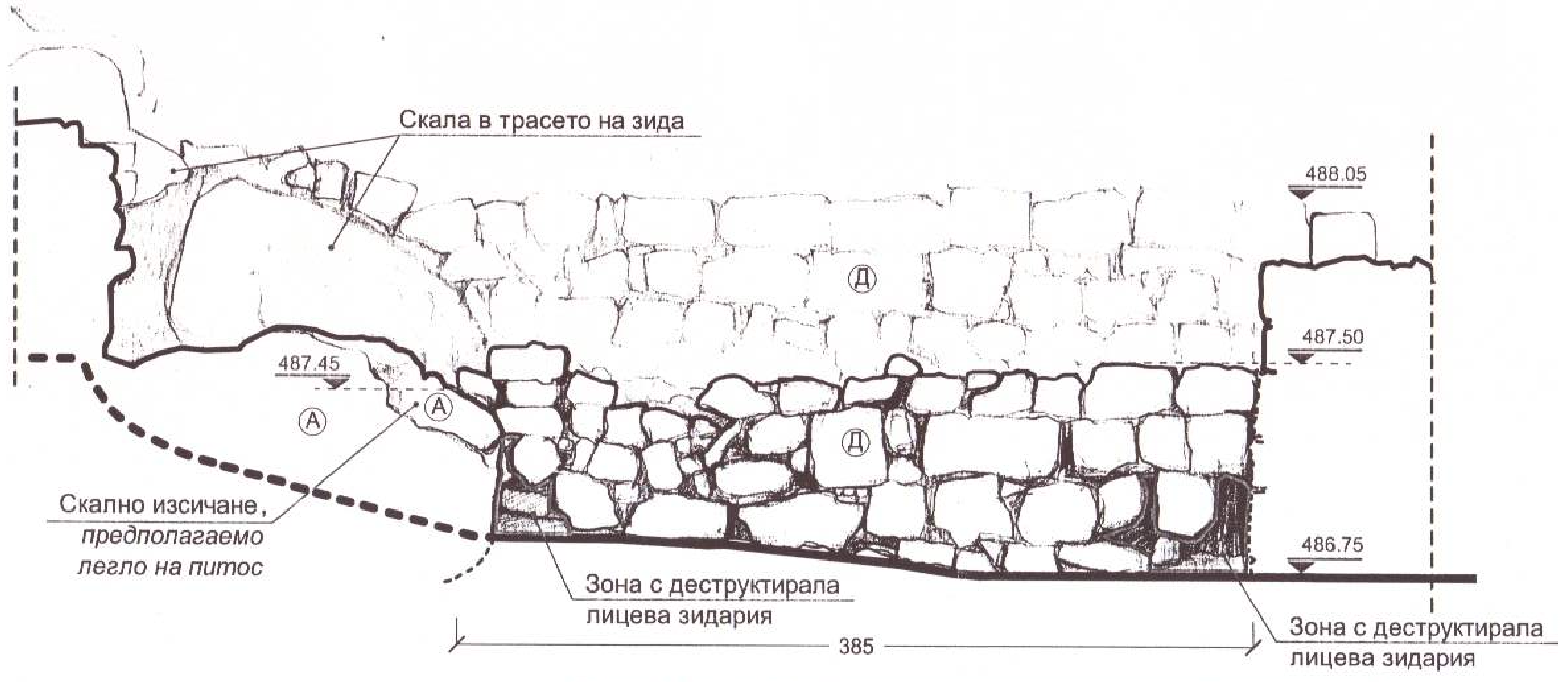
Скала в трасето на зида
488.05
Д
487.45
А
487.50
Скално изсичане, *предполагаемо легло на питос*
Зона с деструктирала лицева зидария
486.75
385
Зона с деструктирала лицева зидария

IX- СГРАДА 15 ИЗГЛЕД НА ИЗТОК С ПРЕЗИЖДАНЕ ИНТЕРИОР М 1:25

ОБЩИНА - К...
ОДОБ...
Гл. архитект.......................
16.03.2012
Д... за оценка ... проекта
от „Инвест консулт" ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ДК - 02 ... 2010 г.
Дата 03.2012 Управител..........

ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ИЗГЛЕДИ - ЗОНА 3 ЗАСНЕМАНЕ	7/16
	ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**ЧАСТ** 1:25
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА Рег. № 00222 арх. Петкана Бакалова	УПРАВИТЕЛ: /арх. П.Бакалова/	**СЪГЛАСУВАЛИ**	
		КОНСТР	инж. В. Христов
		ЕЛ	инж. Ем. Шопов
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	
			Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон

ЗАСНЕМАНЕ

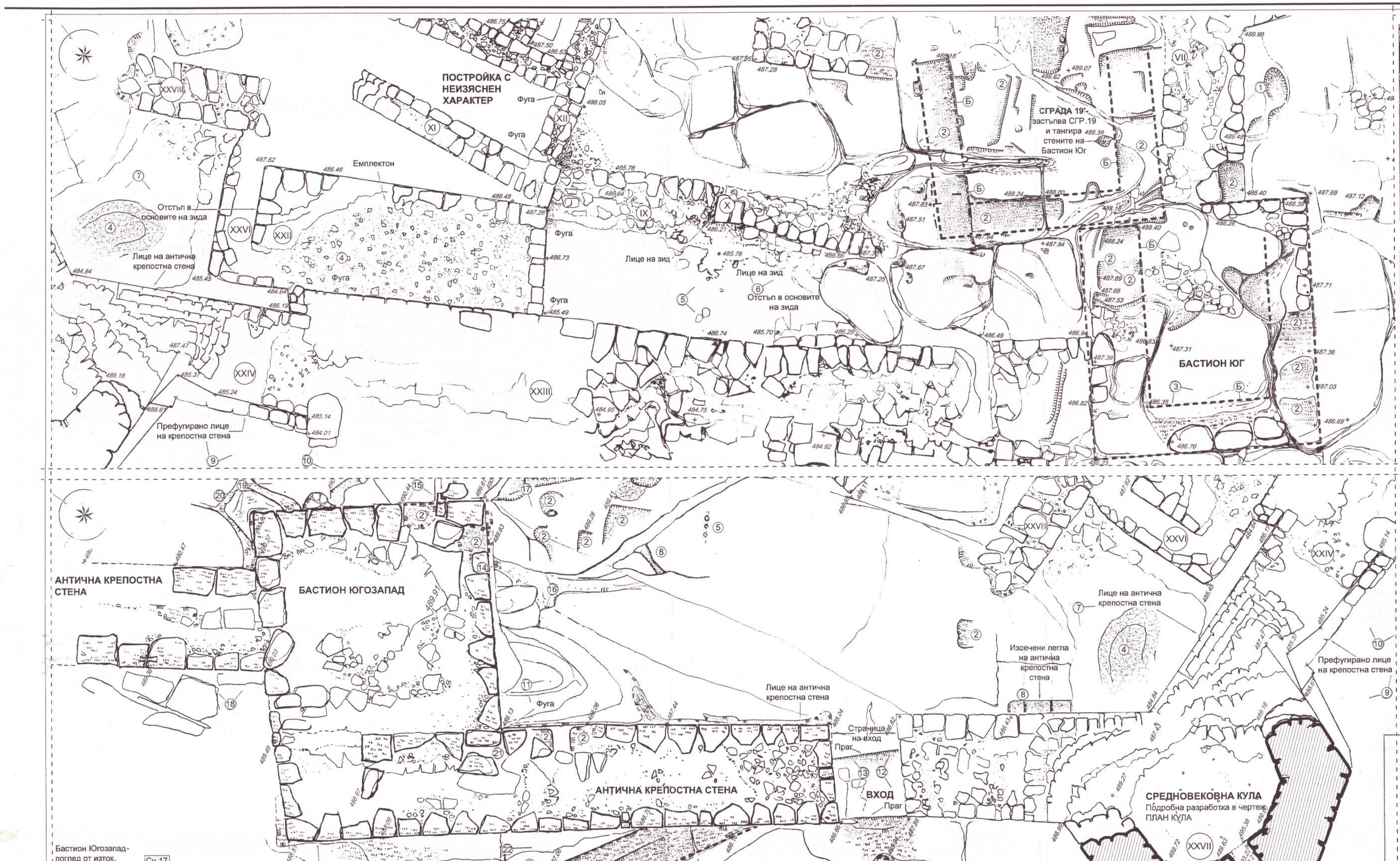
ПОСТРОЙКА С НЕИЗЯСНЕН ХАРАКТЕР
Фуга
Емплектон
СГРАДА 19' застъпва СГР.19 и тангира стените на Бастион Юг
БАСТИОН ЮГ
Отстъп в основите на зида
Лице на антична крепостна стена
Лице на зид
Отстъп в основите на зида
Префугирано лице на крепостна стена
АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА
БАСТИОН ЮГОЗАПАД
Лице на антична крепостна стена
Изсечени легла на антична крепостна стена
Страница на вход
Праг
ВХОД
АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА
СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА
Подробна разработка в чертеж ПЛАН КУЛА
Лице на антична крепостна стена

ЛИНЕЕН МАЩАБ
0 1 2 5 10 метри

БАСТИОН ЮГ Сн.1

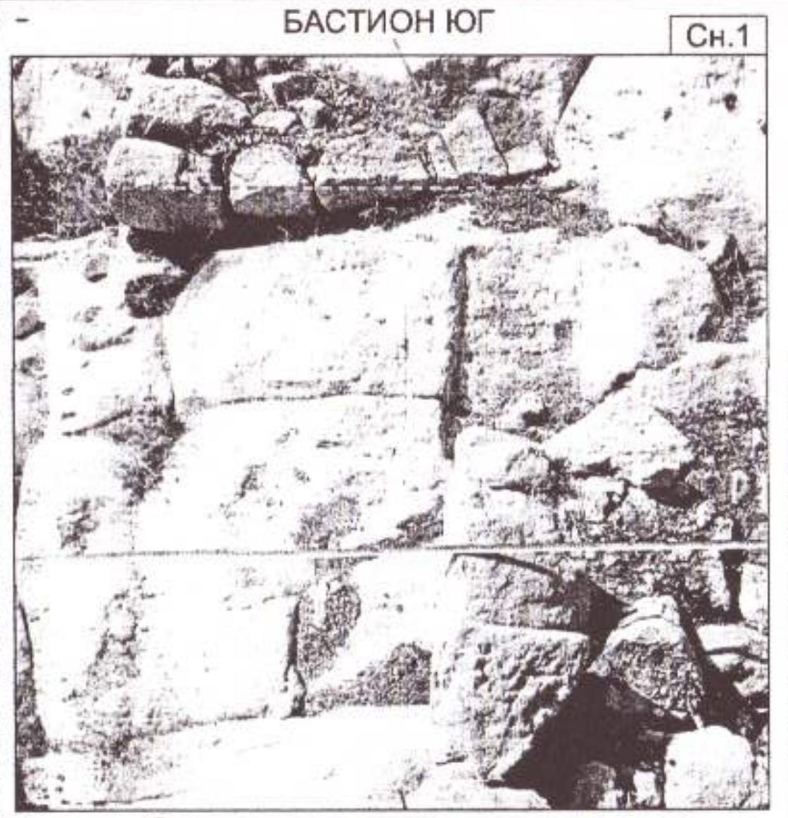

Бастион Юг с част от антична крепостна стена .

Сн.2

Легло на каменен блок от западната стена на Бастион Юг.

Сн.3

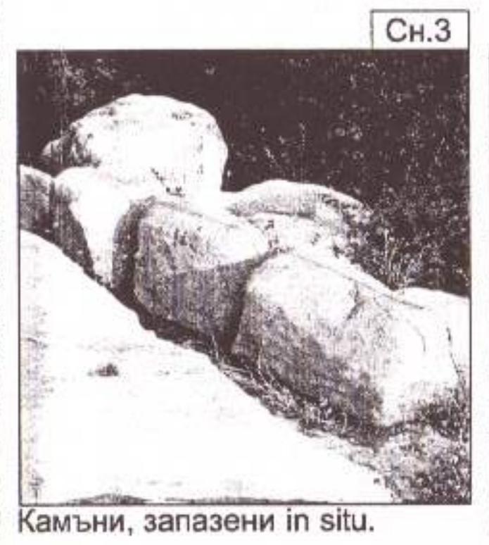

Камъни, запазени in situ.

Сн.4

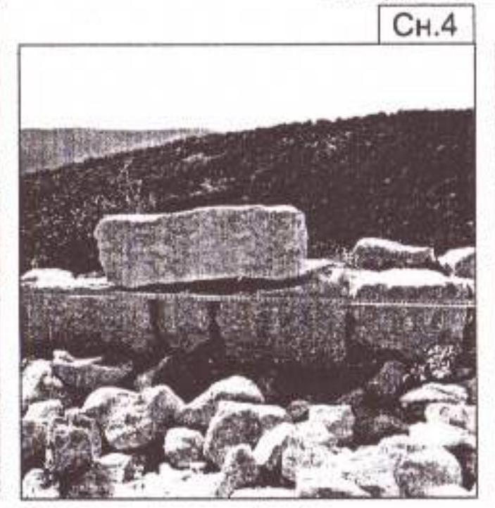

Сграда, долепена до лицето на крепостен зид.

Сн.5

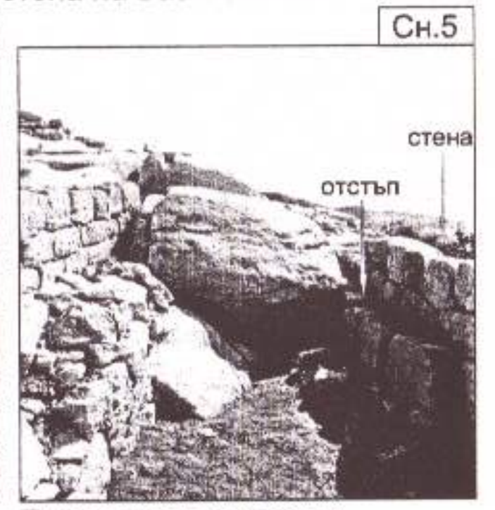

Поглед към крепостна стена- отстъп в основата.

Сн.6

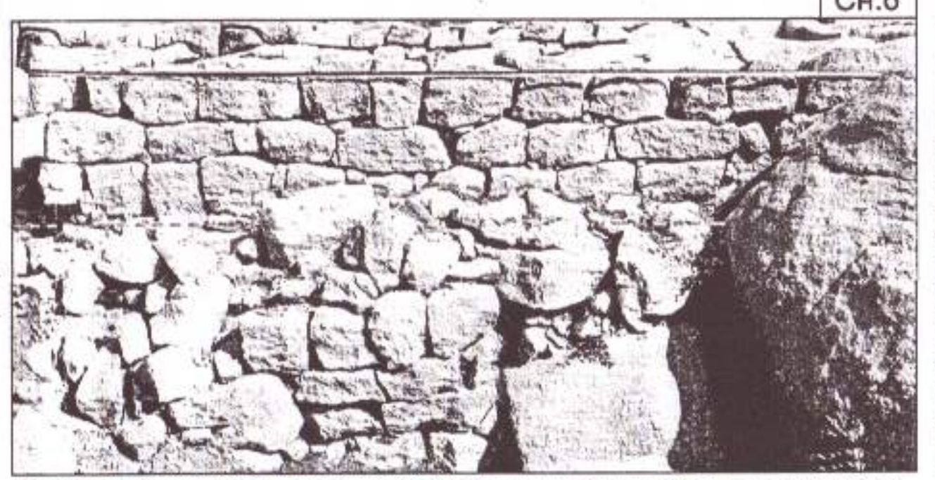

Деструктирал зид-първи период и втори период- надстроен зид със запазено лице.

Сн.7

Запазено лице на антична крепостна стена.

Сн.8

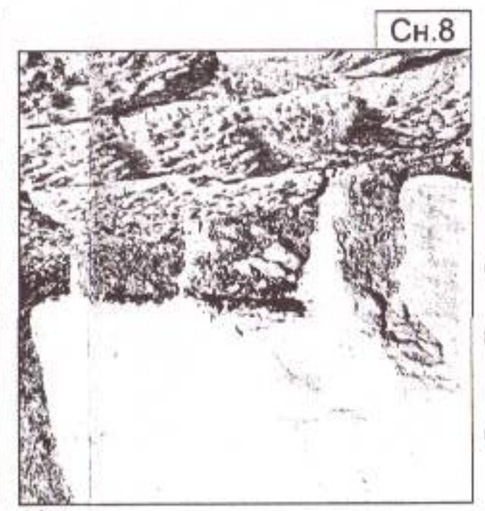

Изсечени легла на антична крепостна стена- поглед отгоре.

Сн.9

Крепостна стена, префугирана с цимент- поглед отвън.

Сн.10

Разрушено външно лице на крепостна стена .

Сн.11

Крепостна стена- югозапад- поглед отгоре.

Сн.12

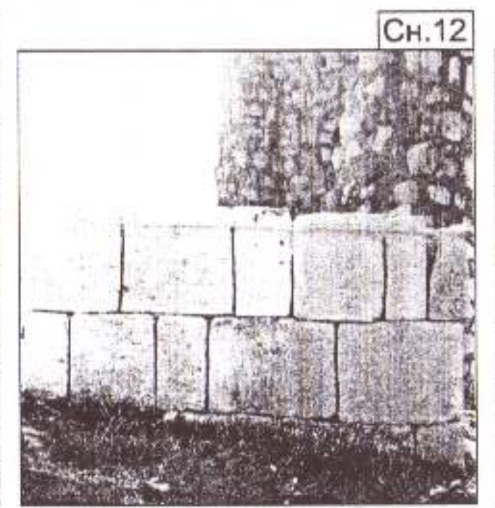

Вход- южна страница.Суха зидария, обработка на лицата, липсват следи от врата.

Сн.13

Вход - северна страница. Суха зидария, обработка на лицата, липсват следи от врата.

Сн.14

Поглед към кулата от Бастион Югозапад.

Сн.15

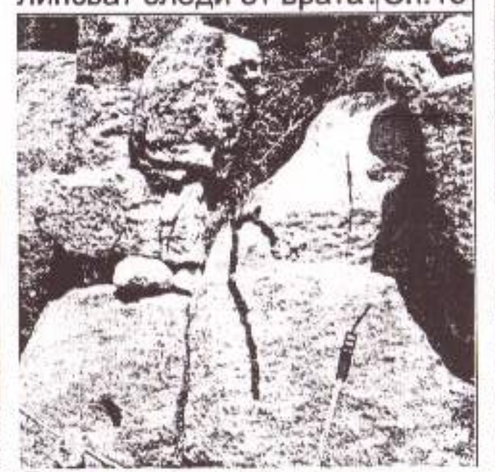

Легла на липсващи квадри в югоизточния ъгъл на Бастион Югозапад.

Сн.16

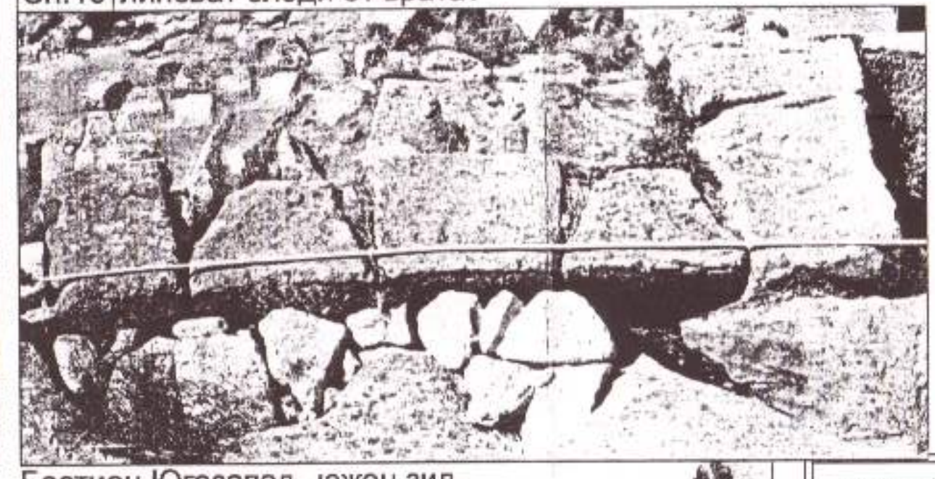

Бастион Югозапад- южен зид.

Бастион Югозапад- поглед от изток. Сн.17

Крепостна стена с обработена лицева зидария. Сн.18

Почти изцяло запазен контур на Бастион Югозапад. Сн.19

Бастион Югозапад- външен североизточен ъгъл. Сн.20

Бастион Югозапад на фуга към крепостната стена . Сн.21

Сн.22

Легло на каменен зид или основа на съоръжение пред западната крепостна стена на Бастион Югозапад.

Сн.23

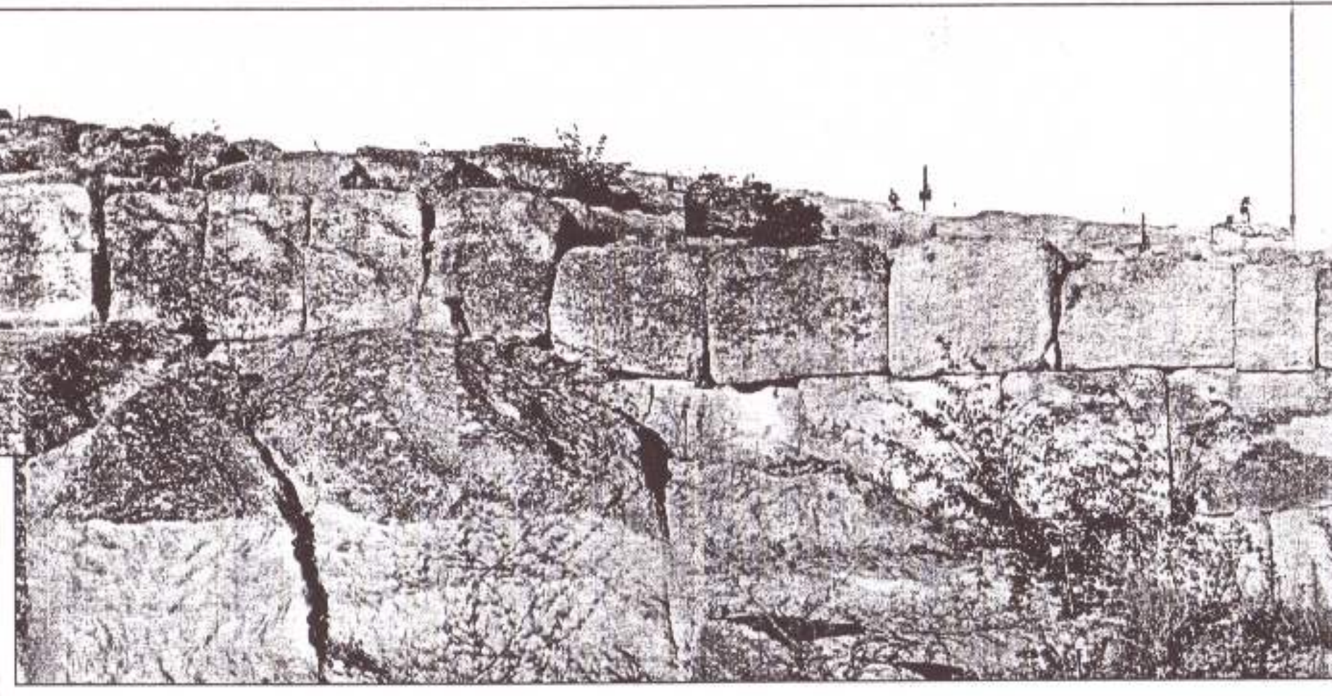

Главен вход към крепостта от югозапад . Квадрова зидария с гладко обработени лица .

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

▨	КАМЕНЕН ЗИД
▒	СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
☐	СКАЛА
☐	ЗЕМНА ОСНОВА

ЛЕГЕНДА ЗАСНЕМАНЕ

① АВТЕНТИЧНО НИВО НА ПОМЕЩЕНИЕ / СЪОРЪЖЕНИЕ
② СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ С ВЕРТИКАЛНИ СТРАНИ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЛЕГЛА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
③ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ - ВЕРОЯТНО ЛЕГЛА ЗА ПРЕМОСТВАЩИ ГРЕДИ
④ ЕДИНИЧНИ ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑤ РЕДИЦА/ ГРУПА ПЛИТКИ СКАЛНОИЗСЕЧЕНИ ЯМИЧКИ *(дълбочина 5-15 см)*
⑥ ДЪЛБОКИ СКАЛНИ ИЗСИЧАНИЯ *(дълбочина 30-50 см)*
⑦ ДЪЛБОК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ *(дълбочина 15-30 см)*
⑧ ПЛИТЪК СКАЛНОИЗСЕЧЕН УЛЕЙ С ПОСТОЯНЕН НАКЛОН НА ДЪНОТО *(дълбочина 5-15 см)*
㉖ ПОЗИЦИИ СНИМКИ
- - - - - ОТКРИТИ ГЕОМЕТРИЧНИ ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ ЗАСНЕТИТЕ ОБЕКТИ

Гл. архитект 16.03.2012

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

Ⓐ ЕРОЗИРАЛА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА
Ⓑ ТРАСЕ НА ЗИД,ЧЕТИМО ПО ИЗСИЧАНИЯ В СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

VII- НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД ОТ СРЕДНОВЕКНОВНА КРЕПОСТНА СТЕНА
IX- НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД
X- КАМЕНЕН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ , ПОСТРОЕН ВЪРХУ ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД.
XI- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД
XII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XXII- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАН ЗИД С ОСТЪП В ОСНОВАТА
XXIII- КРЕПОСТНА СТЕНА- АВАРИЙНО КОНСЕРВИРАНО ВЪТРЕШНО ЛИЦЕ, ДЕСТРУКТИРАЛО ВЪНШНО ЛИЦЕ
XXIV- АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА - НЕСТАБИЛНО ВЪНШНО ЛИЦЕ
XXVI- ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
XXVII- СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА, ПРЕФУГИРАНА С ЦИМЕНТОВ РАЗТВОР. ДЪЛБОКО ЕРОЗИРАЛИ ЛИЦА НА КАМЕННАТА ЗИДАРИЯ.
XXVIII- ДЕСТРУКТИРАЛ ЗИД В БЛИЗОСТ ДО КУЛАТА

ЗАСНЕМАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА
арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА
Рег. № 03222
арх. Петкана Бакалова

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН		
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ		
ЧЕРТЕЖ	ПЛАН - ЗОНА 4 ЗАСНЕМАНЕ	8/16	
ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**ЧАСТ** 1:50	
	СЪГЛАСУВАЛИ		
УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	**КОНСТР**	инж. В. Христов	
	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров		
	Пловдив, 10.2011		

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ПРОУЧВАНЕ и ЗАСНЕМАНЕ

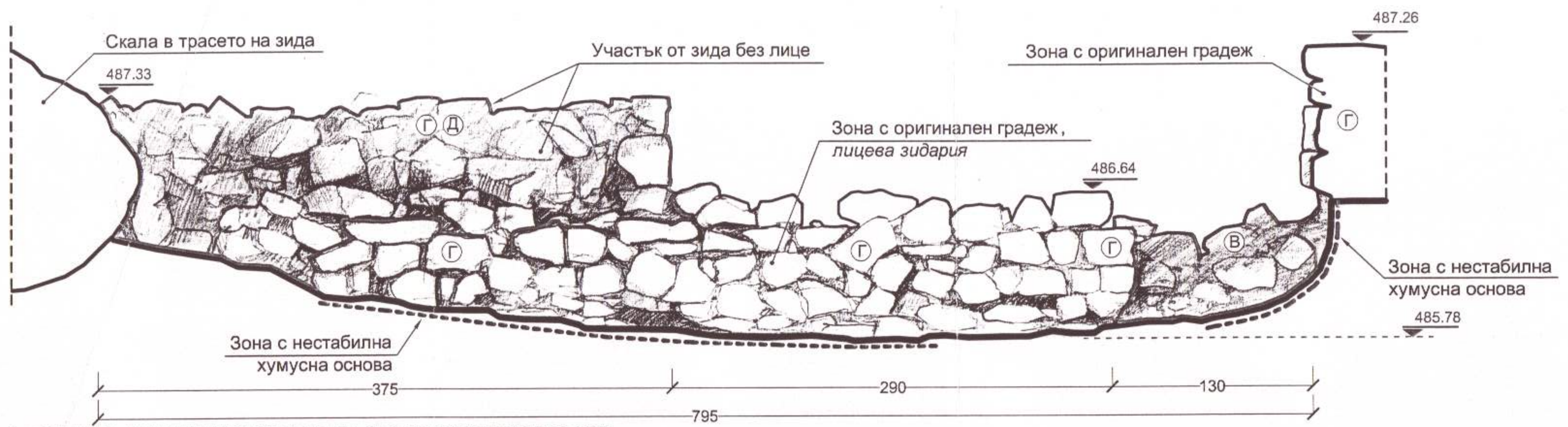

I - ВЪНШНО ПОМЕЩЕНИЕ ИЗГЛЕД НА СЕВЕР ЕКСТЕРИОР М 1:25

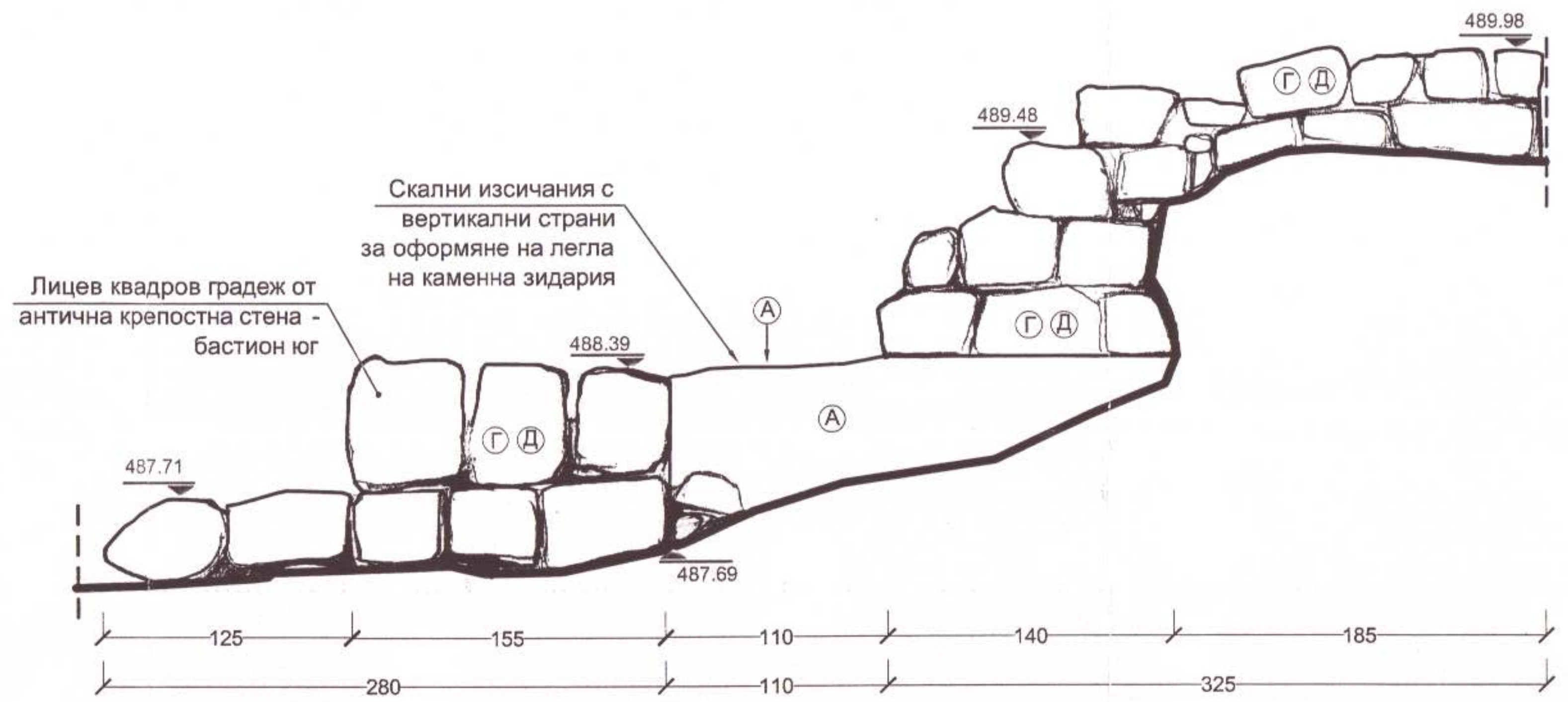
489.98
489.48
Скални изсичания с вертикални страни за оформяне на легла на каменна зидария
Лицев квадров градеж от антична крепостна стена - бастион юг
488.39
487.71
487.69
А
Г Д
125
155
110
140
185
280
110
325
V - БАСТИОН ЮГ ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ЕКСТЕРИОР М 1:25

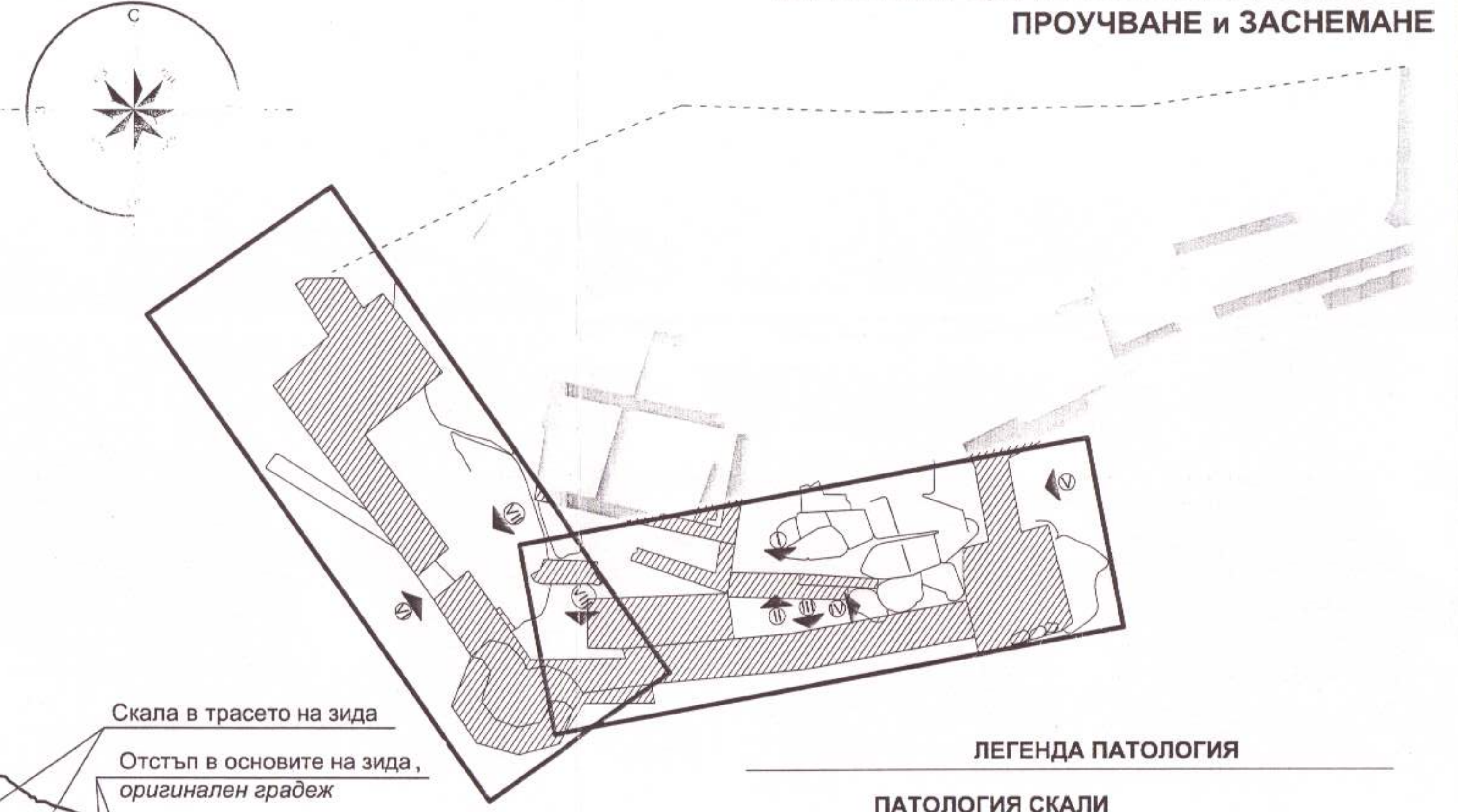

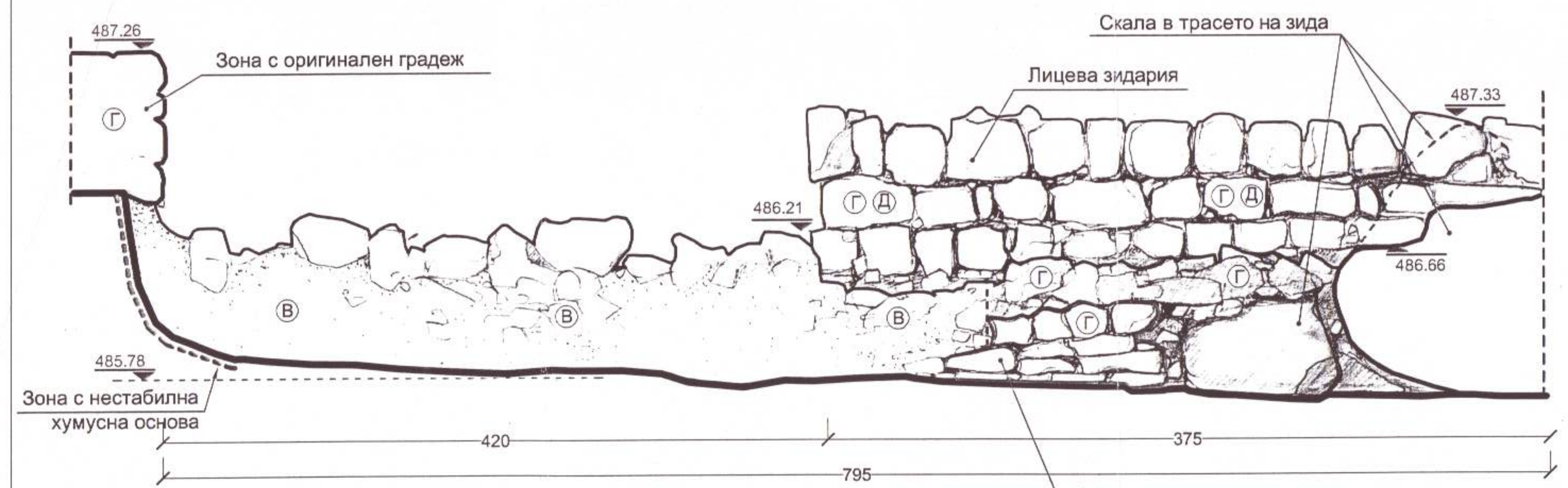

II - ВЪНШНО ПОМЕЩЕНИЕ ИЗГЛЕД СЕВЕР ИНТЕРИОР М 1:25

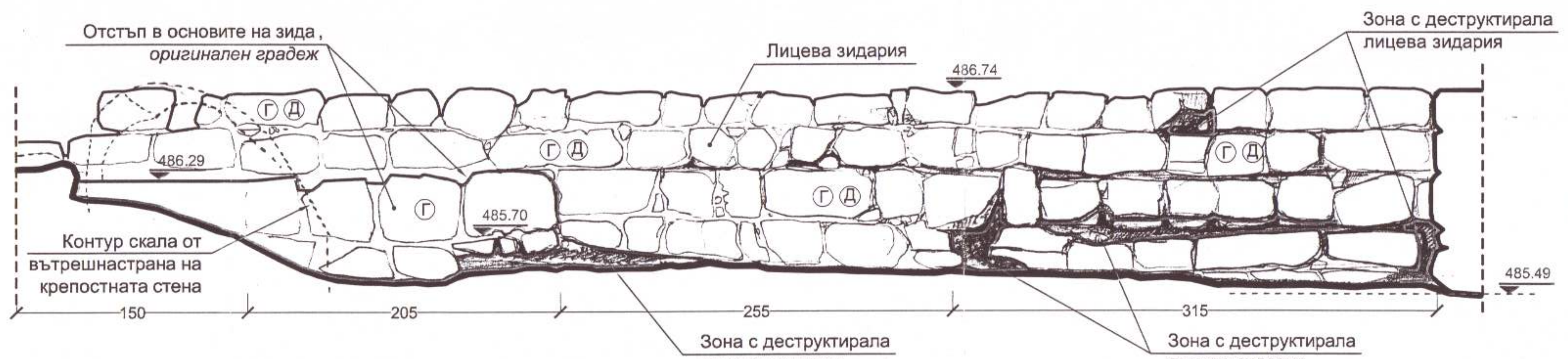
Отстъп в основите на зида, оригинален градеж
Лицева зидария
486.74
Зона с деструктирала лицева зидария
486.29
Г Д
Г
485.70
Контур скала от вътрешнастрана на крепостната стена
485.49
Зона с деструктирала лицева зидария
Зона с деструктирала лицева зидария
150
205
255
315
III - ВЪНШНО ПОМЕЩЕНИЕ ИЗГЛЕД ИЗТОК ИНТЕРИОР М 1:25

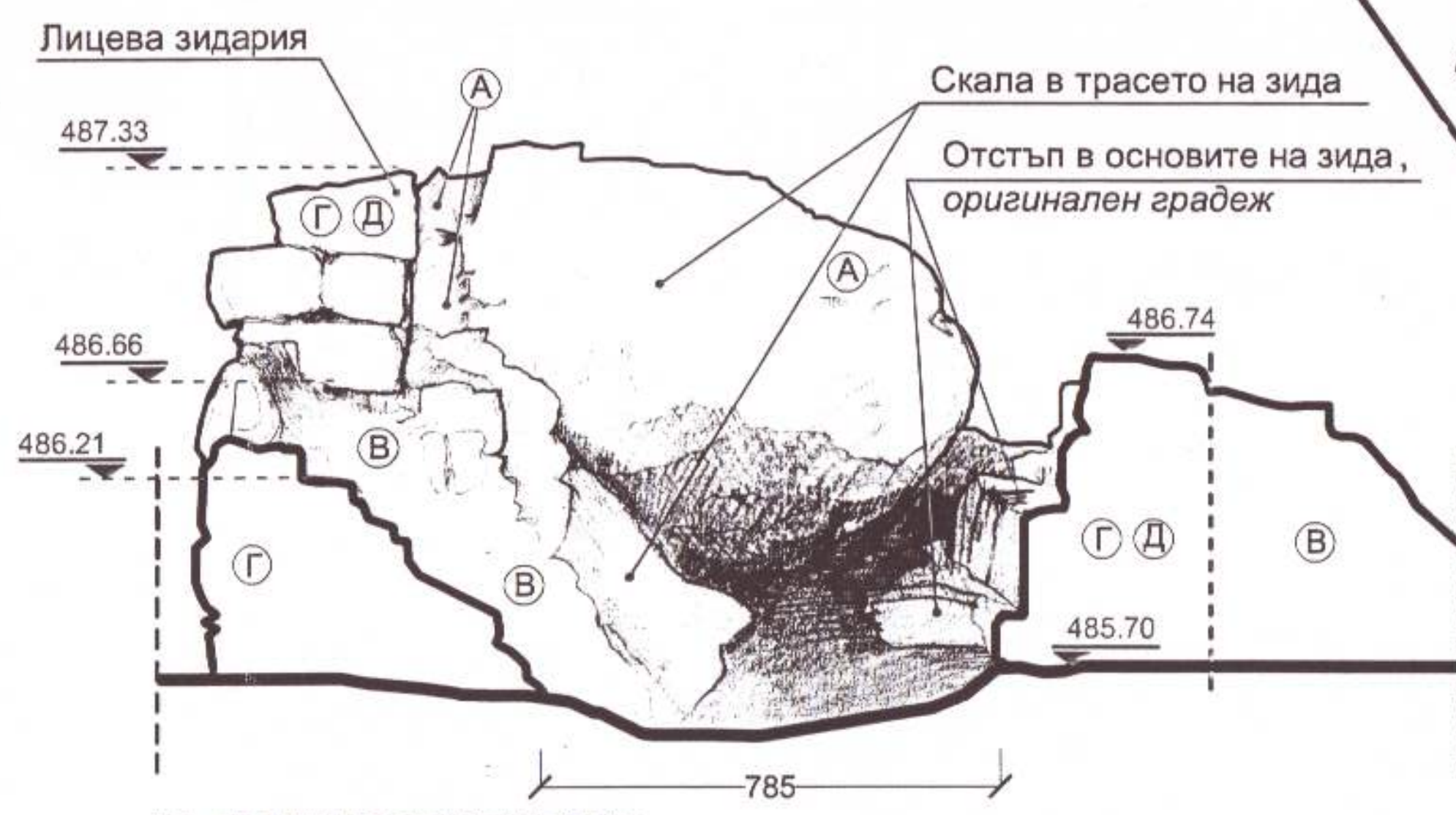

IV- ВЪНШНО ПОМЕЩЕНИЕ
ИЗГЛЕД НА ИЗТОК ИНТЕРИОР М 1:25

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

ПАТОЛОГИЯ СКАЛИ

Ⓐ ЕРОЗИРАЛА ПОВЪРХНОСТ В ЗОНА СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ПАТОЛОГИЯ КАМЕННИ ГРАДЕЖИ

Ⓑ НАПЪЛНО ДЕСТРУКТИРАЛ КАМЕНЕН ЗИД
Ⓖ КАМЕНЕН ЗИД В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
Ⓓ ЧАСТИЧНО ПРЕИЗГРАДЕНИ КАМЕННИ ЗИДОВЕ - СУХА ЗИДАРИЯ
▭ ОБРАБОКА НА СКАЛАТА

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Античните зидове са полагани на суха фуга, без хоросанов пълнеж. По античната крепостна стена има следи от обработка с инструменти.
2. По средновековните зидове на места има запазен оригинален хоросанов разтвор.
3. Във фугите на зидовете са проникнали хумус и растителност.
4. Горните редове на всички зидове са нестабилни.
5. Квадрите от античен период са добре обработени, правоъгълни и имат едно лице. Средновековните камъни са по-малки и с неправилна форма.
6. Отлюспвания се наблюдават само по скалната повърхност.
7. На много места скалната повърхност е уронена от ходенето по нея и се е превърнала в тънък песъчлив слой.

ОБЩИНА
ОД
Гл. архитект
16.02.2012
Доклад за с
Инвест консулт Бор

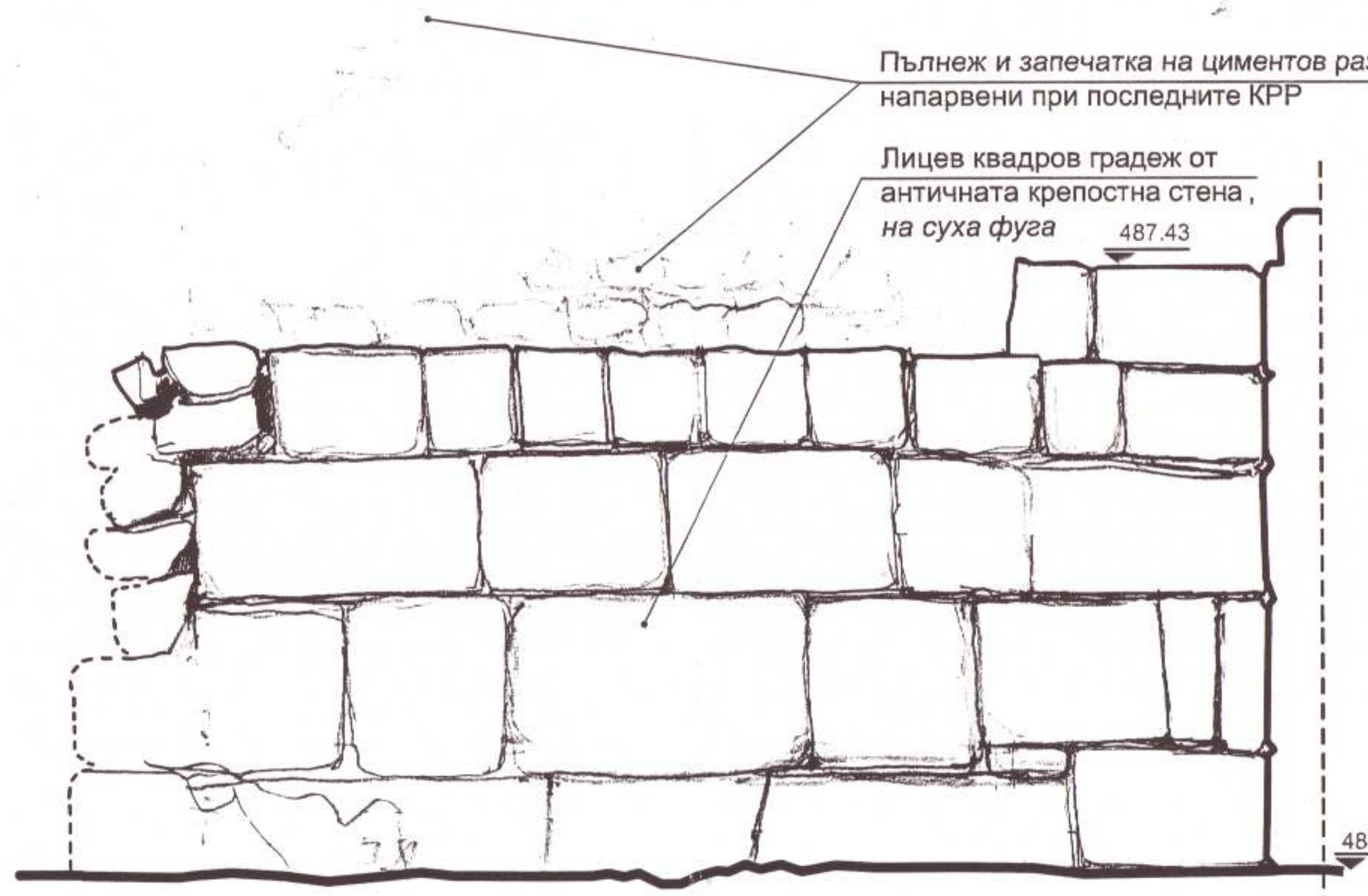
Пълнеж и запечатка на циментов разтвор, направени при последните КРР
Лицев квадров градеж от античната крепостна стена, на суха фуга
487.43
484.84
400
108
508
VIII - КРЕПОСТНА СТЕНА В ЗОНАТА НА КУЛАТА ИЗГЛЕД НА ЮГ ЕКСТЕРИОР М 1:25

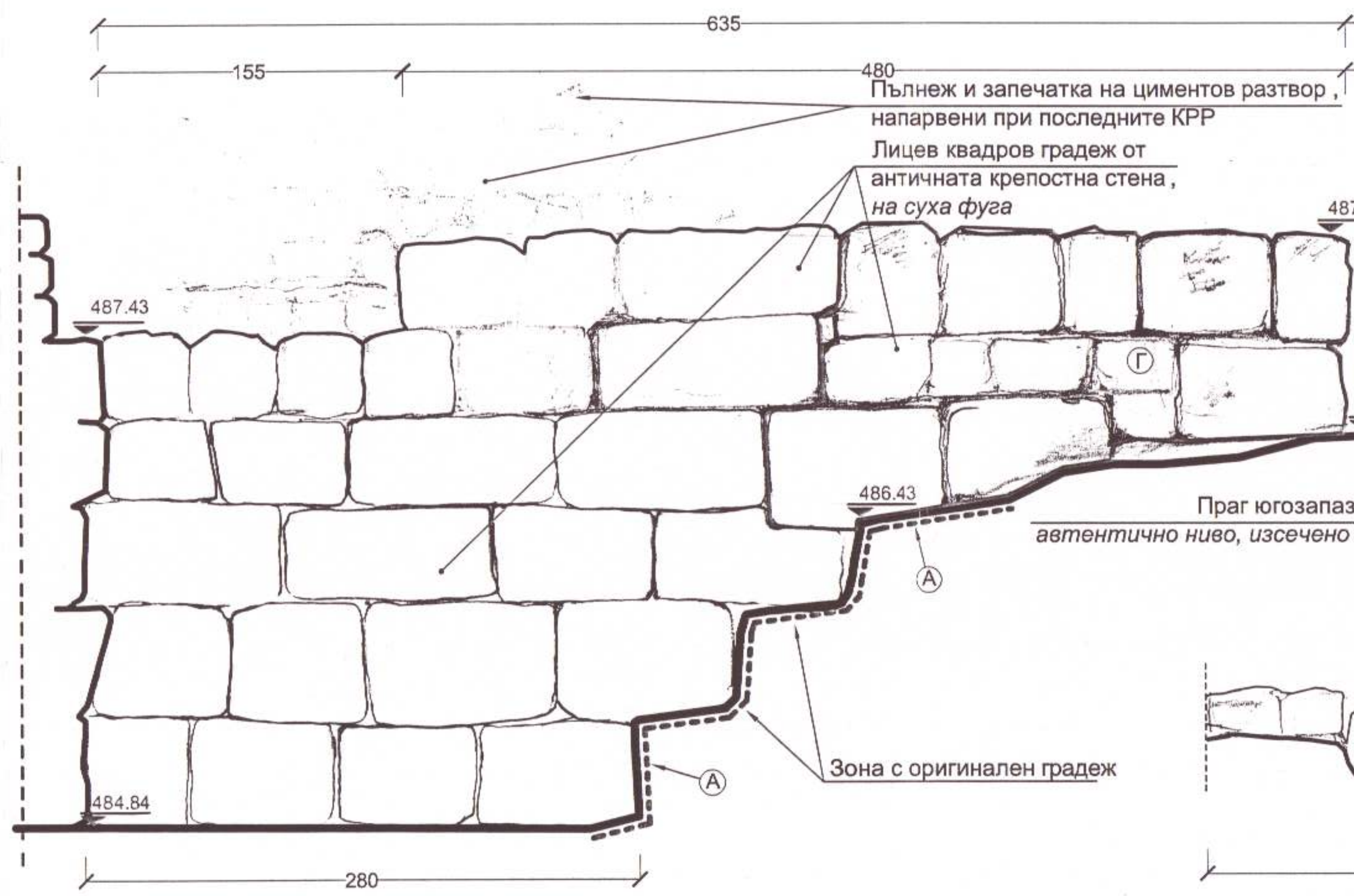
635
155
480
Пълнеж и запечатка на циментов разтвор, направени при последните КРР
Лицев квадров градеж от античната крепостна стена, на суха фуга
487.43
487.88
486.82
486.43
Г
А
Праг югозападна порта, автентично ниво, изсечено в скалата
Зона с оригинален градеж
484.84
280
VII - КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД НА ЗАПАД ИНТЕРИОР М 1:25

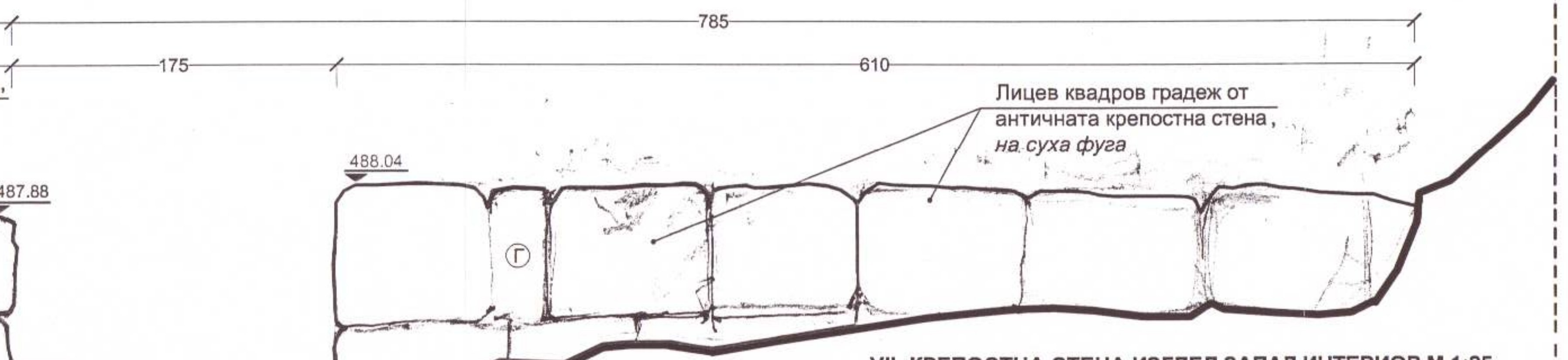
175
785
610
Лицев квадров градеж от античната крепостна стена, на суха фуга
488.04
Г
VII- КРЕПОСТНА СТЕНА ИЗГЛЕД ЗАПАД ИНТЕРИОР М 1:25

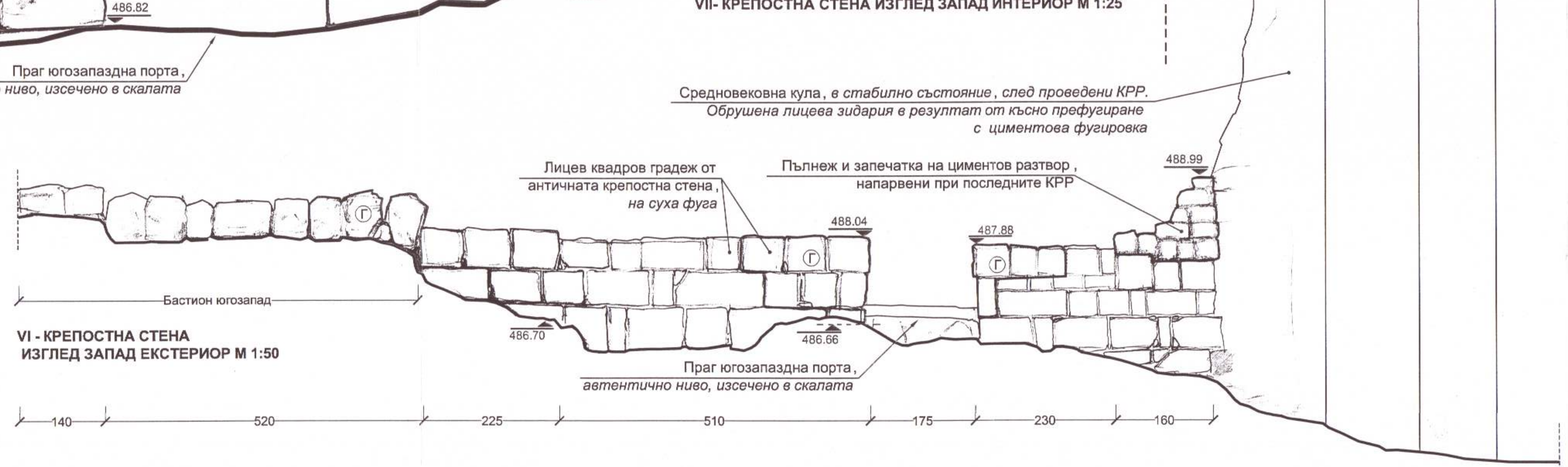
кота горно ниво лицева зидария
498.21
Средновековна кула, в стабилно състояние, след проведени КРР. Обрушена лицева зидария в резултат от късно префугиране с циментова фугировка
Лицев квадров градеж от античната крепостна стена, на суха фуга
Пълнеж и запечатка на циментов разтвор, направени при последните КРР
488.99
488.04
487.88
Г
Бастион югозапад
486.70
486.66
Праг югозападна порта, автентично ниво, изсечено в скалата
140
520
225
510
175
230
160
VI - КРЕПОСТНА СТЕНА
ИЗГЛЕД ЗАПАД ЕКСТЕРИОР М 1:50

ИНВЕСТ КОНСУЛТ
ЛИЦЕНЗ ЛК - 000721/18.05.2010 г.
Дата 13.02.12 г.
Управител

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА
ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА
Рег. № 03222
арх. Петкана Бакалова

УПРАВИТЕЛ:
/арх. П. Бакалова/

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
ЧЕРТЕЖ	ИЗГЛЕДИ - ЗОНА 4 ЗАСНЕМАНЕ 9/16
ЧАСТ АРХ	ФАЗА РП МАЩАБ 1:50,1:25

СЪГЛАСУВАЛИ
КОНСТР инж. В. Христов
ЕЛ инж. Ем. Шопов
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ Проф. Н.Овчаров

Пловдив, 10.2011

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

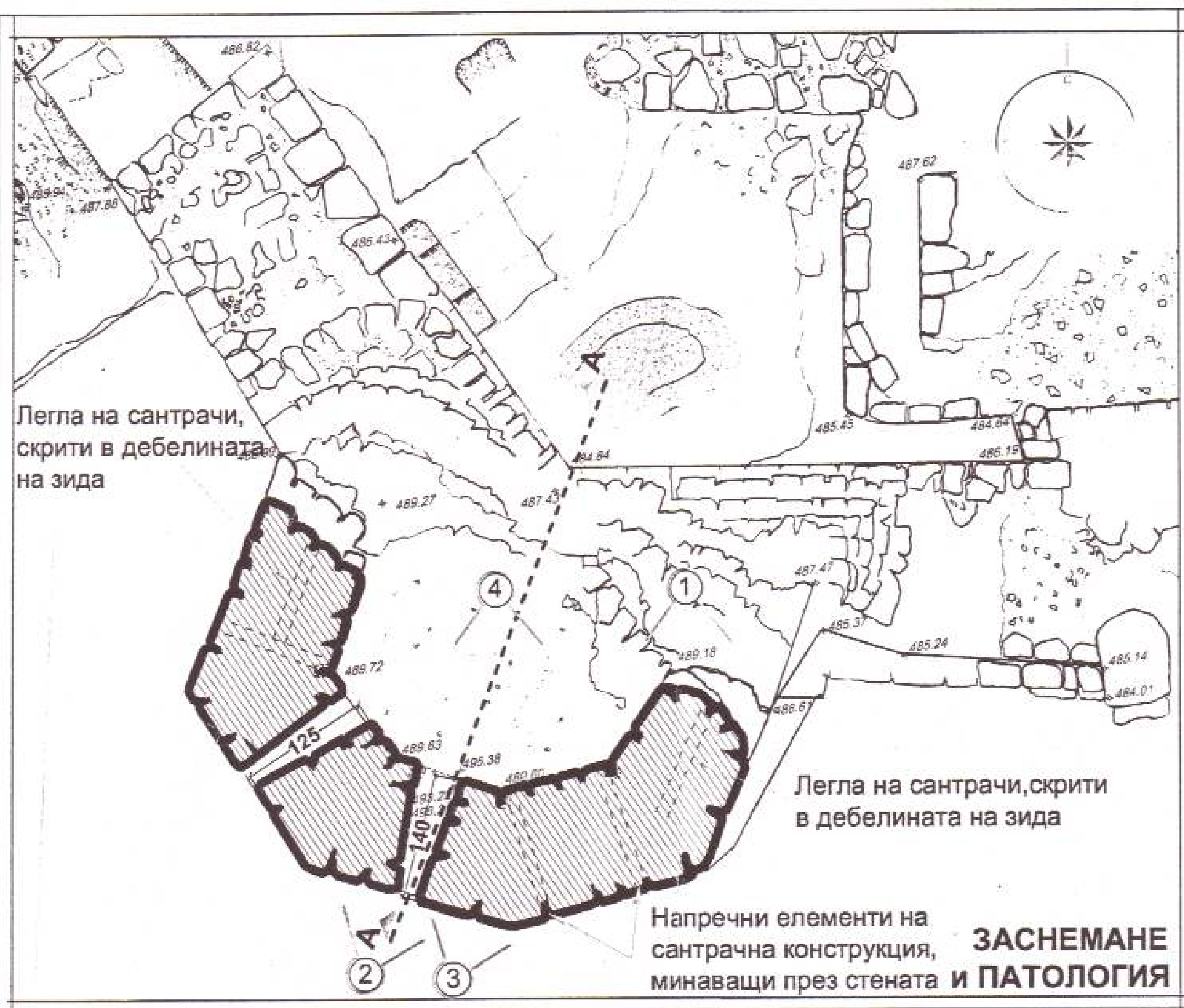
Легла на сантрачи, скрити в дебелината на зида
Легла на сантрачи,скрити в дебелината на зида
Напречни елементи на сантрачна конструкция, минаващи през стената
ЗАСНЕМАНЕ и ПАТОЛОГИЯ
А
125
140
①
②
③
④
486.82
487.62
486.43
485.45
484.84
485.15
489.27
487.43
487.47
485.37
485.24
485.14
484.01
489.18
488.61
489.72
489.63
495.38

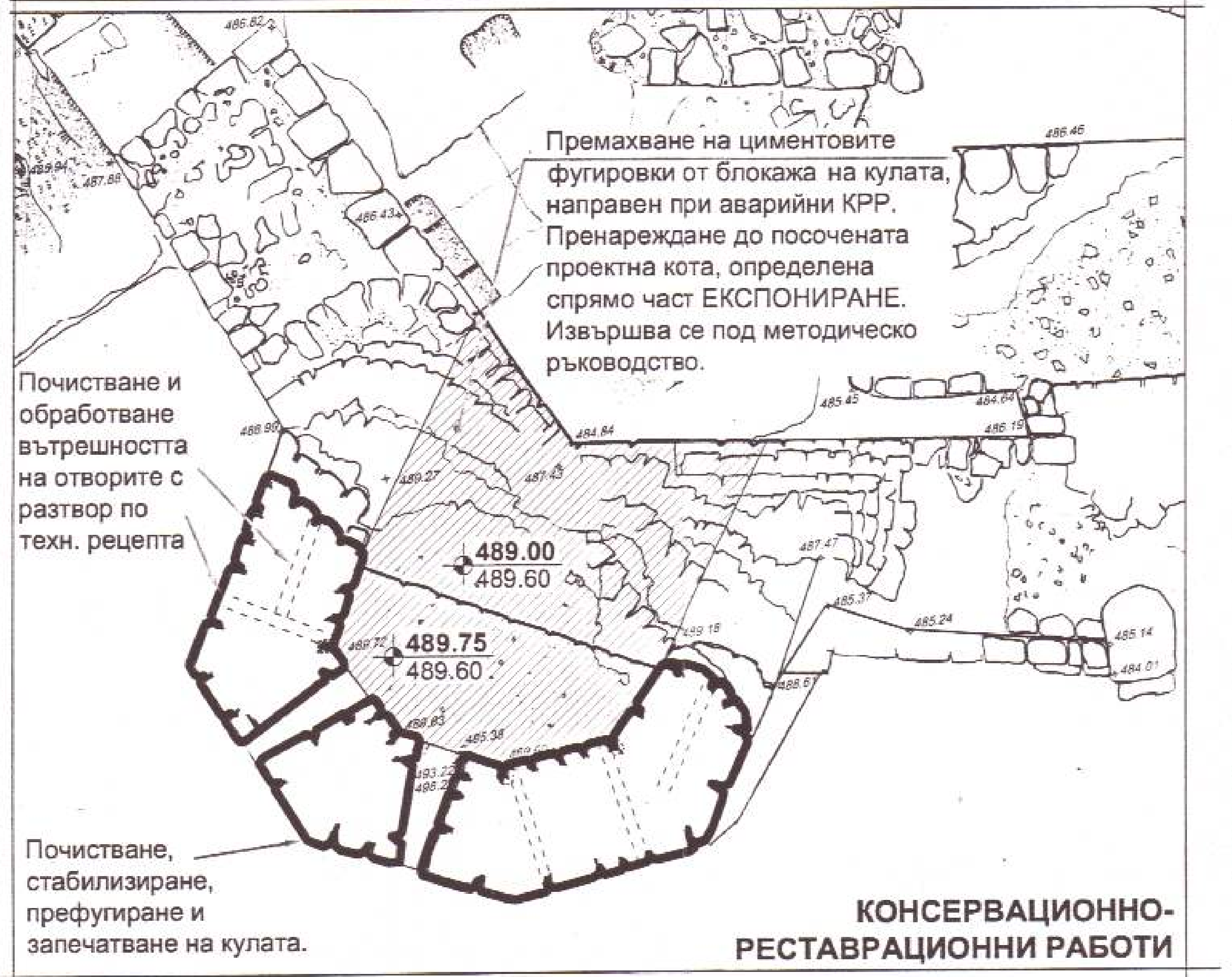
Премахване на циментовите фугировки от блокажа на кулата, направен при аварийни КРР. Пренареждане до посочената проектна кота, определена спрямо част ЕКСПОНИРАНЕ. Извършва се под методическо ръководство.
Почистване и обработване вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Почистване, стабилизиране, префугиране и запечатване на кулата.
489.00
489.60
489.75
489.60
КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ
486.82
486.46
486.43
485.45
484.84
486.19
489.27
487.43
487.47
485.37
485.24
485.14
484.01
489.18
488.61
493.22

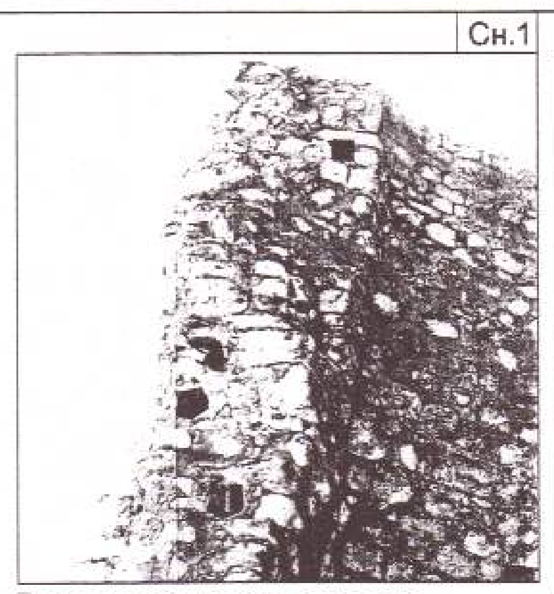
Сн.1

Легла на сантрачи, скрити в дебелината на зида.

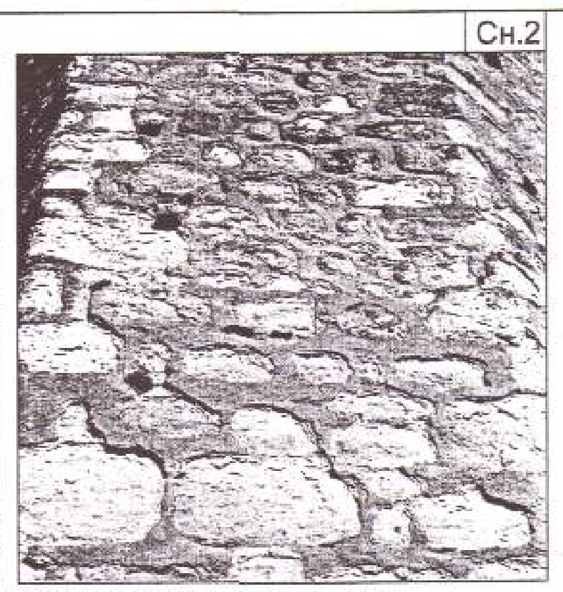
Сн.2

Обрушени лица на камъни.

Сн.3

Ерозирал оригинален хоросанов разтвор.

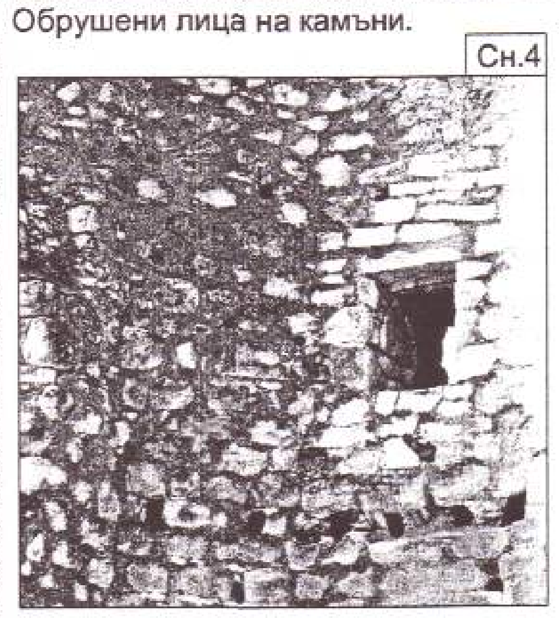
Сн.4

Легла на гредоред

ЛЕГЕНДА КРР

490.50 / 488.74	ПРОЕКТНА КОТА / СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА
▨	НАДЗИЖДАНЕ до ПОСОЧЕНАТА ПРОЕКТНА КОТА и НАПРАВА НА ЗАПЕЧАТКА
⊓⊓	КРР по ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
⌒	СМЯНА НА НИВО В ЗАПЕЧАТКАТА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ

КРР по СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА

1. Отстраняване на нестабилни камъни от зидарията.
2. Внимателно премахване на късни циментови фугировки под ръководството на опитен реставратор.
3. Отстраняване на хумусни наслагвания и ерозирал разтвор.
4. Инжектиране на разтвор в средата на зида.
5. Реинтеграция на лицева зидария в горната част на кулата.
3. Третиране на лицата с разтвор по технологична рецепта.
4. Запечатване на разрушените зони от стената на кулата по част Технология

ЛЕГЕНДА ПАТОЛОГИЯ

▒	НАЛИЧИЕ НА ПЛЕСЕН И РАСТИТЕЛНОСТ ВЪРХУ ЗИДАРИЯ
☐	ЕРОЗИРАЛ РАЗТВОР И КАМЪНИ В НЕСТАБИЛНО СЪСТОЯНИЕ
▤	РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

▦	КАМЕНЕН ЗИД
▒	СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
☐	СКАЛА
☐	ЗЕМНА ОСНОВА
②	ПОЗИЦИИ СНИМКИ

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон

ЗАСНЕМАНЕ, ПАТОЛОГИЯ И КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ ПО СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА

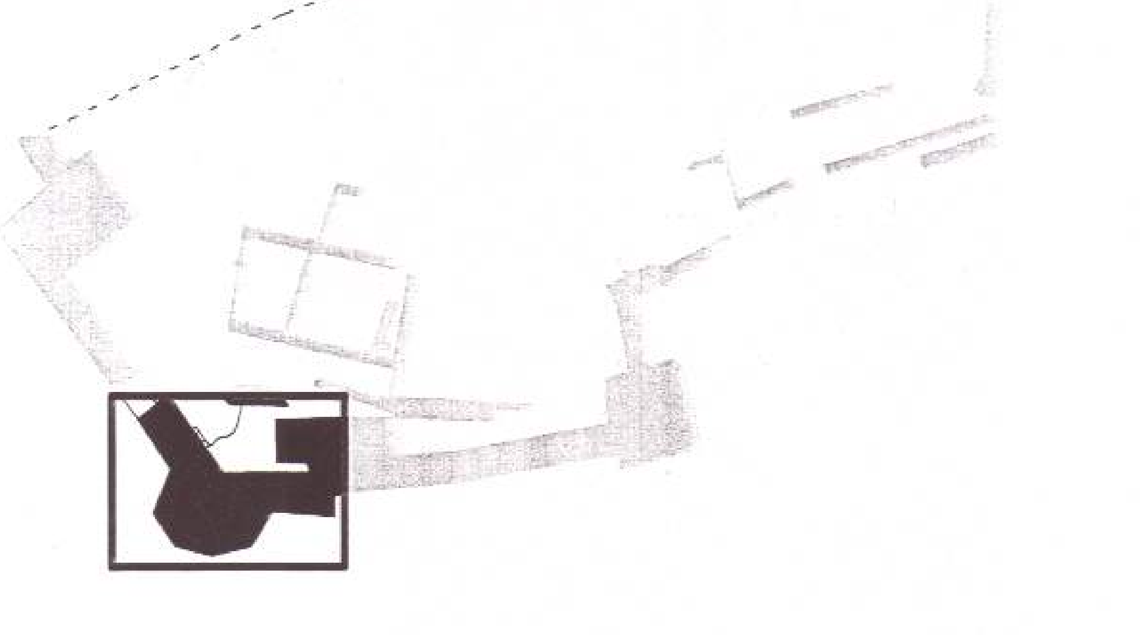

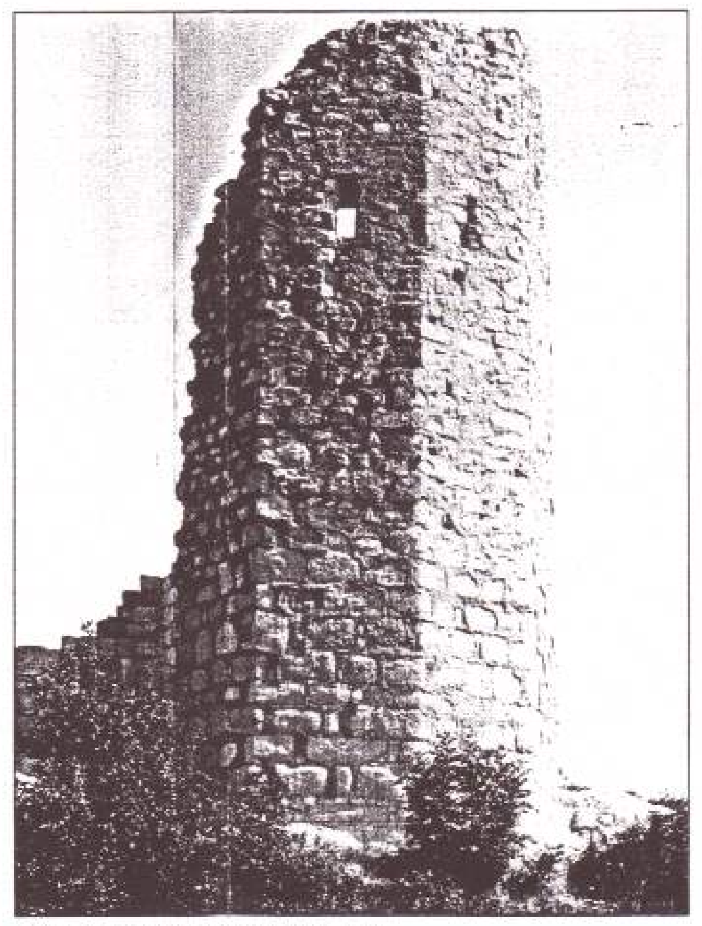
Кула- поглед от югозапад

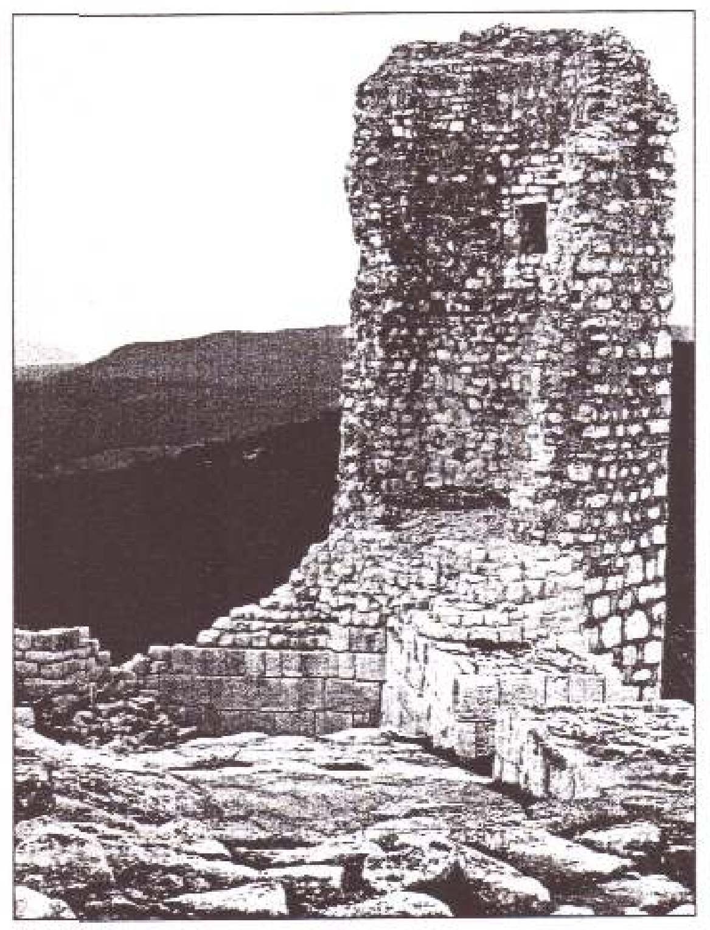
Кула- поглед от север

Кула- поглед от северозапад

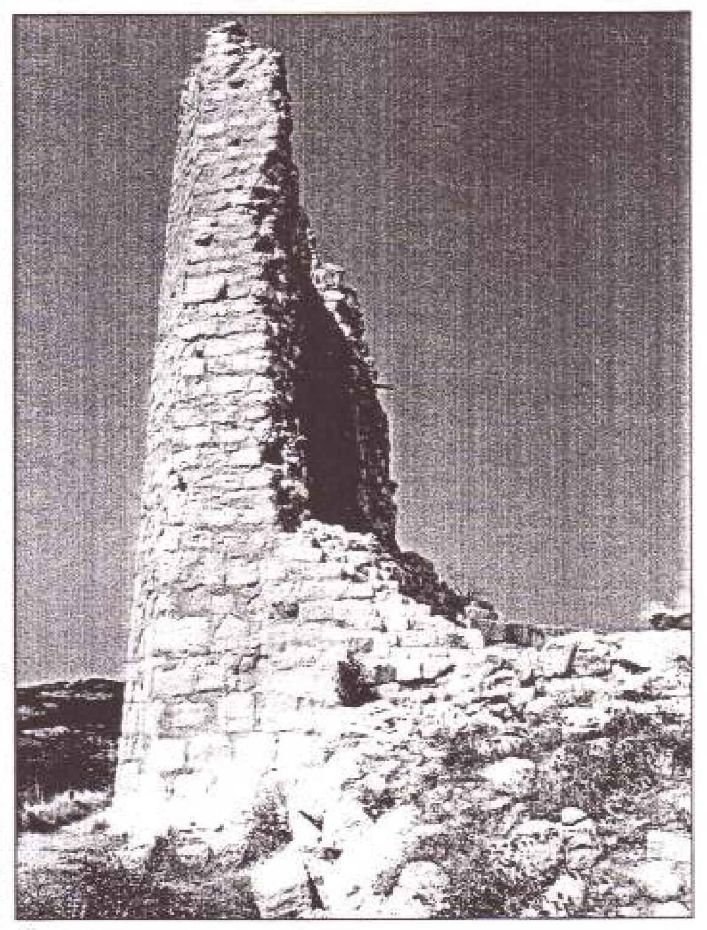
Кула- поглед от изток.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Преди започване на КРР се уведомява проектанта. КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.
2. При консервационно-реставрационните работи **НЕ** се използва цимент. Вместо него се използва **ХИДРАВЛИЧНА ВАР.**
3. Предварително се изпълняват КРР **в мострени участъци** от зидовете и скалната повърхност. **След одобряване** на тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.
4. Хоросановият разтвор по средновековните зидове се изпълнява на **дълбока фуга**, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност.
5. Камъните от горните редове *(броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид)* на **ВСИЧКИ** зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране. Преди монитрането им обратно на място, се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя. В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар. В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида, същият се почиства. Камъните от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар. Хоросановият разтвор се изпълнява така, че да не се показва по лицевата повърхност. Изпълнява се запечатка в средната част на зида.
6. Да не се разместват камъните при пренареждането, освен ако това не се налага с оглед стабилността на зида.
7. Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота, след почистване и пренареждане на горните редове и вливането на разтвор по **точка 6.** Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид.
8. Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях, се почистват механично, с мека телена четка и водна струя.
9. Зоните на КРР от скалната повърхност, обозначени в чертежите, се третират с разтвори по част Технология, след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност. Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци, обозначени с *тъмно сиво*. Всички останали части, попадащи в обозначените зони, са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита.

ОБЩИНА - К
ОДОБ
Гл.архитект.......
16.03.2012
Доклад за оценка
ст. Инвест консулт ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ
ЛИЦЕНЗ
Дата 03.12.25

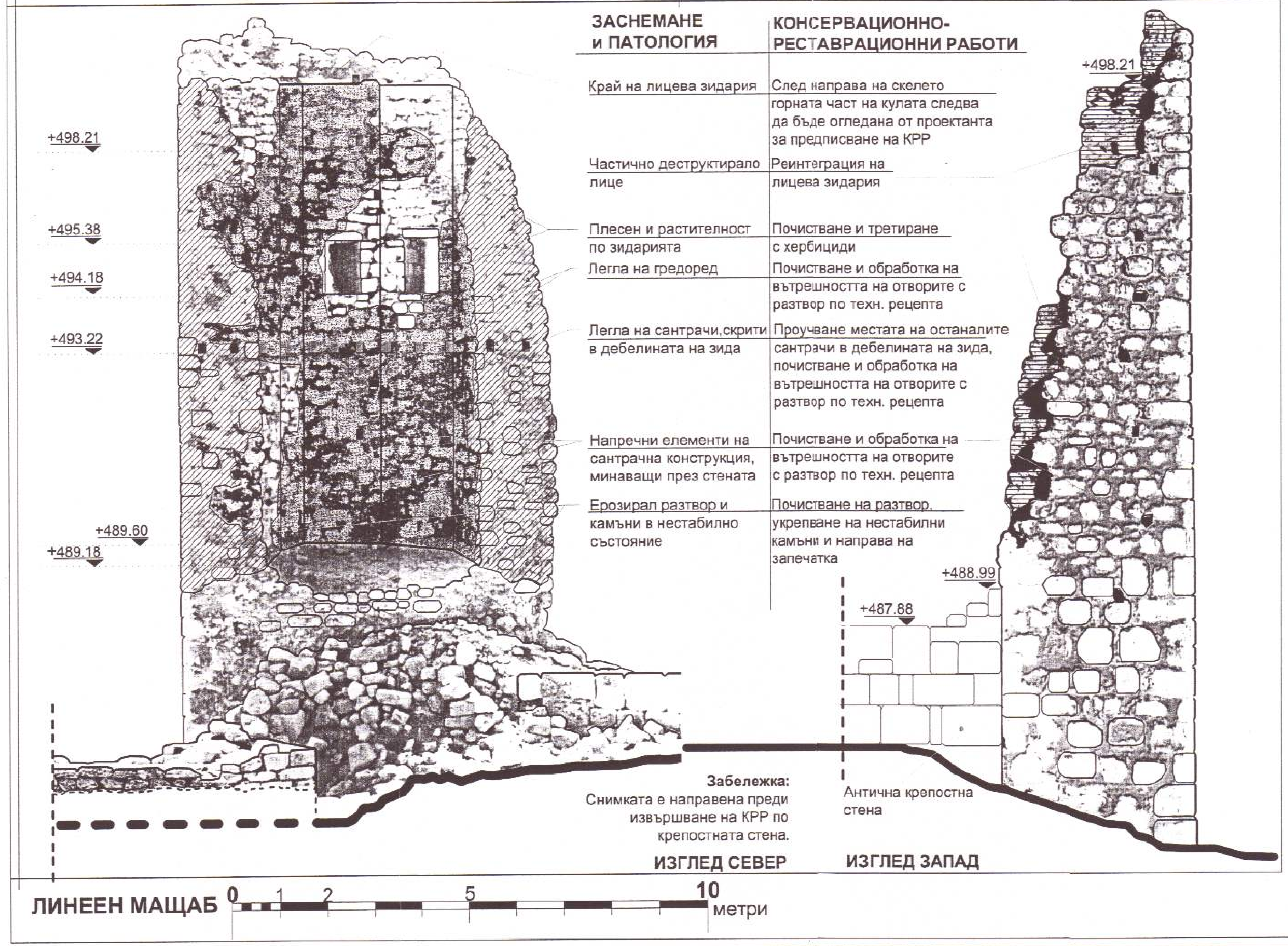

ЗАСНЕМАНЕ и ПАТОЛОГИЯ	КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ
Край на лицева зидария	След направа на скелето горната част на кулата следва да бъде огледана от проектанта за предписване на КРР
Частично деструктирало лице	Реинтеграция на лицева зидария
Плесен и растителност по зидарията	Почистване и третиране с хербициди
Легла на гредоред	Почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Легла на сантрачи,скрити в дебелината на зида	Проучване местата на останалите сантрачи в дебелината на зида, почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Напречни елементи на сантрачна конструкция, минаващи през стената	Почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Ерозирал разтвор и камъни в нестабилно състояние	Почистване на разтвор, укрепване на нестабилни камъни и направа на запечатка

Забележка:
Снимката е направена преди извършване на КРР по крепостната стена.

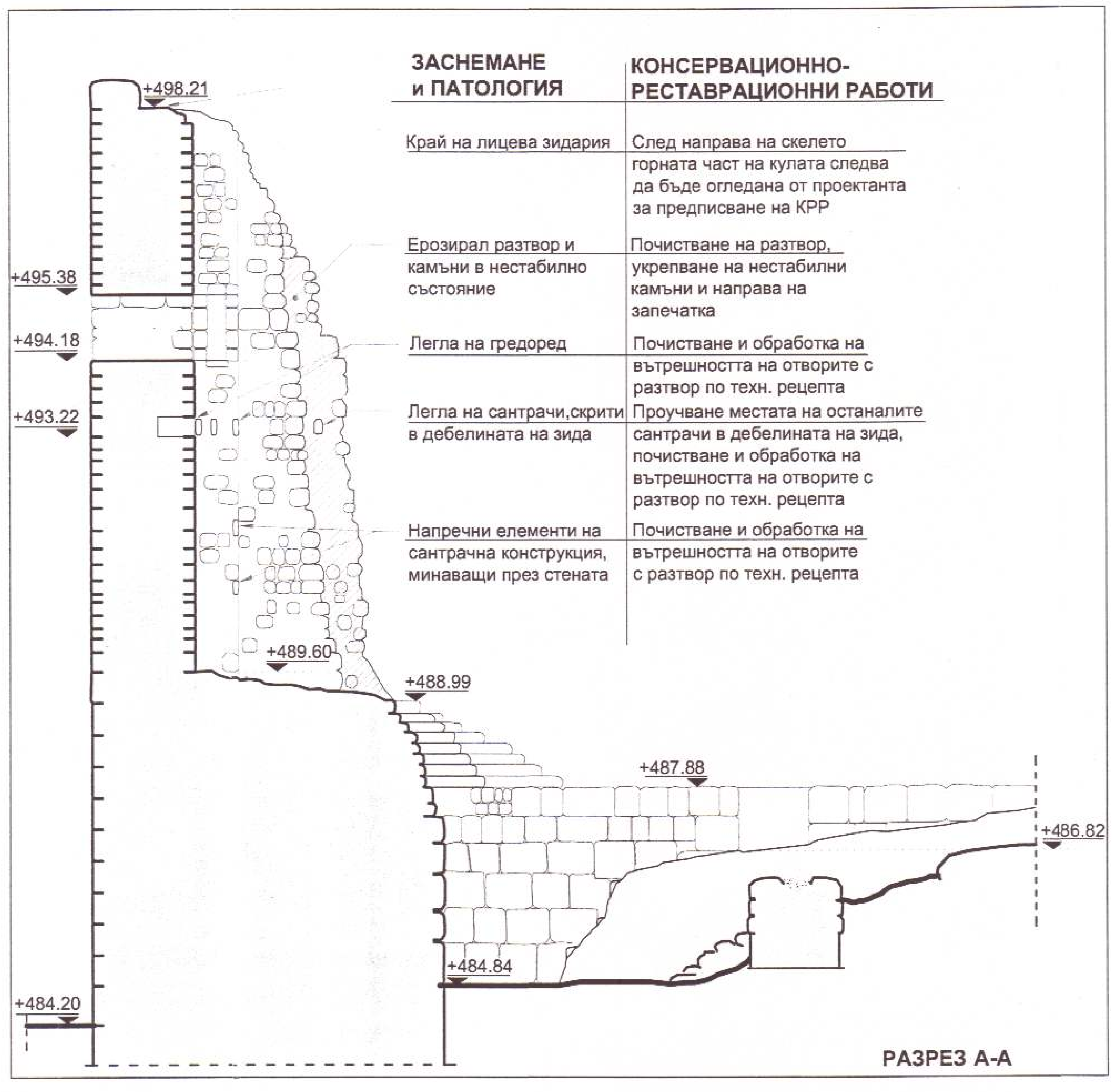

ЗАСНЕМАНЕ и ПАТОЛОГИЯ	КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ
Край на лицева зидария	След направа на скелето горната част на кулата следва да бъде огледана от проектанта за предписване на КРР
Ерозирал разтвор и камъни в нестабилно състояние	Почистване на разтвор, укрепване на нестабилни камъни и направа на запечатка
Легла на гредоред	Почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Легла на сантрачи,скрити в дебелината на зида	Проучване местата на останалите сантрачи в дебелината на зида, почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта
Напречни елементи на сантрачна конструкция, минаващи през стената	Почистване и обработка на вътрешността на отворите с разтвор по техн. рецепта

ЗАСНЕМАНЕ, ПАТОЛОГИЯ и КОНСЕРВАЦИОННО - РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ПЛАН и РАЗРЕЗИ - КУЛА ЗАСНЕМАНЕ и КРР	10/16
	ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**МАЩАБ** 1:75
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ дата...... арх. Петкана Бакалова	УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	**СЪГЛАСУВАЛИ**	
	КОНСТР	инж. В. Христов	
	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	
		Пловдив, 10.2011	

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

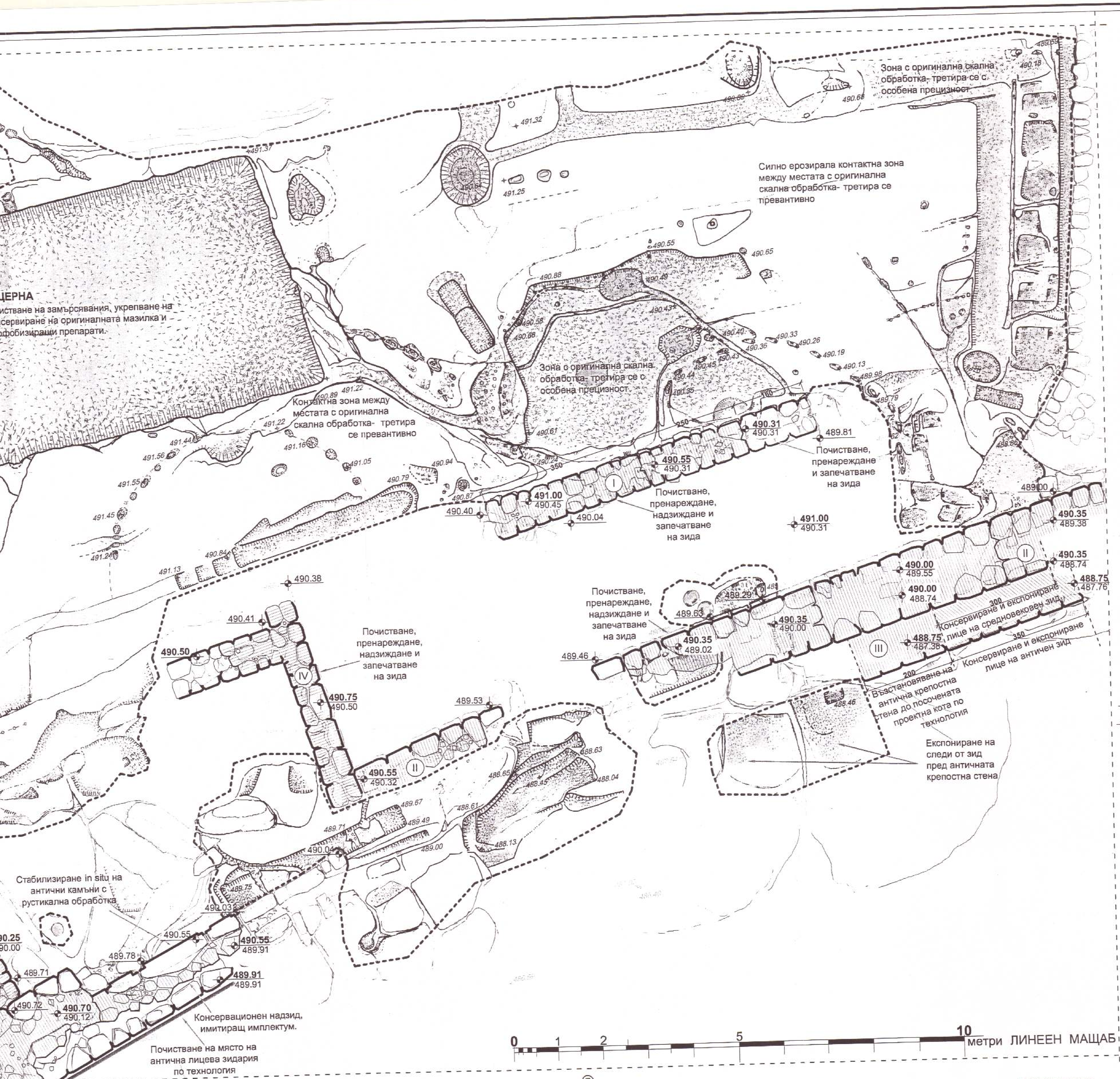
ЦЕРНА
чистване на замърсявания, укрепване на
сервиране на оригиналната мазилка и
рфобизиращи препарати.
Зона с оригинална скална обработка- третира се с особена прецизност
Силно ерозирала контактна зона между местата с оригинална скална обработка- третира се превантивно
Зона с оригинална скална обработка- третира се с особена прецизност
Контактна зона между местата с оригинална скална обработка- третира се превантивно
491.32
491.37
491.25
490.18
490.68
490.55
490.65
490.88
490.49
490.58
490.66
490.43
490.40
490.36
490.33
490.26
490.19
490.13
490.45
490.44
490.55
489.98
490.89
491.22
491.22
491.44
491.16
491.56
491.05
491.55
490.94
490.79
491.45
491.24
490.84
491.13
490.61
490.22
490.87
490.40
490.04
490.31
490.31
490.55
490.31
491.00
490.45
491.00
490.31
489.81
Почистване, пренареждане и запечатване на зида
Почистване, пренареждане, надзиждане и запечатване на зида
I
250
350
489.00
490.35
489.38
II
490.35
488.74
488.75
487.76
490.00
489.55
490.00
488.74
300
Консервиране и експониране лице на средновековен зид
350
Консервиране и експониране лице на античен зид
490.35
490.00
490.35
489.02
488.75
487.38
III
200
Възстановяване на антична крепостна стена до посочената проектна кота по технология
Почистване, пренареждане, надзиждане и запечатване на зида
489.29
489.63
489.46
490.38
490.41
490.50
IV
Почистване, пренареждане, надзиждане и запечатване на зида
490.75
490.50
489.53
490.55
490.32
II
488.46
Експониране на следи от зид пред античната крепостна стена
488.63
488.65
488.45
488.04
489.67
489.49
488.61
489.00
488.13
489.71
490.04
Стабилизиране in situ на антични камъни с рустикална обработка
489.75
490.03
490.55
490.25
490.00
490.55
489.91
489.78
489.71
489.91
489.91
490.72
490.70
490.12
Консервационен надзид, имитиращ имплектум.
Почистване на място на антична лицева зидария по технология
0
1
2
5
10
метри ЛИНЕЕН МАЩАБ

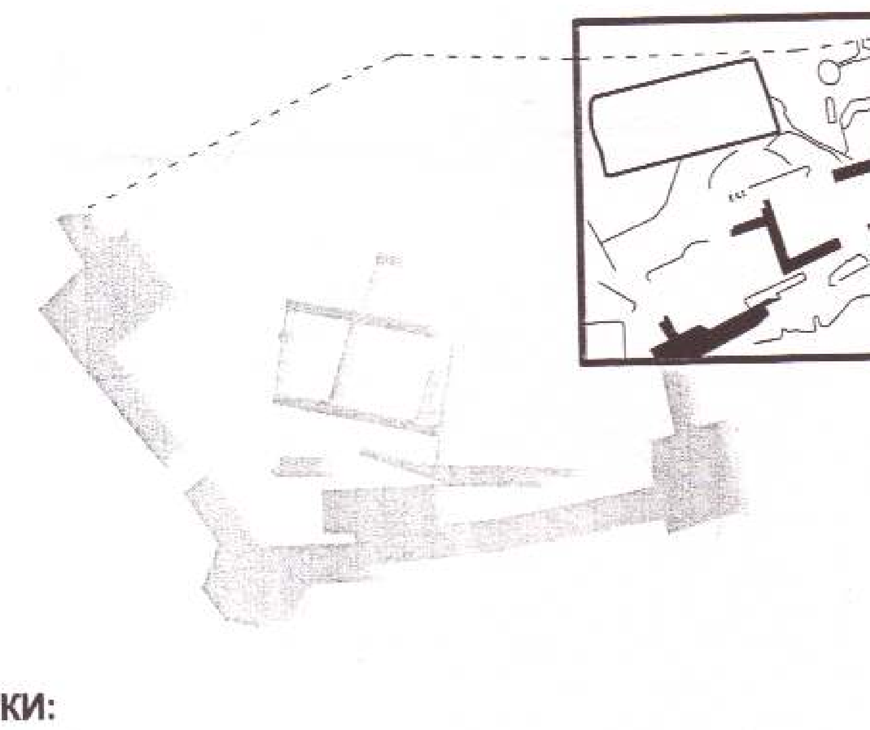

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Преди започване на КРР се уведомява проектанта. КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.
2. При консервационно-реставрационните работи **НЕ** се използва цимент. Вместо него се използва **ХИДРАВЛИЧНА ВАР**.
3. Предварително се изпълняват КРР **в мострени участъци** от зидовете и скалната повърхност. **След одобряване на** тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.
4. Хоросановият разтвор по средновековните зидове се изпълнява на **дълбока фуга**, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност.
5. Камъните от горните редове *(броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид)* на **ВСИЧКИ** зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране. Преди монтирането им обратно на място, се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя. В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар. В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида, същият се почиства. Камъните от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар. Хоросановият разтвор се изпълнява така, че да не се показва по лицевата повърхност. Изпълнява се запечатка в средната част на зида.
6. Да не се разместват камъните при пренареждането, освен ако това не се налага с оглед стабилността на зида.
7. Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота, след почистване и пренареждане на горните редове и инжектирането с разтвор по **точка 6.** Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид.
8. Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях, се почистват механично, с мека телена четка и водна струя.
9. Зоните на КРР от скалната повърхност, обозначени в чертежите, се третират с разтвори по част Технология, след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност. Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци, обозначени с *тъмно сиво*. Всички останали части, попадащи в обозначените зони, са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита.

ЛЕГЕНДА КРР

490.50 ПРОЕКТНА КОТА
488.74 СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА

☐	ПОЧИСТВАНЕ И ПРЕЗИЖДАНЕ НА НЕСТАБИЛЕН УЧАСТЪК
▨	НАДЗИЖДАНЕ до ПОСОЧЕНАТА ПРОЕКТНА КОТА и НАПРАВА НА ЗАПЕЧАТКА
—	КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА ФУГА
∽	КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ, СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА
┳┳	КРР по ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
⌒	СМЯНА НА НИВО В ЗАПЕЧАТКАТА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
⌒⌒	КРР по ВЪНШНА ЗИДАРИЯ БЕЗ ЛИЦЕ
▬ - - -	УЧАСТЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНА НАМЕСА

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

▨	КАМЕНЕН ЗИД
▒	СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
☐	СКАЛА
☐	ЗЕМНА ОСНОВА

ОБЩИНА [illegible]
[illegible]
Гл.архит[illegible]
16.03.2012
До слад за оцен[illegible]
от Инвест консулт ЕООД

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
Заверил с печат: 33-НН-0551/14.12.11

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ДК - 0001[illegible]
Дата 13.12.11

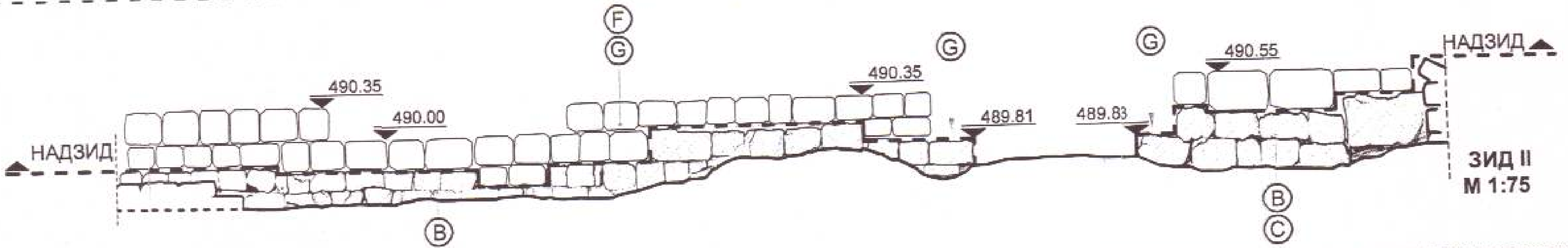

КРР по зид II
Изпълняват се дейности: Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Изпълнява се консервационен надзид от 2 реда камъни до посочената проектна кота със запечатка. В посочените в план участъци консервационният надзид се изпълнява с външна лицева зидария. В останалите участъци външната зидария имитира имплектум.

пта.

тодическо
астък.

(VI)
тна кота

ред
запечатка.

КРР по зид III
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓒ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Запазените квадри се почистват на място по технология. Изпълнява се консервационен надзид до посочената проектна кота със запечатка. В указания в план участък античната крепостна стена се възстановява по технология до проектна кота под методическо ръководство.

КРР по зид V
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Камъните с рустикална обработка от античина крепостна стена, намерени *in situ*, следва да бъдат третирани с особено внимание. За да се укрепят добре, зад тях се изпълнява консервационен надзид от 2 реда камъни, имитиращ имплектум. Надзидът е на отстъп от външното лице на античната крепостна стена. Съществуващото външно лице се почиства на място по технология.

Консервационен надзид, имитиращ имплектум- на отстъп от антична крепостна стена.

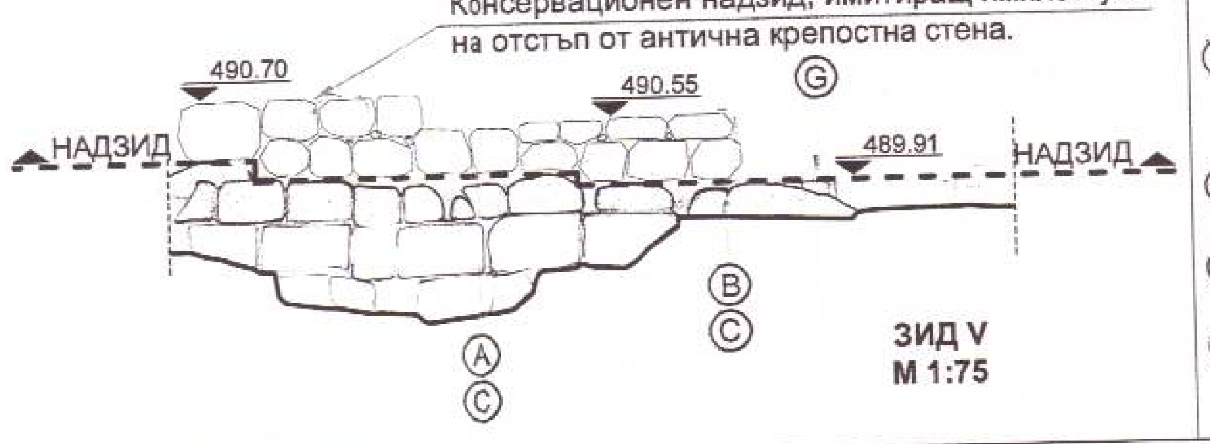

ВИДОВЕ КРР

- Ⓐ Почистване лицата и фугите на зида - *механично с водна струя и мека четка*
- Ⓑ Демонтиране на камъните от горните 2-3 реда от зида
- Ⓒ Почистване на хумусни наслагвания - *с водна струя, в дълбочина на зида*
- Ⓓ Инжектиране/ полагате на свързващ разтвор от хоросан и хидравлична вар - *в средата на зида, в дълбочина на зида*
- Ⓔ Обработка на фуги - *полагане на разтвор/ почистване на фугата в дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност на зида*
- Ⓕ Направа на консервационен надзид но посочената проектна кота - *на хоросанов разтвор*
- Ⓖ Направа на запечатка на посочената проектна кота - *в средата на зида*
- Ⓗ Реинтеграция на лицева зидария - *изпълнение на дълбока фуга*

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
дата .... подпис ....
арх. Петкана Бакалова

УПРАВИТЕЛ: ....
/арх. П. Бакалова/

ОБЕКТ ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН
ВЪЗЛОЖИТЕЛ ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
ЧЕРТЕЖ ПЛАН И ИЗГЛЕДИ- ЗОНА 1 КРР 11 / 1
ЧАСТ АРХ **ФАЗА** РП **МАЩАБ** 1:75, 1:5
СЪГЛАСУВАЛИ
КОНСТР инж. В. Христов
ЕЛ инж. Ем. Шопов
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ Проф. Н.Овчаров
Пловдив, 10.201

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ към КРР по зид XXV

Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ

Забележки: Почистват се камъните от хумусни наслагвания и растителност . Зидарията се укрепва със свързващ разтвор. Почистват се фугите и лицата *(вж. Забележки)*. Прави се запечатка до посочената кота. Не се надзижда.

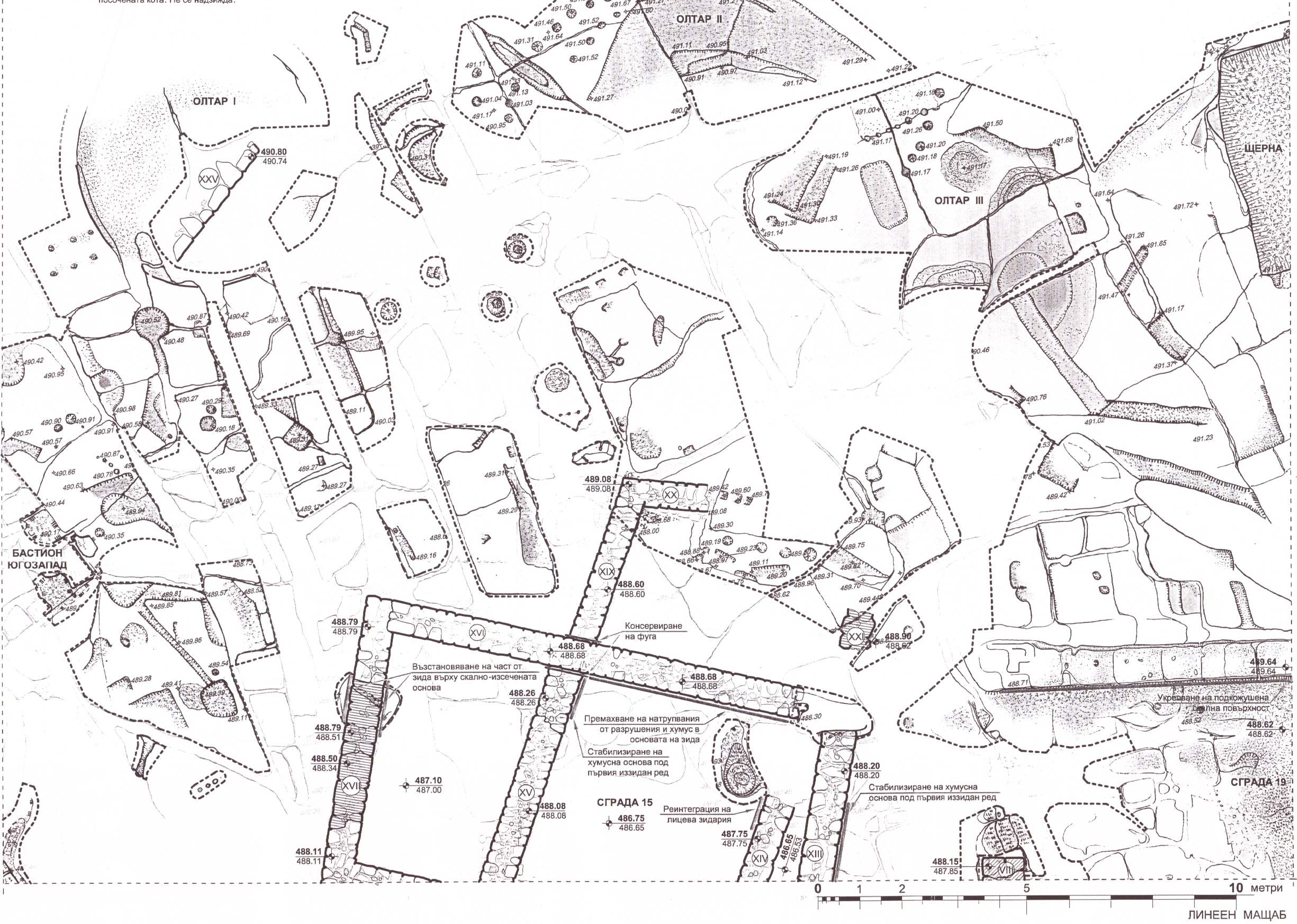

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

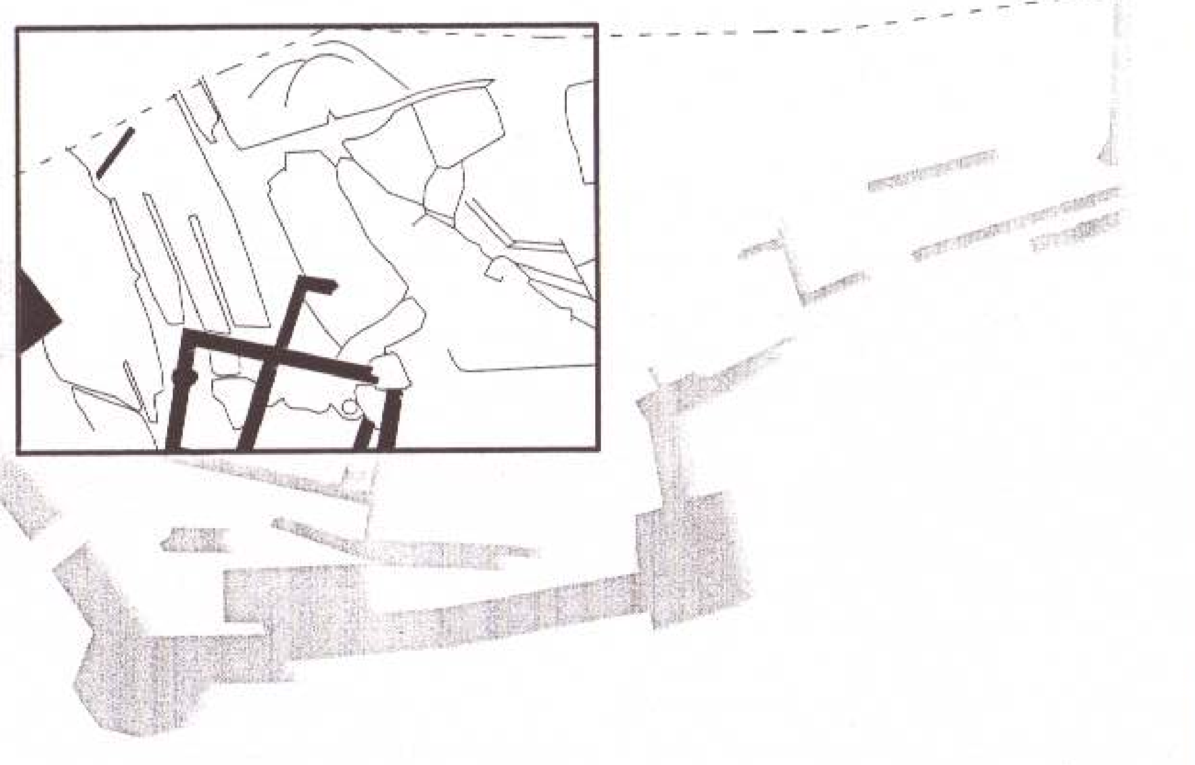

ВИДОВЕ КРР по ЗИДОВЕ

- Ⓐ Почистване лицата и фугите на зида - *механично с водна струя и мека четка*
- Ⓒ Почистване на хумусни наслагвания - *с водна струя, в дълбочина на зида*
- Ⓓ Инжектиране/ полагате на свързващ разтвор от хоросан и хидравлична вар - *в средата на зида, в дълбочина на зида*
- Ⓔ Обработка на фуги - *полагане на разтвор/ почистване на фугата в дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност на зида*
- Ⓖ Направа на запечатка на посочената проектна кота - *в средата на зида*

КРР по СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ

Изпълняват се дейности: Укрепване на подкожушвания и отлюспвания. Обработка с консервиращи разтвори по част Технология. Намесата по скалната повърхност се осъществява под методическо ръководство след предварително одобряване на мострен участък.

Забележки: Изискванията се отнасят до цялата обозначена според легендата зона.

ЛЕГЕНДА КРР

490.50 / 488.74	ПРОЕКТНА КОТА СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА
▨	НАДЗИЖДАНЕ до ПОСОЧЕНАТА ПРОЕКТНА КОТА и НАПРАВА НА ЗАПЕЧАТКА
—	КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА ФУГА
⌒	КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ, СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА
⊓⊓	КРР по ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
⌒	СМЯНА НА НИВО В ЗАПЕЧАТКАТА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
⊓⊓	КРР по ВЪНШНА ЗИДАРИЯ БЕЗ ЛИЦЕ
═	УЧАСТЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНА НАМЕСА

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

▩	КАМЕНЕН ЗИД
░	СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
☐	СКАЛА
☐	ЗЕМНА ОСНОВА

Гл.арх. 16.08.2012
Доклад ....
от.. Инвест консулт ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ЛК - 0

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
Заверил с печат: 33-НН-0551/14.12.11

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Преди започване на КРР се уведомява проектанта. КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.
2. При консервационно-реставрационните работи **НЕ** се използва цимент. Вместо него се използва **ХИДРАВЛИЧНА ВАР**.
3. Предварително се изпълняват КРР **в мострени участъци** от зидовете и скалната повърхност. **След одобряване** на тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.
4. Хоросановият разтвор по средновековните зидове се изпълнява на **дълбока фуга**, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност на зида .
5. Камъните от горните редове *(броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид)* на **ВСИЧКИ** зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране . Преди монитрането им обратно на място , се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя . В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар . В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида , същият се почиства от лицата и фугите преди втвърдяването му , според изискванията на **точка 4**. Почистените камъни от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар, на дълбока фуга. Хоросановият разтвор се изпълнява така , че да не се показва по лицевата повърхност . Изпълнява се запечатка в средната част на зида .
6. Да не се разместрат камъните при пренареждането , освен ако това не се налага с оглед стабилността на зида .
7. Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота , след почистване и пренареждане на горните редове и вливане на разтвор по **точка 6.** Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид .
8. Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях , се почистват механично , с мека четка и водна струя .
9. Зоните на КРР от скалната повърхност , обозначена в чертежите , се третират с разтвори по част Технология , след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност . Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци , обозначени с *тъмно сиво*. Всички останали части , попадащи в обозначените зони , са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита .

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН			
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков Ив. Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ			
	ЧЕРТЕЖ	ПЛАН - ЗОНА 2 КРР		12/16	
	ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП		**МАЩАБ** 1:50	
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ дата .... арх. Петкана Бакалова	УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	**СЪГЛАСУВАЛИ**			
		КОНСТР	инж. В. Христов		
		ЕЛ	инж. Ем. Шопов		
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров			
		Пловдив, 10.2011			

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

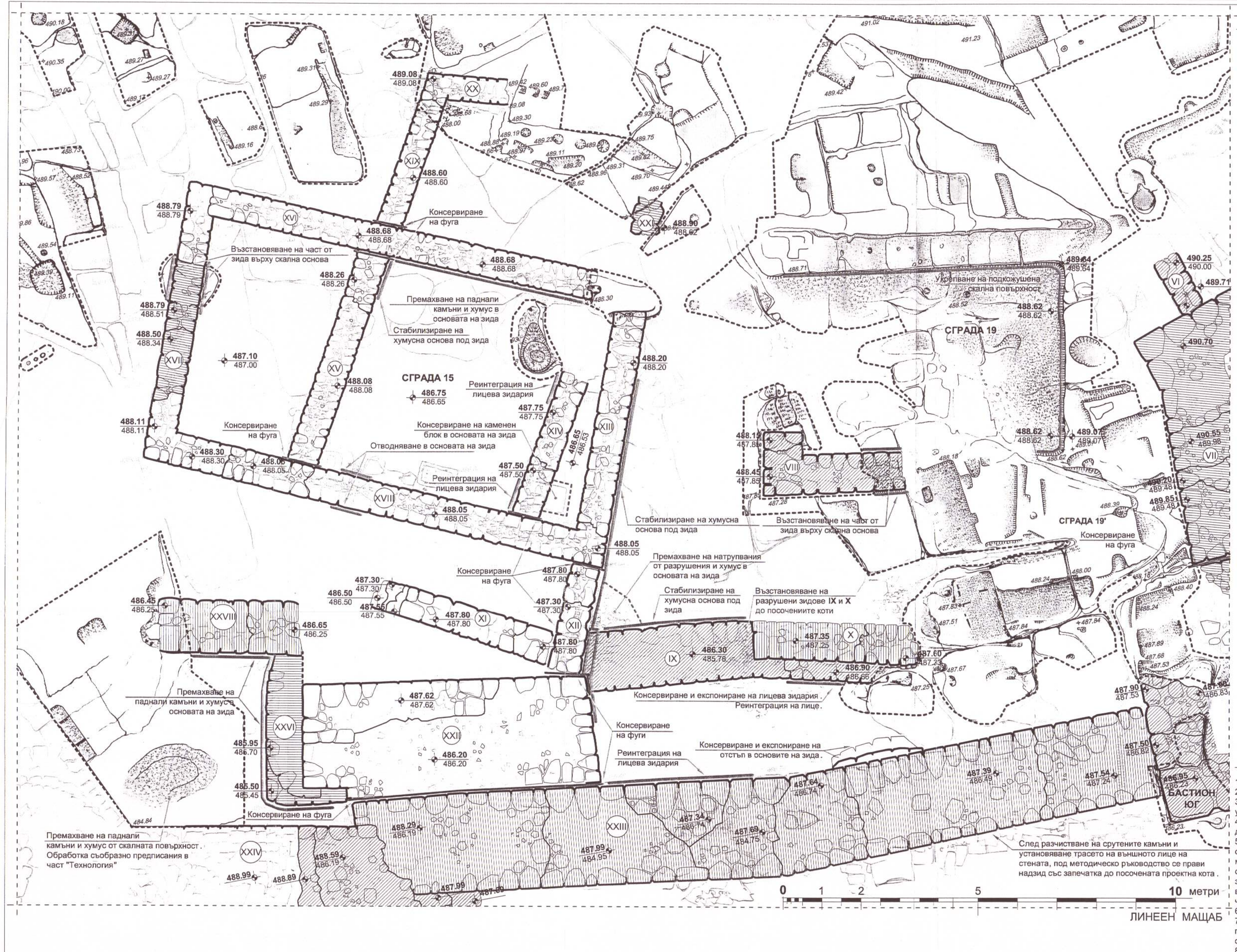
СГРАДА 15
СГРАДА 19
СГРАДА 19'
БАСТИОН ЮГ
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIV
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
XXIV
XXVI
XXVIII
Консервиране на фуга
Възстановяване на част от зида върху скална основа
Премахване на паднали камъни и хумус в основата на зида
Стабилизиране на хумусна основа под зида
Реинтеграция на лицева зидария
Консервиране на каменен блок в основата на зида
Отводняване в основата на зида
Стабилизиране на хумусна основа под зида
Премахване на натрупвания от разрушения и хумус в основата на зида
Стабилизиране на хумусна основа под зида
Възстановяване на разрушени зидове IX и X до посочениите коти
Консервиране и експониране на лицева зидария. Реинтеграция на лице.
Консервиране на фуги
Реинтеграция на лицева зидария
Консервиране и експониране на отстъп в основите на зида.
Укрепване на подкожушена скална повърхност
Премахване на паднали камъни и хумус в основата на зида
Консервиране на фуга
Премахване на паднали камъни и хумус от скалната повърхност. Обработка съобразно предписания в част "Технология"
След разчистване на срутените камъни и установяване трасето на външното лице на стената, под методическо ръководство се прави надзид със запечатка до посочената проектна кота.
488.79 488.79
488.68 488.68
488.60 488.60
489.08 489.08
488.26 488.26
488.79 488.51
488.50 488.34
487.10 487.00
488.08 488.08
486.75 486.65
487.75 487.75
486.65 486.53
488.20 488.20
488.11 488.11
488.30 488.30
488.06 488.05
487.50 487.50
488.05 488.05
488.90 488.62
487.80 487.80
487.30 487.30
486.50 486.50
487.55 487.55
486.45 486.25
486.65 486.25
487.62 487.62
486.20 486.20
485.95 486.70
485.50 485.45
486.30 485.78
487.35 487.25
486.90 486.66
487.60 487.23
488.15 487.85
488.45 487.85
488.62 488.62
489.07 489.07
490.25 490.00
490.70
490.55 489.98
490.20 489.48
489.85 489.48
487.90 487.53
487.50 486.82
486.95 486.23
487.54 487.24
487.39 486.49
487.64 486.74
487.34 486.74
487.69 484.75
487.99 484.95
488.29 486.19
488.59 486.19
488.99
488.89
487.99
0 1 2 5 10 метри
ЛИНЕЕН МАЩАБ

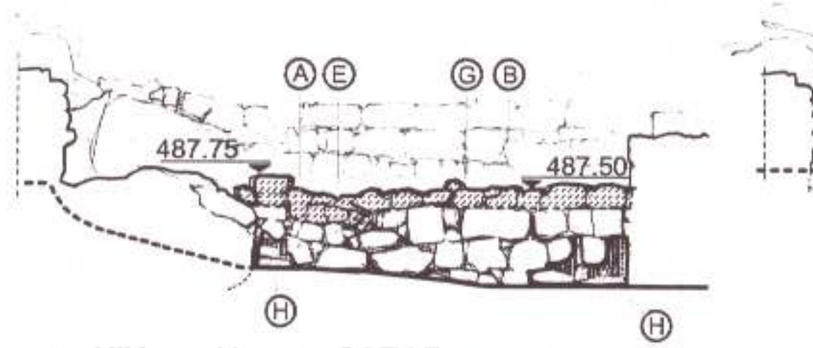

зид **XIV** Изглед ЗАПАД M 1:75

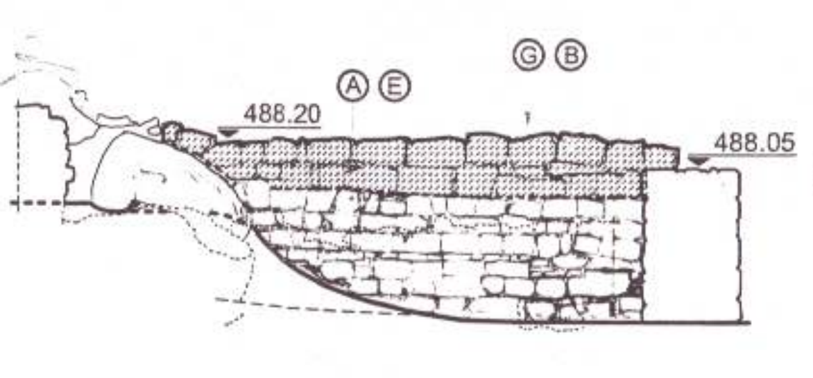

зид **XIII** Изглед ЗАПАД M 1:75

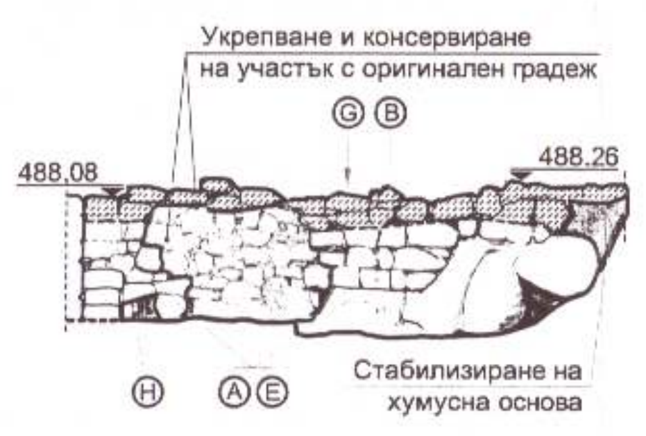
Укрепване и консервиране на участък с оригинален градеж
Ⓖ Ⓑ
488.08
488.26
Ⓗ
Ⓐ Ⓔ
Стабилизиране на хумусна основа

зид **XV**
Изглед ИЗТОК M 1:75

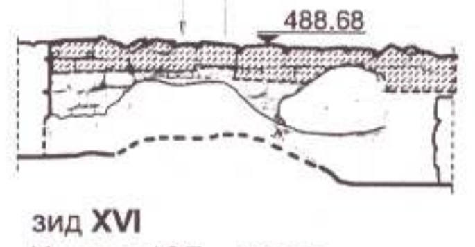

зид **XVI**
Изглед ЮГ M 1:75

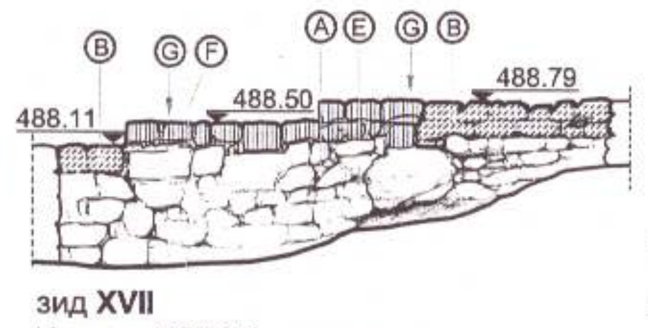

зид **XVII**
Изглед ИЗТОК M 1:75

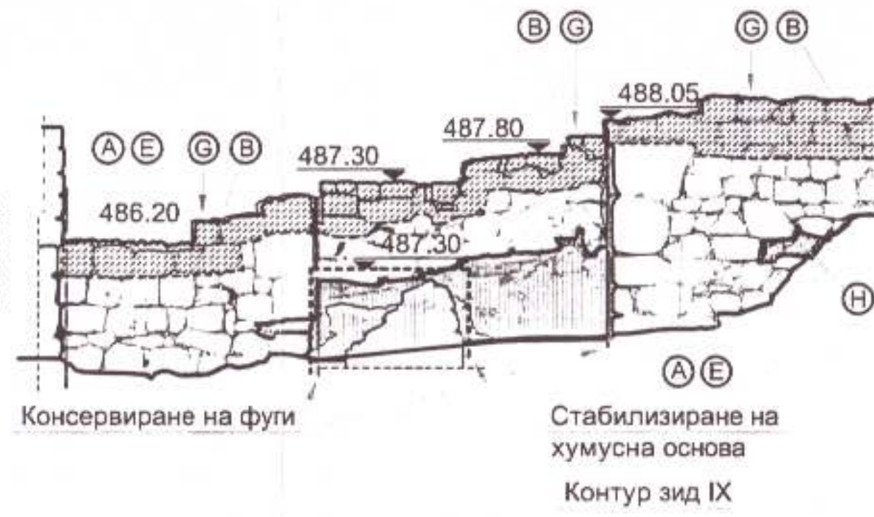

зид **XXII-XII-XIII** Изглед ИЗТОК M 1:75

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ при КРР по ЗИДОВЕ и СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ

КРР по зид VIII
Изпълняват се дейности: Ⓑ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Изпълнява се консервационен надзид от 1 ред камъни със запечатка. Зидарията в обозначената зона се възстановява по трасето на скалното изсичане.

КРР по зид IX
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Стабилизиране на пръстена основа под първия иззидан ред. Възстановяване на разрушен зид по запазено лице.

КРР по зид X
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: КРР по зид X се изпълняват след приключване на КРР по зид IX. Северната страна на зида се укрепва, според част Технологична, като се оставя БЕЗ лице.

КРР по зид XI
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ
Забележки: Не се надзижда.

КРР по зид XII
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ Ⓗ
Забележки: Премахват се разрушения пред основата на зида, без да се нарушава целостта на хумусната основа под градежа. Стабилизиране на хумуса под зида. Пренареждане на най-горния ред камъни. Не се прави надзид.

КРР по зидове XIII, XIV, XV, XVI, XVIII
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ Ⓗ
Забележки: Не се надзижда. Преди инжектиране на свързващ разтвор в зид **XIII** и **XV** се реинтегрира лицева зидария в обозначения участък. Стабилизира се означеният участък от хумусната основа на зид **XV.**

КРР по зид XVII
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Горната повърхност на скалата, попадаща в трасето на зида, се почиства и обработва превантивно според предписанията в част Технология. Изпълнява се консервационен надзид от 1 ред камъни до посочената кота със запечатка *(вж. Забележки)*. Участъкът от зида, попадащ над скалата, се възстановява, като се зида съобразно нивата и характера на градежа.

КРР по зидове XIX и XX
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ
Забележки: Пренарежда се само най-горният ред на зид XIX. Камъните от зид XX се пренареждат изцяло, като се следва изсеченото в скалата трасе на основата и нивата на зид XIX. Горната повърхност на скалата, попадаща в трасето на зида, се почиства и обработва според предписанията в част Технология. Участъкът от зида, попадащ над скалата, се възстановява, като се зида съобразно нивата и характера на градежа. Не се надзижда.

КРР по зид XXI и XXVIII
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: Пренареждат се всички камъни. Горната повърхност на скалата, попадаща в трасето на зида, се почиства и обработва превантивно според предписанията в част Технология.
Изпълнява се консервационен надзид от 1 ред камъни (XXI) и 2 реда камъни (XXVIII) до посочената кота със запечатка.

КРР по зид XXII
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓖ
Забележки: Блокажът зад лицевата зидария се премахва. Полага се стабилизиращ разтвор в дълбочина на имплектума, след което се възстановява до посочената кота. Изпълнява се запечатка. Не се надзижда.

КРР по зид XXVI
Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ
Забележки: При презиждането на горните редове се з апазва участъкът със заоблен контур. Не се оформят лица. Изпълнява се консервационен надзид от 2 реда камъни до посочената кота със запечатка.

КРР по СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ
Изпълняват се дейности: Укрепване на подкожушвания и отлюспвания. Обработка с консервиращи разтвори по част Технология. Намесата по скалната повърхност се осъществява под методическо ръководство след предварително одобряване на мострен участък.
Забележки: Изискванията се отнасят до цялата обозначена според легендата зона.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Преди започване на КРР се уведомява проектанта. КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.
2. При консервационно-реставрационните работи НЕ се използва цимент. Вместо него се използва ХИДРАВЛИЧНА ВАР.
3. Предварително се изпълняват КРР в мострени участъци от зидовете и скалната повърхност. След одобряване на тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.
4. Хоросановият разтвор по средновековните зидове се изпълнява на дълбока фуга, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност.
5. Камъните от горните редове (броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид) на ВСИЧКИ зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране. Преди монитрането им обратно на място, се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя. В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар. В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида, същият се почиства. Камъните от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар. Хоросановият разтвор се изпълнява така, че да не се показва по лицевата повърхност. Изпълнява се запечатка в средната част на зида.
6. Да не се разместват камъните при пренареждането, освен ако това не се налага с оглед стабилността на зида.
7. Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота, след почистване и пренареждане на горните редове и вливането с разтвор по точка 6. Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид.
8. Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях, се почистват механично, с мека телена четка и водна струя.
9. Зоните на КРР от скалната повърхност, обозначени в чертежите, се третират с разтвори по част Технология, след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност. Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци, обозначени с тъмно сиво. Всички останали части, попадащи в обозначените зони, са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита.

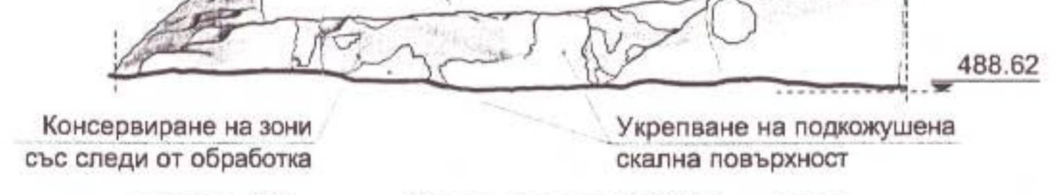
489.64
488.62
Консервиране на зони със следи от обработка
Укрепване на подкожушена скална повърхност

сграда **19** Изглед стена СЕВЕР M 1:75

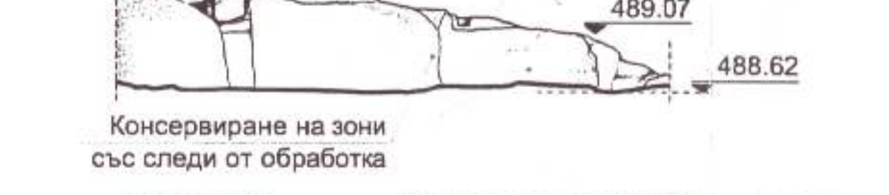

сграда **19** Изглед стена ИЗТОК M 1:75

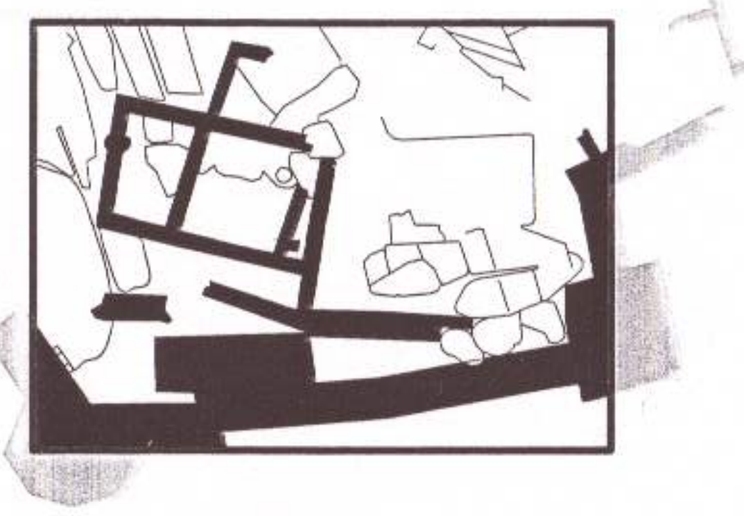

ВИДОВЕ КРР

- Ⓐ Почистване лицата и фугите на зида - *механично с водна струя и мека четка*
- Ⓑ Демонтиране на камъните от горните 2-3 реда от зида
- Ⓒ Почистване на хумусни наслагвания - *с водна струя, в дълбочина на зида*
- Ⓓ Инжектиране/ полагане на свързващ разтвор от хоросан и хидравлична вар - *в средата на зида, в дълбочина на зида*
- Ⓔ Обработка на фуги - *полагане на разтвор/ почистване на фугата в дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност на зида*
- Ⓕ Направа на консервационен надзид до посочената проектна кота - *на хоросанов разтвор*
- Ⓖ Направа на запечатка на посочената проектна кота - *в средата на зида*
- Ⓗ Реинтеграция на лицева зидария - *изпълнение на дълбока фуга*

ЛЕГЕНДА КРР

- **490.50** ПРОЕКТНА КОТА / 488.74 СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА
- ▨ НАДЗИЖДАНЕ до ПОСОЧЕНАТА ПРОЕКТНА КОТА и НАПРАВА НА ЗАПЕЧАТКА
- — КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА ФУГА
- ╌ КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ, СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА
- КРР по ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
- СМЯНА НА НИВО В ЗАПЕЧАТКАТА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
- КРР по ВЪНШНА ЗИДАРИЯ БЕЗ ЛИЦЕ
- УЧАСТЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНА НАМЕСА

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

- КАМЕНЕН ЗИД
- ▒ СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
- ☐ СКАЛА
- ☐ ЗЕМНА ОСНОВА

ОБЩИНА - КЪРДЖАЛИ
ОДОБРЯВАМ
Гл. архитект.......
16.03.2012
Доклад за оценка за съответствие
от „Инвест консулт" ЕООД

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
Заверил с печат: 33-НН-0551/14.12.11

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ И УПРАЖНЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР
ЛИЦЕНЗ ЛК - 000221/18.05.2010 г.
Дата 03.2012г.
Управител:

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
арх. ПЕТКАНА ГЕОРГИЕВА БАКАЛОВА
Рег. № 03222
дата .... арх. Петкана Бакалова

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
ЧЕРТЕЖ	ПЛАН и ИЗГЛЕДИ - ЗОНА 3, КРР	13/16
ЧАСТ АРХ	ФАЗА РП	МАЩАБ 1:50, 1:75

СЪГЛАСУВАЛИ
КОНСТР инж. В. Христов
ЕЛ инж. Ем. Шопов
УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ Проф. Н.Овчаров

Пловдив, 10.2011

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

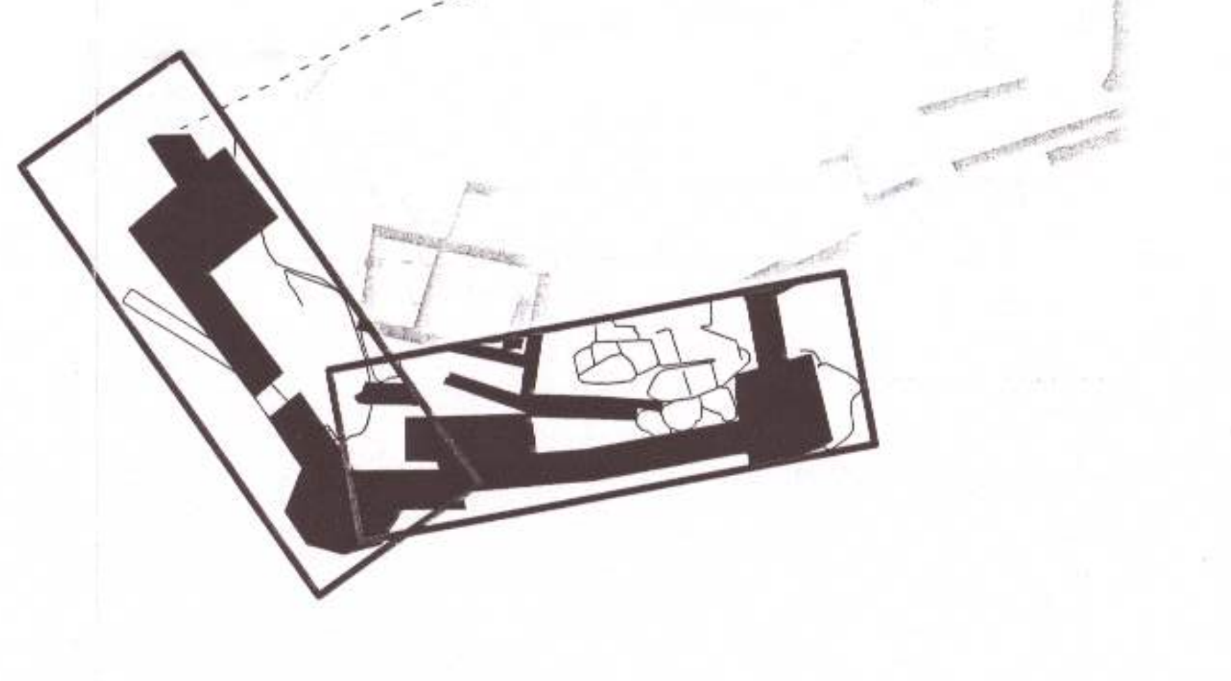

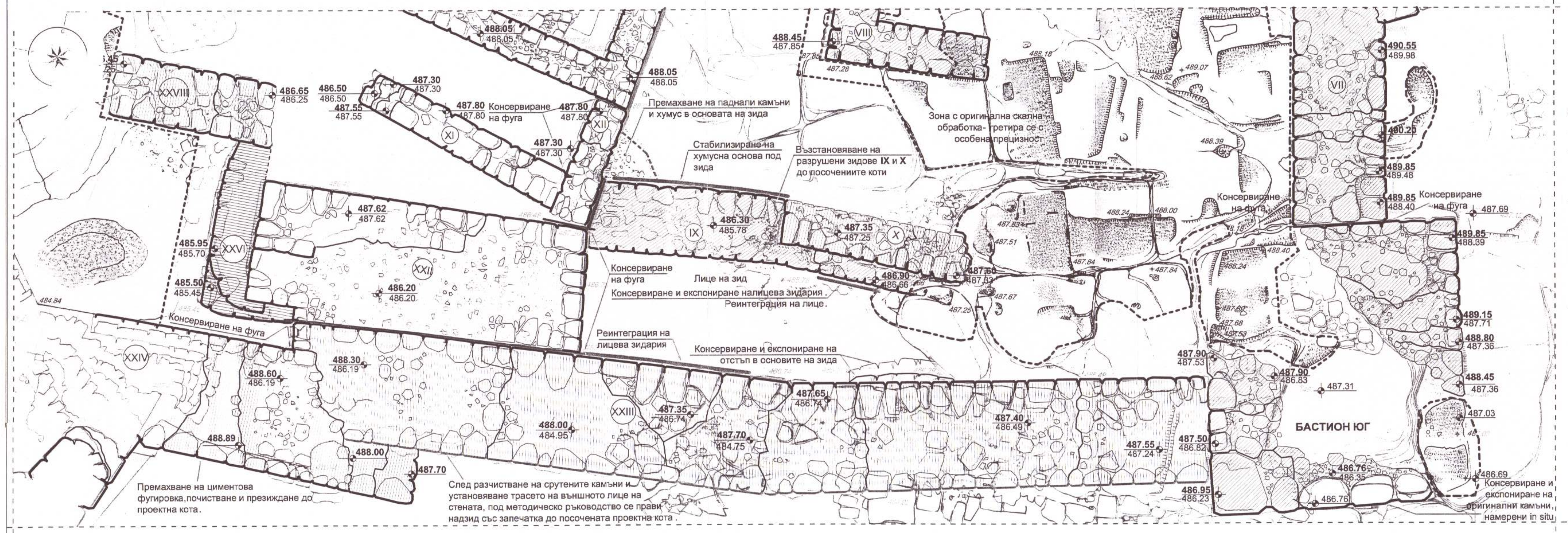

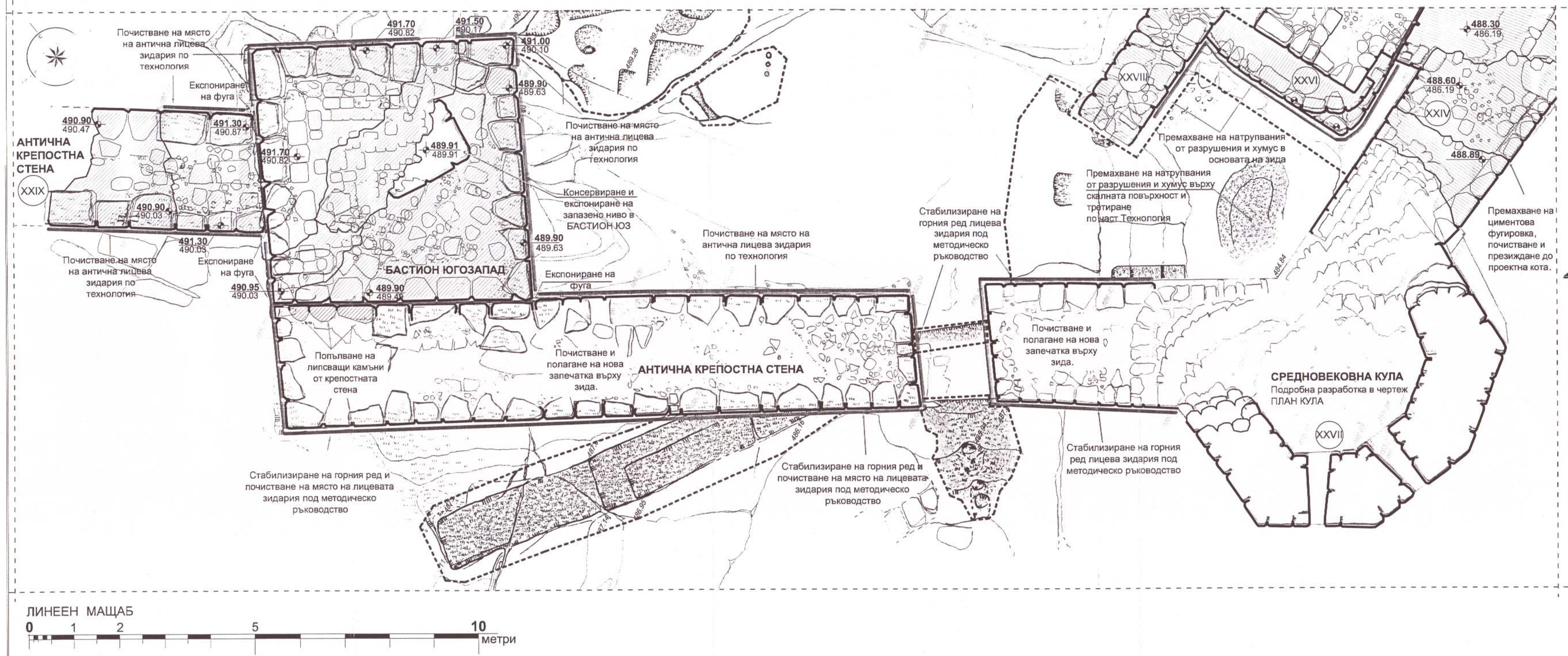
Почистване на място на антична лицева зидария по технология
Експониране на фуга
491.70 / 490.82
491.50 / 490.17
491.00 / 490.10
489.90 / 489.63
490.90 / 490.47
491.30 / 490.87
АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА
XXIX
491.70 / 490.82
489.91 / 489.91
490.90 / 490.03
491.30 / 490.03
Почистване на място на антична лицева зидария по технология
Консервиране и експониране на запазено ниво в БАСТИОН ЮЗ
489.90 / 489.63
Почистване на място на антична лицева зидария по технология
Експониране на фуга
490.95 / 490.03
489.90 / 489.49
БАСТИОН ЮГОЗАПАД
Експониране на фуга
Почистване на място на антична лицева зидария по технология
Попълване на липсващи камъни от крепостната стена
Почистване и полагане на нова запечатка върху зида.
АНТИЧНА КРЕПОСТНА СТЕНА
Стабилизиране на горния ред и почистване на място на лицевата зидария под методическо ръководство
Стабилизиране на горния ред и почистване на място на лицевата зидария под методическо ръководство
Стабилизиране на горния ред лицева зидария под методическо ръководство
Премахване на натрупвания от разрушения и хумус в основата на зида
Премахване на натрупвания от разрушения и хумус върху скалната повърхност и третиране по част Технология
XXVIII
XXVI
XXIV
XXVII
488.30 / 486.19
488.60 / 486.19
488.89
484.84
Премахване на циментова фугировка, почистване и презиждане до проектна кота.
Почистване и полагане на нова запечатка върху зида.
СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА
Подробна разработка в чертеж ПЛАН КУЛА
Стабилизиране на горния ред лицева зидария под методическо ръководство
ЛИНЕЕН МАЩАБ
0
1
2
5
10
метри

ЛЕГЕНДА КРР

- 490.50 ПРОЕКТНА КОТА / 488.74 СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА
- ▨ ПОЧИСТВАНЕ И ПРЕЗИЖДАНЕ НА НЕСТАБИЛЕН УЧАСТЪК
- ▨ НАДЗИЖДАНЕ до ПОСОЧЕНАТА ПРОЕКТНА КОТА и НАПРАВА НА ЗАПЕЧАТКА
- — КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА ФУГА
- ∽ КОНСЕРВИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ НА СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ, СЪС СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА
- ┬┬┬ КРР по ЛИЦЕВА ЗИДАРИЯ
- ⌒⌒ СМЯНА НА НИВО В ЗАПЕЧАТКАТА НА КАМЕННА ЗИДАРИЯ
- ┬┬┬ КРР по ВЪНШНА ЗИДАРИЯ БЕЗ ЛИЦЕ
- ═ УЧАСТЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНА НАМЕСА

ЛЕГЕНДА ЦВЕТОВЕ

- КАМЕНЕН ЗИД
- ▨ СЛЕДИ ОТ ОБРАБОТКА ВЪРХУ СКАЛНАТА ПОВЪРХНОСТ
- ☐ СКАЛА
- ☐ ЗЕМНА ОСНОВА

ВИДОВЕ КРР

- Ⓐ Почистване лицата и фугите на зида - *механично с водна струя и мека четка*
- Ⓑ Демонтиране на камъните от горните 2-3 реда от зида
- Ⓒ Почистване на хумусни наслагвания - *с водна струя, в дълбочина на зида*
- Ⓓ Инжектиране/ полагате на свързващ разтвор от хоросан и хидравлична вар - *в средата на зида, в дълбочина на зида*
- Ⓔ Обработка на фуги - *полагане на разтвор/ почистване на фугата в дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност на зида*
- Ⓕ Направа на консервационен надзид но посочената проектна кота - *на хоросанов разтвор*
- Ⓖ Направа на запечатка на посочената проектна кота - *в средата на зида*
- Ⓗ Реинтеграция на лицева зидария - *изпълнение на дълбока фуга*

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ при КРР по ЗИДОВЕ и СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ

КРР по зид VII

Изпълняват се дейности: Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓕ Ⓔ Ⓖ

Забележки: Зидът е деструктирал и се презижда изцяло. Изпълнява се консервационен надзид от 3 реда камъни до посочената проектна кота със запечатка.

КРР по БАСТИОН ЮГ

Изпълняват се дейности: Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓕ Ⓔ Ⓖ

Забележки: Изпълнява се консервационен надзид от 4 реда камъни до посочената проектна кота със запечатка. Новата зидария се укрепва с емплектон до посочените проектни коти .Три оригинални камъка, намерени in situ, се консервират и експонират на същото място и не се надзиждат.

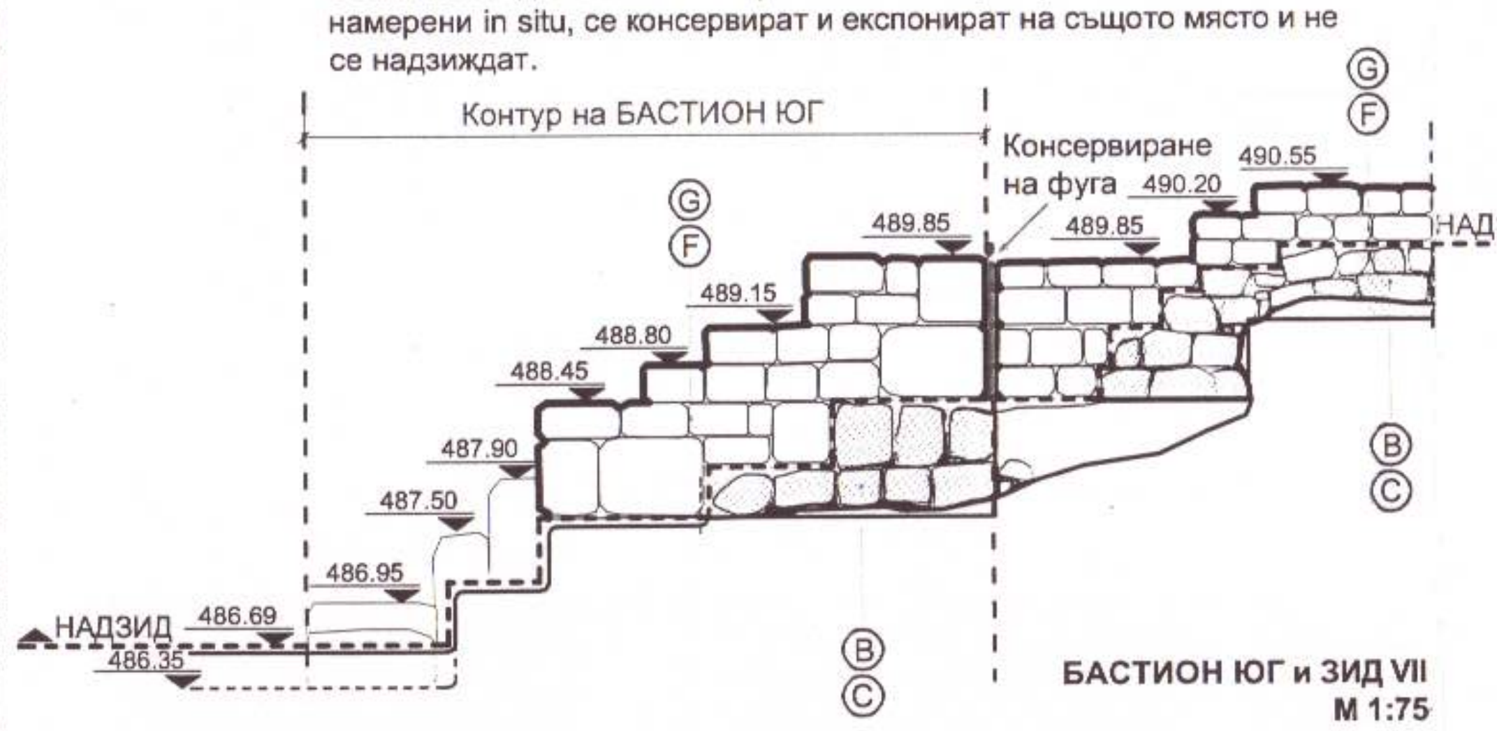

БАСТИОН ЮГ и ЗИД VII
М 1:75

КРР по БАСТИОН ЮГОЗАПАД

Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ

Забележки: Събиране и преизползване на разпилени камъни . Запазените квадри се почистват на място по технология . Изпълнява се консервационен надзид от 2 реда квадрова зидария до посочената кота със запечатка . Новата лицева зидария се укрепва с емплектон. Участък със запазено ниво се консервира под методическо ръководство, като околната зона се надзижда до същата кота, а нивото остава експонирано в план.

КРР по зид XXIX

Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ

Забележки: Запазените квадри се почистват на място. Изпълнява се консервационен надзид от 2 реда квадри до посочената проектна кота със запечатка.

КРР по зид XXIII

Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓗ Ⓕ Ⓖ

Забележки: Реинтеграция на липсваща лицева зидария в посочените участъци. Напълно деструктирало южно лице .Разчистване на деструктиралото външно лице на стената. Установяване на трасето на външното лице под методическо ръководство. Изцяло презиждане на външното лице и направа на консервационен надзид до посочената проектна кота със запечатка .

КРР по зид XXIV

Изпълняват се дейности: Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ Ⓕ Ⓖ

Забележки: Установяване на трасето на външното лице под методическо ръководство. Изцяло презиждане на външното лице и направа на консервационен надзид до посочената проектна кота със запечатка.

КРР по СКАЛНА ПОВЪРХНОСТ

1. Укрепване на подкожушвания и отлюспвания .
2. Обработка с консолидиращи разтвори по част Технология .
3. Намесата по скалната повърхност се осъществява под методическо ръководство след предварително одобряване на мострен участък .

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Преди започване на КРР се уведомява проектанта. КРР да се извършват под методическото ръководство на проектанта.
2. При консервационно-реставрационните работи **НЕ** се използва цимент. Вместо него се използва **ХИДРАВЛИЧНА ВАР**.
3. Предварително се изпълняват КРР **в мострени участъци** от зидовете и скалната повърхност. **След одобряване** на тези участъци от проектанта, се допуска прилагането на същите КРР в останалите части на проектната разработка.
4. Хоросановият разтвор по средновековните зидове се изпълнява на **дълбока фуга**, като се полага скрит във фугите, на дълбочина 5-6 см от лицевата повърхност.
5. Камъните от горните редове *(броят им се конкретизира в специфичните КРР към всеки зид)* на **ВСИЧКИ** зидове се почистват от хумусни наслагвания и растителност с водна струя чрез последователно демонтиране. Преди монитрането им обратно на място, се почиства внимателно и останалата част от зида в дълбочина с водна струя. В средата на зида се влива стабилизиращ разтвор от хоросан и хидравлична вар. В случай, че новоположеният свързващ разтвор избие по лицата на зида, същият се почиства. Камъните от горните редове се връщат на място и се иззиждат на хоросанов разтвор с хидравлична вар. Хоросановият разтвор се изпълнява така, че да не се показва по лицевата повърхност. Изпълнява се запечатка в средната част на зида.
6. Да не се разместват камъните при пренареждането, освен ако това не се налага с оглед стабилността на зида.
7. Консервационни надзидове се изпълняват в обозначените зони до посочената проектна кота, след почистване и пренареждане на горните редове и вливане на разтвор по **точка 6.** Изпълнява се запечатка на посочената проектна кота в средата на консервационния надзид.
8. Всички лица на зидове, след приключване на работите по тях, се почистват механично, с мека четка и водна струя.
9. Зоните на КРР от скалната повърхност, обозначени в чертежите, се третират с разтвори по част Технология, след внимателно почистване на повърхностни хумусни наслагвания и растителност. Укрепват се подкожушвания и отлюспвания в силно ерозиралите участъци, обозначени с *тъмно сиво*. Всички останали части, попадащи в обозначените зони, са контактна зона и се третират с разтвори за превантивна защита.

ОБЩИНА - КЪРДЖАЛИ
Гл.архитект
16.03.2012
Доклад
от Инвест Консулт ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ДК - 00072/18.05.2010 г.
Дата 03.2012
Управител

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
Заверил с печат: 33-НН-0851/14.12.11

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ПЛАН и ИЗГЛЕДИ - ЗОНА 4, КРР	14/16
	ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**МАЩАБ** 1:50, 1:75
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ арх. Петкана Георгиева Бакалова дата подпис арх. Петкана Бакалова	УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	**СЪГЛАСУВАЛИ**	
	КОНСТР	инж. В. Христов	
	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
	АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	Проф. Н.Овчаров	
			Пловдив, 10.2011

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ КЪРДЖАЛИ

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на Античен и Средновековен град Перперикон
ЕКСПОНИРАНЕ

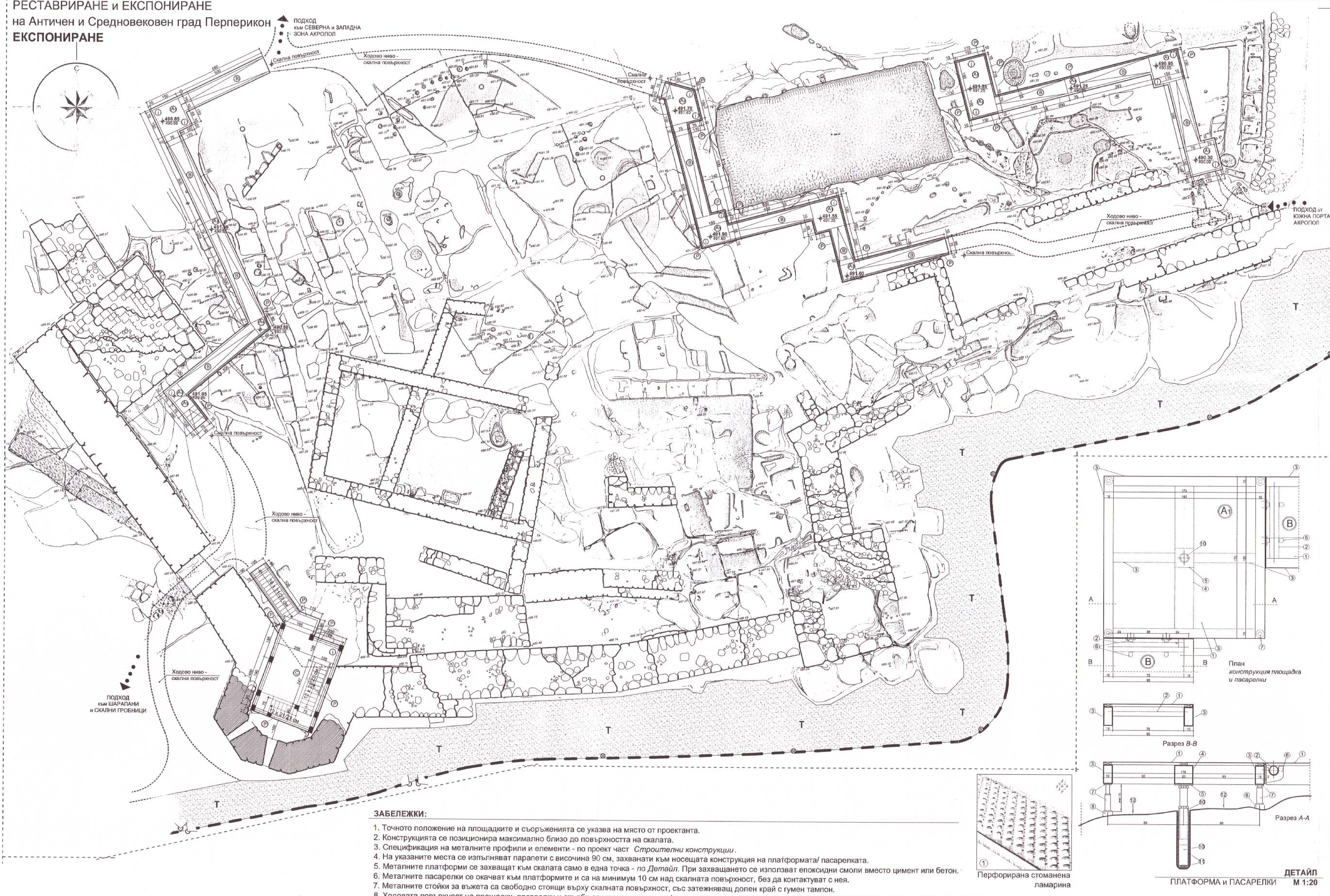
С
ПОДХОД към СЕВЕРНА и ЗАПАДНА ЗОНА АКРОПОЛ
Ходово ниво - скална повърхност
Скална повърхност
ПОДХОД от ЮЖНА ПОРТА АКРОПОЛ
ПОДХОД към ШАРАПАНИ и СКАЛНИ ГРОБНИЦИ
490.85
491.70
491.55
491.25
490.30
491.90
491.00
491.60
490.60
491.05
T
A
B
A1
План
конструкция площадка и пасарелки
Разрез B-B
Разрез A-A

Перфорирана стоманена ламарина

ДЕТАЙЛ
ПЛАТФОРМА и ПАСАРЕЛКИ М 1:20

СЪОРЪЖЕНИЯ:

- Ⓐ1 Посетителска площадка за наблюдение **Тип 1** - *метална конструкция, точково анкериране към скална основа, по Детайл*
- Ⓐ2 Посетителска площадка за наблюдение **Тип 2** - *метална конструкция, точково анкериране към скална основа, по Детайл*
- Ⓐ3 Посетителска площадка за наблюдение **Тип 3** - *метална конструкция, точково анкериране към скална основа, по Детайл*
- Ⓐ4 Посетителска площадка за наблюдение **Тип 4** - *метална конструкция, точково анкериране към скална основа, по Детайл*
- Ⓑ Посетителска пасарелка - *метална конструкция, без контакт със скална повърхност, по Детайл*
- Ⓒ Стълби и посетителски панорамни площадки към Средновековна кула - *дървена конструкция, по Детайл (вж. чертеж 16)*
- Ⓟ Парапет - *монтира се към конструкцията на пасарелките/ площадките в указаната зона*
- ⓘ Информационно табло - *метална конструкция*
- Линия, ограничаваща посетителския достъп, *метални стойки и въжета*

ЛЕГЕНДА:

- Ниско осветително тяло за външен монтаж
- Светилник с открит огън
- Прожектор за външен монтаж,
- T Трошенокаменна настилка с фина посипка
- Контур падане в терена
- Каменен зид
- Следи от обработка върху скалната повърхност
- Скала
- Земна основа

490.50 ПРОЕКТНА КОТА
488.74 СЪЩЕСТВУВАЩА КОТА

ЛЕГЕНДА ПОЗИЦИИ

① Перфорирана стоманена ламарина, *болтова връзка с носеща конструкция, с антикорозионно покритие, прахово боядисване цвят RAL7035*
② Носещ стоманен профил, *сечение Ø100, с антикорозионно покритие, прахово боядисване цвят RAL 7035, разполага се през 75 см осово по цялата дължина на платформата*
③ Носещ стоманен профил, *сечение - кутия 20/10 см, с антикорозионно покритие, прахово боядисване цвят RAL7035*
④ Носещ стоманен профил, *сечение - кутия 20/ 20 см, с антикорозионно покритие, прахово боядисване цвят RAL7035*
⑤ Стоманена подложка, *плоска стована, 1 см, с антикорозионно покритие*
⑥ Носеща стоманена конзола, *чакащ профил, към платформа, с антикорозионно покритие*
⑦ Крака на платформата, *стоманени, телескопични, на регулируема връзка, с антикорозионно покритие*
⑧ Гумен/ силиконов тампон, *за стъпване върху скалната повърхност*
⑨ Гумени/ силиконови уплътнения
⑩ Стоманена закладна част, *предварително анкерирана към скалата, с антикорозионно покритие, регулируема връзка с платформата*
⑪ Епоксидна смола, *за замонолитване на закладна част*
⑫ Скална основа

ОБЩИНА - К
ДОБ
26.03.2012
от Инвест Контрол Бюл

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
33 НН-0551/14.12.11

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
КЪРДЖАЛИ

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Точното положение на площадките и съоръженията се указва на място от проектанта.
2. Конструкцията се позиционира максимално близо до повърхността на скалата.
3. Спецификация на металните профили и елементи - по проект част *Строителни конструкции*.
4. На указаните места се изпълняват парапети с височина 90 см, захванати към носещата конструкция на платформата/ пасарелката.
5. Металните платформи се захващат към скалата само в една точка - *по Детайл*. При захващането се използват епоксидни смоли вместо цимент или бетон.
6. Металните пасарелки се окачват към платформите и са на минимум 10 см над скалната повърхност, без да контактуват с нея.
7. Металните стойки за въжета са свободно стоящи върху скалната повърхност, със затежняващ долен край с гумен тампон.
8. Ходовата повърхност на площадки, пасарелки и стълби се изпълнява от перфорирана стоманена ламарина или решетъчна стоманена скара, подсигурена против подхлъзване, осигуряваща възможност за наблюдение на зоната от скалната повърхност, която попада под нея.
9. Всички метални елементи се обработват с покрития за атни-корозионна защита и финишен слой в цвят светло сив *(RAL 7035)*.

ЕКСПОНИРАНЕ и БЛАГОУСТРОЯВАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков
арх. Райчо Димитров

ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
ГЕОРГ
арх. Петкана Бакалова

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН		
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ		
ЧЕРТЕЖ	ПЛАН *ЕКСПОНИРАНЕ и БЛАГОУСТРОЯВАНЕ*	15 / 16	
ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**МАЩАБ** 1:100	
УПРАВИТЕЛ: /арх. П. Бакалова/	**КОНСТР**	инж. В. Христов	
	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
АРХЕОЛОГ- КОНСУЛТАНТ	проф. Н.Овчаров		

Пловдив, 10.2011

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон
ЕКСПОНИРАНЕ

Основни елементи на дървена конструкция:

1. Колона 20x30x970см- 3бр. (съчленява се от 2 части с метални планки);
1'. Колона 20x30x550см- 6бр.;
1''. Колона 20x20x50см- 2бр.;
2. Диагонал 20x16x260 см (подрязани) - 11бр.;
2'. Диагонал 20x16x360 см (подрязване) -5бр,;
3. Диагонал за парапет 18x12x100см (подрязване) -11бр.;
4. Главна греда 16x20x500см- 8бр.;
4'. Главна греда 16x20x600см- 1бр.;
5. Второстепенна греда (греда на парапет) 16x20x350см- 19бр.;
5'. Второстепенна греда16x20x240см- 3бр.;
6. Главна греда/греда на парапет/разпънка 16x20x600см- 15бр.;
7. Колона 20x20x500см- 2бр.;
8. Страница на стълба 15x25x460см- 2бр.;
9. Страница на стълба 15x25x360см- 2бр.;
10. Страница на стълба 15x25x220см- 2бр.;

Конструкцията се изпълнява по проект на конструктора.

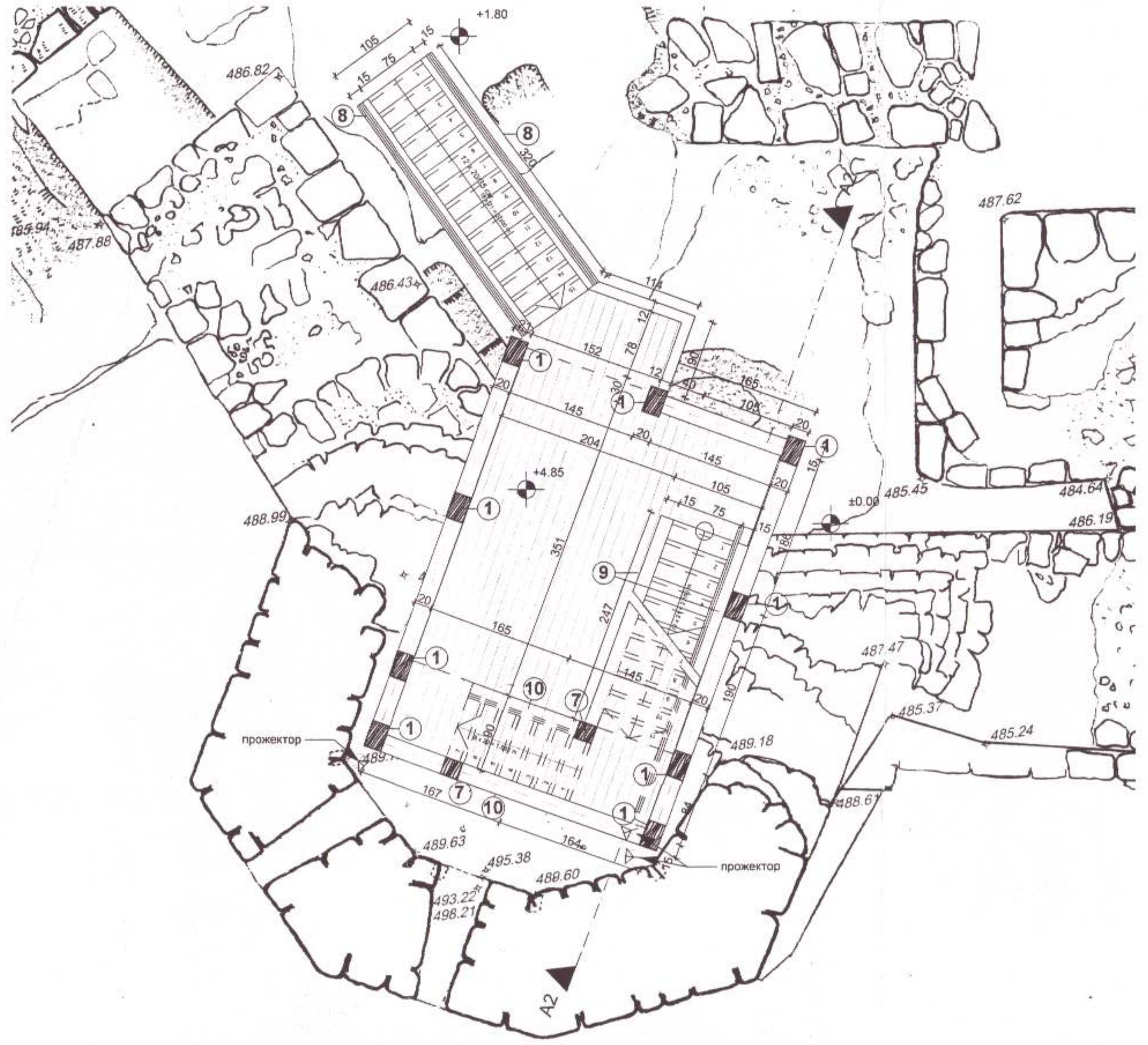

План Кота +4.85 М 1:50

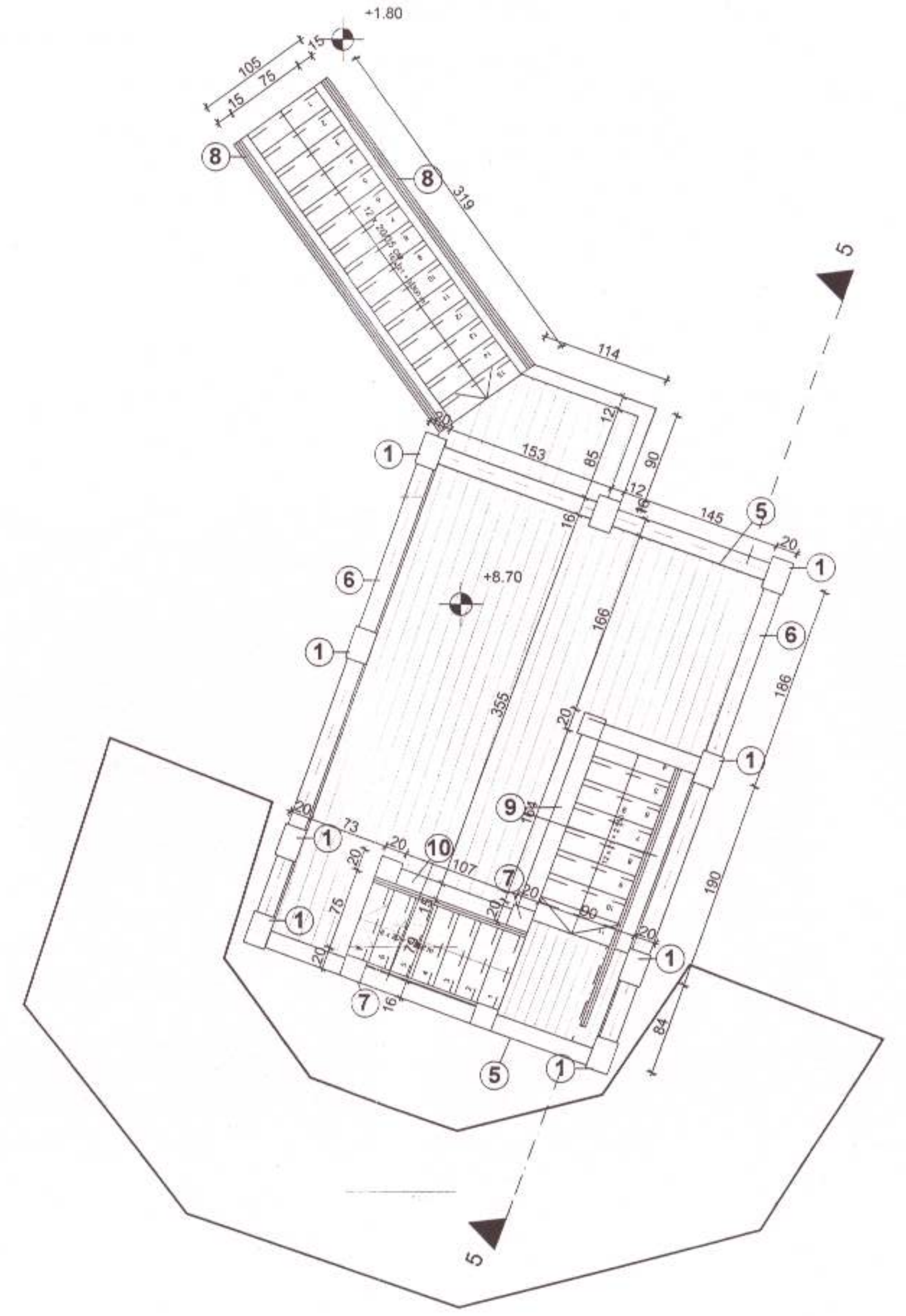

План Кота +8.70 М 1:50

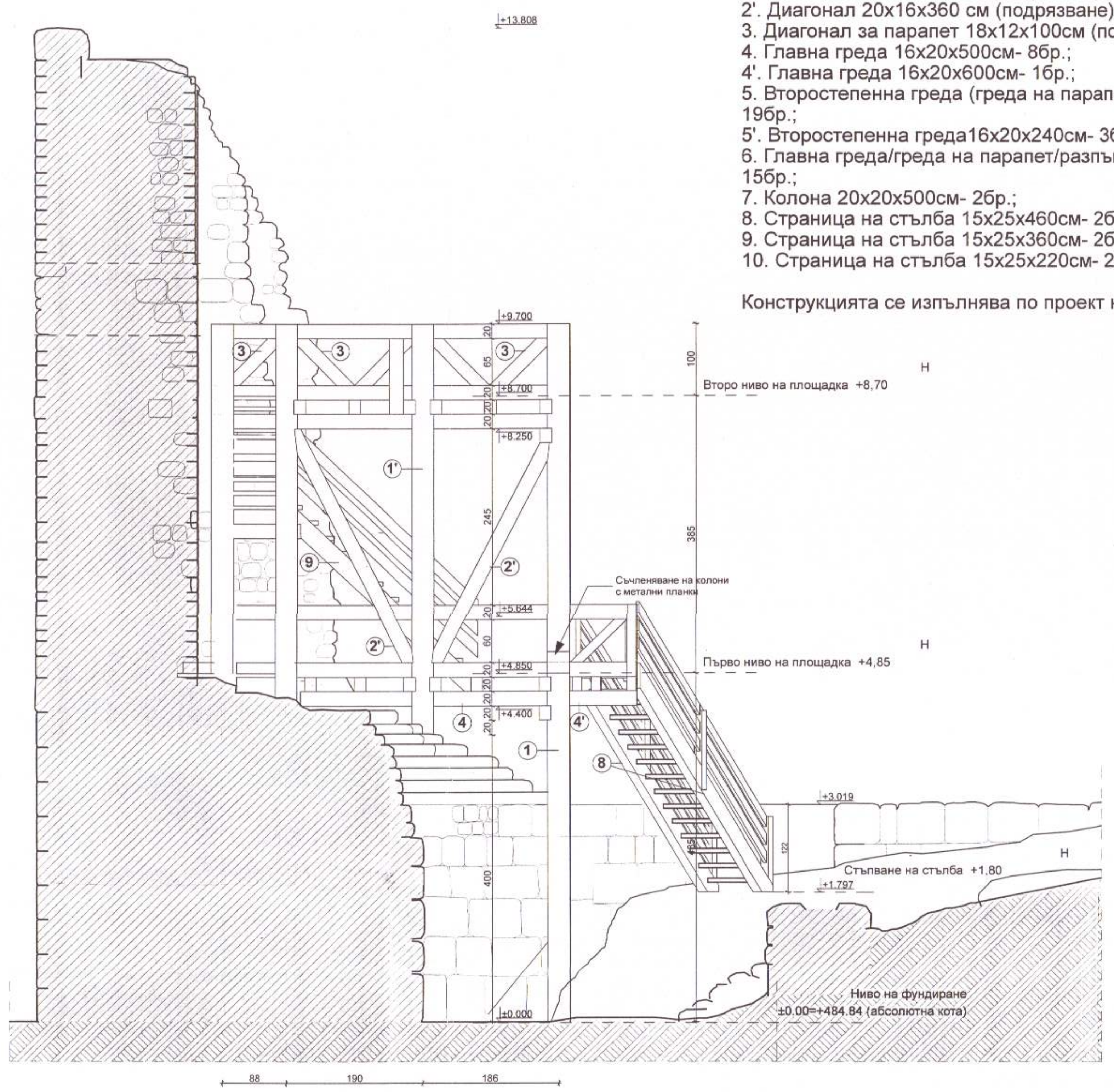

Разрез А-А М 1:50

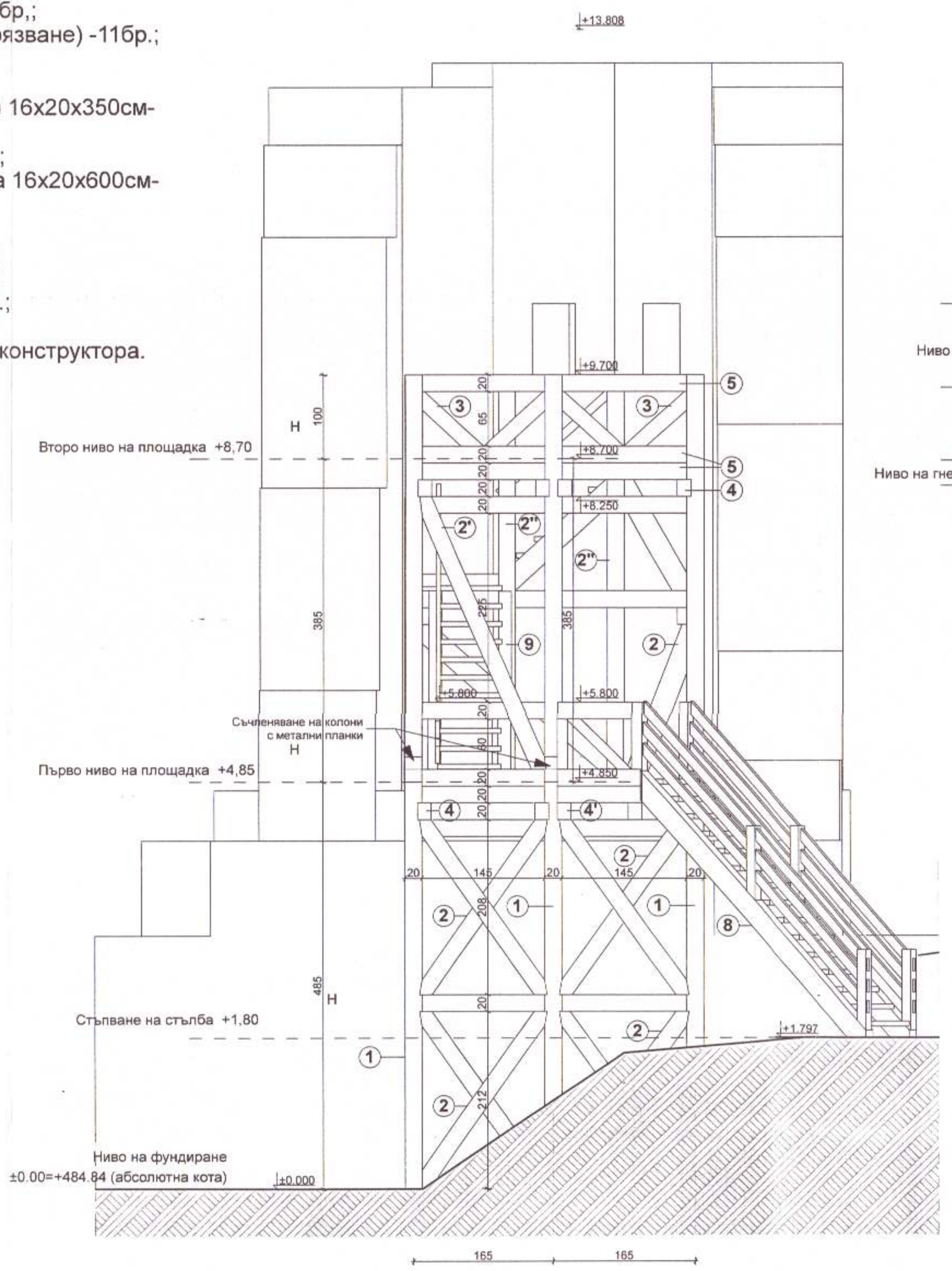

+13.808
+9.700
+8.700
+8.250
+5.800
+4.850
+1.797
±0.000
Второ ниво на площадка +8,70
Първо ниво на площадка +4,85
Съчленяване на колони с метални планки
Стъпване на стълба +1,80
Ниво на фундиране
±0.00=+484.84 (абсолютна кота)
Н
1
2
2'
3
4
5
8
9
165
165

Фронтален Изглед М 1:50

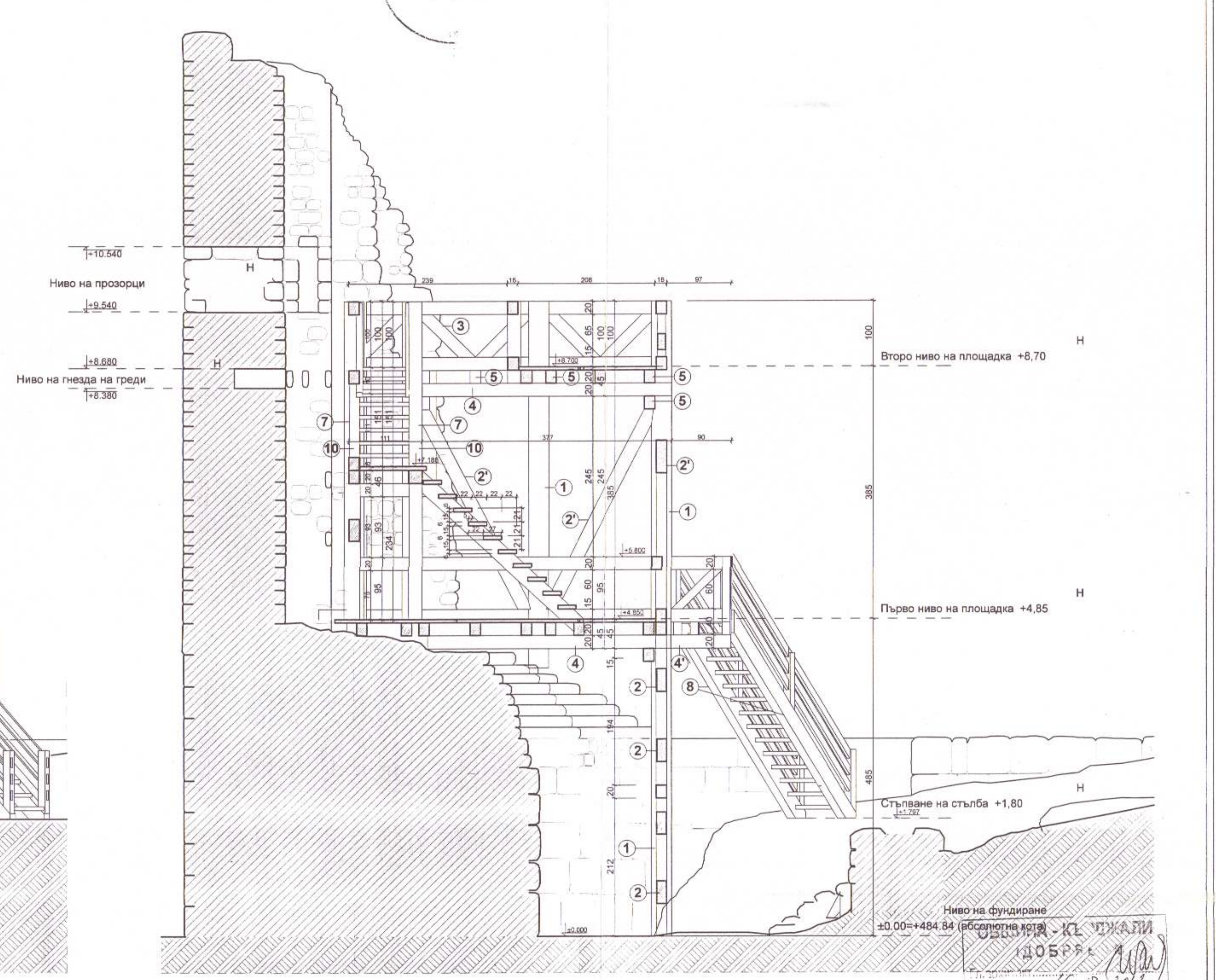

Страничен Изглед М 1:50

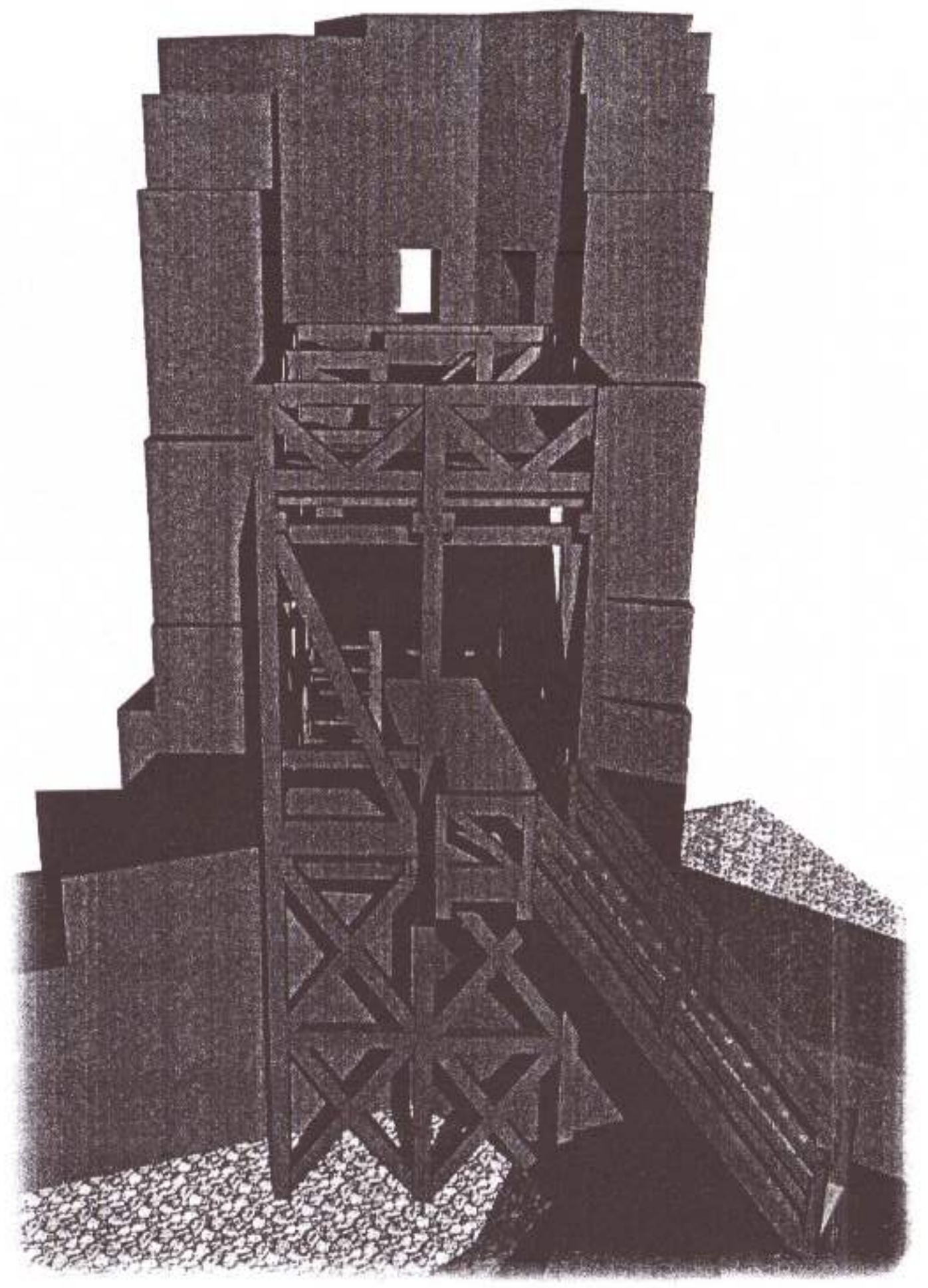

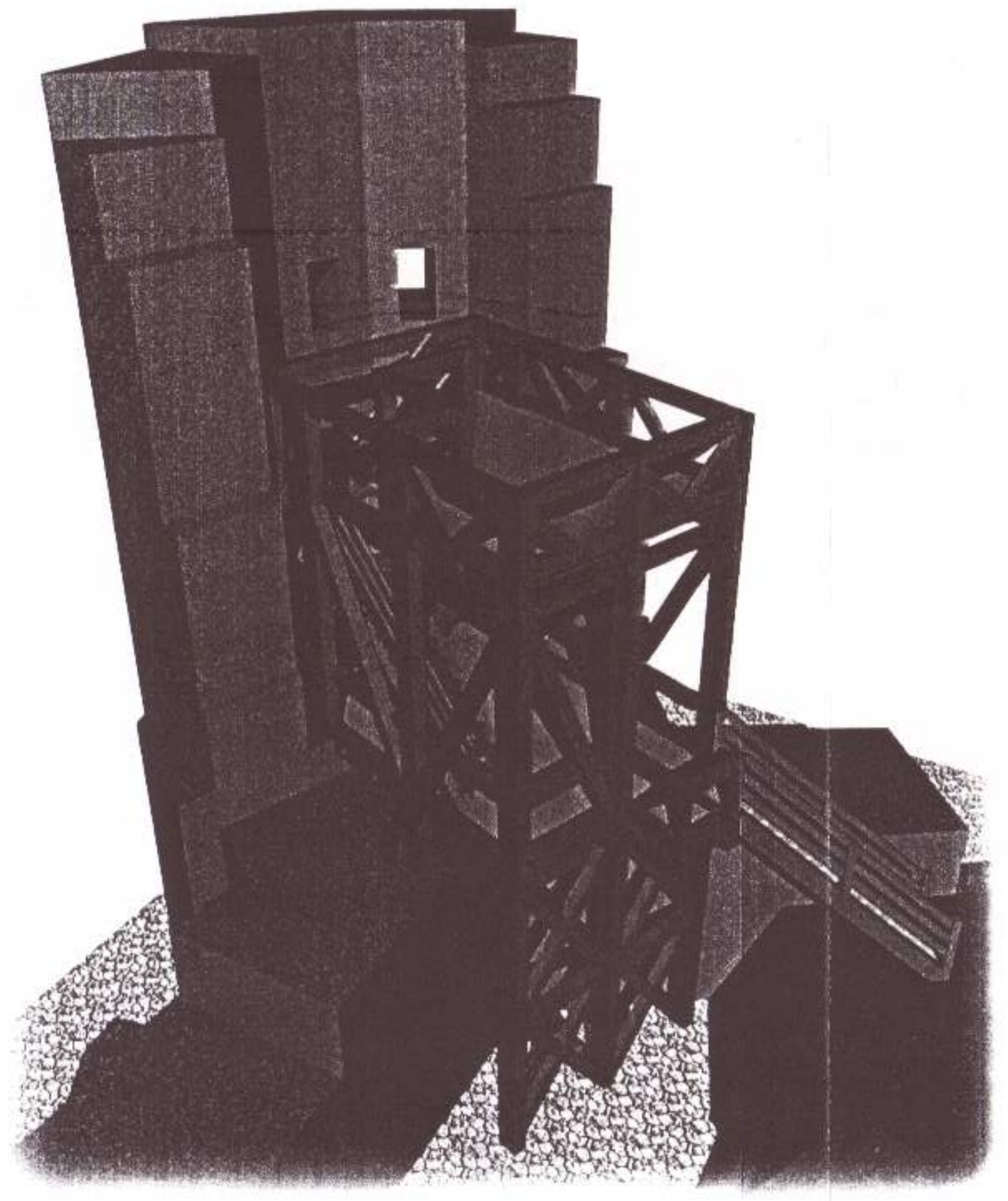

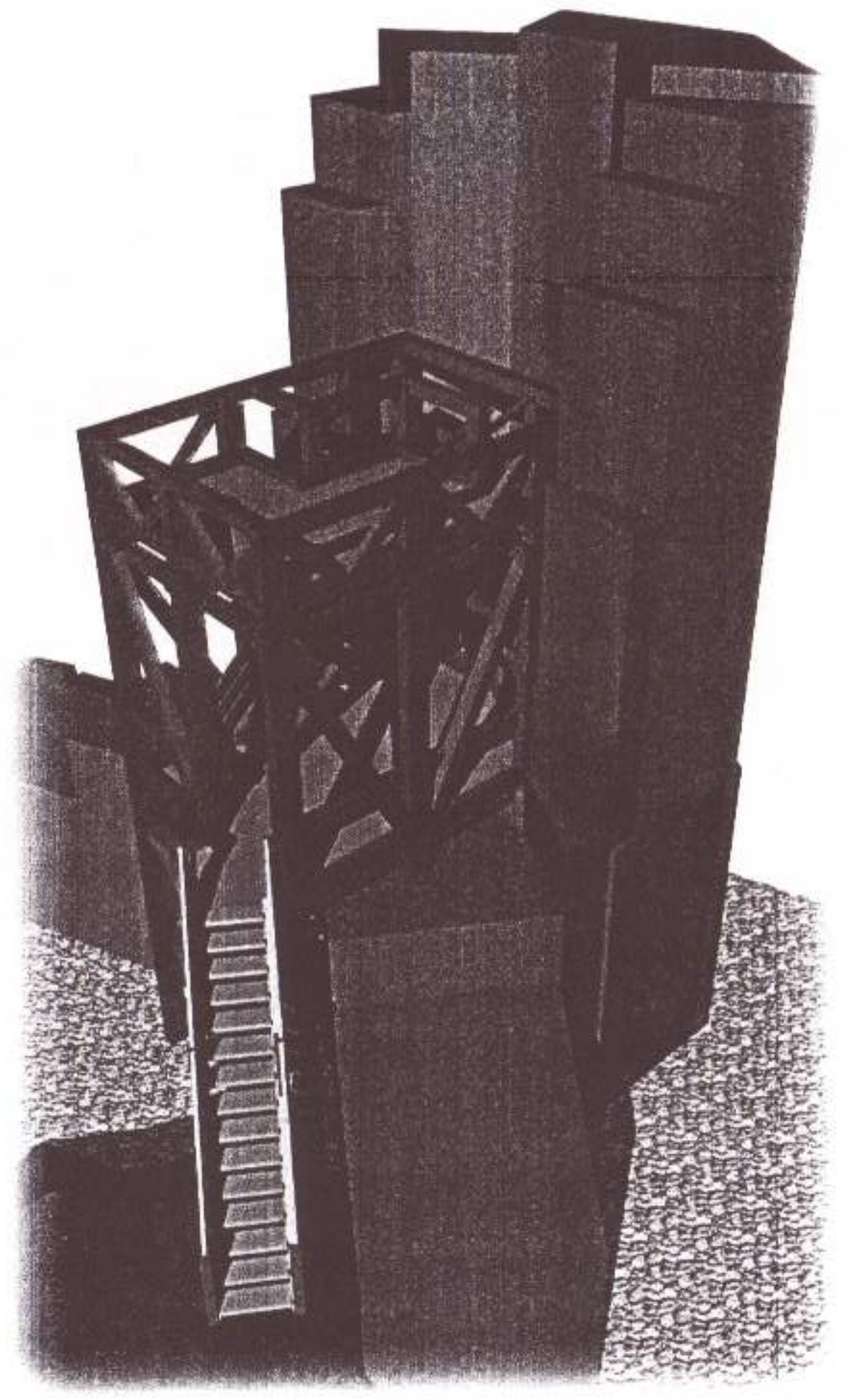

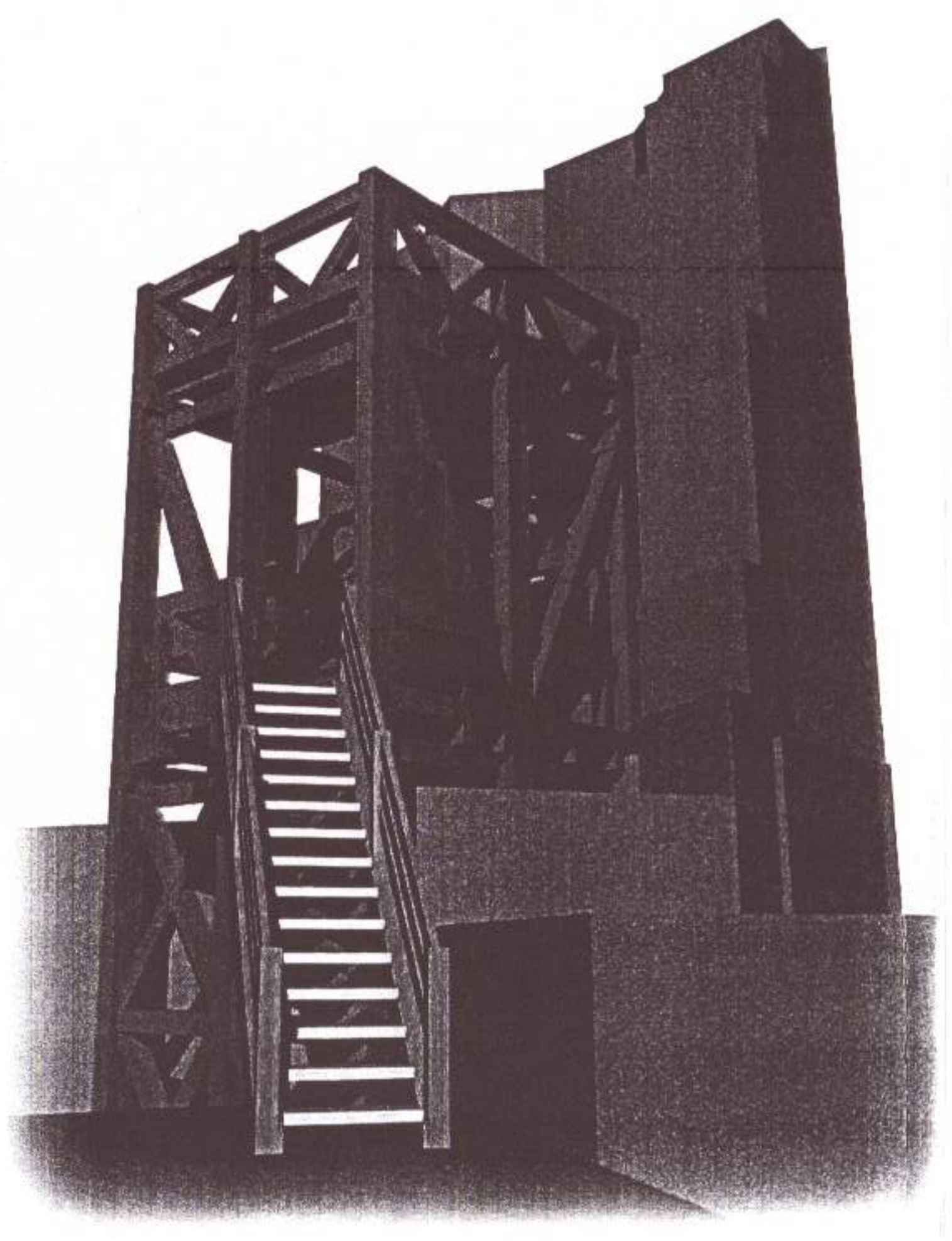

ОБЩИНА - КЪРДЖАЛИ
ОДОБРЯВАМ
Гл. архитект .... 16.03.2012 г.
До изд. за с... ...
от Инвест консулт ЕООД

ИНВЕСТ КОНСУЛТ ЕООД
ЛИЦЕНЗ ДК - 00072?/13.05.2010 г.
Дата 03.2012 г.
Управител ....

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
СЪГЛАСУВАМ
по чл. 84, ал. 1 от Закона за културното наследство и във връзка с Писмено становище на НИНКН представените графични материали.
Заверил с печат: 33-НН-0551/14.12.11

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

ЕКСПОНИРАНЕ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД
GSM 0878 445 788; 0878 445 789
гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27

ПРОЕКТАНТИ:
арх. Петър Петров
арх. Иван Енев
арх. Константина Пехливанова
арх. Иван Чолаков Ив. Чолаков
арх. Райчо Димитров
ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ
дата .... подпис
арх. Петкана Бакалова

УПРАВИТЕЛ:
/арх. П. Бакалова/

ОБЕКТ	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН
ВЪЗЛОЖИТЕЛ	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
ЧЕРТЕЖ	ЕКСПОНИРАНЕ КУЛА - ПЛАН, РАЗРЕЗ И ИЗГЛЕД — 16 / 16
ЧАСТ АРХ	ФАЗА РП — МАЩАБ: 1:50

СЪГЛАСУВАЛИ

КОНСТР	инж. В. Христов	
ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
АРХЕОЛОГ-КОНСУЛТАНТ	проф. Н. Овчаров	

Пловдив, 10.2011

АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО ООД
WWW.AH-PROJECT.COM • OFFICE@AH-PROJECT.COM • +359 (0) 32 588 488

Изх.№ 092 / 12.03.2012г.

ДО
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

ОТНОСНО: **Инвестиционен проект „Проучване, заснемане, реставриране и експониране на античен и средновековен град Перперикон"**

Уважаеми дами и господа,

Представям на Вашето внимание част от проектна документация по част „Архитектура" за горе-цитирания обект, а именно детайл на стълба (5бр. чертежи). Проектът на стълбата е съобразен с изискване на Министерство на културата, указано в Писмо № 33-НН-0551 от 14.12.2011 г.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

С уважение,

Арх. Петкана Бакалова
Управител на „Архитектура и наследство ООД"

РЕСТАВРИРАНЕ и ЕКСПОНИРАНЕ
на
Античен и Средновековен град Перперикон
ЕКСПОНИРАНЕ
Вариант на стълбата съобразен с изискванията
на НИНКН

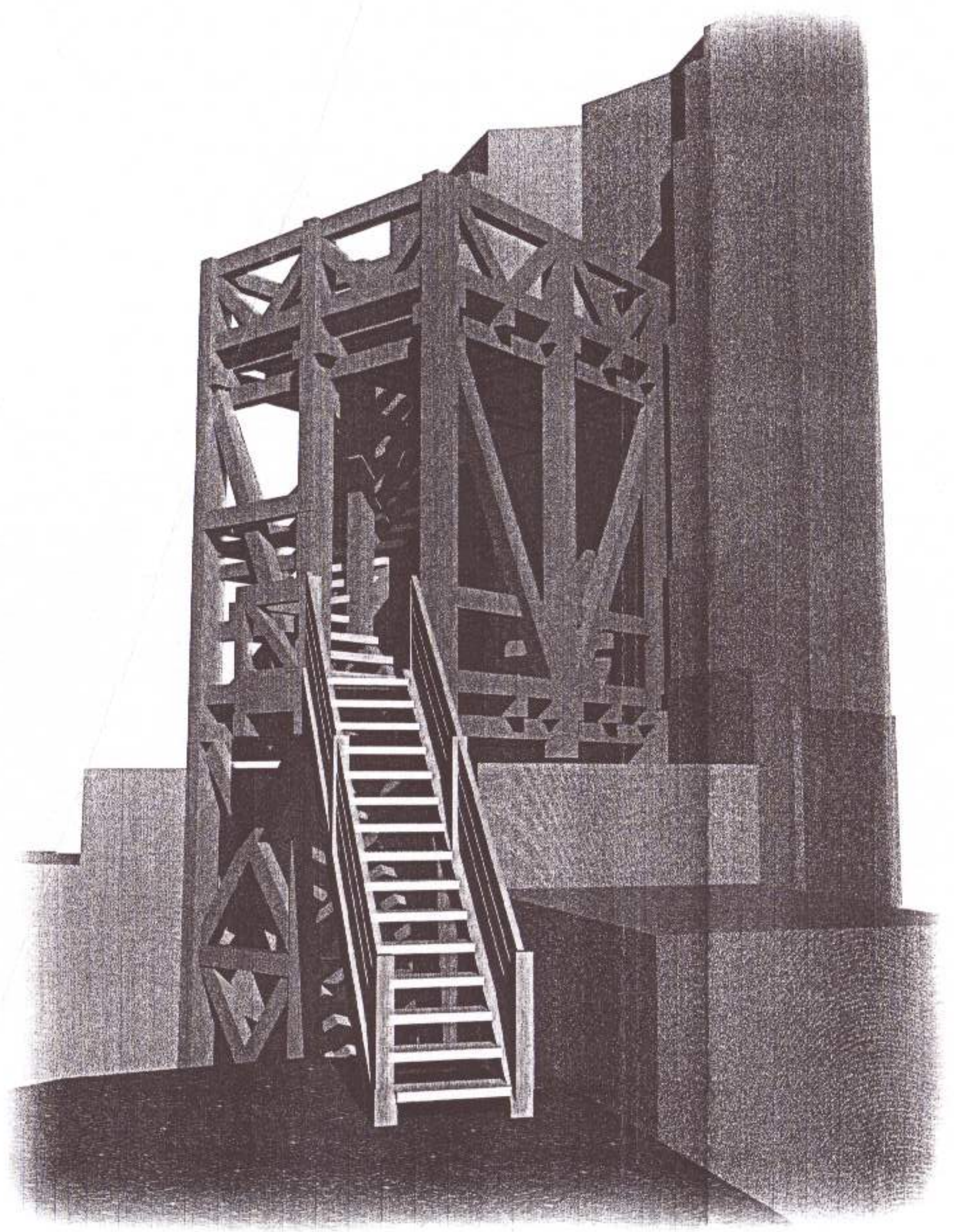

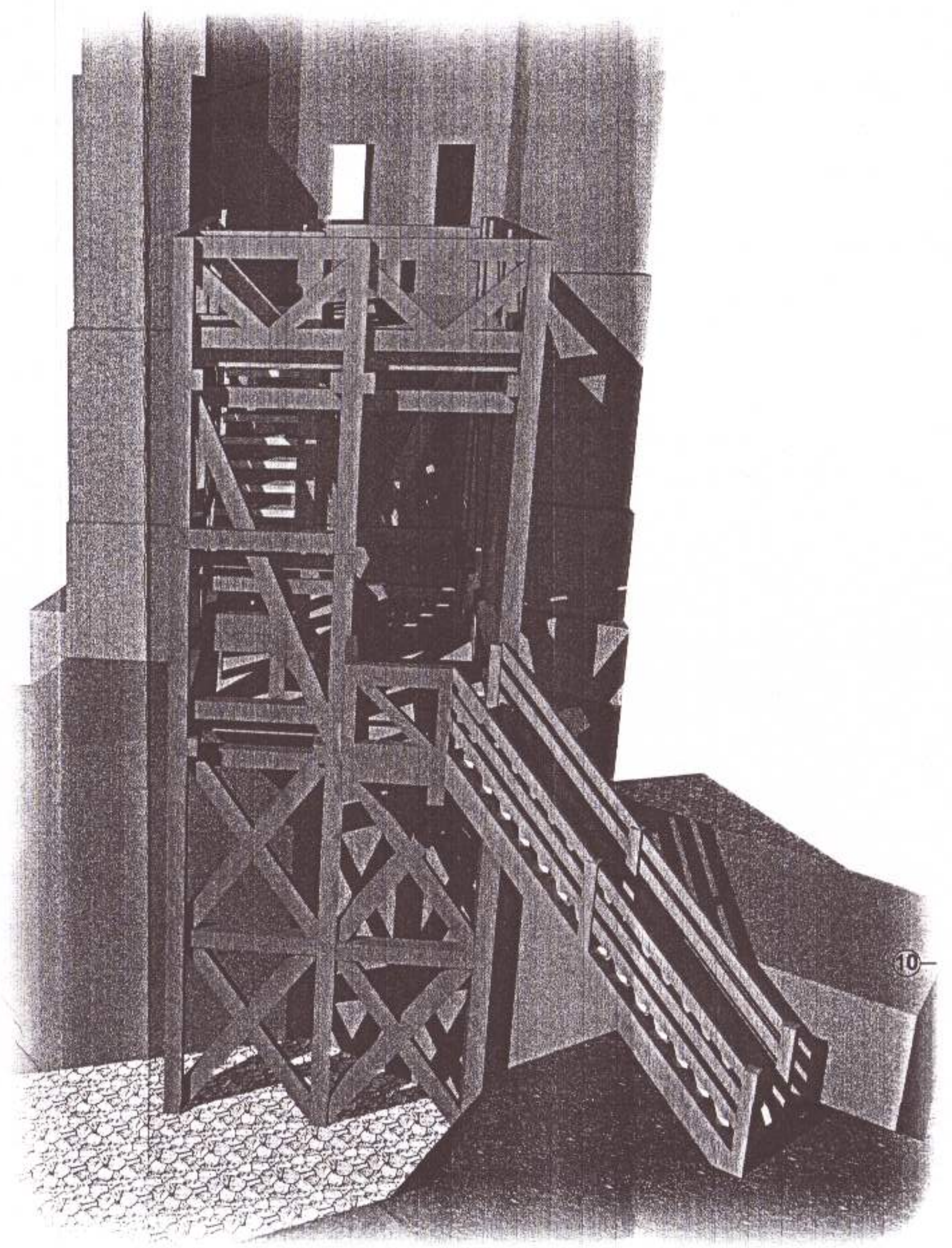

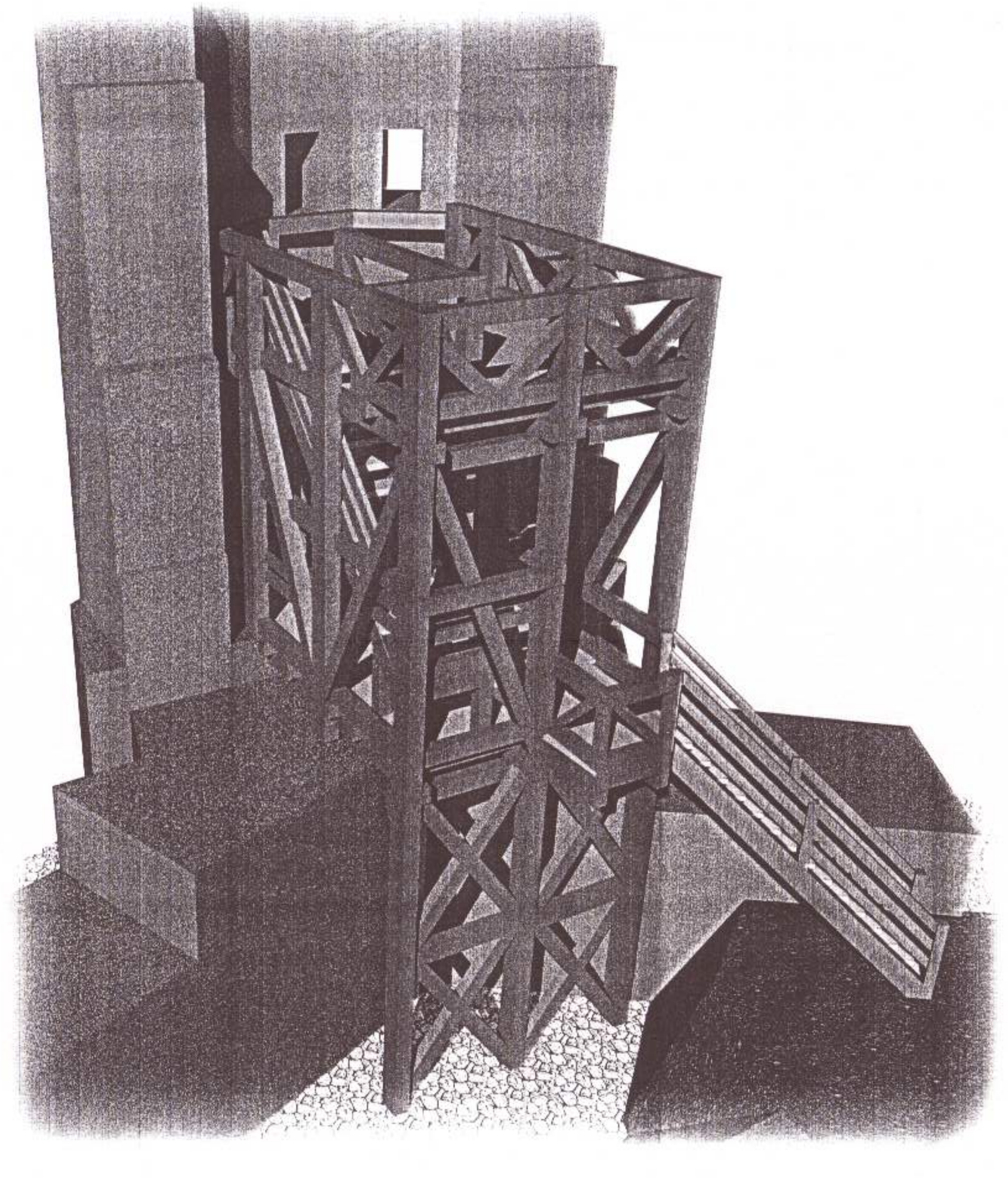

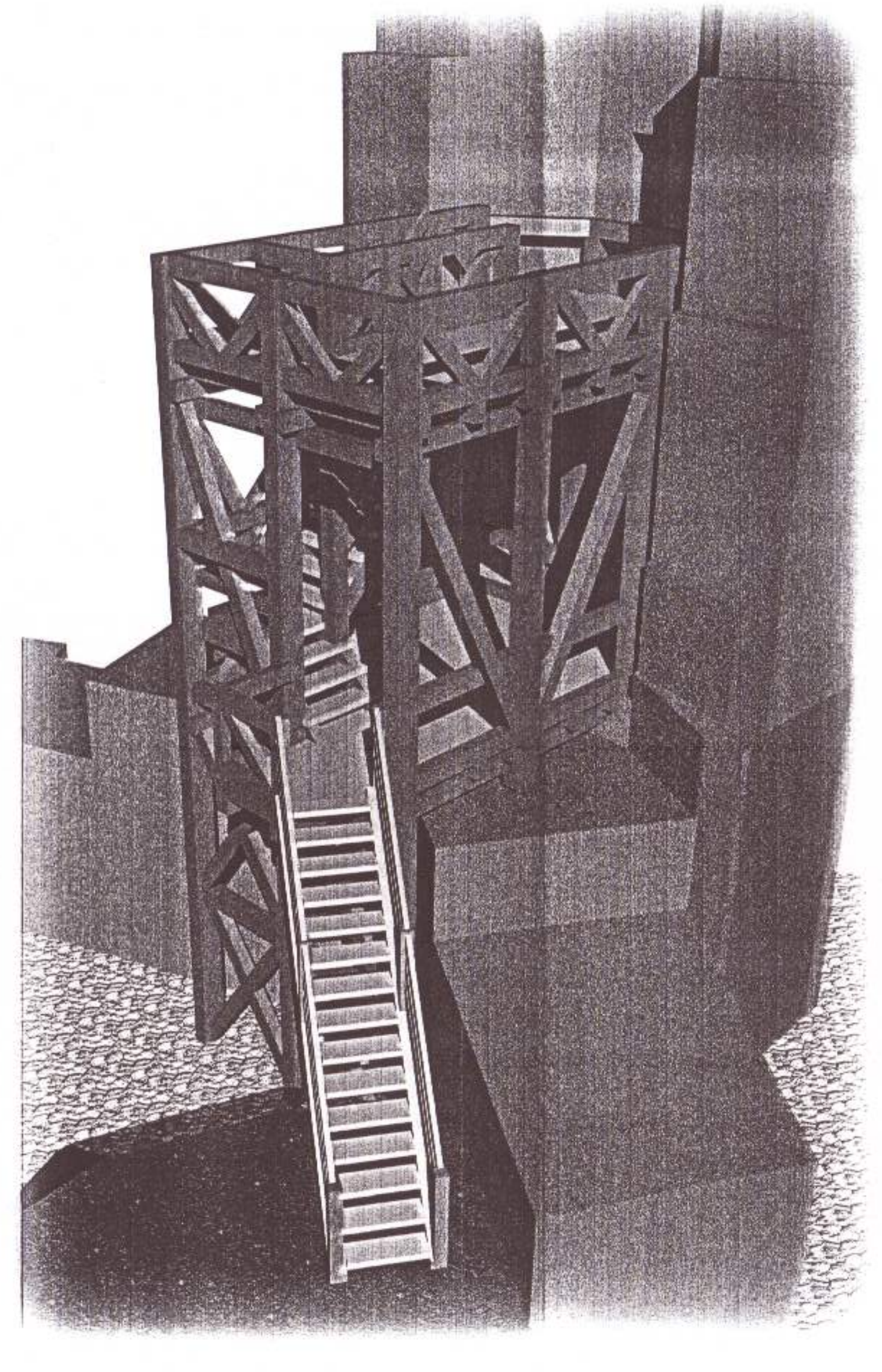

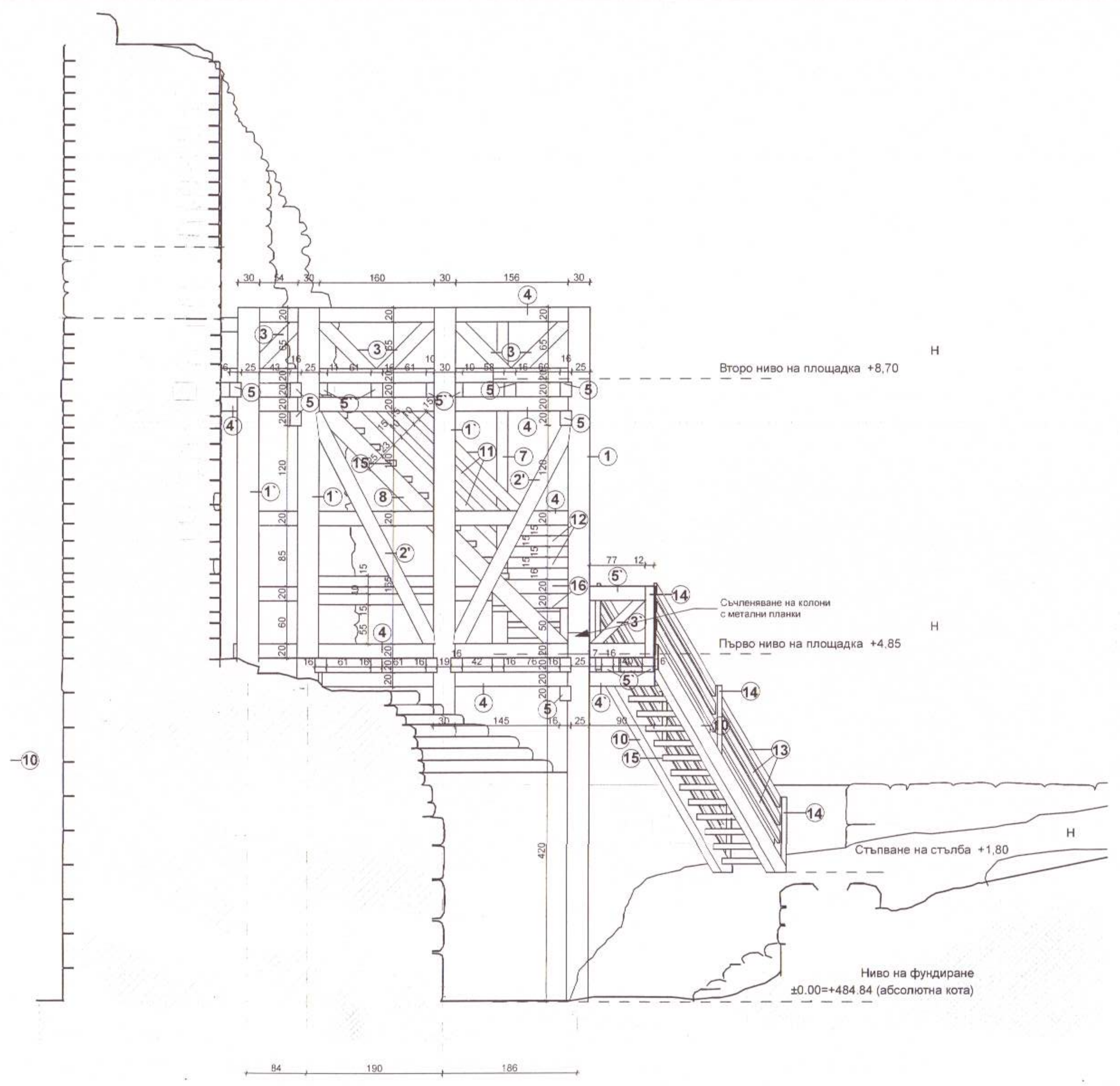

Второ ниво на площадка +8.70
Първо ниво на площадка +4.85
Съчленяване на колони с метални планки
Стъпване на стълба +1.80
Ниво на фундиране ±0.00=+484.84 (абсолютна кота)
84
190
186

Страничен Изглед М 1:50

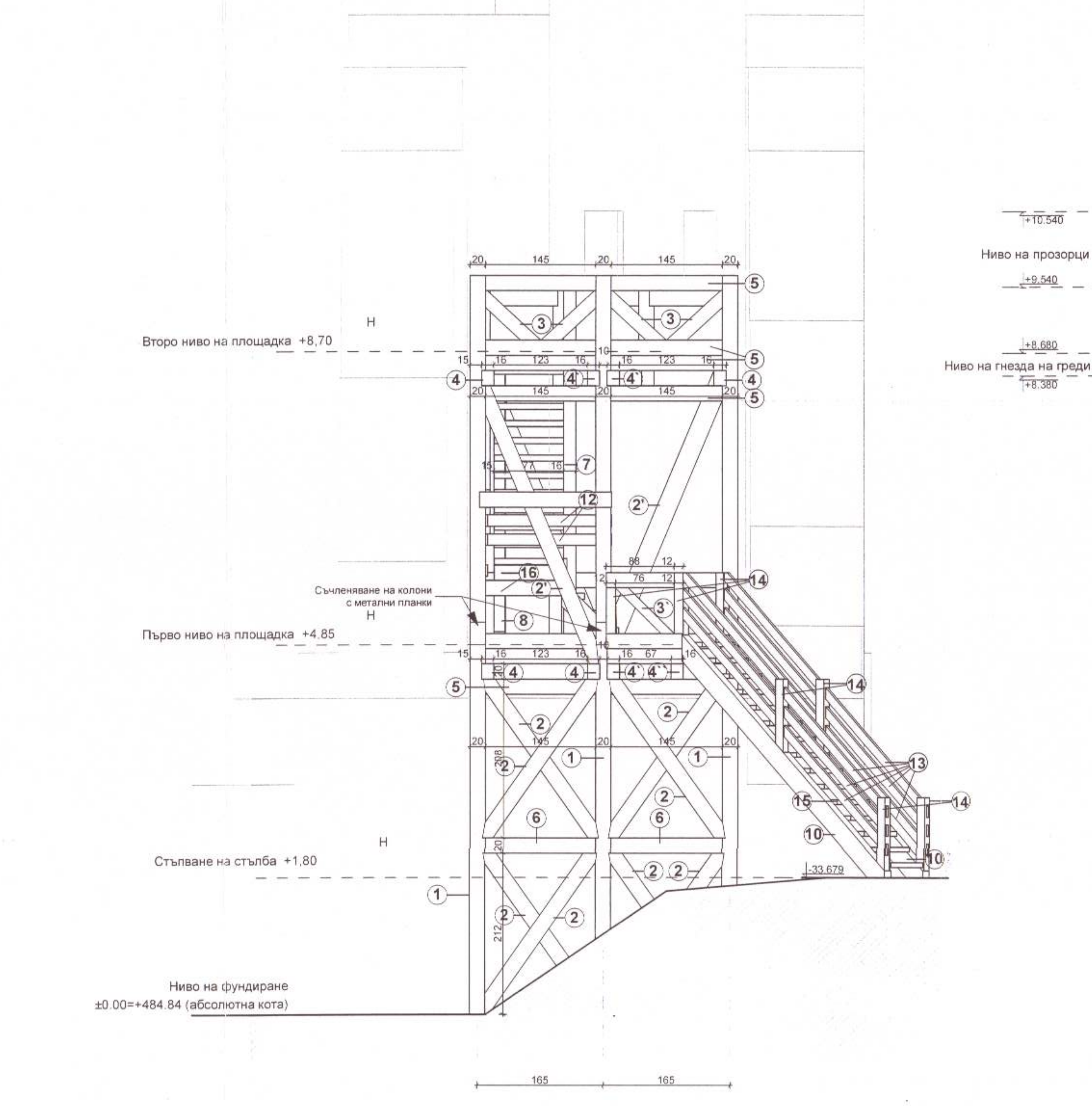

Второ ниво на площадка +8.70
Първо ниво на площадка +4.85
Съчленяване на колони с метални планки
Стъпване на стълба +1.80
Ниво на фундиране ±0.00=+484.84 (абсолютна кота)
165
165

Фронтален Изглед М 1:50

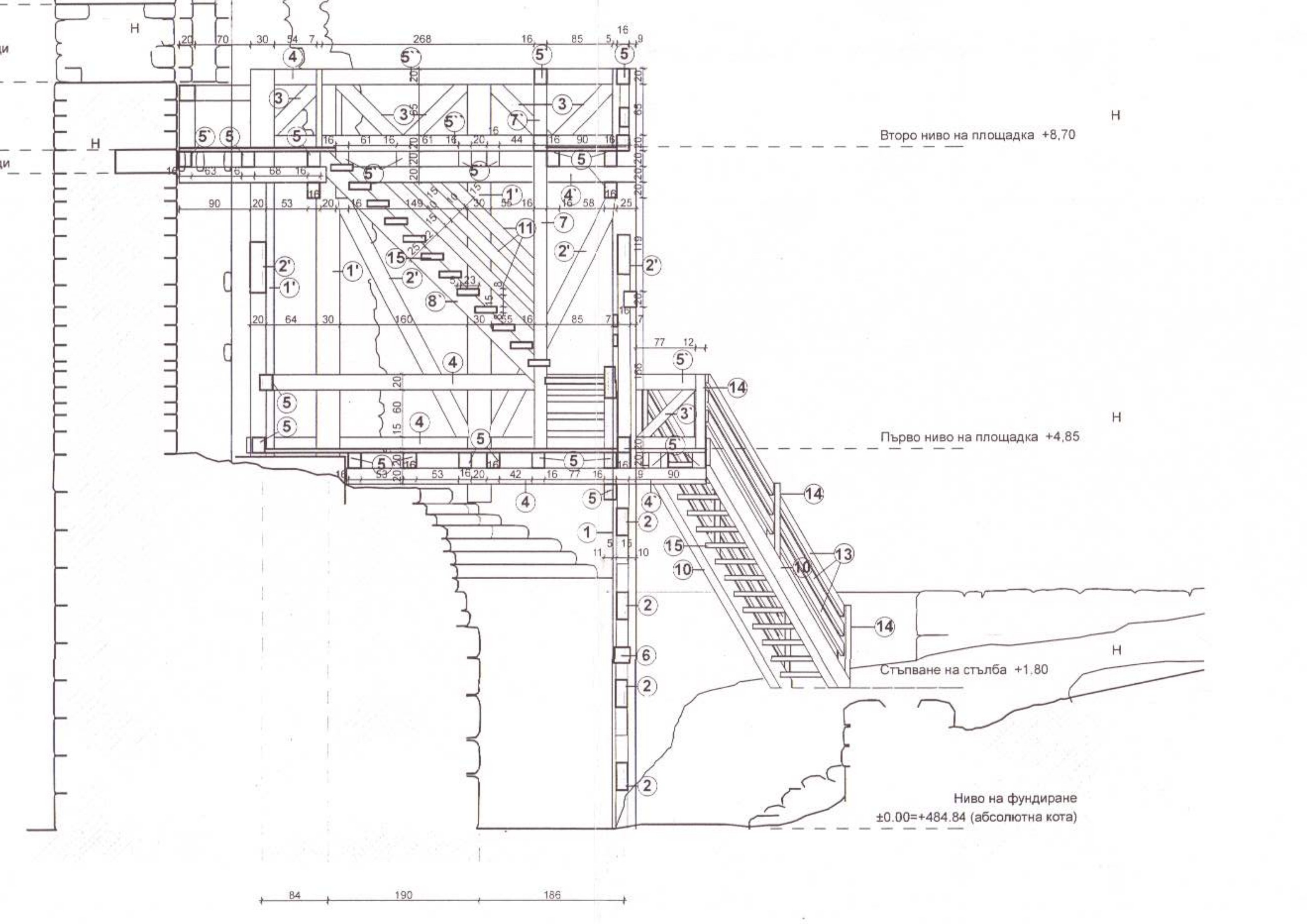

Ниво на прозорци
Ниво на гнезда на греди
Второ ниво на площадка +8.70
Първо ниво на площадка +4.85
Стъпване на стълба +1.80
Ниво на фундиране ±0.00=+484.84 (абсолютна кота)
84
190
186

Разрез А-А М 1:50

16.III.2012

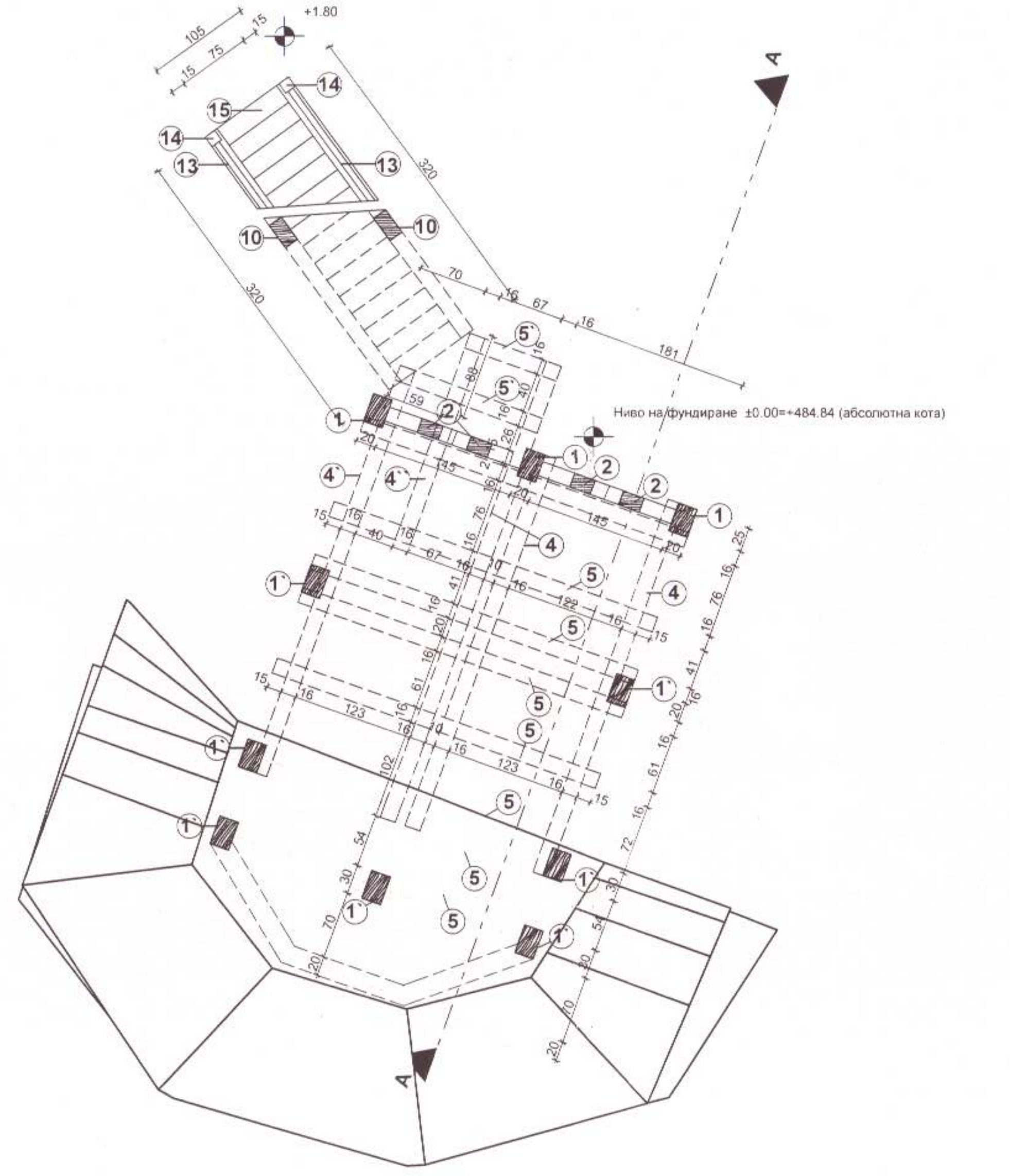

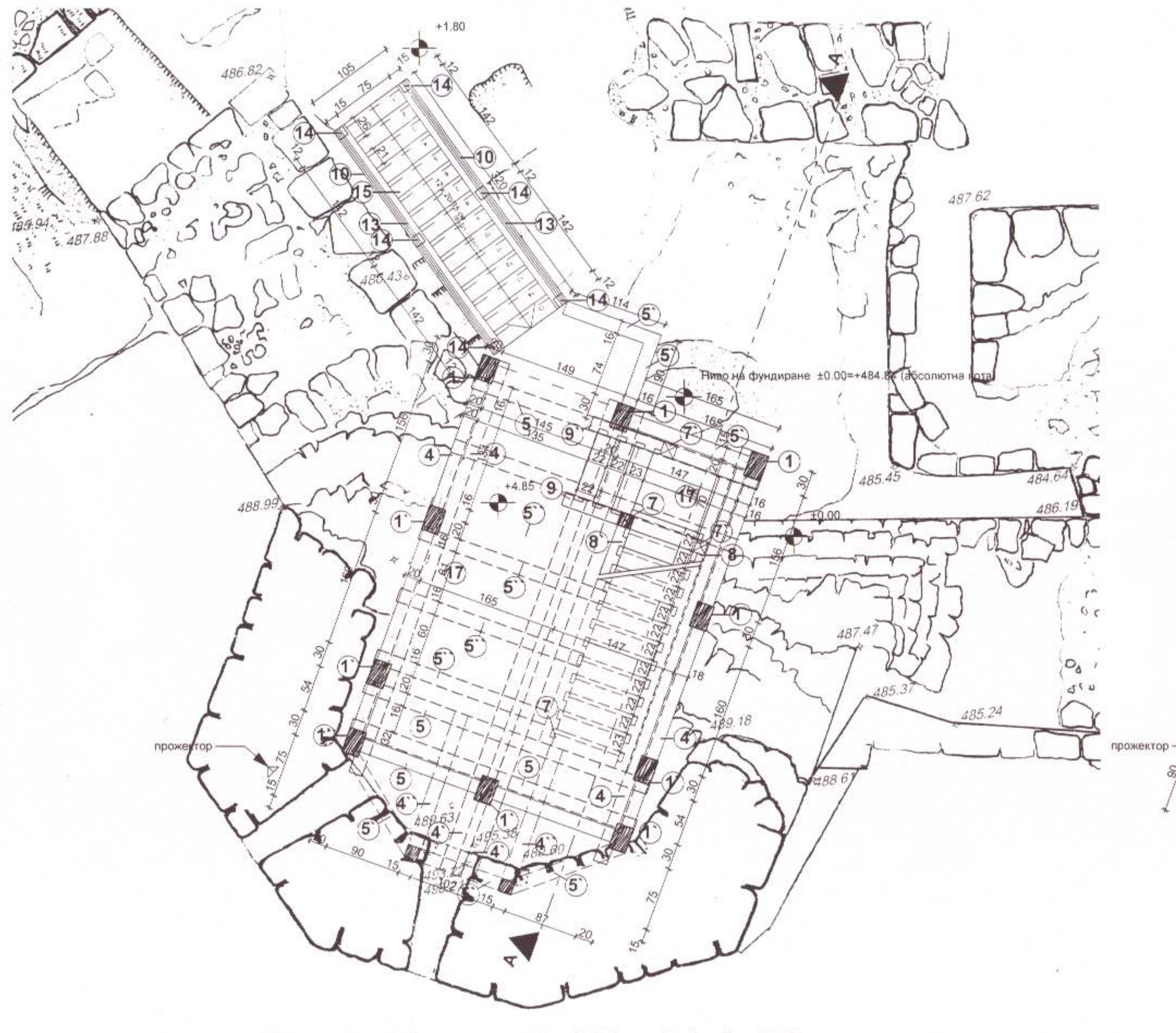

План Кота +4.85 М 1:50

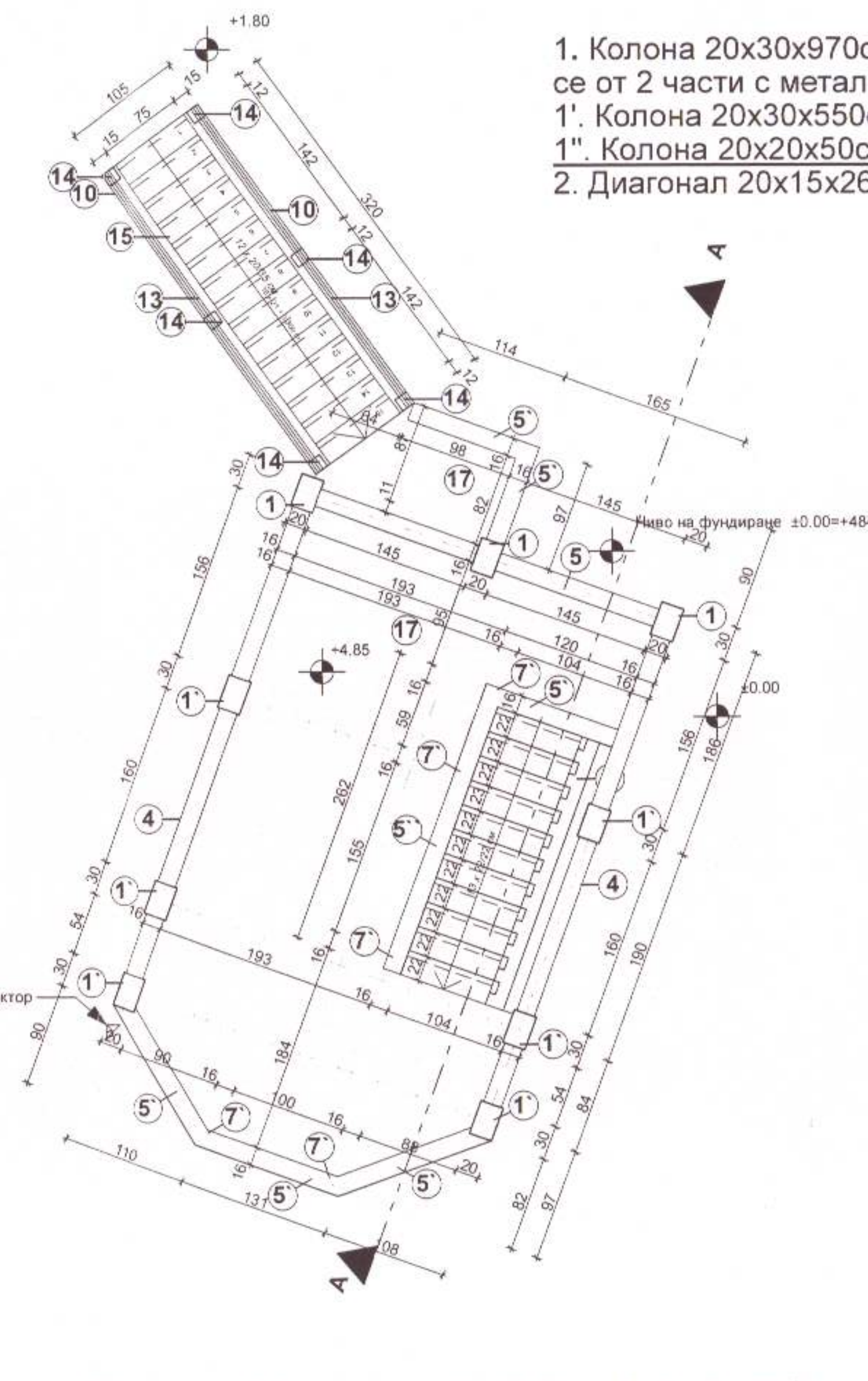

План Кота +8.70 М 1:50

Основни елементи на дървена конструкция:

1. Колона 20х30х970см- 3бр. (съчленява се от 2 части с метални планки);
1'. Колона 20х30х550см- 7бр.;
1". Колона 20х20х50см- 2бр.;
2. Диагонал 20х15х260 см (подрязани) - 8бр.;
2'. Диагонал 20х15х400 см (подрязване) -7бр.;
3. Диагонал за парапет 18х12х100см (подрязване) -16бр.;
3`. Диагонал за малък парапет 12х12х100см (подрязване) - 2бр.;
4. Главна греда (греда на парапет) 16х20х510см- 10бр.;
4'. Главна греда 16х20х600см- 4бр.;
4``. Малка греда 16х20х230 - 3бр.;
5. Второстепенна греда (греда на парапет) 16х20х350см- 17бр.;
5`. Греда на парапет 16х20х150см- 4бр.;
5``. Греда на парапет 16х20х270см- 7бр.;
6. Разпънка 16х20х150см- 2бр.;
7. Колона 20х20х330см- 1бр.;
7`. Колона 20х20х70см- 8бр.;
8. Страница на стълба 16х25х500см- 1бр.;
8`. Страница на стълба 16х25х400см- 1бр.;
9. Страница на стълба 16х25х100см- 1бр.;
9`. Страница на стълба 16х25125см- 1бр.;
10. Страница на стълба 16х25х460см- 2бр.;
11. Парапет на стълба 15х6х260см- 6 бр.;
12. Парапет на стълба 15х6х170см- 4 бр.;
13. Парапет на стълба 15х6х450см- 6 бр.;
13`. Парапет на стълба 15х6х100см- 4бр.;
14. Колона на парапет 12х12х100см- 8бр.;
15. Стъпало 8х28х90см- 16бр.;
16. Греда 16х20х100см - 4бр.;
17. Гредоред- общо 30кв.м.

Конструкцията се изпълнява по проект на конструктора.

КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННИ РАБОТИ

"АРХИТЕКТУРА И НАСЛЕДСТВО" ООД GSM 0878 445 788; 0878 445 789 гр. Пловдив, ул."Тодор Каблешков"27	**ОБЕКТ**	ПРОУЧВАНЕ, ЗАСНЕМАНЕ, РЕСТАВРИРАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА АНТИЧЕН И СРЕДНОВЕКОВЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	
ПРОЕКТАНТИ: **арх. Петър Петров** арх. Иван Енев арх. Константина Пехливанова арх. Иван Чолаков арх. Райчо Димитров	**ВЪЗЛОЖИТЕЛ**	ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	
	ЧЕРТЕЖ	ПЛАНОВЕ ЕКСПОНИРАНЕ	**16**
	ЧАСТ АРХ	**ФАЗА** РП	**МАЩАБ:** 1:50
УПРАВИТЕЛ /арх. П. Бакалова/	**СЪГЛАСУВАЛИ**		
	КОНСТР	инж. В. Христов	
	ЕЛ	инж. Ем. Шопов	
	Археол.-консулт.	проф. Н. Овчаров	
арх. Петкана Бакалова			Пловдив, 10.2011

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА